

ในพระปรมາṇīชัยพระมหาชน্যัตรី ศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๔๙/๒๕๖๘

วันที่ ๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๘

เรื่อง ศาลภาษีอากรกลางส่งคำตัด裁เมืองจำเลย (นางสาวอุดมลักษณ์ ช้อยหิรัญ ที่ ๒ และนายนิพันธ์ ช้อยหิรัญ ที่ ๓) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาในคดีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณี พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕ ขัดหรือแย้งต่อ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

ศาลภาษีอากรกลางส่งคำร้องของนางสาวอุดมลักษณ์ ช้อยหิรัญ และนายนิพันธ์ ช้อยหิรัญ ผู้ร้อง ซึ่งเป็นจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ในคดีแพ่งหมายเลขคดีที่ ๒๕๔/๒๕๖๘ ขอให้ศาลมีคำตัด裁 ว่า พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕ ขัดหรือแย้งต่อ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ หรือไม่ สรุปข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบได้ดังนี้

๑. กรุงเทพมหานคร เป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๙ มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้งมีอำนาจจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน ตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ โดยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคลและได้มอบอำนาจให้รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นโจทก์ ฟ้องนายชัยยุทธ หรือชูกิจ รัตนโพธิ์ชัย ที่ ๑ นางสาวอุดมลักษณ์ ช้อยหิรัญ ที่ ๒ นายนิพันธ์ ช้อยหิรัญ ที่ ๓ และนางสาวศรีวรรณ ช้อยหิรัญ ที่ ๔ เป็นจำเลยต่อศาลภาษีอากรกลาง เรียกค่าภาษี โรงเรือนและที่ดินที่ค้างชำระแก่โจทก์ ในคดีแพ่งหมายเลขคดีที่ ๒๕๔/๒๕๖๘ ปรากฏความสำ็งว่า

จำเลยที่ ๑ เป็นเจ้าของตึกแคา รวม ๕๗๐ ห้อง ตั้งอยู่ที่ถนนพระราม ๒ แขวงจอมทอง เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร ซึ่งจำเลยที่ ๑ ได้ปลูกสร้างในที่ดินของนางพเยาว์ ช้อยหริรัญ ตามสิทธิ ในสัญญาเช่าที่ดินโอนคดเลขที่ ๘๓๒ ที่ ๘๓๓ และที่ ๘๓๔ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๒๑ รวม ๓ ฉบับ มีกำหนด ๒๓ ปี และสัญญาเช่าที่ดินสิ้นสุดในวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๔ โดยสัญญาเช่าที่ดินทั้งสามฉบับ ระบุว่า “ภายนที่ดินผู้ให้เช่าเป็นผู้เสียส่วนภัยโรงเรือนผู้เช่าเป็นผู้เสียเงอง” เมื่อจำเลยที่ ๑ ให้ผู้อื่น เช่าตึกแคาและได้รับผลประโยชน์จากค่าเช่าตั้งแต่ปี ๒๕๒๐ เป็นต้นมา จึงมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบ ชำระค่าภัยโรงเรือนและที่ดินของตึกแคาดังกล่าว จำเลยที่ ๑ ได้ยื่นแบบแจ้งแสดงรายการเพื่อเสียภัย โรงเรือนและที่ดินประจำปีภัย ๒๕๓๖ จนถึงปีภัย ๒๕๔๐ สำหรับโรงเรือนอาคารตึกแคาจำนวน ๕๗๐ ห้อง ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของโจทก์ภัยในเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี พนักงานเจ้าหน้าที่ ตรวจสอบแล้วได้ประเมินและกำหนดค่ารายปีของโรงเรือนจำนวน ๕๗๐ ห้องดังกล่าว เป็นจำนวนปีละ ๔,๕๘๗,๖๐๐ บาท และค่าภัยโรงเรือนและที่ดินปีละ ๕๗๓,๔๕๐ บาท ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ของโจทก์ ได้แจ้งการประเมินค่าภัยโรงเรือนและที่ดินประจำปีภัยสำหรับปี ๒๕๓๖ ถึงปี ๒๕๔๐ ให้จำเลยที่ ๑ ทราบแล้ว จำเลยที่ ๑ ได้ทราบการประเมินภัยโรงเรือนและที่ดินในแต่ละปีสำหรับปีภัย ๒๕๓๖ จนถึงปี ๒๕๔๐ แล้ว และจำเลยที่ ๑ มิได้ยื่นอุทธรณ์หรือโต้แย้งคัดค้านการประเมินภัยดังกล่าว จำนวนเงิน ค่าภัยซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ของโจทก์ ได้ประเมินในแต่ละปีภัยจึงเป็นจำนวนเด็ดขาด และจำเลยที่ ๑ มิได้นำเงินค่าภัยโรงเรือนและที่ดินไปชำระให้แก่โจทก์ภัยในกำหนดเวลา ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันถัดจาก วันที่ได้รับแจ้งการประเมินของแต่ละปีภัยดังกล่าว ทำให้ค่าภัยโรงเรือนและที่ดินเป็นภัยค้างชำระ ซึ่งจำเลยที่ ๑ ต้องรับผิดชอบชำระเงินเพิ่มตามพระราชบัญญัติภัยโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๓ แต่จำเลยที่ ๑ มิได้นำเงินไปชำระจนเกินระยะเวลา ๔ เดือน จึงต้องรับผิดชำระ เงินเพิ่มตามพระราชบัญญัติภัยโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๓ (๔) ในอัตราร้อยละ ๑๐ แห่งค่าภัยที่ค้าง ซึ่งคิดเป็นเงินเพิ่ม ปีละ ๕๗,๓๔๕ บาท ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๒ จำเลยที่ ๑ ได้ยื่นคำร้องต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของโจทก์ ขอผ่อนชำระค่าภัยโรงเรือนและที่ดิน สำหรับปีภัย ๒๕๓๖ ถึงปีภัย ๒๕๓๙ โดยแบ่งชำระรวม ๔๙ วงศ (เดือน) และเมื่อได้รับการยินยอม จากโจทก์ จำเลยที่ ๑ ได้ทำสัญญานับลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๒ ยอมรับว่าได้ค้างชำระค่าภัย โรงเรือนและที่ดินประจำปีภัย ๒๕๓๖ ถึงปีภัย ๒๕๓๙ รวม ๔ ปี เป็นเงินค่าภัย ๒,๒๕๗,๘๐๐ บาท ค่าเงินเพิ่มตามพระราชบัญญัติภัยโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๓ (๔) ในอัตรา

ร้อยละ ๑๐ เป็นเงินจำนวน ๒๑๕,๓๘๐ บาท โดยยินยอมผ่อนชำระให้แก่โจทก์รวม ๔๙ วad (เดือน) แต่จำเลยที่ ๑ ได้ผ่อนชำระไปเพียง ๙ วad แล้วเพิกเฉยไม่ยอมนำเงินมาชำระอีก

จำเลยที่ ๒ ที่ ๓ และที่ ๔ ได้รับโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินและตึกแฝา จึงต้องรับผิดในหนี้ค่าภัยโรงเรือนที่ค้างชำระพร้อมเงินเพิ่มสำหรับโรงเรือนดังกล่าว ตามสัดส่วนแห่งกรรมสิทธิ์ซึ่งแต่ละคนได้รับโอนมาจากเจ้าของที่ดินร่วมกับจำเลยที่ ๑ ซึ่งจำเลยที่ ๑ ยังไม่ได้ชำระให้เสร็จสิ้นตามพระราชบัญญัติภัยโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔๕ โจทก์ได้ทางตามจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๓ และที่ ๔ ให้ชำระค่าภัยและเงินเพิ่มที่ค้างชำระulatory แต่ทั้งสี่เพิกเฉย จึงฟ้องคดีนี้ต่อศาลเพื่อขออำนาจศาลบังคับจำเลยทั้งสี่ร่วมกันชำระเงินค่าภัยโรงเรือนและที่ดินสำหรับปีภัย ๒๕๓๖ ถึงปีภัย ๒๕๔๐ พร้อมเงินเพิ่มที่ค้างชำระ

๒. จำเลยที่ ๒ ที่ ๓ ยื่นคำให้การร่วมกัน สรุปได้ว่า

(๑) คดีนี้โจทก์เป็นผู้กระทำการพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ กล่าวคือ การที่โจทก์นำคดีนี้มาฟ้อง สาเหตุเกิดจากโจทก์ไม่ปฏิบัติตามระเบียบ ๑ ที่ตนเป็นผู้กำหนด คดีนี้จำเลยที่ ๑ เป็นผู้เช่าที่ดินจากการของจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ เพื่อสร้างโรงเรือนให้เช่าและมีหน้าที่ชำระภัยโรงเรือนแต่ต่อมาก้างชำระ จึงได้ทำคำร้องขอผ่อนชำระ หลังจากเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของโจทก์ได้พิจารณาแล้วมีคำสั่งยินยอมให้จำเลยที่ ๑ ผ่อนชำระได้ โดยให้ผ่อนได้ถึงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๔๖ ซึ่งล่วงเหลววันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๕ อันเป็นวันครบกำหนดของสัญญาเช่า คำสั่งยินยอมให้ผ่อนชำระดังกล่าว เป็นคำสั่งที่บัดต่อระเบียบของโจทก์ เรื่องการขอผ่อนชำระภัยอาคารค้าง ซึ่งมีผลใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น เพราะในระเบียบกำหนดให้ผู้ขอผ่อนชำระจะต้องวางแผน “หลักประกัน” ประกอบการขอผ่อนชำระหนี้ด้วยแต่จำเลยที่ ๑ ไม่ได้วางหลักประกันประกอบการยื่นแต่อย่างใด

(๒) หลังจากที่โจทก์ยินยอมให้จำเลยที่ ๑ ผ่อนชำระแล้ว ต่อมาจำเลยที่ ๑ ผิดนัดชำระหนี้และเนื่องจากในหนังสือรับสภาพหนี้มีข้อความว่า “หากผิดนัดการผ่อนชำระจะหักลดได้ถ้าว่าผิดนัดชำระหนี้ทั้งหมด” ดังนั้น โจทก์สามารถใช้อำนาจปกครองบังคับออกจากทรัพย์สินของจำเลยที่ ๑ ได้ทันทีหลังจากที่จำเลยที่ ๑ ผิดนัด โดยโจทก์สามารถเข้าเก็บค่าเช่าแทนได้ตั้งแต่วันถึง ๒๕๔๗ ถึง ๒๕๔๘ และวิธีการดังกล่าวเป็นวิธีที่ง่ายและสะดวก ทั้งจะทำให้โจทก์สามารถได้รับชำระค่าภัยครบถ้วนด้วยความรวดเร็วเป็นประโยชน์แก่ทางราชการ แต่โจทก์กลับออกหนังสือเดือนแล้วรอจนกระทั่งลิ้นสูด

ด้วยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕

๓. จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ยื่นคำโต้แย้งและขอให้ศาลภาษีอากรกลางส่งคำโต้แย้งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาในที่นี้ สรุปได้ว่า

โจทก์ฟ้องให้จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ร่วมรับผิดกับจำเลยที่ ๑ ตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕ แต่จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ เห็นว่ามาตราดังกล่าวมีเนื้อหาสาระที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ เนื่องจากมาตราดังกล่าวได้มีบัญญัติให้ผู้รับโอนต้องรับผิดในฐานะลูกหนี้ร่วมกับผู้โอนในภาษีที่ค้างชำระ ไม่ว่าจะรับโอนมาด้วยเหตุใด ๆ จากสาระสำคัญดังกล่าวเห็นได้ว่า กฎหมายบัญญัติให้ความคุ้มครองรัฐฝ่ายเดียวด้วยการปิดปากมิให้ผู้รับโอนยกข้อต่อสู้ได้ ได้โดย แม้จะเป็นผู้รับโอนที่สุจริตและมีค่าตอบแทน เทียบเคียงประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๒๕ หรือแม้จะเป็นการควบคิดกันฉ้อนของผู้โอนกับพนักงานเจ้าหน้าที่ ทำให้ผู้รับโอนเสียเปรียบ เทียบเคียงประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๕๑๖ เมื่อนำพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕ มาวิเคราะห์จะพบว่า มีเนื้อหาสาระที่ปิดปากผู้รับโอนอย่างเด็ดขาด กระบวนการดังกล่าวเท่าที่เป็นการได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ ส่งผลให้ผู้รับโอนต้องร่วมรับผิดในสิ่งที่ตนไม่ได้ก่อ กระบวนการดังกล่าวเปลี่ยนตัวเจ้าหนี้ของตนได้ โดยผู้โอนซึ่งเป็นลูกหนี้ของรัฐในค่าภาษีโรงเรือนที่ค้างชำระ แต่หากต้องการเปลี่ยนไปเป็นลูกหนี้ของผู้รับโอนที่เป็นเอกชนแทน ก็ไปขอความร่วมมือจากพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อได้รับความร่วมมือแล้ว ผู้โอนจึงมีอำนาจสำรองขอผ่อนชำระ โดยกำหนดเวลาผ่อนงวดสุดท้ายให้เลียระยะเวลาเช่าเพื่อป้องกันการผิดสัญญาเช่าอันจะทำให้เจ้าของที่ดินบอกเลิกสัญญาเช่าก่อนกำหนดได้ หลังจากได้รับอนุญาตแล้วและต่อมาผู้โอนผิดนัดผ่อนชำระ พนักงานเจ้าหน้าที่ก็จะไม่ดำเนินการใด ๆ แต่จะรอจนถึงกำหนดที่ผู้รับโอนได้รับโอนโรงเรือนเสียก่อนจึงฟ้องผู้โอนและผู้รับโอน เมื่อศาลมีคำพิพากษาแล้ว

ก็จะนำทำพิพากยานบังคับเอกสารทรัพย์สินของผู้รับโอนฝ่ายเดียว ประโยชน์ที่ผู้โอนได้รับจากการเปลี่ยนตัวเจ้าหนี้ คือ ผู้โอนมีโอกาสสูญขึ้นอย่างเดียว พระผู้รับโอนที่กลایมาเป็นเจ้าหนี้นั้นไม่มีอำนาจปกครอง ไม่มีคนและเครื่องมือมากพอเหลือกับเจ้าหนี้ที่เป็นรัฐ และมาตรานี้ขัดต่อหลักนิติธรรมที่แม้จะมีการควบคิดกันฉ้อนลทำให้ผู้รับโอนเสียเปรียบแต่ผู้รับโอนก็จะต้องทนรับชะตากรรมนั้น เพราะไม่มีเนื้อหาสาระใด ๆ ที่ให้ผู้รับโอนใช้ต่อสู้ระบุไว้ในมาตรานี้ การควบคิดกันฉ้อนลและทำให้ผู้รับโอนเสียเปรียบนั้น เพื่อความเป็นธรรมและเพื่อให้สอดคล้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ จำเป็นที่จะต้องบัญญัติไว้เป็นสาระสำคัญของมาตรา ๔๕ ด้วย

๔. ศาลภายใต้กฎหมายที่ ๒ และที่ ๓ โดยแจ้งว่า บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติภายในเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕ ที่ศาลภายใต้กฎหมายจะใช้บังคับแก่คดีขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับมาตรา ๔๕ จึงให้รอการพิจารณาพิพากยัดีไว้ชั่วคราวและให้สำนักงานศาลยุติธรรมส่งคำโต้แย้งของมาตรา ๒ และที่ ๓ พร้อมเอกสารประกอบ หมายศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อพิจารณาвинิจฉัย

ศาลรัฐธรรมนูญตรวจว่า คำร้องได้รับคำร้องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๑๒ และรับไว้พิจารณาในวันที่ ๑๖ ๑๗ ๑๘ ๑๙ ๑๒๖๔ และแจ้งให้สำนักงานศาลยุติธรรมเพื่อแจ้งศาลภายใต้กฎหมายทราบ

ตามคำร้องมีประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาในวันที่ ๑๒๖๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ บัญญัติว่า “บุคคลยื่นอ้างศักดิ์ความเป็นมุขย์หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน

บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้ สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้”

มาตรา ๒๕ บัญญัติว่า “การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะระหบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเฉพาะเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย

บทบัญญัติวรรคหนึ่งและวรรคสองให้นำมาใช้บังคับกับกฎหมายหรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วย โดยอนุโลม”

มาตรา ๓๐ บัญญัติว่า “บุคคลย่อมเสมอภาคในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน

ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม”

พระราชบัญญัติภายใน โรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕ บัญญัติว่า “ถ้าค่าภาระที่ต้องชำระและยังมิได้ชำระขณะเมื่อทรัพย์สินได้โอนกรรมสิทธิ์ไปเป็นของเจ้าของใหม่โดยเหตุใด ๆ ก็ตาม ท่านว่าเจ้าของคนเก่าและคนใหม่เป็นลูกหนี้ค่าภาระนั้นร่วมกัน”

พิจารณาแล้ว รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติว่าด้วย สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย โดยมาตรา ๒๙ เป็นบทบัญญัติที่รับรองในการที่บุคคลจะอ้างศักดิ์หรือความเป็นมนุษย์ หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น และไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน และเป็นบทบัญญัติที่ให้หลักประกันสิทธิของบุคคลในการใช้สิทธิทางศาลเมื่อถูกกล่าวหาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย มาตรา ๒๕ เป็นบทบัญญัติที่ห้ามการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล เว้นแต่ออาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้และต้องกระทำเท่าที่จำเป็น ทั้งต้องไม่กระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพนั้น และต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเฉพาะ แต่มาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติรับรองหลักความเสมอภาคโดยมีหลักการว่า บุคคลย่อมเสมอภาคในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลจะกระทำไม่ได้

ส่วนพระราชบัญญัติภายในโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ เป็นกฎหมายที่ตราขึ้น เพื่อให้รัฐโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหารายได้จากการจัดเก็บภาษีสำหรับใช้จ่ายในการบริหารกิจการสาธารณสุขตามอำนาจหน้าที่ขององค์กร อันเป็นกิจการเพื่อสาธารณประโยชน์ ภายในโรงเรือนและที่ดิน เป็นภาษีอากรอย่างหนึ่ง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๕ บุคคลมีหน้าที่ต้องเสียภาษีอากร เพื่อรัฐหรือหน่วยงานของรัฐที่จะนำไปเป็นงบประมาณใช้จ่ายในการบริหารประเทศ ตามพระราชบัญญัติภายในโรงเรือน และที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๐ บัญญัติว่า ค่าภาษีนั้น ท่านให้เจ้าของทรัพย์สินเป็นผู้เสีย แต่ถ้าที่ดินและโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นเป็นคนละเจ้าของ เจ้าของโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ต้องเสียภาษีทั้งสิ้น ในกรณีเช่นนั้นถ้าเจ้าของโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ไม่เสียภาษี ท่านว่าการขายทรัพย์สินทอดตลาดของผู้นั้นตามมาตรา ๔๔ ให้รวมขายสิทธิ์ได้ ฯ ในที่ดินอันเจ้าของโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ ยังคงมีอยู่นั้นด้วย เห็นได้ว่าภาษีโรงเรือนและที่ดินเป็นภาษีที่มุ่งบังคับมาจากผู้เป็นเจ้าของตัวทรัพย์สินที่เป็นที่ดิน นอกจากที่ดินและโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นเป็นคนละเจ้าของ จึงจะให้เจ้าของโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ เป็นผู้เสียภาษี อย่างไรก็ตามก็ยังเกี่ยวข้องอยู่กับที่ดิน เพียงแต่ถ้ามีโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นก็ให้ผู้เป็นเจ้าของโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างเป็นผู้เสียภาษี ที่บัญญัติเช่นนี้เนื่องจากเป็นผู้ได้ประโยชน์จากการใช้ที่ดิน คือผู้สร้างโรงเรือนหรือปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ กรณีตามคำร้องเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับภาษีโรงเรือนที่ผู้เช่าที่ดินปลูกสร้างอาคารเพื่อให้เช่าต่อมาก็เช่าที่ดินที่สร้างโรงเรือนทั้งชั้นดำรงค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินแก่รุงเทพมหานคร ภาษีดังกล่าวเป็นหนี้ที่เกี่ยวข้องกับที่ดินและเจ้าของโรงเรือน เป็นภาระที่ติดอยู่กับที่ดินและโรงเรือน เมื่อมีการโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินและโรงเรือน ภาระที่มีอยู่กับที่ดินและโรงเรือนย่อมตกติดไปด้วย ผู้ร้องได้รับโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินและโรงเรือนจึงต้องรับภาระภาษีที่ค้างชำระดังกล่าว พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕ เป็นบทกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดและเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และไม่กระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพ มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป

ไม่นุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีได้กรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเฉพาะเจาะจง ใช้กับบุคคลโดยเสมอ กัน และให้ความคุ้มครองแก่บุคคลอย่างเท่าเทียมกัน ไม่มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ต่อนบุคคลเพราเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถินกำนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือลักษณะ ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็น ทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และการเรียกเก็บภาษีโรงเรือนที่ค้างชำระจากผู้รับโอนที่ดินและโรงเรือนร่วมกับผู้โอน ไม่ได้กระบวนการที่ต้องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแต่อย่างใด

ศาลรัฐธรรมนูญโดยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเสียงข้างมาก จำนวน ๑๑ คน คือ นายกรรมด ทองธรรมชาติ นายจิระ บุญพจน์สุนทร นายจุมพล ณ สงขลา นายนพดล เสงเจริญ นายปริชา เนติมวนิชย์ นายผัน จันทรปาน นายสุวิชัย สุทธิสมบูรณ์ นายสุวิทย์ ชิรพงษ์ นางสาวนีนี้ อัศวโรจน์ นายอภัย จันทนจุลกะ และนายอุรุ หวังอ้อมกลาง เห็นว่า พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐

ส่วนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญอีก ๓ คน คือ นายมงคล สารภูน นามานิต วิทยาเต็ม และผลตำราเวอก สุวรรณ สุวรรณเวโ佐 เห็นว่า การที่พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕ บัญญัติให้ผู้รับโอนทรัพย์สินเป็นลูกหนี้ร่วมกันกับผู้โอนในค่าภาษีที่ค้างชำระ เป็นการบังคับชำระหนี้เอกับผู้รับโอนซึ่งไม่ได้ก่อหนี้ นอกจากจะลูกบังคับชำระหนี้เอกับทรัพย์สินที่รับโอนแล้วยังอาจลูกบังคับชำระหนี้เอกับบรรดาทรัพย์สินอื่น ๆ ได้ด้วย จึงเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่จำกัดสิทธิในทรัพย์สินของผู้รับโอนเกินความจำเป็นและกระบวนการที่ดินสาระสำคัญ แห่งสิทธิและเสรีภาพในทรัพย์สินของผู้รับโอน อันเป็นการขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และผลตำราเวอก สุวรรณ สุวรรณเวโ佐 เห็นเพิ่มเติมว่า เป็นกฎหมายที่บังคับให้บุคคลรับสภาพหนี้โดยไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ความรับผิดทางกฎหมายที่เท่าเทียมกัน จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ ด้วย

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐

ນາຍກະຮະມດ ທອງຮຣມໝາດີ

ປະທານຄາລຣັງຮຣມນູ້ນູ່

ນາຍຈິරະ ບຸລູພຈນສຸນທຽບ

ຕຸລາກາຮຄາລຣັງຮຣມນູ້ນູ່

ນາຍຈຸມພລ ດ ສົງຂລາ

ຕຸລາກາຮຄາລຣັງຮຣມນູ້ນູ່

ນາຍນົດລ ເຮັງເຈີນ

ຕຸລາກາຮຄາລຣັງຮຣມນູ້ນູ່

ນາຍປີ້ງ ເນລິມວິໄຫຍ້

ຕຸລາກາຮຄາລຣັງຮຣມນູ້ນູ່

ນາຍຜັນ ຈັນທຽບປານ

ຕຸລາກາຮຄາລຣັງຮຣມນູ້ນູ່

ນາຍມົງຄລ ສະກູນ

ຕຸລາກາຮຄາລຣັງຮຣມນູ້ນູ່

ນາຍມານິຕ ວິທຍາເຕັມ

ຕຸລາກາຮຄາລຣັງຮຣມນູ້ນູ່

ນາຍສຸກື້ ສຸທົມບູຮັນ

ຕຸລາກາຮຄາລຣັງຮຣມນູ້ນູ່

ພລຕໍ່າວຈເອກ ສຸວຽນ ສຸວຽນເວໂໝ່ງ

ຕຸລາກາຮຄາລຣັງຮຣມນູ້ນູ່

ນາຍສຸວິທຍ໌ ຊີຣົງຍ໌

ຕຸລາກາຮຄາລຣັງຮຣມນູ້ນູ່

ນາງເສາວນີ້ ອັກວໂຮງນີ້

ຕຸລາກາຮຄາລຣັງຮຣມນູ້ນູ່

ນາຍອົກ້າຍ ຈັນທනຊຸລກະ

ຕຸລາກາຮຄາລຣັງຮຣມນູ້ນູ່

ນາຍອູຮະ ຮັກວິ່ອມກລາງ

ຕຸລາກາຮຄາລຣັງຮຣມນູ້ນູ່

ກໍາວິນຈັບຍອງ ສາສຕຣາຈາຍේ ດຣ.ກະຮະມລ ຖອງຮຽມຫາຕີ ປະຊານຄາລຮັບຮຽມນູ້ມູນ

ທີ ៤០/២៥៥៨

ວັນທີ ៣ ເມນາຍນ ២៥៥៨

ເຮື່ອງ ສາລກາຍື່ອາກຮກລາງສ່າງຄໍາໂດຍແຢ້ງຂອງຈຳເລຍ (ນາງສາວອຸດມລັກຍົນ໌ ຂໍອຍທີ່ ២ ແລະ ນາຍນິພັນ໌ ຂໍອຍທີ່ ៣) ໃນຄີດີແພ່ງໝາຍເລຂດໍາທີ ២៥៥/២៥៥៥ ຂອໃຫ້ຄາລຮັບຮຽມນູ້ມູນພິຈາຮານວິນຈັບຕາມຮັບຮຽມນູ້ມູນ ມາຕາ ២៦៥ (ກຣົດປະບັນຍຸດີກາຍື່ໂຮງເຮືອນແລະທີ່ດິນ ພຸຖທັກຮາ ២៥៥៥ ມາຕາ ៥៥ ຂັດຫຼື່ອແຢ້ງຕ່ອງຮັບຮຽມນູ້ມູນ ມາຕາ ២៥ ມາຕາ ២៥ ແລະມາຕາ ៣០)

ສາລກາຍື່ອາກຮກລາງຂອໃຫ້ສໍານັກງານສາລຍຸດີຮຽມສ່າງຄໍາໂດຍແຢ້ງຂອງຈຳເລຍທີ່ ២ ແລະທີ່ ៣ (ນາງສາວອຸດມລັກຍົນ໌ ຂໍອຍທີ່ ២ ແລະ ນາຍນິພັນ໌ ຂໍອຍທີ່ ៣) ໃນຄີດີແພ່ງໝາຍເລຂດໍາທີ ២៥៥/២៥៥៥ ຂອໃຫ້ຄາລຮັບຮຽມນູ້ມູນພິຈາຮານວິນຈັບຕາມຮັບຮຽມນູ້ມູນ ມາຕາ ២៦៥ ວ່າ ປະຣາບບັນຍຸດີກາຍື່ໂຮງເຮືອນແລະທີ່ດິນ ພຸຖທັກຮາ ២៥៥៥ ມາຕາ ៥៥ ຂັດຫຼື່ອແຢ້ງຕ່ອງຮັບຮຽມນູ້ມູນ ມາຕາ ២៥ ມາຕາ ២៥ ແລະມາຕາ ៣០ ຮີ້ວ່າໄມ່ ສຽງບໍ່ຂອ້ເທິງຈິງໄດ້ດັ່ງນີ້

១. ກຽມທັກມານຄຣ ເປັນນິຕິບຸກຄລຕາມກຸ່ມາຍ ມີອຳນາຈໜ້າທີ່ຈັດເກັບກາຍື່ໂຮງເຮືອນແລະທີ່ດິນຕາມປະຣາບບັນຍຸດີກາຍື່ໂຮງເຮືອນແລະທີ່ດິນ ພຸຖທັກຮາ ២៥៥៥ ໂດຍຜູ້ວ່າຮາກກຽມທັກມານຄຣໄດ້ມອບອໍານາຈໃຫ້ອງຜູ້ວ່າຮາກກຽມທັກມານຄຣ ເປັນໂຈທກ໌ພໍອງນາຍຂໍ້ຍຸທົນ ຮັດນໂພບື້ຂຈຣທີ່ ១ ນາງສາວອຸດມລັກຍົນ໌ ຂໍອຍທີ່ ២ ນາຍນິພັນ໌ ຂໍອຍທີ່ ៣ ແລະ ນາງສາວສວີວຽຮຣນ໌ ຂໍອຍທີ່ ៤ ເປັນຈຳເລຍຕ່ອສາລກາຍື່ອາກຮກລາງ ເຮີກຄ່າກາຍື່ໂຮງເຮືອນແລະທີ່ດິນທີ່ກ້າງໜໍາຮະແກ່ໂຈທກ໌ ໃນຄີດີແພ່ງໝາຍເລຂດໍາທີ ២៥៥/២៥៥៥ ເມື່ອວັນທີ ២៥ ຕຸລາຄມ ២៥៥៥ ປະກຸດຕາມຄໍາພໍອງວ່າ

ຈຳເລຍທີ່ ១ ເປັນເຈົ້າຂອງຕຶກແດວ ຮວມ ៥៣០ ອ້ອງ ຕັ້ງອູ່ທີ່ຄົນພະຮຣາມ ២ ແບວງຂອມທອງເບຕຈອມທອງ ກຽມທັກມານຄຣ ໄດ້ປຸລູກສ້າງໃນທີ່ດິນຂອງນາງພເຍວ່າ ຂໍອຍທີ່ ២ ຕາມສັນຍາເຂົ່າທີ່ດິນໂຄນດເລຂທີ່ ៥៥៥ ທີ່ ៥៥៥ ແລະທີ່ ៥៥៥ ມີກຳຫັນດ ២៥ ປີ ແລະສັນຍາເຂົ່າທີ່ດິນສິນສຸດໃນວັນທີ ៥ ຫັນວາຄມ ២៥៥៥ ໂດຍຈຳເລຍທີ່ ១ ໃຫ້ຜູ້ອື່ນເຂົ່າຕຶກແດວແລະໄດ້ຮັບຜລປະໂຍ່ນຈຳກ່າວເຂົ່າ ຕັ້ງແຕ່ປີ ២៥៥៥ ເປັນຕົ້ນນາ ຈຶ່ງມີໜ້າທີ່ຕ້ອງຮັບຜົດຂອບໜໍາຮະຄ່າກາຍື່ໂຮງເຮືອນແລະທີ່ດິນຂອງຕຶກແດວຈຳນວນ ៥៣០ ອ້ອງດັ່ງກ່າວ

จำเลยที่ ๒ ได้รับโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินตามโฉนดเลขที่ ๙๓๒ จำเลยที่ ๓ ได้รับโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินตามโฉนดเลขที่ ๙๓๓ และจำเลยที่ ๔ ได้รับโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินตามโฉนดเลขที่ ๙๓๔ จากนางพเยาว์ ช้อบหิรัญ เมื่อวันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๒๓ และสัญญาเช่าที่ดิน ที่จำเลยที่ ๑ ได้ทำกับนางพเยาว์ ช้อบหิรัญ สื้นสุดลงในปี ๒๕๔๔ ดังนั้น จำเลยที่ ๒ ที่ ๓ และที่ ๔ ผู้รับโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินย่อมรับโอนกรรมสิทธิ์ในตึกแควังคล่องล่าวเป็นของตน

๒. จำเลยที่ ๑ ได้ยื่นแบบแจ้งแสดงรายการเพื่อเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินประจำปีภาษี ๒๕๓๖ จนถึงปีภาษี ๒๕๔๐ สำหรับโรงเรือนอาคารตึกแควางาน ๕๗๐ ห้อง พนักงานเข้าหน้าที่ตรวจสอบแล้ว ได้ประเมินภาษีโรงเรือนและที่ดินปีละ ๕๗๓,๔๕๐ บาท เมื่อกำนวนเฉพาะภาษีโรงเรือนและที่ดิน สำหรับปีภาษี ๒๕๓๖ ถึงปีภาษี ๒๕๔๐ คิดเป็นเงินรวม ๓,๔๔๐,๗๐๐ บาท ซึ่งกรุงเทพมหานคร ได้แจ้งการประเมินค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินประจำปีภาษีสำหรับปี ๒๕๓๖ ถึงปี ๒๕๔๐ ให้จำเลยที่ ๑ ทราบแล้ว

จำเลยที่ ๑ ได้ทราบการประเมินภาษีโรงเรือนและที่ดินสำหรับปีภาษี ๒๕๓๖ จนถึงปี ๒๕๔๐ แล้ว มิได้ยื่นอุทธรณ์หรือโต้แย้งคัดค้านการประเมินภาษีภายใน ๑๕ วัน จำนวนเงินภาษีซึ่งกรุงเทพมหานคร ได้ประเมินจึงถือเป็นเด็ดขาด นอกจากนี้ กายใน ๓๐ วันนับแต่วันถัดจากวันที่จำเลยที่ ๑ ได้รับแจ้ง การประเมินภาษี จำเลยที่ ๑ มิได้นำเงินค่าภาษีไปชำระแก่โจทก์แต่อย่างใด

การที่จำเลยที่ ๑ มิได้นำเงินค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินไปชำระแก่โจทก์ภายในกำหนดเวลา ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันถัดจากวันที่ได้รับแจ้งการประเมิน ทำให้ค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินดังกล่าวเป็นภาษีค้างชำระ จำเลยที่ ๑ จึงต้องรับผิดชำระเงินเพิ่มตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔๓ ปรากฏว่าจำเลยที่ ๑ มิได้นำเงินไปชำระจนเกินระยะเวลา ๔ เดือน นับแต่วันพ้นกำหนด ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งการประเมินของแต่ละปีภาษี จำเลยที่ ๑ จึงต้องรับผิดชำระเงินเพิ่ม ตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔๓ (๔) ในอัตราร้อยละ ๑๐ ของภาษีที่ค้าง ซึ่งคิดเป็นเงินเพิ่มปีละ ๕๗,๓๔๕ บาท เมื่อร่วมเงินเพิ่มค่าภาษีที่ค้างตั้งแต่ปี ๒๕๓๖ ถึงปี ๒๕๔๐ คิดเป็นเงินทั้งสิ้น ๓๔๕,๐๗๐ บาท

ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๒ จำเลยที่ ๑ ได้ยื่นคำร้องต่อกรุงเทพมหานครขอผ่อนชำระค่าภาษีโรงเรือนและที่ดิน สำหรับปีภาษี ๒๕๓๖ ถึงปีภาษี ๒๕๓๕ ซึ่งมียอดค้างชำระเป็นเงินรวม ๒,๒๕๓,๘๐๐ บาท และเงินเพิ่ม ๒๒๕,๓๘๐ บาท โดยแบ่งชำระเป็น ๔๘ วงศ (เดือน) โดยเริ่ม

งวดแรกในเดือนมิถุนายน ๒๕๔๘ เป็นเงินเดือนละ ๕๒,๖๐๐ บาท จำเลยที่ ๑ ได้ทำสัญญาลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๘ ยอมรับว่าได้ค้างชำระค่าภัยโรงเรือนและที่ดิน ประจำปีภัย ๒๕๓๖ ถึงปีภัย ๒๕๓๙ เป็นเงินค่าภัย ๒,๒๕๓,๘๐๐ บาท ค่าเงินเพิ่มตามพระราชบัญญัติภัยโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๓ (๔) ในอัตราร้อยละ ๑๐ เป็นเงินจำนวน ๒๒๕,๓๘๐ บาท และยินยอมผ่อนชำระให้แก่โจทก์รวม ๔๙ งวด (เดือน) ภายหลังจากที่ได้ทำสัญญา จำเลยที่ ๑ ได้ผ่อนชำระเพียง ๙ งวด เป็นเงิน ๔๒๐,๘๐๐ บาท แล้วเพิกเฉยไม่นำเงินค่าภัยและเงินเพิ่มมาชำระอีกเลย ค่าภัยโรงเรือนและที่ดินสำหรับปีภัย ๒๕๓๖ ถึงปีภัย ๒๕๓๙ พร้อมเงินเพิ่มจึงมียอดค้างชำระ เป็นจำนวน ๒,๑๐๒,๓๘๐ บาท

ส่วนค่าภัยโรงเรือนและที่ดินพร้อมเงินเพิ่มของปีภัย ๒๕๔๐ และ ๒๕๔๑ เป็นเงิน จำนวน ๑,๒๖๑,๕๕๐ บาท จำเลยที่ ๑ ยังมิได้ชำระให้แก่โจทก์แต่อย่างใด ดังนี้ เมื่อร่วมกับค่าภัยโรงเรือน และที่ดินและเงินเพิ่มปีภัย ๒๕๓๖ ถึงปีภัย ๒๕๓๙ ที่ค้างชำระจำนวน ๒,๑๐๒,๓๘๐ บาท จึงเป็นเงินค่าภัยโรงเรือนและที่ดินและเงินเพิ่มที่จำเลยที่ ๑ คงค้างชำระให้แก่โจทก์เป็นเงินรวมทั้งสิ้น ๓,๓๖๓,๕๗๐ บาท

๓. การที่จำเลยที่ ๒ ที่ ๓ และที่ ๔ เป็นผู้รับโอนที่ดินจากเจ้าของที่ดินซึ่งตึกแถวที่จำเลยที่ ๑ เป็นเจ้าของ เมื่อสัญญาเช่าที่ดินได้สิ้นสุดลงในปี พ.ศ. ๒๕๔๔ และจำเลยที่ ๒ ที่ ๓ และที่ ๔ ได้รับโอนกรรมสิทธิ์ในตึกแถวตามสัญญาเช่าที่ดิน จึงต้องรับผิดในหนี้ค่าภัยและเงินเพิ่มที่ค้างชำระ ตามสัดส่วนกรรมสิทธิ์ซึ่งแต่ละคนได้รับโอนมาจากเจ้าของที่ดินร่วมกับจำเลยที่ ๑ ซึ่งจำเลยที่ ๑ ยังไม่ได้ชำระตามพระราชบัญญัติภัยโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๔

กรุงเทพมหานครได้ทางตามจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๓ และที่ ๔ ให้ชำระค่าภัยและเงินเพิ่ม ที่ค้างชำระหลายครั้ง แต่ทั้งสี่เพิกเฉย จึงได้ฟ้องคดีต่อศาลเพื่อบังคับให้จำเลยทั้งสี่ร่วมกันชำระเงิน ค่าภัยโรงเรือนและที่ดินสำหรับปีภัย ๒๕๓๖ ถึงปีภัย ๒๕๔๐ พร้อมเงินเพิ่มที่ค้างชำระ

๔. จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ยื่นคำโต้แย้งและขอให้ศาลมีการกล่าวส่งคำโต้แย้งให้ศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาวินิจฉัย สรุปได้ว่า จำเลยที่ ๒ ที่ ๓ ซึ่งถูกฟ้องให้ร่วมรับผิดกับจำเลยที่ ๑ ตามพระราชบัญญัติ ภัยโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๔ แต่จำเลยที่ ๒ ที่ ๓ เห็นว่ามาตราดังกล่าว มีเนื้อหาสาระที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ โดยจำเลยให้เหตุผลว่า มาตราดังกล่าวได้บัญญัติให้ผู้รับโอนต้องรับผิด

ในฐานะลูกหนี้ร่วมกับผู้โอนในภายใต้ค่างชาระ “ไม่ว่าจะรับโอนมาด้วยเหตุใด ๆ” จากสาระสำคัญดังกล่าวเห็นได้ว่า กฎหมายบัญญัติให้ความคุ้มครองรัฐฝ่ายเดียวด้วยการปิดปากมิให้ผู้รับโอนยกข้อต่อสู้ได้เลย แม้จะเป็นผู้รับโอนที่สุจริตและมีค่าตอบแทน หรือแม้จะเป็นการครอบคิดกันน้อนล ทำให้ผู้รับโอนเสียเปรียบ (เทียบเคียงประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๕๑๖)

เมื่อนำพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕ มหาไวเคราะห์ จะพบว่า “มีเนื้อหาสาระที่ปิดปากผู้รับโอนอย่างเด็ดขาด” จึงขัดรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ “ด้วยการฟืนใจให้ผู้รับโอนเข้ามารับผิดในฐานะลูกหนี้ร่วม โดยไม่มีเงื่อนไขของความคุ้มครอง” เป็นการเลือกปฏิบัติ ด้วยการผลักภาระทั้งหมดไปให้ผู้รับโอน ผู้รับโอนจึงไม่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน จึงขัดกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ “ส่งผลให้ผู้รับโอนต้องร่วมรับผิดในสิ่งที่ตนไม่ได้ก่อ” จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ และแม้ในที่สุดจะสามารถใช้สิทธิໄล่เบี้ยได้ก็ตามแต่เป็นที่ทราบกันดีว่า ในการปฏิบัติ “เป็นเรื่องเลื่อนลอยที่จะໄล่เบี้ยได้จริง”

ผู้ร้องโต้แย้งด้วยว่า ผู้โอนที่ไม่สุจริตสามารถอาศัยมาตราดังกล่าวเปลี่ยนตัวเจ้าหนี้ของตนได้ ตัวอย่างเช่น เดิมผู้โอนเป็นลูกหนี้ของรัฐในค่างบัญชีโรงเรือนที่ค้างชาระ แต่หากต้องการเปลี่ยนเป็นลูกหนี้ของผู้รับโอนที่เป็นเอกชนแทน ก็ไปขอความร่วมมือจากพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อได้รับความร่วมมือแล้ว ผู้โอนจึงมาขึ้นคำร้องขอผ่อนชำระ โดยกำหนดเวลาผ่อนงวดสุดท้ายให้เหลือระยะเวลาเช่า เพื่อป้องกันการพิดสัญญาเช่าอันจะทำให้เจ้าของที่ดินบอกเลิกสัญญาเช่าก่อนกำหนดได้แล้วขึ้นให้พนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อขออนุมัติให้ผ่อนชำระ หลังจากได้รับอนุมัติแล้วและต่อมาผู้โอนผิดนัดผ่อนชำระ พนักงานเจ้าหน้าที่ก็จะไม่ดำเนินการใด ๆ แต่จะรอจนถึงกำหนดที่ผู้รับโอนจะได้รับโอนโรงเรือนเสียก่อน จึงฟ้องผู้โอน และผู้รับโอนพร้อมกันในรายเดียวกัน และเมื่อศาลมีคำพิพากษามาบังคับเอกสาร ทรัพย์สินของผู้รับโอนฝ่ายเดียว สำหรับประโยชน์ที่ผู้โอนได้รับจากการเปลี่ยนตัวเจ้าหนี้ คือ ผู้โอน มีโอกาสลูกชิ้นทรัพย์น้อยลง เพราะผู้รับโอนที่ถูกมาเป็นเจ้าของทรัพย์สินนั้น ไม่มีอำนาจปกครอง ไม่มีคุณและเครื่องมือมากพอเหมือนกับเจ้าหนี้ที่เป็นรัฐ และมาตรานี้ขัดต่อหลักนิติธรรม ที่แม้จะมีการครอบคิดกันน้อนลทำให้ผู้รับโอนเสียเปรียบแต่ผู้รับโอนจะต้องทนรับชะตากรรมนั้น เพราะไม่มีเนื้อหาสาระใด ๆ ที่ให้ผู้รับโอนใช้ต่อสู้บรรจุอยู่ในมาตรานี้

ผู้ร้องเรียนขอความเป็นธรรมจากศาลว่า การคบคิดกันล้อเล่นและทำให้ผู้รับโอนเสียเปรียบนั้น เพื่อความเป็นธรรมและเพื่อให้สอดคล้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ จำเป็นที่จะต้องบัญญัติวิธีการให้ความเป็นธรรมแก่ผู้รับโอนไว้เป็นสาระสำคัญของมาตรา ๔๔ ด้วย

๕. ศาลฎีกาถือกรณีเห็นว่า เนื่องจากจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ได้แจ้งว่า บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติภายในโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๔ ที่ศาลมีภาระใช้บังคับ แก่คดีนี้ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับมาตรา ๔๔ จึงให้รือการพิจารณาคดีไว้ชั่วคราวและส่งสำนักงานศาลยุติธรรมดำเนินการต่อไป สำนักงานศาลยุติธรรม มีหนังสือลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๔๗ ส่งคำตัด裁ของจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ หมายศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อพิจารณาในวินัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

คณะกรรมการศาลรัฐธรรมนูญได้มีมติให้รับคำตัด裁ของจำเลยไว้พิจารณาในประเด็นว่า พระราชบัญญัติภายในโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

ประเด็นในการพิจารณาและคำวินิจฉัย

พิจารณาแล้วพระราชบัญญัติภายในโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๔ เกี่ยวข้องกับมาตรา ๔๐ และมาตรา ๔๓ ด้วย ดังนี้

มาตรา ๔๐ “ค่าภัยนั้น ท่านให้เจ้าของทรัพย์สินเป็นผู้เสีย แต่ถ้าที่ดินและโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ เป็นของคนละเจ้าของ เจ้าของโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ต้องเสียค่าภัยทั้งสิ้น ในกรณีเช่นนี้ถ้าเจ้าของโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ไม่เสียภัย ท่านว่าการขายทรัพย์สินทอดตลาดของผู้นั้นตามมาตรา ๔๔ ให้รวมขายสิทธิ์ได้ ๑ ในที่ดินอันเจ้าของโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ยังคงมีอยู่นั้นด้วย”

มาตรา ๔๓ “ถ้าเงินค่าภัยค้างชำระ ท่านให้เพิ่มจำนวนขึ้นด้วยอัตราต่อไปนี้

(๑) ถ้าชำระหนี้ไม่เกินหนึ่งเดือนนับแต่วันพ้นกำหนดเวลาที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๙ ให้เพิ่มร้อยละสองครึ่งแห่งค่าภัยที่ค้าง

(๒) ถ้าเกินหนึ่งเดือนแต่ไม่เกินสองเดือน ให้เพิ่มร้อยละห้าแห่งค่าภัยที่ค้าง

(๓) ถ้าเกินสองเดือนแต่ไม่เกินสามเดือน ให้เพิ่มร้อยละเจ็ดครึ่งแห่งค่าภัยที่ค้าง

(๔) ถ้าเกินสามเดือนแต่ไม่เกินสี่เดือน ให้เพิ่มร้อยละสิบแห่งค่าภัยที่ค้าง”

มาตรา ๔๕ “ถ้าค่าภาระค้างอยู่และยังไม่ได้ชำระจะมีอัตราพิเศษเพื่อให้โอนกรรมสิทธิ์ไปเป็นของเจ้าของใหม่โดยเหตุใด ๆ ก็ตาม ท่านว่าเจ้าของคนเก่าและคนใหม่เป็นลูกหนี้ค่าภาระนั้นร่วมกัน”

กรณีตามคำร้อง พระราชบัญญัติภาระ โรงแรมและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๐ บัญญัติให้เจ้าของทรัพย์สินเป็นผู้เสียภาระ โรงแรมและที่ดิน ในกรณีที่มีการค้างชำระภาระค่าภาระ คือต้องเสียเงินเพิ่มตามอัตราที่กำหนดในมาตรา ๔๑ และในกรณีที่มีการโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินไปยังเจ้าของ คนใหม่โดยที่ยังค้างชำระภาระ มาตรา ๔๕ กำหนดให้ทั้งเจ้าของทรัพย์สินคนเก่าและคนใหม่เป็นลูกหนี้ร่วมกันในการชำระค่าภาระ โรงแรมและที่ดินที่ค้างชำระ

สำหรับลูกหนี้ร่วมที่ได้ชำระหนี้ภาระแทนลูกหนี้ร่วมคนอื่นก็สามารถรับช่วงสิทธิ์ฟื้องบังคับชำระหนี้ค่าภาระที่ได้ชำระแทนจากลูกหนี้ที่ต้องรับผิดชอบหนี้ภาระ โรงแรมได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๒๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๕๕ (๓)

การที่พระราชบัญญัติภาระ โรงแรมและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕ บัญญัติให้เจ้าของทรัพย์สิน ทั้งเจ้าของเก่าและเจ้าของปัจจุบัน ร่วมกันรับผิดชำระภาระค่าภาระที่ค้างในลักษณะลูกหนี้ร่วมนี้เนื่องจากเจ้าของทรัพย์สินยื่ม่อนได้รับประโยชน์จากการใช้ทรัพย์สินที่ดินและสิ่งปลูกสร้างบนที่ดินในลักษณะต่าง ๆ รวมทั้งการให้เช่า เมื่อได้รับประโยชน์จากการใช้ที่ดินซึ่งเป็นของรัฐ ก็ยื่มมีภาระต้องจ่ายภาระ โรงแรมและที่ดินแก่รัฐ ตามส่วนที่ได้รับประโยชน์จากการใช้ที่ดินนั้น ซึ่งเป็นไปตามหลักการจัดเก็บภาระคือ เมื่อยื่มก็ต้องรับประโยชน์จากการใช้ทรัพย์สินของรัฐคือที่ดิน ก็ต้องจ่ายภาระให้รัฐเพื่อนำมาทำนุบำรุงประเทศ แม้พระราชบัญญัติภาระ โรงแรมและที่ดินจะกำหนดให้เจ้าของทรัพย์สินปัจจุบันต้องรับชำระภาระค่าภาระที่เจ้าของทรัพย์สินเดิมค้างชำระ แต่เจ้าของทรัพย์สินคนปัจจุบันก็สามารถใช้สิทธิ์ໄล่เบี้ยฟ้องเรียกค่าภาระที่จ่ายแทนเจ้าของเดิมในลักษณะรับช่วงสิทธิ์ได้

พระราชบัญญัติภาระ โรงแรมและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ เป็นกฎหมายมหาชนซึ่งถือเป็นประโยชน์ของรัฐเป็นสำคัญ เพราะเป็นกฎหมายที่กำหนดให้รัฐจัดเก็บภาระจากผู้ใช้ที่ดินของรัฐและสิ่งปลูกสร้างบนที่ดินเพื่อนำมาใช้ทำนุบำรุงประเทศ ซึ่งถือเป็นประโยชน์สาธารณะ แม้กฎหมายจะกำหนดให้ผู้รับโอนทรัพย์สิน (ที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง) ต้องชำระภาระที่ค้างแทนเจ้าของเดิม ซึ่งคุณจะเป็นการเอาเปรียบผู้รับโอนบ้างก็ตาม แต่ผู้รับโอนก็สามารถรับช่วงสิทธิ์ฟ้องໄล่เบี้ยให้เจ้าของทรัพย์สินเดิมจ่ายค่าภาระที่ได้ชำระแทนไปได้ นอกจากนั้น พระราชบัญญัติภาระ โรงแรมและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ เป็นกฎหมายมหาชนที่กำหนดให้รัฐจัดเก็บภาระ โรงแรมและที่ดินมาใช้เพื่อประโยชน์สาธารณะ คือ ทำนุบำรุงประเทศ รัฐจึงมี

ฐานะเหนือกว่าเอกชนโดยทั่วไป เพราะมีฐานะ stemmed ในการทำแทนประชาชนที่อาศัยอยู่ในท้องที่นั้น จึงย่อมมีเอกสิทธิ์เหนือกว่าบุคคลธรรมดา เนื่องจากเป็นการทำเพื่อประโยชน์สาธารณะ ดังนั้นในกรณีนี้จึงไม่อาจยกเอาข้อต่อสู้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้อ้างต่อรัฐได้

การที่พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕ กำหนดให้เจ้าของกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินทั้งเจ้าของเดิมและเจ้าของคนใหม่มีภาระต้องร่วมกันชำระภาษีโรงเรือนและที่ดินที่เจ้าของเดิมถือหัวหน้า ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๕ ที่บัญญัติว่าบุคคลมีหน้าที่เสียภาษีตามที่กฎหมายบัญญัติ เพราะบุคคลเป็นผู้ที่ได้รับผลประโยชน์จากการให้บริการของรัฐ จึงสมควรจ่ายภาษีให้รัฐตามความสามารถในการจ่ายภาษีของแต่ละคนเป็นสำคัญ พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ กำหนดการจ่ายภาระภาษีจากเจ้าของทรัพย์สินที่ได้รับประโยชน์จากการใช้ทรัพย์สินคือที่ดินของรัฐและสิ่งปลูกสร้างบนที่ดินนั้น

พิจารณาแล้ว แม้ว่าการที่ผู้ร้องโตได้ยังว่า พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ โดยเปิดโอกาสให้ผู้โอนกับเจ้าหน้าที่ของรัฐร่วมกันทำการนัดเรียกเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินจากผู้รับโอนทรัพย์สินโดยสุจริต และตัดสิทธิผู้รับโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินมิให้ยกเว้นต่อสู้กับองค์กรของรัฐ คือ กรุงเทพมหานคร เพื่อไม่ต้องรับผิดในการชดใช้หนี้ที่จำเลยผู้ร้องมิได้มีส่วนก่อขึ้นจะมีเหตุผลแต่ก็ไม่สามารถหักล้างเหตุผลในการตราพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕ ซึ่งเป็นการกระทำตามความจำเป็นในการจัดเก็บภาษีเพื่อหารายได้มาใช้เพื่อประโยชน์สาธารณะ และไม่กระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพ เพราะเจ้าของทรัพย์สินซึ่งชำระภาษีแทนเจ้าของเดิม ย่อมรับช่วงสิทธิไปฟ้องໄล่เปี้ยจากเจ้าของเดิมได้

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕ เป็นกฎหมายที่ใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่ได้มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเฉพาะ จึงเห็นว่า มาตรา ๔๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕

เมื่อพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕ เป็นกฎหมายที่ใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่ได้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งโดยเฉพาะจึงสอดคล้องกับบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า “บุคคลย่อมเสมอภาคในกฎหมายและได้รับความคุ้มครอง

ตามกฎหมายท่าแท่นกัน” ประกอบกับไม่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมเพราเหตุแห่งความแตกต่าง ในเรื่องถินกำนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ฯลฯ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐

ส่วนบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง ได้บัญญัติว่า “บุคคลยื่อมอ้างศักดิ์ครีความเป็นมนุษย์ หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน ส่วนวรรคสองบัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อใช้สิทธิทางศาล หรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดในศาลได้” จึงเห็นว่ารัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ เป็นการบัญญัติถึงหลักการในการใช้สิทธิและเสรีภาพ และการอ้างศักดิ์ครีความเป็นมนุษย์ว่า บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพทำได้เท่าที่ไม่เป็นการละเมิดต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ และไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน นอกจากนี้รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ วรรคสอง ได้บัญญัติรับรองการยกอาบหนบัญญัติของรัฐธรรมนูญเพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือต่อสู้คดในศาลได้

และเมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติภายในเรื่องและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕ ดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าไม่ได้ทำให้ผู้รับโอนเสียศักดิ์ครีความเป็นมนุษย์และไม่ได้ห้ามการใช้สิทธิทางศาลหรือการต่อสู้คดในศาลแต่อย่างใด จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติภายในเรื่องและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐

ศาสตราจารย์ ดร.กรະนฤ ทองธรรมชาติ

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

คำວິນิຈລັຍຂອງ ນາຍຈিຣະ ນຸ້ມພອນສູນທර ຕູກາກຄາລັກຮຽນນູ້ມູນ

ທີ ៤០/២៥៤៨

ວັນທີ ៣ ເມນາຍນ ២៥៤៨

ເຮື່ອງ ຕາລກາຍື່ອກກາລາງສ່າງຄຳໂດຍແຢ່ງຂອງຈໍາເລີຍ (ນາງສາວອຸດມລັກຍົ່ງ ຂໍອຍທີ່ ២ ແລະ ນາຍນິພັນ໌ ຂໍອຍທີ່ ៣) ໃນຄົດໝາຍເລບດຳທີ່ ២៥៤/២៥៤៥ ຂອໃຫ້ຕາລຮູ້ຮຽນນູ້ມູນພິຈາລະນາວິນິຈລັຍ ຕາມຮູ້ຮຽນນູ້ມູນ ມາຕາ ២៦៥ ກຣນີປໍ່ມູນຫາວ່າພະຮາຊບໍ່ມູນຍຸຕິກາຍືໂຮງເຮືອນແລະທີ່ດິນ ພຸຖທັກຮາ ២៥៧៥ ມາຕາ ៥៥ ຂັດທີ່ແຢ່ງຕ່ອຮູ້ຮຽນນູ້ມູນ ມາຕາ ២៥ ມາຕາ ២៥ ແລະ ມາຕາ ៣០ ທີ່ໄມ້

ກຣນີສືບແນ່ງຈາກກຽງເທັມຫານຄຣ ພຶ້ອງຕ່ອຕາລກາຍື່ອກກາລາງ ເປັນຄົດໝາຍເລບດຳທີ່ ២៥៤/២៥៤៥ ໄທ້ນາຍຂໍ້ຍຸທະ ທີ່ອຸ້ກິຈ ຮັຕນໂພເທື່ອງ ທີ່ ១ ນາງສາວອຸດມລັກຍົ່ງ ຂໍອຍທີ່ ២ ນາຍນິພັນ໌ ຂໍອຍທີ່ ៣ ແລະ ນາງສາວຄົງຮຽນ ຂໍອຍທີ່ ៤ ຂໍາຮະຄ່າກາຍືໂຮງເຮືອນແລະທີ່ດິນທີ່ກ້າງຂໍາຮະແກ່ໂຈກກໍ ຄວາມວ່າ ຈໍາເລີຍທີ່ ១ ເປັນເຈົ້າຂອງຕຶກແກວ ៣ ຂນາດ ຮວມ ៥៣០ ອ້ອງ ຕັ້ງອູ້ທີ່ຄຸນພະຮາມ ២ ແຂວງຈອນທອງ ເບຕຈອນທອງ ກຽງເທັມຫານຄຣ ຜົ່ງຈໍາເລີຍທີ່ ១ ໄດ້ປຸກສ້າງໃນທີ່ດິນຂອງນາງພເຍວ່າ ຂໍອຍທີ່ ៣ ຕັ້ງສັນຍາເຂົ້າທີ່ດິນໂຄນດເລບທີ່ ៨៣២ ທີ່ ៨៣៣ ແລະ ທີ່ ៨៣៤ ລົງວັນທີ່ ៤ ຫັນວາຄມ ២៥៤១ ຮວມ ៣ ປັບ ມີກຳຫັດ ២៣ ປີ ແລະ ສັນຍາເຂົ້າທີ່ດິນສິ້ນສຸດໃນວັນທີ່ ៤ ຫັນວາຄມ ២៥៤៥ ໂດຍສັນຍາເຂົ້າທີ່ດິນທີ່ສາມຄົມບໍລະນຸ ວ່າ “ກາຍືທີ່ດິນຜູ້ໃຫ້ເຂົ້າເປັນຜູ້ເສີຍສ່ວນກາຍືໂຮງເຮືອນຜູ້ເຂົ້າເປັນຜູ້ເສີຍອ່ອງ” ເມື່ອຈໍາເລີຍທີ່ ១ ໃຫ້ຜູ້ອື່ນເຂົ້າຕຶກແກວແລະ ໄດ້ຮັບຜົດປະໂຫຍນຈຳກຳເຂົ້າຕັ້ງແຕ່ປີ ២៥៤១ ເປັນຕົ້ນນາ ຈຶ່ງນີ້ ໜ້າທີ່ຕ້ອງຮັບຜົດປະໂຫຍນຈຳກຳເຂົ້າຕຶກແກວແລະທີ່ດິນຂອງຕຶກແກວດັ່ງກ່າວ ຈໍາເລີຍທີ່ ២ ໄດ້ຮັບໂອນ ກຣມສິທິທີ່ໃນທີ່ດິນໂຄນດເລບທີ່ ៨៣២ ຈໍາເລີຍທີ່ ៣ ໄດ້ຮັບໂອນກຣມສິທິທີ່ໃນທີ່ດິນຕາມໂຄນດເລບທີ່ ៨៣៣ ແລະ ຈໍາເລີຍທີ່ ៤ ໄດ້ຮັບໂອນກຣມສິທິທີ່ໃນທີ່ດິນຕາມໂຄນດເລບທີ່ ៨៣៤ ຈາກນາງພເຍວ່າ ຂໍອຍທີ່ ៤ ຕັ້ງແຕ່ ວັນທີ່ ១៤ ເມນາຍນ ២៥៤៣ ເມື່ອສັນຍາເຂົ້າທີ່ດິນທີ່ສາມຄົມທີ່ຈໍາເລີຍທີ່ ១ ທຳກັນນາງພເຍວ່າ ຂໍອຍທີ່ ៤ ຮະບຸວ່າ “ສິ່ງປຸກສ້າງໃນທີ່ດິນແປ່ງທີ່ເຂົ້າ... ໃຫ້ຕົກເປັນກຣມສິທິທີ່ອັນຜູ້ໃຫ້ເຂົ້າເມື່ອກຮອບອາຍຸສັນຍາເຂົ້າ” ແລະ ສິ້ນສຸດລົງໃນປີ ២៥៤៥ ດັ່ງນັ້ນ ຈໍາເລີຍທີ່ ២ ຈໍາເລີຍທີ່ ៣ ແລະ ຈໍາເລີຍທີ່ ៤ ຜູ້ຮັບໂອນກຣມສິທິທີ່ໃນທີ່ດິນ ຍ່ອມຮັບໂອນກຣມສິທິທີ່ໃນຕຶກແກວດັ່ງກ່າວເປັນຂອງຕາ

จำเลยที่ ๑ ได้ยื่นแบบแจ้งแสดงรายการเพื่อเลี้ยงภัยโรงพยาบาลและที่ดินประจำปีภาษี ๒๕๓๖ จนถึงปีภาษี ๒๕๔๐ สำหรับโรงพยาบาลอาคารตึกแกร่งจำนวน ๕๗๐ ห้อง ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานครภายในเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบแล้วได้ประเมินและกำหนดค่ารายปีของโรงพยาบาลจำนวน ๕๗๐ ห้องดังกล่าว เป็นจำนวนปีละ ๕,๕๘๗,๖๐๐ บาท และค่าภาษีโรงพยาบาลและที่ดินปีละ ๕๗๓,๔๕๐ บาท ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานครได้แจ้งการประเมินค่าภาษีโรงพยาบาลและที่ดินประจำปีสำหรับปี ๒๕๓๖ ถึงปี ๒๕๔๐ ของแต่ละปีให้จำเลยที่ ๑ ทราบแล้ว แต่จำเลยที่ ๑ มิได้ยื่นอุทธรณ์หรือโต้แย้งคัดค้านการประเมินภาษีดังกล่าว จำนวนเงินค่าภาษี ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่กรุงเทพมหานครได้ประเมินในแต่ละปีภาษีจึงเป็นจำนวนเด็ขาด จำเลยที่ ๑ มิได้นำเงินค่าภาษีโรงพยาบาลและที่ดินไปชำระให้แก่โจทก์ภาษีในกำหนดเวลา ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันถัดจากวันที่ได้รับแจ้งการประเมินของแต่ละปีภาษีดังกล่าว ทำให้ค่าภาษีโรงพยาบาลและที่ดินเป็นภาษีค้างชำระ ซึ่งจำเลยที่ ๑ ต้องรับผิดชอบชำระเงินเพิ่มตามพระราชบัญญัติภาษีโรงพยาบาลและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๓ แต่จำเลยที่ ๑ มิได้นำเงินไปชำระจนเกินระยะเวลา ๔ เดือน นับแต่วันพ้นกำหนด ๓๐ วัน ดังกล่าว จึงต้องรับผิดชอบชำระเงินเพิ่มตามพระราชบัญญัติภาษีโรงพยาบาลและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๓ (๔) ในอัตราร้อยละ ๑๐ แห่งค่าภาษีที่ค้างอีกด้วย ซึ่งคิดเป็นเงินเพิ่ม จำนวนปีละ ๕๗,๓๔๕ บาท

ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๒ จำเลยที่ ๑ ได้ยื่นคำร้องต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร ขอผ่อนชำระค่าภาษีโรงพยาบาลและที่ดิน สำหรับปีภาษี ๒๕๓๖ ถึงปีภาษี ๒๕๓๙ โดยแบ่งชำระรวม ๔๘ วงศ (เดือน) และเมื่อได้รับการยินยอมจากกรุงเทพมหานคร จำเลยที่ ๑ ได้ทำสัญญาฉบับลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๒ ยอมรับว่าได้ค้างชำระค่าภาษีโรงพยาบาลและที่ดินประจำปีภาษี ๒๕๓๖ ถึงปีภาษี ๒๕๓๙ รวม ๔ ปี เป็นเงินค่าภาษี ๒,๒๕๓,๘๐๐ บาท ค่าเงินเพิ่มตามพระราชบัญญัติภาษีโรงพยาบาลและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๓ (๔) ในอัตราร้อยละ ๑๐ เป็นเงินจำนวน ๒๒๕,๓๘๐ บาท โดยยินยอมผ่อนชำระให้แก่โจทก์รวม ๔๘ วงศ (เดือน) แต่จำเลยที่ ๑ ได้ผ่อนชำระไปเพียง ๘ วงศ แล้วเพิกเฉยไม่ยอมนำเงินมาชำระอีกเลย ส่วนค่าภาษีโรงพยาบาลและที่ดินพร้อมเงินเพิ่มของปีภาษี ๒๕๔๐ และ ๒๕๔๑ เป็นเงินจำนวน ๑,๒๖๑,๕๕๐ บาท จำเลยที่ ๑ ยังมิได้ชำระให้แก่โจทก์แต่อย่างใด

การที่จำเลยที่ ๒ จำเลยที่ ๓ และจำเลยที่ ๔ เป็นผู้รับโอนที่ดินจากเจ้าของที่ดินซึ่งตึกแกร่งที่จำเลยที่ ๑ เป็นเจ้าของ เมื่อสัญญาเช่าที่ดินได้สิ้นสุดลงในปี พ.ศ. ๒๕๔๔ และจำเลยที่ ๒ จำเลยที่ ๓

และจำเลยที่ ๔ ได้รับโอนกรรมสิทธิ์ในตึกแควรตามสัญญาเช่าที่ดินจึงต้องรับผิดในหนี้ค่าภัยโรงเรือนที่ค้างชำระพร้อมเงินเพิ่มสำหรับโรงเรือนดังกล่าว ตามสัดส่วนแห่งกรรมสิทธิ์ซึ่งแต่ละคนได้รับโอนมาจากการเจ้าของที่ดินร่วมกับจำเลยที่ ๑ ซึ่งจำเลยที่ ๑ ยังไม่ได้ชำระให้เสร็จสิ้นตามความในพระราชบัญญัติภัยโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕ โจทก์ได้ทางตามจำเลยทั้งสี่ให้ชำระค่าภัยและเงินเพิ่มที่ค้างชำระหลายครั้ง แต่จำเลยทั้งสี่เพิกเฉย จึงฟ้องคดีนี้ขออำนาจศาลบังคับจำเลยทั้งสี่ร่วมกันชำระเงินค่าภัยโรงเรือนและที่ดินสำหรับปีภัย ๒๕๗๖ ถึงปีภัย ๒๕๘๐ พร้อมเงินเพิ่มที่ค้างชำระ

จำเลยที่ ๒ และจำเลยที่ ๓ ยื่นคำให้การต่อสู้คดีหมายเลขประชาชน และการร้องขอให้ศาลมายากล่างสั่งคำให้ได้ยึดของจำเลยให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาในวินิจฉัย ความว่าเนื้อหาของพระราชบัญญัติภัยโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ เนื่องจากมาตรา ๔๕ ดังกล่าวได้บัญญัติให้ผู้รับโอนต้องรับผิดในฐานะลูกหนี้ร่วมกับผู้โอนในภัยที่ค้างชำระ “ไม่ว่าจะรับโอนมาด้วยเหตุใด ๆ” เห็นได้ว่า กฎหมายบัญญัติให้ความคุ้มครองรัฐฝ่ายเดียวด้วยการปิดปากมิให้ผู้รับโอนยกข้อต่อสู้ได้ ได้เลย แม้จะเป็นผู้รับโอนที่สุจริตและมีค่าตอบแทน หรือแม้จะเป็นการควบคิดกันน้อตลอดของผู้โอนกับพนักงานเจ้าหน้าที่ ทำให้ผู้รับโอนเสียเปรียบ อันมีผลไปกระทบกระเทือนถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และสาระสำคัญแห่งสิทธิ์ตลอดจนเป็นการเลือกปฏิบัติ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐

ศาลมายากล่างพิจารณาแล้วเห็นว่าเนื่องจากจำเลยที่ ๒ และจำเลยที่ ๓ ได้ยึดของบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติภัยโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕ ซึ่งศาลมายากล่างก็ใช้บังคับแก่คดีนี้ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับมาตรา ๔๕ จึงให้ส่งข้อโต้แย้งของจำเลยที่ ๒ และจำเลยที่ ๓ ดังกล่าวให้สำนักงานศาลยุติธรรมดำเนินการต่อไป และสำนักงานศาลยุติธรรม ได้ส่งคำโต้แย้งของจำเลยที่ ๒ และจำเลยที่ ๓ พร้อมเอกสารประกอบ มากับศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาในวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ความละเอียดของคำคู่ความและคำร้องโต้แย้งของจำเลยที่ ๒ และจำเลยที่ ๓ ปรากฏตามคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ (คำวินิจฉัยกลาง) แล้ว

มีประเด็นต้องพิจารณาวินิจฉัยว่าพระราชนบัญญัติภายใน ๒๕๗๙ มาตรา ๔๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ หรือไม่ บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

“มาตรา ๒๙ บุคคลย่อม享有สิทธิ์ความเป็นมนุษย์หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้เท่าที่ไม่ล่วงเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ขัดต่อคีดีธรรมอันดีของประชาชน

บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสียหายที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้ สามารถกับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้”

“มาตรา ๒๕ การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทำกรเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเฉพาะ ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย

บทบัญญัติวรรคหนึ่งและวรรคสองให้นำมาใช้บังคับกับกฎหมายให้ใช้บังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วย โดยอนุโลม”

“มาตรา ๓๐ บุคคลย่อมเสมอ กันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิง มีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะเหตุแห่งความแตกต่าง ในเรื่องถินกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรมหรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม”

“มาตรา ๒๙๓ ห้องถินได้มีลักษณะที่จะปگครองตนเองໄได้ ย่อมมีลิทธิ์ไดรับจัดตั้งเป็นองค์กรปกครองส่วนห้องถิน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนห้องถิน ต้องทำเท่าที่จำเป็นตามที่กฎหมายบัญญัติ แต่ต้องเป็นไปเพื่อการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในห้องถินหรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม ทั้งนี้จะกระบวนการลั่นสำราษ้ำนี้แห่งหลักการปกครองตนของเจตนารมณ์ของประชาชนในห้องถิน หรือนอกเหนือจากที่กฎหมายบัญญัติไว้ได้”

พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕

“มาตรา ๔๐ ค่าภาษีนั้น ท่านให้เข้าของทรัพย์สินเป็นผู้เสีย

แต่ถ้าที่ดินและโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ เป็นของคนละเจ้าของ เจ้าของโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ต้องเสียค่าภาษีทั้งสิ้น ในกรณีเข่นนั้นถ้าเจ้าของโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ไม่เสียภาษี ท่านว่าการขายทรัพย์สินทอดตลาดของผู้นั้นตามมาตรา ๔๔ ให้รวมขายสิทธิ์ได้ ในการอันนี้เจ้าของโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ยังคงมีอยู่นั้นด้วย”

“มาตรา ๔๕ ถ้าค่าภาษีค้างอยู่และมิได้ชำระขณะเมื่อทรัพย์สินໄได้โอนกรรมสิทธิ์ไปเป็นของเจ้าของใหม่โดยเหตุใด ๆ ก็ตาม ท่านว่าเจ้าของคนเก่าและคนใหม่เป็นลูกหนี้ค่าภาษีนั้นร่วมกัน”

พิเคราะห์แล้ว ภาษีโรงเรือนและภาษีที่ดิน เป็นภาษีที่เกี่ยวกับตัวทรัพย์ อันได้แก่โรงเรือนและที่ดินตามข้อของพระราชบัญญัติ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนห้องถินจำเป็นต้องเรียกเก็บภาษีดังกล่าวเพื่อนำไปใช้บริหารและพัฒนาห้องถิน เมื่อภาษีดังกล่าวเป็นภาษีเกี่ยวกับตัวทรัพย์ พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ จึงบัญญัติเป็นหลักในเบื้องต้นไว้ในมาตรา ๔๐ วรรคหนึ่งว่า ให้เจ้าของทรัพย์สินเป็นผู้มีหน้าที่เสีย อันเป็นลักษณะปกติของการเสียภาษีทรัพย์สิน ส่วนกรณีพระราชบัญญัติดังกล่าว มาตรา ๔๕ บัญญัติว่า “ถ้าค่าภาษีค้างอยู่และยังมิได้ชำระขณะเมื่อทรัพย์สินໄได้โอนกรรมสิทธิ์ไปเป็นของเจ้าของใหม่โดยเหตุใด ๆ ก็ตาม ท่านว่าเจ้าของคนเก่าและคนใหม่เป็นลูกหนี้ค่าภาษีนั้นร่วมกัน” เห็นว่าบทบัญญัติตามมาตรา ๔๕ ดังกล่าวเป็นมาตรการเพื่อให้การเรียกเก็บภาษีเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพทั้งเป็นการอุดช่องว่างมิให้มีการหลบเลี่ยงการเสียภาษีในประเภทดังกล่าว อันเป็นไปเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในห้องถินตลอดถึงประโยชน์ของประเทศโดยรวม ตามนัยของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙๓ วรรคสอง ซึ่งผู้ที่จะเข้าเป็นเจ้าของใหม่สามารถตรวจสอบก่อนเข้าเป็นเจ้าของว่ามีภาษีเกี่ยวกับทรัพย์สินนั้นค้างอยู่หรือไม่ หากเห็นว่ามีภาษีค้างอยู่ไม่คุ้มกับการเข้าเป็น

เจ้าของใหม่ ก็มีสิทธิที่จะไม่รับเข้าเป็นเจ้าของใหม่ได้ หากเห็นว่าข้อคุ้มกันการเข้าเป็นเจ้าของใหม่ ก็สามารถเข้ารับเป็นเจ้าของใหม่ได้ กรณีจึงไม่เป็นการผูกมัดที่จะเข้าเป็นเจ้าของใหม่โดยไม่มีทางเลือก บทบัญญัติ มาตรา ๔๕ ของพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ ดังกล่าว ไม่เกี่ยวกับ ทักษิณความเป็นนุழຍ์และมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปโดยมิได้ระบุในสาระสำคัญแห่งสิทธิ ของบุคคล กับให้ความคุ้มครองแก่บุคคลในสถานะอย่างเดียวกัน โดยเสมอ กับตามกฎหมาย จึงไม่ขัด หรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐

อาศัยเหตุดังได้พิจารณาฯ จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐

นายจิระ บุญพจน์สุนทร
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายจุ่มพล ณ สงขลา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ପ୍ରକାଶକ ନାମ

วันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๘

เรื่อง ค่าตอบแทนกรณีการกล่าวสlander คำฟ้องที่ไม่ชอบด้�ธรรม (นางสาวอุดมลักษณ์ ชัยพิรัญ ที่ ๒ และนายนิพนธ์ ชัยพิรัญ ที่ ๓) ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๒๕๔/๒๕๔๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาอนุญาติจัดสั่งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติภายในโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

ความเป็นมาของเรื่องประกอบข้อเท็จจริงข้อกฎหมายตามคำร้อง รวมทั้งข้ออ้างของทุกฝ่าย
ปรากฏในคำนิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้บัญญัติกيفกับสิทธิเสรีภาพและหน้าที่ของชนชาวไทยไว้คณละหมวด ๑ โดยหมวด ๓ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยและหมวด ๔ ว่าด้วยหน้าที่ของชนชาวไทย จึงจำเป็นต้องแยกแยะว่าอะไรเป็นสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญและอะไรเป็นหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ เพราะบทบัญญัติของทั้งสองหมวดต่างมีผลตามรัฐธรรมนูญเท่าเทียมกัน และจำเป็นต้องสอดคล้องกัน เมื่อรัฐธรรมนูญในหมวดว่าด้วยหน้าที่ของชนชาวไทย มาตรา ๖๕ บัญญัติว่า “บุคคลมีหน้าที่ป้องกันประเทศ รับราชการทหาร เสียภาษีอากร ฯลฯ ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ” บทบัญญัติดังกล่าวจึงเป็นการกำหนดให้เป็นหน้าที่ของชนชาวไทยทุกคนที่จะต้องปฏิบัติ ทั้งนี้ก็เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศไทย รัฐสภาจึงอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติดังกล่าวออกกฎหมายเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีอากรทุกประเภท โดยกำหนดว่าบุคคลใดและกิจการใดบ้างที่จะต้องเสียภาษีอากรให้แก่รัฐ เพื่อนำเงินภาษีอากรมาใช้ในการพัฒนาประเทศไทย มิใช่เพื่อประโยชน์ของชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง โดยเฉพาะ ทั้งกฎหมายที่ออกโดยรัฐสภาอย่างไร่ ได้รับการกลั่นกรองจากผู้แทนของปวงชนชาวไทยทั้งประเทศมาแล้ว โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชนส่วนใหญ่และประเทศชาติเป็นสำคัญ ดังนั้น กฎหมายที่ออกโดยรัฐสภาโดยอาศัยรัฐธรรมนูญในหมวดว่าด้วยหน้าที่ของชนชาวไทย จึงไม่อ้างถูกกล่าวอ้างได้ว่าขัดหรือเย้งต่อรัฐธรรมนูญในหมวดว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย มิฉะนั้นแล้ว จะมีผลเท่ากับว่า บทบัญญัติในหมวดว่าด้วยหน้าที่ของชนชาวไทยจะต้องอยู่ภายใต้บังคับของบทบัญญัติในหมวดว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยทุกกรณี บทบัญญัติที่กำหนดหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ

ของชนชาติไทยก็ย่อมจะได้รับ ซึ่งน่าจะมิใช่เจตนาของรัฐธรรมนูญฉบับนี้ นอกเหนือจากนั้น ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ ซึ่งอยู่ในหมวดว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของชนชาติไทยก็บัญญัติสนับสนุนว่า “บุคคลย่อม อ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือ ใช้สิทธิและเสรีภาพของตน ได้เท่าที่ไม่ล่วง過เด็ดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ ฯลฯ” เห็นว่า การที่ผู้ร้องอ้างว่า พระราชบัญญัติภายนอกเรื่อง และที่ดิน พ.ศ. ๒๕๗๕ มาตรา ๕๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ ซึ่งเป็นบทบัญญัติในหมวดว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของชนชาติไทยเพื่อครอบคลุมด้านที่ เสียภัยโดยไม่ได้รับการอนุมัติและที่ดินตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๕ จึงเป็นการอ้างสิทธิและเสรีภาพที่เป็นปฏิปักษ์ ต่อรัฐธรรมนูญ ซึ่งต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ ดังกล่าว

อาศัยเหตุผลดังที่กล่าวมา จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติภายนอกเรื่องและที่ดิน พุทธศกราช ๒๕๗๕ มาตรา ๕๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐

นายจุ่มพล ณ สงขลา

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำວິນຈີນຍຂອງ ນາຍພັດລ ເສົງເຈຣີຍ ຕຸລາກາຣຄາລຮູ້ຮຽມນູ້ຍ

ທີ ៤០/២៥៥៨

ວັນທີ ៣ ເມຫຍນ ២៥៥៨

ເຮື່ອງ ສາລກາຍື່ອກຮາກຄາງສ່າງຄໍາໂຕແຢ້ງຂອງຈໍາເລຍ (ນາງສາວອຸດມລັກຍົນ໌ ຂໍອຍທີ່ ២ ແລະ ນາຍນິພັນ໌ ຂໍອຍທີ່ ៣) ຂອໃຫ້ສາລຮູ້ຮຽມນູ້ຍພິຈາຮານວິນຈີນຍ ຕາມຮູ້ຮຽມນູ້ຍ ມາຕරາ ២៦៥ ກຣົມ ພຣະຮາບບັນຍຸຕີກາຍືໂຮງເຮືອນແລະທີ່ດິນ ພຸທະສັກຮາຊ ២៥៣៥ ມາຕරາ ៤៥ ບັດທີ່ອແຢ້ງຕ່ອຮູ້ຮຽມນູ້ຍ ມາຕරາ ២៥ ມາຕරາ ២៥ ແລະ ມາຕරາ ៣០

ສາລກາຍື່ອກຮາກຄາງໄດ້ສ່າງຄໍາໂຕແຢ້ງຂອງນາງສາວອຸດມລັກຍົນ໌ ຂໍອຍທີ່ ២ ແລະ ນາຍນິພັນ໌ ຂໍອຍທີ່ ៣ ຈໍາເລຍທີ່ ៣ ເພື່ອຂອໃຫ້ສາລຮູ້ຮຽມນູ້ຍພິຈາຮານວິນຈີນຍຕາມຮູ້ຮຽມນູ້ຍ ມາຕරາ ២៦៥ ກຣົມ ພຣະຮາບບັນຍຸຕີກາຍືໂຮງເຮືອນແລະທີ່ດິນ ພຸທະສັກຮາຊ ២៥៣៥ ມາຕරາ ៤៥ ບັດທີ່ອແຢ້ງຕ່ອຮູ້ຮຽມນູ້ຍ ມາຕරາ ២៥ ມາຕරາ ២៥ ແລະ ມາຕරາ ៣០ ຮູ່ອື່ມ

ຂ້ອເທື່ອຈິງຕາມຄໍາຮ່ອງແລະເອກສາຮປະກອບສຽບໄດ້ວ່າ ກຣູງເທັນທານຄຣໄດ້ເປັນໂຈທິກີ່ພົອ ນາຍຂໍ້ຍຸທົນ ຮັດນໂພທີ່ຈຣ ເປັນຈໍາເລຍທີ່ ១ ນາງສາວອຸດມລັກຍົນ໌ ຂໍອຍທີ່ ២ ນາຍນິພັນ໌ ຂໍອຍທີ່ ៣ ເປັນຈໍາເລຍທີ່ ៣ ແລະ ນາງສາວຕີວຣຣນ ຂໍອຍທີ່ ៤ ເປັນຈໍາເລຍທີ່ ៤ ເຮີຍກຄ່າກາຍື ໂຮງເຮືອນແລະທີ່ດິນທີ່ກ້າງໜໍາຮະ ເນື່ອງຈາກຈໍາເລຍທີ່ ១ ເປັນເຈົ້າອົງຕຶກແດວປຸກສ້າງໃນທີ່ດິນຂອງນາງພເຍວ່າ ຂໍອຍທີ່ ៤ ເປັນສັນຍາເຫຼົາລວນທີ່ ៤ ຂັ້ນວາຄມ ២៥២១ ມີກຳຫັນດ ២៣ ປີ ຈໍາເລຍທີ່ ១ ໃຫ້ຜູ້ອື່ນເຫຼົາຕຶກແດວ ແລະ ໄດ້ຮັບຜລປະໂຍໝນຈັກຄ່າເຫຼົາຕຶກແດວປີ ២៥២០ ເປັນດັນມາ ຈຶ່ງມີໜ້າທີ່ຂໍາຮະກາຍືໂຮງເຮືອນແລະທີ່ດິນ ຈໍາເລຍທີ່ ២ ຈໍາເລຍທີ່ ៣ ແລະ ຈໍາເລຍທີ່ ៤ ໄດ້ຮັບໂອນກຣມສີທີ່ໃນທີ່ດິນຈັກນາງພເຍວ່າ ຂໍອຍທີ່ ៤ ຕັ້ງແຕ່ ວັນທີ ០៤ ເມຫຍນ ២៥២៣ ເມື່ອສັນຍາເຫຼົາທີ່ດິນທີ່ຈໍາເລຍທີ່ ១ ທຳກັນນາງພເຍວ່າ ຂໍອຍທີ່ ៤ ສິ້ນສຸດລົງ ຈໍາເລຍທີ່ ២ ຈໍາເລຍທີ່ ៣ ແລະ ຈໍາເລຍທີ່ ៤ ຜູ້ຮັບໂອນກຣມສີທີ່ໃນທີ່ດິນຍ່ອມຮັບໂອນກຣມສີທີ່ໃນຕຶກແດວ ດັ່ງກ່າວເປັນຂອງຕົນຕາມທີ່ຮະບູໄວ້ໃນສັນຍາເຫຼົາ ຈໍາເລຍທີ່ ១ ໄດ້ຢືນແບບແສດງຮາຍກາຮີເພື່ອເສີຍກາຍືໂຮງເຮືອນ ແລະທີ່ດິນປະຈຳປົກາຍື ២៥៣៦ - ២៥៤១ ພັນການເຈົ້າໜ້າທີ່ໄດ້ປະເມີນແລະກຳຫັນດຄ່າຮາຍປຶກຂອງໂຮງເຮືອນ ເປັນຈຳນວນປີລະ ៥,៥៥៥,៦០០ ບາທ ແລະຄ່າກາຍືໂຮງເຮືອນແລະທີ່ດິນປີລະ ៥៥៥,៥៥៥ ບາທ ຈໍາເລຍທີ່ ១ ຖຽນການປະເມີນແດ້ວິມີໄດ້ຢືນອຸທຮຣນ໌ແລະມີໄດ້ນໍາເງິນຄ່າກາຍືໂຮງເຮືອນແລະທີ່ດິນໄປປະຮະແກ່ໂຈທິກີ່ກາຍໃນ ៣០ ວັນ

ทำให้ค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินเป็นภาษีค้างชำระ จำเลยที่ ๑ ต้องชำระเงินเพิ่มในอัตราอีกละ ๑๐ แห่งค่าภาษีที่ค้าง ต่อมาจำเลยที่ ๑ ได้ยื่นคำร้องขอผ่อนชำระสำหรับปีภาษี ๒๕๗๖ - ๒๕๗๘ แบ่งชำระ ๔๙ งวด แต่จำเลยที่ ๑ ได้ผ่อนชำระเพียง ๙ งวด แล้วเพิกเฉย ส่วนค่าภาษีปี ๒๕๗๐ - ๒๕๗๑ จำเลยที่ ๑ ยังไม่ได้ชำระแก่โจทก์ จำเลยที่ ๒ จำเลยที่ ๓ และจำเลยที่ ๔ รับโอนที่ดินจากเจ้าของที่ดิน และเมื่อสัญญาเช่าที่ดินสิ้นสุดลงยื่นมต้องรับโอนตึกแฉวที่จำเลยที่ ๑ เป็นเจ้าของ จำเลยทั้งสามต้องรับผิด ในหนี้ค่าภาษีโรงเรือนที่ค้างชำระพร้อมเงินเพิ่มตามสัดส่วนแห่งกรรมสิทธิ์ร่วมกับจำเลยที่ ๑ ตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕

จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ โต้แย้งว่า พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ เนื่องจากมีเนื้อหาสาระปิดปากผู้รับโอนอย่างเด็ดขาด ฝืนใจให้ผู้รับโอนเข้ามารับผิดในฐานะลูกหนี้ร่วมโดยไม่มีเงื่อนไขของความคุ้มครอง เลือกปฏิบัติด้วยการผลักภาระทั้งหมดไปให้ผู้รับโอน ศาลภาษีอากรกลางเห็นว่า ยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ จึงให้รอการพิจารณาไว้ชั่วคราวและส่งคำตัดสินของจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ตามทางการให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาไว้ชั่วคราวและส่งคำตัดสินของจำเลยที่ ๑

ประเด็นที่ต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า จะรับคำร้องดังกล่าวไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ได้หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ บัญญัติว่า “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใดถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความได้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลออกการพิจารณาพิพากษากดไว้ชั่วคราวและส่งความเห็นเช่นว่านั้นตามทางการเพื่อศาลมีอำนาจจัดการได้”

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าคำตัดสินของคู่ความตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควร ได้รับการวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญจะไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาได้

คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้ใช้ได้ในคดีทั้งปวง แต่ไม่กระทบกระเทือนถึงคำพิพากษาของศาลอันถึงที่สุดแล้ว”

พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีดังกล่าวเป็นเรื่องที่คู่ความได้แย้งว่า บทบัญญัติของพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙

มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ โดยศาลภาษีอากรกลางได้ส่งความเห็นตามทางการว่า เป็นบทบัญญัติที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดี การ โถ่แข้งเป็นการ โถ่แข้งบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ออกโดยองค์กรนิติบัญญัติและยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในเรื่องดังกล่าว กรณีจึงต้องค่าวารธ์ธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ จึงมีอำนาจรับคำร้องไว้พิจารณาвинิจฉัยได้

พิจารณาคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องแล้วเห็นว่า มีประเด็นที่ต้องพิจารณาในเชิงย่าง
พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔๕ บัดหนึ่อแบ่งต่อรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

มาตรา ๒๙ บัญญัติว่า “บุคคลยื่นอ้างศักดิ์หรือความเป็นนุญาติหรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน

บุคคลซึ่งยกกระดิ่งให้หรือเลร์ก้าที่รับรองไว้ สามารถยกบทัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้”

มาตรา ๒๕ บัญญัติว่า “การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็น เท่านั้น และจะกระทำการใดก็ตามที่อันส่อไปในทางเสื่อมเสียแก่สิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้

กฎหมายตามวาระคนนึงต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีได้ กรณีหนึ่งหรือแก่นุคคลใดนุคคลหนึ่งเป็นการเฉพาะ ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย

บทบัญญัติวรรคหนึ่งและวรรคสองให้นำมาใช้บังคับกับกฎหมายหรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วย “โดยอนุโลม”

มาตรา ๓๐ บัญญัติว่า “บุคคลยื่น声明กันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน

ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราžeเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อาย สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อ

ทางศาสนา การศึกษาอุบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบาัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพ ได้ เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวาระสาม"

พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕

มาตรา ๔๕ บัญญัติว่า "ถ้าค่าภาษีค้างอยู่และยังมิได้ชำระขณะเมื่อทรัพย์สินได้โอนกรรมสิทธิ์ไปเป็นของเจ้าของใหม่โดยเหตุใด ๆ ก็ตาม ท่านว่าเจ้าของคนเก่าและคนใหม่เป็นลูกหนี้ค่าภาษีนั้นร่วมกัน"

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๑๖๐๓ บัญญัติว่า "ทายาทไม่จำต้องรับผิดเกินกว่าทรัพย์มรดกที่ตกทอดได้แก่ตน"

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

มาตรา ๕๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า "บุคคลภายนอกซึ่งมิใช่คู่ความอาจเข้ามาเป็นคู่ความได้ด้วย การร้องสอง

๑๙๑

(๓) ด้วยกฎหมายเรียกให้เข้ามาในคดี (ก) ตามคำขอของคู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ทำเป็นคำร้อง แสดงเหตุว่าตนอาจฟ้องหรือถูกคู่ความเช่นว่านั้นฟ้องตนได้เพื่อการใช้สิทธิໄล่เบี้ย หรือเพื่อใช้ค่าทดแทน ถ้าหากศาลพิจารณาให้คู่ความเช่นว่านั้นแพ้คดี....

๑๙๑"

พิจารณาแล้วเห็นว่า "ภาษี" คือ เงินที่รัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเรียกเก็บจากบุคคล หรือนิติบุคคล เพื่อนำไปใช้จ่ายในการบริหารประเทศหรือท้องถิ่น เช่น ภาษีเงินได้ ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีมูลค่าเพิ่ม สำหรับภาษีโรงเรือนและที่ดิน หมายความว่า ภาษีที่เรียกเก็บ จากผู้รับประเมินผู้มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นปีละครึ่งตามค่ารายปีของทรัพย์สิน บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๗๕ มีเจตนาرمณ์เพื่ออำนวยความสะดวกในการชำระภาษี โดยปรับปรุงวิธีการ จัดเก็บและการชำระภาษีให้เหมาะสมยิ่งขึ้น และเพื่อเร่งรัดให้มีการชำระภาษีที่ถูกต้องเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ ในการพัฒนาท้องถิ่นและจัดทำบริการสาธารณูปการตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดเวลาให้มีการนำภาษีที่ค้างมาชำระภายในกำหนด และยกเว้นโทษทางอาญา รวมทั้งเงิน

เพิ่มและค่าปรับต่าง ๆ ซึ่งภัยที่เรียกเก็บนี้ถือเป็นรายได้หลักสำคัญที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาท้องถิ่น หากผู้รับการประเมินชำรภัยภายในระยะเวลาที่กำหนด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็จะมีรายได้ที่จะนำไปพัฒนาท้องถิ่นได้ หากผู้รับการประเมินไม่ชำรภัยในระยะเวลาที่กำหนด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็จะขาดรายได้ และมีรายได้ที่ไม่เพียงพอแก่การนำไปพัฒนาท้องถิ่นและจัดบริการสาธารณูปโภคเพื่อนำมาใช้ในการดำเนินการต่าง ๆ ที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ของประชาชนในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

ประเด็นพิจารณาตามคำร้องมีว่า บทบัญญัติตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติภัยโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ เป็นบทบัญญัติที่รับรองในการที่บุคคลจะอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น และไม่เป็นปฎิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ขัดต่อคุณธรรมอันดีของประชาชนและเป็นบทบัญญัติที่ให้หลักประกันสิทธิของบุคคลในการใช้สิทธิทางศาลเมื่อถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรอง

ประเด็นตามคำร้องที่ผู้ร้องโต้แย้งว่า การให้ผู้รับโอนต้องร่วมรับผิดในสิ่งที่ตนไม่ได้ก่อ และแม้ในที่สุดจะสามารถใช้สิทธิได้เบี้ยได้ก็ตาม แต่เป็นที่ทราบกันดีว่า ในทางปฏิบัติเป็นเรื่องเดื่อนดอยที่จะໄลเบี้ยได้จริง นั้น เห็นว่า การให้ผู้รับโอนต้องร่วมรับผิดในภัยโรงเรือนและที่ดินกับเจ้าของเดิม ก็เพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเพื่อประโยชน์ของสาธารณูปโภค ซึ่งผู้รับโอนยอมใช้สิทธิของลูกหนี้ร่วมในการเรียกร้องจากลูกหนี้ร่วมคนอื่นได้ ซึ่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้บัญญัติรับรองสิทธิของลูกหนี้ร่วมในการใช้สิทธิได้เบี้ยดังกล่าว แม้ในทางปฏิบัติการໄลเบี้ยขึ้นอยู่กับการบังคับคดีว่าลูกหนี้ร่วมจะมีตัวตนหรือมีทรัพย์สินให้นำมาบังคับคดีได้หรือไม่ เพียงได้ก็ตาม หรือในที่สุดอาจจะบังคับคดีไม่ได้เลย แต่ถ้ายังน้อยกฎหมายก็เห็นความสำคัญและได้บัญญัติรับรองสิทธิของลูกหนี้ร่วมแล้ว ในทางกลับกันหากไม่มีกฎหมายใดบัญญัติรับรองสิทธิของลูกหนี้ร่วมปัญหาที่จะเกิดแก่ลูกหนี้ร่วม ซึ่งจะทำให้ได้รับความเดือดร้อนและก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยในลังคอมากกว่า ทั้งนี้ การบังคับคดีมีวิธีการหลายประการที่จะเยี่ยวยาและบรรเทาความเสียหายของลูกหนี้ร่วมที่มีสิทธิดำเนินการบังคับชำระหนี้เอกสารลูกหนี้ร่วมรายอื่น ๆ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งบทบัญญัติตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติภัยโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มิได้ลดศักดิ์ศรี

ความเป็นนุ้ย หรือมีผลเป็นการลิด落ตการใช้สิทธิและเสรีภาพของผู้ร้องแต่อ้างได้ ดังนั้น พระราชบัญญัติภายในเรื่องและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔๕ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ แต่ประการใด

ประเด็นพิจารณาต่อไปมิว่า บทบัญญัติมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติภายในเรื่องและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ ขัดหรือแยงต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ เป็นบทบัญญัติที่มีหลักการให้ความคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ และกำหนดเงื่อนไขของการจำกัดสิทธิและเสรีภาพว่าจะต้องเป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้ออกกฎหมายจำกัดสิทธิและเสรีภาพได้ โดยขอบเขตเนื้อหาของกฎหมายจะต้องออกเท่าที่จำเป็นซึ่งหมายความว่า บทบัญญัติใด ๆ ที่องค์กรนิติบัญญัติจะตราขึ้นจะต้องมีความจำเป็นต่อการดำเนินการเพื่อช่วยให้วัตถุประสงค์ที่ต้องการในทางนโยบายบรรลุผลสำเร็จได้ และจะต้องไม่กระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพนั้น นอกจากนี้ บทบัญญัติที่ตราขึ้นจะต้องพอสมควรแก่เหตุในความหมายอย่างแคบโดยต้องคำนึงถึงความสมดุลระหว่างประโยชน์ที่มีผลบังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่นุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเฉพาะ

สำหรับพระราชบัญญัติภายในเรื่องและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔๕ ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่กำหนดให้เจ้าของคนเก่าและคนใหม่เป็นลูกหนี้ค่าภัยค้างชำระร่วมกัน นั้น เนื่องจากในเรื่องและที่ดินสามารถโอนกรรมสิทธิ์เปลี่ยนมือกันไปได้หลายทดสอบว่าทางนิติกรรมหรือทางนิติธรรม ติดตามให้เจ้าของเดิมชำระหนี้ นับว่าเป็นการยกลำบากและสิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย ซึ่งโดยเฉพาะกรณีเจ้าของคนเก่าสูญหายหรือไม่อาจติดตามตัวได้ ก็จะทำให้เงินภัยภายในเรื่องและที่ดินไม่อาจเรียกเก็บได้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็จะขาดรายได้ การที่กฎหมายให้เจ้าของคนใหม่ร่วมรับผิดชอบเจ้าของคนเก่านับว่าเป็นประโยชน์แก่สาธารณะมากกว่า เพราะจะทำให้ห้องถิ่นสามารถเรียกเก็บค่าภัยจากเจ้าของคนเก่าและเจ้าของคนใหม่ได้ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะได้นำเงินค่าภัยนั้นไปพัฒนาห้องถิ่นหรือจัดทำบริการสาธารณะให้บริการประชาชน อันเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ นอกจากนี้ การรับโอนทรัพย์เป็นนิติกรรมอย่างหนึ่งซึ่งผู้รับโอนสามารถปฏิเสธได้ หากเห็นว่าภาระจากทรัพย์ที่โอนจะไม่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองหรือมีภาระค่าใช้จ่ายจากทรัพย์ที่โอนมากกว่าประโยชน์จากทรัพย์ที่โอน หรือหากเจ้าของทรัพย์ได้ทรัพย์มาโดยทางนิติกรรม เจ้าของทรัพย์ในฐานะทายาทก็ไม่จำต้องรับผิดชอบกว่า

ທຽບມືມຣດກທີ່ໄດ້ຮັບຕາມປະນາຄກູໝາຍແພຳແລະພານີ້ມໍ່ມາຕາຮາ ១៦០១ ເມື່ອເຈົ້າອົງຄນໃໝ່ຮັນໄອນໂຮງເຮືອນແລະທີ່ດິນມາໂດຍສມັກຮໃຈ ກີ່ຢ່ອມຈະຮັນໄອນມາທີ່ສີທີ່ແລະຫັນທີ່ຂອງຜູ້ໄອນ ຜູ້ຮັບໄອນໄມ່ອາຈນີ້ສີທີ່ດີກວ່າຜູ້ໄອນແຕ່ອ່ຍ່າງໄດ້ ບທບໍ່ມູນຄູ່ຕົມາຕາຮາ ៤៥ ແຫ່ງພຣະຣາຊບໍ່ມູນຄູ່ຕົມາຍີໂຮງເຮືອນແລະທີ່ດິນ ພຸຖທັກຮາຈ ២៥៥៥ ຈຶ່ງເປັນບທບໍ່ມູນຄູ່ຕົມາຍີໂຮງເຮືອນແລະທີ່ດິນ ພຸຖທັກຮາຈ ៤៥ ມີເຈຕນາຮມ໌ທີ່ມຸ່ງຄຸ້ມຄອງປະຊາຊານໃຫ້ໄດ້ຮັບບຣິກາຣທີ່ດີແລະຄວນຄຸມຄູ່ແລມີໄຫ້ມີກາຣປຸລຸກສ້າງໂຮງເຮືອນຫຼືໃຫ້ທີ່ດິນໃນລັກນະທີ່ກ່ອງຄວາມຮ່າຍໃຫ້ແກ່ບຸຄຄລອື່ນ ຈຸ່າມວ່ານບທບໍ່ມູນຄູ່ຕົມາຍີໂຮງເຮືອນແລະທີ່ດິນ ດັກລ່າວຈະຈຳກັດສີທີ່ຂອງເຈົ້າອົງຄນໃໝ່ໂດຍໃຫ້ຄວາມຄຸ້ມຄອງຮັບຮັບໄໝເດືອກໆຕາມ ແຕ່ກີ່ເປັນກາຣຈຳກັດສີທີ່ເຈົ້າອົງຄນໃໝ່ເທົ່າທີ່ຈຳເປັນ ເພື່ອຂ່າຍໃຫ້ທີ່ອັນສາມາຮັດເກີນກາຍີໄດ້ສະດວກແລະຮວດເວົ້ວນີ້ ແລະນໍາຮາຍໄດ້ຈາກກາຍີດັກລ່າວໄປພັນນາທີ່ອັນສາມາຮັດເກີນກາຍີໄດ້ສະດວກແລະຮວດເວົ້ວນີ້ ເພື່ອປະໂຍ້ນສ່ວນໃໝ່ໜ່ອງສາຫະລຸນ ແລະໄໝກະທບກະຮເຫື່ອນສາຮະລຳຄັ້ງແຫ່ງສີທີ່ຂອງເຈົ້າອົງຄນໃໝ່ ເພື່ອຈົ່າອົງຄນໃໝ່ມີສີທີ່ເຮີຍກ່າກາຍີ ກ້າງໜໍາຮະທີ່ໜໍາຮະໄປຄືນຈາກເຈົ້າອົງຄນເກົ່າໄດ້ ນອກຈາກນີ້ ບທບໍ່ມູນຄູ່ຕົມາຍີໂຮງເຮືອນແລະທີ່ດິນ ພຸຖທັກຮາຈ ២៥៥៥ ມາຕາຮາ ៤៥ ຈຶ່ງໄໝ່ມີບັດຫຼືແບ່ງຕ່ອຮັບຮັມນູ້ນູ້ ມາຕາຮາ ២៥ ແຕ່ປະກາຣາດ

ປະເດີນພິຈາລາຕ່ອໄປມີວ່າ ບທບໍ່ມູນຄູ່ຕົມາຕາຮາ ៤៥ ແຫ່ງພຣະຣາຊບໍ່ມູນຄູ່ຕົມາຍີໂຮງເຮືອນແລະທີ່ດິນ ພຸຖທັກຮາຈ ២៥៥៥ ຂັດຫຼືແບ່ງຕ່ອຮັບຮັມນູ້ນູ້ ມາຕາຮາ ៣០ ຢີ້ວ່າໄໝ່

ພິຈາລານາແລ້ວເຫັນວ່າ ຮັບຮັມນູ້ນູ້ ມາຕາຮາ ៣០ ເປັນບທບໍ່ມູນຄູ່ຕົມາຍີເກີຍກັບກາຣຄຸ້ມຄອງສີທີ່ແລະເສີງກາພຂອງໜ້າຫວາໄທ ໂດຍຮັບຮອງຫລັກຄວາມເສນອກາຄວ່າ ບຸຄຄລທຸກຄນຍ່ອມມີຄວາມເສນອກັນໃນກູໝາຍແລະໄດ້ຮັບຄວາມຄຸ້ມຄອງຕາມກູໝາຍເທົ່າທີ່ມັກນັ້ນ ກາຣເລືອກປົງບັດໂດຍໄມ່ເປັນຮັມຕ່ອບຸຄຄລເພຣະເຫດ ແຫ່ງຄວາມແຕກຕ່າງໃນເຮືອງຄືນກຳນົດ ເຊື້ອໜາຕີ ກາຍາ ເພີ ອາຍຸ ສກາພທາງກາຍຫຼືສຸກາພ ສດານະຂອງບຸຄຄລ ສ້ານະທາງເສຣຍສູກິຈຫຼືສັງຄມ ຄວາມເຊື່ອທາງສາສນາ ກາຣສຶກຍາອນບຣມ ຫຼືຄວາມຄົດເຫັນທາງກາຣເມື່ອອັນໄໝ່ມີບັດຕ່ອນບທບໍ່ມູນຄູ່ຕົມາຍີໂຮງເຮືອນແລະທີ່ດິນ ພຸຖທັກຮາຈ ២៥៥៥ ເປັນກາຣເລືອກປົງບັດຕໍ່ວ່າກາຣພລັກກາຣທີ່ໜ້າມີໄປໃຫ້ຜູ້ຮັບໄອນ ຜູ້ຮັບໄອນຈຶ່ງໄໝ່ໄດ້ຮັບຄວາມຄຸ້ມຄອງຕາມກູໝາຍເທົ່າທີ່ມັກນັ້ນ ໜັ້ນ ເຫັນວ່າ ກູໝາຍເພີຍແຕ່ກຳໜັດໃຫ້ເຈົ້າອົງຄນໃໝ່ເປັນລຸກໜີ້ ຮ່ວມກັນເຈົ້າອົງຄນເກົ່າມີໄດ້ບໍ່ມູນຄູ່ຕົມາຍີໃຫ້ເຈົ້າອົງຄນໃໝ່ເຫັນມໍາຮ່າຍທີ່ແຫ່ນເຈົ້າອົງຄນເກົ່າເສີຍທີ່ເດືອກເຈົ້າອົງຄນ

ຕາມຄໍາຮູ້ອງຂອງຄູ່ຄວາມທີ່ໄດ້ແບ່ງຕ່ອງວ່າ ມາຕາຮາ ៤៥ ແຫ່ງພຣະຣາຊບໍ່ມູນຄູ່ຕົມາຍີໂຮງເຮືອນແລະທີ່ດິນ ພຸຖທັກຮາຈ ២៥៥៥ ເປັນກາຣເລືອກປົງບັດຕໍ່ວ່າກາຣພລັກກາຣທີ່ໜ້າມີໄປໃຫ້ຜູ້ຮັບໄອນ ຜູ້ຮັບໄອນຈຶ່ງໄໝ່ໄດ້ຮັບຄວາມຄຸ້ມຄອງຕາມກູໝາຍເທົ່າທີ່ມັກນັ້ນ ໜັ້ນ ເຫັນວ່າ ກູໝາຍເພີຍແຕ່ກຳໜັດໃຫ້ເຈົ້າອົງຄນໃໝ່ເປັນລຸກໜີ້ ຮ່ວມກັນເຈົ້າອົງຄນເກົ່າມີໄດ້ບໍ່ມູນຄູ່ຕົມາຍີໃຫ້ເຈົ້າອົງຄນໃໝ່ເຫັນມໍາຮ່າຍທີ່ແຫ່ນເຈົ້າອົງຄນ

คนเก่าไม่ต้องรับผิดชอบแต่ประการใด และการที่เจ้าหนี้จะเลือกฟ้องเจ้าของคนเก่า หรือเจ้าของคนใหม่ หรือห้างสองคน ก็เป็นสิทธิของเจ้าหนี้ที่จะฟ้องลูกหนี้ร่วมมิใช่โดยผลบังคับของกฎหมาย และหากลูกหนี้ร่วมคนได้คนหนึ่งถูกเจ้าหนี้ฟ้องแต่เพียงลำพังคนเดียว ลูกหนี้ร่วมคนนั้นก็สามารถใช้สิทธิขอให้ศาลเรียกเจ้าของคนเก่าซึ่งมิใช่คู่ความเข้ามาเป็นคู่ความในคดีเพื่อร่วมรับผิดชอบย่างลูกหนี้ร่วมได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๗ การที่กฎหมายให้สิทธิลูกหนี้ร่วมผู้ถูกฟ้องสามารถเรียกลูกหนี้ร่วมคนอื่นเข้ามาในคดีเท่ากับเป็นการให้ความคุ้มครองลูกหนี้ร่วมที่ถูกฟ้องมิให้ลูกฟ้องแต่เพียงลำพังซึ่งในชั้นกระบวนการพิจารณาของศาลเจ้าของคนเก่าและเจ้าของคนใหม่ก็สามารถยกข้อต่อสู้ที่มีต่อเจ้าหนี้ขึ้นต่อสู้เจ้าหนี้ได้ และหากศาลมีพิพากษาให้เจ้าของคนใหม่รับผิดชำระหนี้ที่ค้างชำระให้แก่เจ้าหนี้ เจ้าของคนใหม่ก็สามารถเรียกคืนจากเจ้าของคนเก่าได้ มิได้กระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิที่จะต่อสู้คดีหรือสิทธิไม่เป็นธรรมนั้น ก็คือการปฏิบัติต่อสิ่งที่เหมือนกันแตกต่างกันหรือการปฏิบัติต่อสิ่งที่แตกต่างกันเหมือนกัน บทบัญญัติมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ แม้จะจำกัดสิทธิของเจ้าของคนใหม่อยู่บ้าง แต่ก็เป็นไปเพื่อช่วยให้ห้องคืนสามารถจัดเก็บภาษีได้สะดวกและรวดเร็วขึ้น เพื่อนำรายได้จากภาษีดังกล่าวไปพัฒนาท้องถิ่นและจัดบริการสาธารณูปการต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของสาธารณะ กรณีจึงไม่ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมที่ขัดหรือแย้งต่อหลักความเสมอภาคตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ เนื่องจากมีวัตถุประสงค์ที่มุ่งคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ ดังนั้น พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐

โดยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า มาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐

นายนพดล เยงเจริญ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ຄໍາວິນิຈສັຍຂອງ ນາຍປະລິຫຼາດ ປະອຸມບັດທຶນ ຕຸລາການຄາລັກຮຽນນູ້ມູນ

ທີ ៤០/២៥៥៨

ວັນທີ ៣ ເມສາຢານ ២៥៥៨

ເຮື່ອງ ຕາລກາຍື່ອາກກລາງສ່າງຄໍາໂຕແຢ້ງຂອງຈໍາເລີຍ (ນາງສາວອຸດມລັກຍົນ໌ ຂໍອຍທີ່ ២ ແລະ ນາຍນິພັນ໌ ຂໍອຍທີ່ ៣) ຂອໃຫ້ຄາລັກຮຽນນູ້ມູນພິຈາຮາວິນິຈສັຍຕາມຮັກຮຽນນູ້ມູນ ມາຕຣາ ២៦៥ ກຣົມ ພຣະຮາບບັນຍຸຕີກາຍື່ໂຮງເຮືອນແລະ ທີ່ດິນ ພຸຖທັກກຣາຊ ២៥៥៥ ມາຕຣາ ៤៥ ຊັດທີ່ອແຢ້ງຕ່ອຮັກຮຽນນູ້ມູນ ມາຕຣາ ២៥ ມາຕຣາ ២៥ ແລະ ມາຕຣາ ៣០ ອ້ອມໄໝ

ຕາລກາຍື່ອາກກລາງສ່າງຄໍາຮ້ອງຂອງນາງສາວອຸດມລັກຍົນ໌ ຂໍອຍທີ່ ២ ແລະ ນາຍນິພັນ໌ ຂໍອຍທີ່ ៣ ຜູ້ຮ່ອງ ຜູ້ເປັນຈໍາເລີຍທີ່ ២ ແລະ ທີ່ ៣ ໃນຄີດແພ່ງໝາຍເລຂດດຳທີ່ ២៥៥/២៥៥៥ ຂອໃຫ້ຄາລັກຮຽນນູ້ມູນພິຈາຮາວິນິຈສັຍຕາມຮັກຮຽນນູ້ມູນ ມາຕຣາ ២៦៥ ວ່າ ພຣະຮາບບັນຍຸຕີກາຍື່ໂຮງເຮືອນແລະ ທີ່ດິນ ພຸຖທັກກຣາຊ ២៥៥៥ ມາຕຣາ ៤៥ ຊັດທີ່ອແຢ້ງຕ່ອຮັກຮຽນນູ້ມູນ ມາຕຣາ ២៥ ມາຕຣາ ២៥ ແລະ ມາຕຣາ ៣០ ອ້ອມໄໝ ຂໍອ່າງໆຈິງຕາມຄໍາຮ້ອງແລະ ເອກສາປະກອບໄດ້ຄວາມດັ່ງນີ້

១. ກຽມທັກທັນທຳ ເປັນນິຕິບຸກຄລຕາມພຣະຮາບບັນຍຸຕີກາຍື່ໂຮງເຮືອນແລະ ທີ່ດິນຕາມພຣະຮາບບັນຍຸຕີກາຍື່ໂຮງເຮືອນແລະ ທີ່ດິນ ພຸຖທັກກຣາຊ ២៥៥៥ ໂດຍຜູ້ວ່າຮາກກຽມທັກທັນທຳ ເປັນຜູ້ມີອໍານາຈກຮ່າງທີ່ມີຄວາມຮັກຮຽນ ແລະ ໄດ້ມອບອໍານາຈໃຫ້ຮອງຜູ້ວ່າຮາກກຽມທັກທັນທຳ ພົບນາຍຊ່າຍຸທົນ ອ້ອມໂທີ່ຂຈ ທີ່ ១ ນາງສາວອຸດມລັກຍົນ໌ ຂໍອຍທີ່ ២ ນາຍນິພັນ໌ ຂໍອຍທີ່ ៣ ແລະ ນາງສາວຄວິວຮານ ຂໍອຍທີ່ ៤ ຕ່ອຕາລກາຍື່ອາກກລາງ ເຮີກຄ່າກາຍື່ໂຮງເຮືອນ ແລະ ທີ່ດິນທີ່ຄ້າງໜໍາຮ່າງແກ່ໂຈທິກ ໃນຄີດແພ່ງໝາຍເລຂດດຳທີ່ ២៥៥/២៥៥៥ ປຽກງູດຕາມຄໍາຝຶກວ່າ

ຈໍາເລີຍທີ່ ១ ເປັນເຈົ້າຂອງຕຶກແກວ ຮວມ ៥៩០ ອ້ອງ (ຕຶກຢູ່ທີ່ຄົນພຣະຮານ ២ ແຂວງຈອມທອງ) ທີ່ເບີດຈອມທອງ ກຽມທັກທັນທຳ ໂດຍໄດ້ປຸກສ່າງໃນທີ່ດິນຂອງນາງພເຍວ່າ ຂໍອຍທີ່ ២ ຕາມສີທີ່ໃນສັນຍາເຊົ່າ ທີ່ດິນ ໂຄນເລຂທີ່ ៨៥២ ທີ່ ៨៥៣ ແລະ ທີ່ ៨៥៥ ລົງວັນທີ ៤ ຂັ້ນວາຄມ ២៥៥១ ຮວມ ៣ ປັບ ມີກຳຫັນດ ២៥ ປີ ແລະ ສັນຍາເຊົ່າທີ່ດິນສິນສຸດໃນວັນທີ ៤ ຂັ້ນວາຄມ ២៥៥៥ ສັນຍາເຊົ່າທີ່ດິນທີ່ສາມຄັບຮະບູວ່າ “ກາຍື່ທີ່ດິນຜູ້ໃຫ້ເຊົ່າເປັນຜູ້ເສີຍສ່ວນກາຍື່ໂຮງເຮືອນຜູ້ເຊົ່າເປັນຜູ້ເສີຍເອງ” ເມື່ອຈໍາເລີຍທີ່ ១ ໃຫ້ຜູ້ອ່ານເຊົ່າຕຶກແກວແລະ ໄດ້ຮັບຜລປະໂພ່ໃໝ່ຈາກຄ່າເຊົ່າຕັ້ງແຕ່ປີ ២៥៥១ ເປັນດັ່ນນາ ຈຶ່ງມີໜ້າທີ່ຕ້ອງຮັບຜົດຂອບໜໍາຮ່າງຄ່າກາຍື່ໂຮງເຮືອນ

และที่ดินของตึกแควรังกล่าว จำเลยที่ ๑ ได้ยื่นแบบแจ้งแสดงรายการเพื่อเดียภาษีโรงเรือนและที่ดินประจำปีภาษี ๒๕๓๖ จนถึงปีภาษี ๒๕๔๐ สำหรับโรงเรือนอาคารตึกแควรจำนวน ๕๗๐ ห้อง ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของโจทก์ภายในเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบแล้วได้ประเมินและกำหนดค่ารายปีของโรงเรือนจำนวน ๕๗๐ ห้องดังกล่าว เป็นจำนวนปีละ ๕,๕๘๗,๖๐๐ บาท และค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินปีละ ๕๗๗,๔๕๐ บาท ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ของโจทก์ได้แจ้งการประเมินค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินประจำปีภาษีสำหรับปี ๒๕๓๖ ถึงปี ๒๕๔๐ ให้จำเลยที่ ๑ ทราบแล้ว จำเลยที่ ๑ ได้ทราบการประเมินภาษีโรงเรือนและที่ดินในแต่ละปีสำหรับปีภาษี ๒๕๓๖ จนถึงปี ๒๕๔๙ แล้ว และจำเลยที่ ๑ มิได้ยื่นอุทธรณ์หรือโต้แย้งคัดค้านการประเมินภาษีดังกล่าว จำนวนเงินค่าภาษีซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ของโจทก์ ได้ประเมินในแต่ละปีภาษีจึงเป็นจำนวนเด็ดขาด

จำเลยที่ ๑ มิได้นำเงินค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินไปชำระให้แก่โจทก์ภายในกำหนดเวลา ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันถัดจากวันที่ได้รับแจ้งการประเมินของแต่ละปีภาษีดังกล่าว ทำให้ค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินเป็นภาษีค้างชำระ ซึ่งจำเลยที่ ๑ ต้องรับผิดชอบชำระเงินเพิ่มตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๓ แต่จำเลยที่ ๑ มิได้นำเงินไปชำระจนเกินระยะเวลา ๔ เดือน จึงต้องรับผิดชำระเงินเพิ่มตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๓ (๔) ในอัตราร้อยละ ๑๐ แห่งค่าภาษีที่ค้าง ซึ่งคิดเป็นเงินเพิ่ม ปีละ ๕๗,๓๔๕ บาท

ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๒ จำเลยที่ ๑ ได้ยื่นคำร้องต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของโจทก์ ขอผ่อนชำระค่าภาษีโรงเรือนและที่ดิน สำหรับปีภาษี ๒๕๓๖ ถึงปีภาษี ๒๕๓๕ โดยแบ่งชำระรวม ๔๙ วงศ (เดือน) และเมื่อได้รับการยินยอมจากโจทก์ จำเลยที่ ๑ ได้ทำสัญญาฉบับลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๒ ยอมรับว่าได้ค้างชำระค่าภาษีโรงเรือนและที่ดิน ประจำปีภาษี ๒๕๓๖ ถึงปีภาษี ๒๕๓๕ รวม ๔ ปี เป็นเงินค่าภาษี ๒,๒๕๓,๘๐๐ บาท ค่าเงินเพิ่มตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๓ (๔) ในอัตราร้อยละ ๑๐ เป็นเงินจำนวน ๒๒๕,๓๘๐ บาท โดยยินยอมผ่อนชำระให้แก่โจทก์รวม ๔๙ วงศ (เดือน) แต่จำเลยที่ ๑ ได้ผ่อนชำระไปเพียง ๘ วงศ แล้วเพิกเฉยไม่ยอมนำเงินมาชำระอีก

จำเลยที่ ๒ ที่ ๓ และที่ ๔ ได้รับโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินและตึกแควร จึงต้องรับผิดในหนี้ค่าภาษีโรงเรือนที่ค้างชำระพร้อมเงินเพิ่มสำหรับโรงเรือนดังกล่าว ตามสัดส่วนแห่งกรรมสิทธิ์ ซึ่งแต่ละคนได้รับโอนมาจากเจ้าของที่ดินร่วมกับจำเลยที่ ๑ ซึ่งจำเลยที่ ๑ ยังไม่ได้ชำระให้เสร็จสิ้นความพระราชบัญญัติ

ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕ โฉนกได้ทรงตามจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๓ และที่ ๔ ให้ชำระค่าภาษีและเงินเพิ่มที่ค้างชำระอย่างครึ่ง แต่หักส่วนเพิกเฉย จึงฟ้องคดีนี้ต่อศาลเพื่อขออำนาจศาลบังคับจำเลยทั้งสี่ร่วมกันชำระเงินค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินสำหรับปีภาษี ๒๕๗๖ ถึงปีภาษี ๒๕๘๑ พร้อมเงินเพิ่มที่ค้างชำระ

๒. จำเลยที่ ๒ ที่ ๓ ยื่นคำให้การร่วมกัน ความว่า

(๑) คดีนี้โฉนกเป็นผู้กระทำพิดและไม่ได้ลูกโขถ์แม้จะใช้สิทธิทางศาลได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ กล่าวคือ การที่โฉนกนำคดีนี้มาฟ้องสาเหตุเกิดจากโฉนกไม่ปฏิบัติงานระเบียบฯ ที่คณเป็นผู้กำหนด คดีนี้จำเลยที่ ๑ เป็นผู้เข้าที่ดินจากมารดาของจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ เพื่อสร้างโรงเรือนให้เช่าและมีหน้าที่ชำระภาษีโรงเรือนแต่ต่อมามาค้างชำระ จึงได้ทำการร้องขอผ่อนชำระ หลังจากเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของโฉนกได้พิจารณาแล้วมีคำสั่งยินยอมให้จำเลยที่ ๑ ผ่อนชำระได้โดยให้ผ่อนได้ถึงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๘๖ ซึ่งล่วงเลยวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๘๔ อันเป็นวันครบกำหนดของสัญญาเช่า คำสั่งยินยอมให้ผ่อนชำระดังกล่าว เป็นคำสั่งที่บัดต่อระเบียบของโฉนก เรื่องการขอผ่อนชำระภาษีอากรก้าง ซึ่งมีผลใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น เพราะในระเบียบกำหนดให้ผู้ขอผ่อนชำระจะต้องวาง “หลักประกัน” ประกอบการขอผ่อนชำระหนี้ด้วยแต่จำเลยที่ ๑ ไม่ได้วางหลักประกันประกอบการยื่นแต่อย่างใด

(๒) หลังจากที่โฉนกยินยอมให้จำเลยที่ ๑ ผ่อนชำระแล้ว ต่อมามาจำเลยที่ ๑ ผิดนัดชำระหนี้และเนื่องจากในหนังสือรับสภาพหนี้มีข้อความว่า “หากผิดนัดการผ่อนชำระจะหักเป็นงวดๆ ถือว่าผิดนัดชำระหนี้ทั้งหมด” ดังนั้น โฉนกสามารถใช้อำนาจปกครองบังคับออกจากทรัพย์สินของจำเลยที่ ๑ ได้ทันทีหลังจากที่จำเลยที่ ๑ ผิดนัด โดยโฉนกสามารถเข้าเก็บค่าเช่าแทนได้ตั้งแต่ปี ๒๕๘๒ ถึง ๒๕๘๕ และวิธีการดังกล่าวเป็นวิธีที่ง่ายและสะดวก ทั้งจะทำให้โฉนกสามารถได้รับชำระค่าภาษีครบถ้วนด้วยความรวดเร็ว เป็นประโยชน์แก่ทางราชการ แต่โฉนกกลับออกหนังสือเดือนแล้วรอจนกระทั่งสิ้นสุดสัญญาเช่าในวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๘๕ จึงมาฟ้องจำเลยที่ ๒ ที่ ๓ ให้ร่วมรับผิดกับจำเลยที่ ๑ ตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕

๓. จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ยื่นคำโต้แย้งและขอให้ศาลมายื่นเอกสารกลางส่งคำโต้แย้งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย สรุปได้ว่า

โจทย์ฟ้องให้จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ร่วมรับผิดกับจำเลยที่ ๑ ตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๙๕ มาตรา ๔๕ แต่จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ เห็นว่ามาตราดังกล่าวมีเนื้อหาสาระที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ เนื่องจากมาตราดังกล่าวได้บัญญัติให้ผู้รับโอนต้องรับผิดในฐานะลูกหนี้ร่วมกับผู้โอนในภาษีที่ค้างชำระ ไม่ว่าจะรับโอนมาด้วยเหตุใด ๆ จากสาระสำคัญดังกล่าวเห็นได้ว่า กฎหมายบัญญัติให้ความคุ้มครองรัฐฝ่ายเดียวด้วยการปิดปากมิให้ผู้รับโอนยกข้อต่อสู้ได้ ได้โดย เมื่อจะเป็นผู้รับโอนที่สูญเสียและมีค่าตอบแทน เทียบเคียงประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๒๕๕ หรือเมื่อจะเป็นการควบคิดกันฉ้อถอนกับพนักงานเจ้าหน้าที่ทำให้ผู้รับโอนเสียเบรียบเทียบเคียงประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๕๖ เมื่อนำพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๙๕ มาตรา ๔๕ มาวิเคราะห์จะพบว่า มีเนื้อหาสาระที่ปิดปากผู้รับโอนอย่างเด็ดขาดกระบวนการที่อ่อนสาระสำคัญแห่งสิทธิ ที่ต้องการทำท่าที่จำเป็นเท่านั้นจึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ ด้วยการฝืนใจให้ผู้รับโอนเข้ามารับผิดในฐานะลูกหนี้ร่วม โดยไม่มีเงื่อนไขของความคุ้มครอง เป็นการเลือกปฏิบัติด้วยการผลักภาระทั้งหมดไปให้ผู้รับโอน ผู้รับโอนจึงไม่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ ส่งผลให้ผู้รับโอนต้องร่วมรับผิดในสิ่งที่ตนไม่ได้ก่อกระบวนการต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ และแม้ในที่สุดจะสามารถใช้สิทธิได้เบี้ยได้ก็ตาม แต่เป็นที่ทราบกันดีว่าในทางปฏิบัติเป็นเรื่องเลื่อนลอยที่จะได้เบี้ยได้จริง ผู้โอนที่ไม่สูญเสียสามารถอาศัยมาตราดังกล่าวเปลี่ยนตัวเจ้าหนี้ของตนได้ โดยผู้โอนซึ่งเป็นลูกหนี้ของรัฐในค่าภาษีโรงเรือนที่ค้างชำระ แต่หากต้องการเปลี่ยนไปเป็นลูกหนี้ของผู้รับโอนที่เป็นเอกชนแทน ก็ไปขอกความร่วมมือจากพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อได้รับความร่วมมือแล้วผู้โอนจึงมายื่นคำร้องขอผ่อนชำระ โดยกำหนดเวลาผ่อนงวดสุดท้ายให้เหลือระยะเวลาเช่าเพื่อป้องกันการผิดสัญญาเช่าอันจะทำให้เจ้าของที่ดินบอกเลิกสัญญาเช่าก่อนกำหนดได้หลังจากได้รับอนุมัติแล้วและต่อมาผู้โอนผิดนัดผ่อนชำระ พนักงานเจ้าหน้าที่ก็จะไม่ดำเนินการใด ๆ แต่จะรอจนถึงกำหนดที่ผู้รับโอนได้รับโอนโรงเรือนเสียก่อนจึงฟ้องผู้โอนและผู้รับโอน เมื่อศาลมีคำพิพากษาแล้วก็จะนำคำพิพากษามาบังคับเอาไว้กับทรัพย์สินของผู้รับโอนฝ่ายเดียว ประโยชน์ที่ผู้โอนได้รับจากการเปลี่ยนตัวเจ้าหนี้คือผู้โอนมีโอกาสลูกขึ้นตระพันธ์อย่าง เพราะผู้รับโอนที่กลามมาเป็นเจ้าหนี้นั้น ไม่มีอำนาจปกครอง ไม่มีคุณและเครื่องมือมากพอเหมือนกับเจ้าหนี้ที่เป็นรัฐ และมาตราหนึ่งขัดต่อหลักนิติธรรม ที่เมื่อจะมีการควบคิดกันฉ้อถอนทำให้ผู้รับโอนเสียเบรียบแต่ผู้รับโอนก็จะต้องทนรับชะตากรรมนั้น เพราะไม่มีเนื้อหาสาระใด ๆ

ที่ให้ผู้รับโอนใช้ต่อสัญญาไว้ในมาตรฐานนี้ การคบคิดกันนือดและทำให้ผู้รับโอนเสียเบริกนั้น เพื่อความเป็นธรรม และเพื่อให้สอดคล้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ จำเป็นที่จะต้องบัญญัติไว้เป็นสาระสำคัญของมาตรา ๔๕ ด้วย

ศาลภาษีอากรกลางเห็นว่า จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ได้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕ ที่ศาลภาษีอากรกลางจะใช้บังคับแก่คดีขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ในส่วนที่เกี่ยวกับมาตรา ๔๕ จึงให้การพิจารณาพิพากษากดไว้ชั่วคราวและให้สำนักงานศาลยุติธรรมสั่งค้ำโต้แย้งของจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ พร้อมเอกสารประกอบ มาขึ้นศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย

ศาลรัฐธรรมนูญตรวจคำร้องแล้ว มีคำสั่งให้รับคำร้องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๑๒ และรับไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ และแจ้งให้สำนักงานศาลยุติธรรมเพื่อแจ้งศาลภาษีอากรกลางทราบ

ตามคำร้องมีปัญหาที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕ บัญญัติว่า “ถ้าค่าภาษี ค้างอยู่และยังมิได้ชำระจะเมื่อทรัพย์สินได้โอนกรรมสิทธิ์ไปเป็นของเจ้าของใหม่โดยเหตุใด ๆ ก็ตาม ท่านว่าเจ้าของคนเดียวและคนใหม่เป็นลูกหนี้ค่าภาษีนั้นร่วมกัน”

พิจารณาแล้ว รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติว่าด้วย สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย โดยมาตรา ๒๙ เป็นบทบัญญัติที่รับรองในการที่บุคคลจะอ้างศักดิ์หรือ ความเป็นมนุษย์ หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น และไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน และเป็นบทบัญญัติที่ให้ หลักประกันสิทธิของบุคคลในการใช้สิทธิทางศาลเมื่อถูกกล่าวหาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจาก ที่ห้ามการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล เว้นแต่อาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะ เพื่อการที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้และต้องกระทำเท่าที่จำเป็น ทั้งต้องไม่กระทบกระเทือนสาระสำคัญ แห่งสิทธิและเสรีภาพนั้น และต้องมิผลให้บังคับเป็นการทั่วไปไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่ง หรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเฉพาะ และมาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติรับรองหลักความเสมอภาค

โดยมีหลักการว่า บุคคลย่อมเสมอ กันในกฎหมายและ ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลจะกระทำมิได้

ส่วนพระราชนูญติดภัย โกรเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ เป็นกฎหมายที่ตราขึ้น เพื่อให้รัฐโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหารายได้จากการจัดเก็บภาษีสำหรับใช้จ่ายในการบริหาร กิจการสาธารณสุขตามอำนาจหน้าที่ขององค์กร อันเป็นกิจการเพื่อสาธารณะประโยชน์ ภัย โกรเรือนและที่ดิน เป็นภาษีอากรอย่างหนึ่ง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๕ บุคคลมีหน้าที่ต้องเสียภาษีอากร เพื่อรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐที่จะนำไปเป็นงบประมาณใช้จ่ายในการบริหารประเทศ ตามพระราชนูญติดภัย โกรเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔๐ บัญญัติว่า ค่าภาษีนี้ ห้ามให้เจ้าของทรัพย์สิน เป็นผู้เสีย แต่ถ้าที่ดินและโกรเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นเป็นคนละเจ้าของ เจ้าของโกรเรือนหรือ สิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ต้องเสียภาษีทั้งสิ้น ในกรณีเช่นนี้ถ้าเจ้าของโกรเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ไม่เสียภาษี ห้ามว่าการขายทรัพย์สินทอดตลาดของผู้นี้ตามมาตรา ๔๔ ให้รวมขายสิทธิ์ได้ ๆ ในที่ดิน อันเจ้าของโกรเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ ยังคงมีอยู่นั้นด้วย เห็นได้ว่าภัย โกรเรือนและที่ดินเป็นภาษี ที่มุ่งบังคับเอาจากผู้ปีนเข้าของตัวทรัพย์สินที่เป็นที่ดิน นอกจากที่ดินแล้ว โกรเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น เป็นคนละเจ้าของ จึงจะให้เจ้าของโกรเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ เป็นผู้เสียภาษี อย่างไรก็ตาม ก็ยังเกี่ยวข้องอยู่กับที่ดิน เพียงแต่ถ้ามีโกรเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นก็ให้ผู้ปีนเข้าของโกรเรือนหรือ สิ่งปลูกสร้างเป็นผู้เสียภาษี ที่บัญญัติ เช่นนี้เนื่องจากเป็นผู้ได้ประโยชน์จากการใช้ที่ดิน คือผู้สร้างโกรเรือน หรือปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ กรณีตามคำร้องเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับภัย โกรเรือนที่ผู้เช่าที่ดินปลูกสร้างอาคาร เพื่อให้เช่า ต่อมากู้เช่าที่ดินที่สร้างโกรเรือนค้างชำระค่าภัย โกรเรือนและที่ดินแก่กรุงเทพมหานคร ภัยดังกล่าวเป็นหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับที่ดินและเจ้าของโกรเรือน เป็นภาระที่ติดอยู่กับที่ดินและโกรเรือน เมื่อมีการโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินและโกรเรือน ภาระที่มีอยู่กับที่ดินและโกรเรือนย่อมตกติดไปด้วย ผู้ร้อง ได้รับโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินและโกรเรือนจึงต้องรับภาระภัยที่ค้างชำระดังกล่าว พระราชนูญติดภัย โกรเรือน และที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔๕ เป็นบทกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนด และท่าที่จำเป็นเท่านั้น และไม่กระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพ มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่บุกเบิกให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเฉพาะ ใช้กับบุคคล โดยเสมอ กัน และให้ความคุ้มครองแก่บุคคลอย่างเท่าเทียมกัน ไม่มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม

ຕ່ອນຸຄຄລພຣະເຫດແໜ່ງຄວາມແຕກຕ່າງໃນເຮືອງຄືນກຳນົດ ເຊື້ອໜາດີ ກາຍາ ເພສ ອາຍຸ ສປາພທາງກາຍຫຼືອ ສຸຂພາພ ສຕານະຂອງບຸຄຄລ ສໍານະທາງເສຣຍຮູກຈິກຫຼືອສັກຄມ ຄວາມເຂົ້ອທາງສາສນາ ກາຮສຶກຍາອບຮມ ພຣືອ ຄວາມຄົດເກີດທາງການເມືອງອັນໄມ້ຂັດຕ່ອນທັບບັນຍຸຕີແໜ່ງຮັບຮຽມນູ້ນູ້ ແລະກາຮເຮີຍກເກີນກາຍີໂຮງເຮືອນທີ່ຄ້າງຈໍາຮະເອາຈາກຜູ້ຮັບໂອນທີ່ດິນແລະໂຮງເຮືອນຮ່ວມກັນຜູ້ໂອນ ໄມ່ໄດ້ກະທບກະເທືອນຕ່ອສັກດີຄົກວາມເປັນນຸ່ມຍົກສິທິແລະເສຣີກາພຕາມຮັບຮຽມນູ້ນູ້ແຕ່ອ່ຍ່າງໄດ

ອນິ່ງ ຜົນ້າກາຍີໂຮງເຮືອນແລະທີ່ດິນຄາມມາຕຮາ ៤៥ ຂອງພະຮະບັນຍຸຕີດັ່ງກ່າວເປັນໜີ່ທີ່ໃນປະມາລ ກຸ່ມໝາຍແພ່ງແລະພານີ້ຍື່ງເຮີຍກວ່າ “ໜີ່ທີ່ກາຮຈໍາຮະໜີ່ແປ່ງແບກກັນໄດ້” ດັ່ງປະກຸງໃນຄຳປະຍາ “ລັກຍໍນະວິຫາ ກຸ່ມໝາຍແພ່ງແລະພານີ້ຍື່ງ ລັກຍໍນະທ້ວ່າໄປແໜ່ງໜີ່” ໂດຍ ຈີ້ດ ເສຣຍຮູບຕຸຮ ດັ່ງຕ່ອໄປນີ້

ໜີ່ທີ່ກາຮຈໍາຮະໜີ່ແປ່ງກັນໄດ້ນັ້ນ ຢ້ອງໜີ່ຊື່... “ກາຮຈໍາຮະໜີ່ເປັນກາຮອັນຈະແປ່ງກັນຈໍາຮະໄດ້” ຕາມມາຕຮາ ២៥០ ມາຍຄວາມວ່າ ກາຮຈໍາຮະໜີ່ນັ້ນຈາກຫາກເປັນສ່ວນທ່າກັນໄດ້ ເຊັ່ນໜີ່ເຈີນຊື່ຍ່ອມສາມາຮດ ແປ່ງເປັນສ່ວນທ່າໆ ກັນໄດ້ ແຕ່ນອກຈາກໜີ່ເຈີນແລ້ວ ໜີ່ໜົນດີທີ່ໂອນທັບພົມແປ່ງກັນໄດ້ດັ່ງມາຕຮາ ១០៥ ບັນຍຸຕີໄວ້ ຄືອທັບພົມອັນຈາຈະແຍກອອກຈາກກັນເປັນສ່ວນ ໃຊ້ອ່າງຄັນດັ່ງແຈ້ງ ແຕ່ລະສ່ວນໄດ້ຮູບປົງຮົງຮົນ ລຳພັງຕົນ ເຊັ່ນ ໜີ່ສ່ວນອົບຂ້າວເປົ້າກ້ອຍຫານ ຈາກແປ່ງອອກເປັນສ່ວນລະ ១០ ຫານ ៥ ຫານ ຢ້ອມແມ່ແຕ່ ១ ຫາບໄດ້

ໜີ່ທີ່ກາຮຈໍາຮະໜີ່ແປ່ງກັນໄດ້ດັ່ງນີ້ ປະນວລກກຸ່ມໝາຍແພ່ງແລະພານີ້ຍື່ງ ມາຕຮາ ២៥០ ໄດ້ບັນຍຸຕີໄວ້ ດັ່ງນີ້

“ຝ້າກາຮຈໍາຮະໜີ່ເປັນກາຮອັນຈະແປ່ງກັນຈໍາຮະໄດ້ ແລະມີບຸຄຄລຫລາຍຄນເປັນລູກໜີ່ກີດ ມີບຸຄຄລຫລາຍຄນ ເປັນເຈົ້າໜີ່ກີດ ເມື່ອກຣົນເປັນທີ່ສົງສັບ ທ່ານວ່າລູກໜີ່ແຕ່ລະຄນຈະຕ້ອງຮັບພົມເພີຍເປັນສ່ວນທ່າໆ ກັນ ແລະ ເຈົ້າໜີ່ແຕ່ລະຄນກີ່ຂອບທີ່ຈະໄດ້ຮັບແຕ່ເພີຍເປັນສ່ວນທ່າໆ ກັນ”

ມາຍຄວາມວ່າ ໜີ່ທີ່ກາຮຈໍາຮະໜີ່ແປ່ງກັນໄດ້ ແລະມີລູກໜີ່ຫລາຍຄນກີດ ຢ້ອມເຈົ້າໜີ່ຫລາຍຄນກີດ ໂດຍຫລັກກາຮແລ້ວ ຄືອໄມ່ແນ່ວ່າລູກໜີ່ຫລາຍຄນນີ້ເປັນລູກໜີ່ຮ່ວມ ຢ້ອມໄມ່ແນ່ວ່າເຈົ້າໜີ່ຫລາຍຄນເປັນເຈົ້າໜີ່ຮ່ວມ ດັ່ງນີ້ແລ້ວ ມາຕຮາ ២៥០ ບັນຍຸຕີວ່າ ລູກໜີ່ແຕ່ລະຄນຈະຕ້ອງຮັບພົມເພີຍເປັນສ່ວນທ່າໆ ກັນ ແລະເຈົ້າໜີ່ແຕ່ລະຄນ ກີ່ຂອບທີ່ຈະໄດ້ຮັບກາຮຈໍາຮະໜີ່ແຕ່ເພີຍເປັນສ່ວນທ່າໆ ກັນ ກລ່າວເອີກນັຍໜຶ່ງ ລູກໜີ່ຫລາຍຄນນີ້ລູກເຮີຍໄມ່ໄດ້ວ່າ ເປັນລູກໜີ່ຮ່ວມແລະເຈົ້າໜີ່ຫລາຍຄນລູກເຮີຍໄມ່ໄດ້ວ່າເຈົ້າໜີ່ຮ່ວມ ແຕ່ຈະລູກເຮີຍແຕ່ເພີຍວ່າ ເປັນລູກໜີ່ຫລາຍຄນເຂົ້າໜີ່ ທ່ານັ້ນ ອັນມີພົດຕາມກຸ່ມໝາຍດັ່ງຈະໄດ້ກ່າວຕ່ອໄປ

ໃນຮຽນເປັນທີ່ສັງສົ່ງຫຼືໄຟ່ແນວວ່າ ລູກໜີ້ຫລາຍຄນເປັນລູກໜີ້ຮ່ວມ ແລະເຈົ້າໜີ້ຫລາຍຄນເປັນເຈົ້າໜີ້ຮ່ວມ
ຢັງພລໃຫ້ລູກໜີ້ແຕ່ລະຄນຄອງຮັບຜິດເພີຍເປັນສ່ວນເທົ່າ ກັນ ແລະເຈົ້າໜີ້ແຕ່ລະຄນຂອບທີ່ຈະໄດ້ຮັບການຈຳຮ່ວມ
ແຕ່ເພີຍເປັນສ່ວນເທົ່າ ກັນ ດັ່ງນາຕຣາ ២៤០ ບໍລິສຸດີໄວ້ນີ້ ແລະໝາຍຄວາມວ່າ

ໜີ້ທີ່ມີການຈຳຮ່ວມແປ່ງກັນໄດ້ນີ້ ຈະລູກແປ່ງແຍກອອກໄປກ່ອໃຫ້ເກີດໜີ້ຫລາຍຮາຍຕາມຈຳນວນລູກໜີ້
ຫລາຍຄນ ພຣຶຕາມຈຳນວນເຈົ້າໜີ້ຫລາຍຄນນີ້ ແລະໜີ້ສ່ວນຍ່ອຍນີ້ຈະມີຄວາມດຳຮັງຍູ່ຍ່າງອີສະຮະ

ອ່າຍ່າງໄກ້ຕາມ ເມື່ອມີລູກໜີ້ຫລາຍຄນ ພຣຶມີເຈົ້າໜີ້ຫລາຍຄນ ແຕ່ຫາກເປັນຮຽນທີ່ໄໝສັງສົ່ງ ຄືອມີ
ເຫດຸແສດງວ່າ ລູກໜີ້ຫລາຍຄນນີ້ ເປັນລູກໜີ້ຮ່ວມ ພຣຶແສດງວ່າ ເຈົ້າໜີ້ຫລາຍຄນນີ້ເປັນເຈົ້າໜີ້ຮ່ວມດັ່ງນີ້
ຍ່ອນໃຊ້ນາຕຣາ ២៤០ ດັ່ງກ່າວໜ້າທີ່ນີ້ໄດ້ ແຕ່ຈະຕ້ອງໃຊ້ນາຕຣາອື່ນ ດັ່ງຈະໄດ້ກ່າວຕ່ອງໄປ ແລະຂອແປ່ງອອກເປັນ
ສອງໝາວດດັ່ງນີ້

ໝາວດທີ ១ ລູກໜີ້ຮ່ວມ

ໝາວດທີ ២ ເຈົ້າໜີ້ຮ່ວມ

ໝາວດທີ ៣ ລູກໜີ້ຮ່ວມ

ປໍ່ປັນຫາເຮືອງລູກໜີ້ຮ່ວມນີ້ ຂອແປ່ງພິຈາຮາມເປັນ ៣ ຊົ້ວໂລກ

ໜີ້ມາແໜ່ງການເປັນລູກໜີ້ຮ່ວມ

ໜີ້ມາແໜ່ງການເປັນລູກໜີ້ຮ່ວມ ແລະ

ໜີ້ມາແໜ່ງການສົ່ງສົ່ງຫຼືຮວ່າງລູກໜີ້ຮ່ວມ

ໜີ້ມາແໜ່ງການເປັນລູກໜີ້ຮ່ວມ

ໜີ້ມາແໜ່ງການເປັນລູກໜີ້ຮ່ວມນັ້ນມີ ២ ປະເທດກືອ ກ. ໂດຍສໍລັບສຸດ ພຣຶມີເຈົ້າໜີ້ຮ່ວມ

ຂອງກຸ່ມຫາມາຍ

ກ. ລູກໜີ້ຮ່ວມໂດຍສໍລັບສຸດ ກລ່າວກືອ ເກີດຂຶ້ນໂດຍນິຕິກຣມ

ຂ. ລູກໜີ້ຮ່ວມໂດຍນິຕິຫຼຸດອັນກຸ່ມຫາມາຍບໍລິສຸດີ
ໃຫ້ລູກໜີ້ຮ່ວມຮັບຜິດຮ່ວມກັນ ໄດ້ແກ່ ກຮຽນເຊັ່ນໜີ້ຮ່ວມຕາມພຣະຮາບບໍລິສຸດີກາຍີໂຮງເຮືອນແລະທີ່ດິນ ພຸທະສັກຮາ
២៥៥៥ ນາຕຣາ ៥៥ ນັ້ນ

ກຮຽນລູກໜີ້ຮ່ວມໂດຍບໍລິສຸດີຂອງກຸ່ມຫາມາຍນີ້ ໄດ້ແກ່ກຮຽນມີນຸກຄລຫລາຍຄນຮັບຜິດຖາງລະເມີດ
ໄດ້ແກ່ໜີ້ມີຫຼັກການດັ່ງປາກກຸ່ມຫາມາຍແພ່ງແລະພາລື່ມ໌ ນາຕຣາ ៥៥ ຜົ່ງບໍລິສຸດີວ່າ

“ถ้าบุคคลหลายคนก่อให้เกิดเสียหายแก่บุคคลอื่น โดยร่วมกันทำละเมิด ท่านว่าบุคคลเหล่านี้นั้น จะต้องร่วมกันรับผิดใช้ค่าสินใหม่ทดแทนเพื่อความเสียหายนั้น...”

หมายความว่า หากบุคคลหลายคนร่วมกันทำละเมิด ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นแล้วบุคคลเหล่านี้เป็นลูกหนี้ร่วมในอันที่จะใช้ค่าเสียหายที่เกิดขึ้นนั้น

นอกจากนี้ ยังมีกรณีที่กฎหมายบัญญัติให้บุคคลรับผิดเนื่องจากการกระทำการที่ทำของผู้อื่น ซึ่งตนใช้ให้กระทำหรือซึ่งตนมีหน้าที่ควบคุมดูแล เช่น

๑. นายจ้างต้องรับผิดร่วมกับลูกจ้างในผลแห่งละเมิด ซึ่งลูกจ้างได้กระทำไปในทางการที่จ้าง (มาตรา ๔๒๕)

๒. บิดามารดาหรือผู้อนุบาลรับผิดร่วมกับผู้เยาว์ หรือผู้วิกฤติ ซึ่งทำละเมิด (มาตรา ๔๒๕)

๓. ครูบาอาจารย์ นายจ้าง หรือบุคคลอื่นซึ่งรับคุณธรรมบุคคลผู้ไร้ความสามารถรับผิดร่วมกับผู้ไร้ความสามารถในการกระทำการ (มาตรา ๔๓๐) เหล่านี้เป็นต้น

ข้อสังเกตเกี่ยวกับลูกหนี้ร่วมโดยบทบัญญัติของกฎหมาย มีว่าจะต้องเข้าหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่กฎหมายวางไว้ จึงจะถือว่าเป็นลูกหนี้ร่วม ดังนี้ หากบุคคลหลายคนก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่น แต่ไม่ได้ร่วมกันทำละเมิด ก็ไม่เข้ามาตรา ๔๒๒ ข้างต้น จึงไม่ต้องรับผิดร่วมกัน เช่น จำเลยฝ่ายหนึ่งขับรถชนต์โดยประมาทชนกับรถชนต์ของจำเลยอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งขับรถชนต์โดยประมาทเช่นกันทำให้คนตาย และบาดเจ็บหลายคน ดังนี้ จำเลยทั้งสองฝ่ายต้องรับผิดทางละเมิด แต่ไม่ใช่ร่วมกันรับผิดคือศาลแยกให้จำเลยทั้งสองรับผิดมากน้อยเดียวแต่ความร้ายแรงแห่งละเมิดแต่ละฝ่าย...

ข้อ ๒ ผลแห่งการเป็นลูกหนี้ร่วม

เมื่อปรากฏว่าลูกหนี้หลายคนเป็นลูกหนี้ร่วมกัน ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้บัญญัติผลแห่งการเป็นลูกหนี้ร่วมไว้ดังปรากฏตามมาตรา ๒๕๑ มาตรา ๒๕๒ มาตรา ๒๕๓ และมาตรา ๒๕๔ ซึ่งมีรายละเอียดข้อความดังต่อไปนี้

ก. เจ้าหนี้มีสิทธิเรียกให้ลูกหนี้ร่วมคนใดคนหนึ่งชำระหนี้ได้สิ้นเชิง

ความข้อนี้ปรากฏอยู่ในมาตรา ๒๕๑ ดังนี้

“ถ้าบุคคลหลายคนจะต้องทำการชำระหนี้ โดยท่านองซึ่งแต่ละคนจะต้องชำระหนี้สิ้นเชิงไว้ แม้ถึงว่าเจ้าหนี้ชอบที่จะได้รับชำระหนี้สิ้นเชิงได้แต่เพียงครั้งเดียว (กล่าวคือ ลูกหนี้ร่วมกัน) ก็ต้องชำระหนี้สิ้นเชิงไว้ แม้ถึงว่าเจ้าหนี้ชอบที่จะได้รับชำระหนี้สิ้นเชิงได้แต่เพียงครั้งเดียว (กล่าวคือ ลูกหนี้ร่วมกัน) ก็ต้องชำระหนี้สิ้นเชิงไว้”

เจ้าหนี้จะเรียกชาระหนี้จากลูกหนี้แต่ก่อนได้ก่อนหนึ่งสัปดาห์ หรือแต่โดยส่วนก็ได้ตามแต่จะเลือก แต่ลูกหนี้ทั้งปวงก็ยังคงต้องผูกพันอยู่ทั่วทุกคน จนกว่าหนี้นั้นจะได้ชำระเสร็จสิ้นเชิง”

หมายความว่า เจ้าหนี้มีสิทธิเรียกให้ลูกหนี้ร่วมกันได้ก่อนหนึ่งชาระ โดยเรียกเอาเพียงบางส่วนก็ได้ หรือจะเรียกให้ชาระหนี้เต็มจำนวนก็ได้ แล้วแต่จะเลือกเอา ดังนี้ กรณีลูกหนี้หลายคนร่วมกันรับผิดชอบให้ประโภชน์แก่เจ้าหนี้มากเสียกว่าการค้ำประกันธรรมดาวิก เพราะการค้ำประกันธรรมดานั้นความรับผิดชอบผู้ค้ำประกันเป็นขั้นที่สองรองจากลูกหนี้ คือ เจ้าหนี้ต้องเรียกร้องจากลูกหนี้ขั้นต้นก่อนต่อเมื่อลูกหนี้ไม่ชาระแล้ว จึงจะมาบังคับเอาจากผู้ค้ำประกันได้ แต่สำหรับเรื่องลูกหนี้ร่วม ไม่ใช่เช่นนั้น ลูกหนี้แต่ละคนต้องรับผิดชอบร่วมกัน ซึ่งเจ้าหนี้จะบังคับเอาจากคนใดก็ได้

ศาลรัฐธรรมนูญโดยทูลาการศาลรัฐธรรมนูญเสียงข้างมาก จำนวน ๑๐ คน คือ

๑. นายกรรมล ทองธรรมชาติ	๒. นายจิระ บุญพจน์สุนทร
๓. นายจุมพล ณ สงขลา	๔. นายนพดล เองานคริษฐ์
๕. นายปริชา เนติมานะชัย	๖. นายพัน จันทรปราบ
๗. นายสุธี สุทธิสมบูรณ์	๘. นายสุวิทย์ ชิรพงษ์
๙. นางสาวนิย์ อัศวโรจน์	๑๐. นายอภัย จันทนชุลักษณ์
๑๑. นายอุระ หวังอ้อมกลาง	

เห็นว่า พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐

ส่วนทูลาการศาลรัฐธรรมนูญอีก ๓ คน คือ

๑. นายมงคล สารภูนันท์	๒. นายมนิต วิทยาเต็ม
๓. พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวช	

เห็นว่า การที่พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕ บัญญัติให้ผู้รับโอนทรัพย์สินเป็นลูกหนี้ร่วมกันกับผู้โอนในค่าภาษีที่ค้างชาระ เป็นการบังคับชาระหนี้เอกับผู้รับโอนซึ่งไม่ได้ก่อหนี้ นอกจากจะถูกบังคับชาระหนี้จากทรัพย์สินที่รับโอนแล้วยังอาจถูกบังคับชาระหนี้จากบรรดาทรัพย์สินอื่น ๆ ได้ด้วย จึงเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่จำกัดสิทธิในทรัพย์สินของผู้รับโอนเกินความจำเป็นและกระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพในทรัพย์สินของผู้รับโอน อันเป็นการขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และพลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวช เห็นเพิ่มเติมว่า เป็นกฎหมาย

ທີ່ນັ້ນກັນໃຫ້ບຸກຄຄລົບສກາພໍ່ໄດ້ຢ່າງເປົ້າເປົ້າ ໄປຕາມຫລັກເກນທີ່ກວາມຮັບຜິດທາງກູ້ໝາຍທີ່ເທົ່າເຖິ່ນກັນ ຈຶ່ງຂັດ
ຫຼືແບ່ງຕ່ອງຮູ້ຮຽນນູ້ໆ ມາດຮາ ۳۰ ດ້ວຍ

ດ້ວຍແຫຼຜດັກລ່າວໜ້າທີ່ນັ້ນ ຈຶ່ງວິນຈິນຍ່ວ່າ ພຣະຮາຊບໍ່ມີຜົນຕິກາຍີໂຮງເຮືອນແລະທີ່ດິນ ພຸທະສັກຮາຊ
ິ້ນ ມາດຮາ ۴۴ ໄນ່ຂັດຫຼືແບ່ງຕ່ອງຮູ້ຮຽນນູ້ໆ ມາດຮາ ۲۸ ມາດຮາ ۲۵ ແລະມາດຮາ ۳۰

ນາຍປະຈຸບັນ ເນັດມາວິຈີ

ຕຸລາກາຮ່າຄລຮູ້ຮຽນນູ້ໆ

คำวินิจฉัยของ นายผัน จันทร์ปาน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ପ୍ରକାଶନ

วันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๘

เรื่อง ค่าตอบแทนกรณีการกล่าวสlander คำฟ้องของจำเลย (นางสาวอุดมลักษณ์ ข้อยหรัญ ที่ ๒ และนายนิพันธ์ ข้อยหรัญ ที่ ๓) ในคดีแพ่งหมายเลขคดีที่ ๒๕๔/๒๕๔๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาอนุญาติจัดสัมภาษณ์ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ (กรณีพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔๕ ขัดหรือไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐)

สรุปข้อเท็จจริง

ศาลภาษีอากรกลางให้สำนักงานศาลยุติธรรมส่งคำตัดเย็บของจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ (นางสาวอุดมลักษณ์ ช้อยหริรัญ และนายนิพันธ์ ช้อยหริรัญ) ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๒๕๔/๒๕๔๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาในข้อกฎหมายวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕ ขัดหรือเบี้ยวต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ หรือไม่ สรุปข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ ได้ดังนี้

๑. กรุงเทพมหานคร เป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการในเขตกรุงเทพมหานคร ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๙ รวมทั้งมีอำนาจจัดเก็บภาษี โรงเรือนและที่ดิน ตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ โดยมีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคลและได้มอบอำนาจให้รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นโจทก์ฟ้องนายชัยยุทธ หรือชูกิจ รัตนโพธิ์ชจร ที่ ๑ นางสาวอุดมลักษณ์ ช้อยหริัญ ที่ ๒ นายนิพันธ์ ช้อยหริัญ ที่ ๓ และนางสาวศรีวรรณ ช้อยหริัญ ที่ ๔ เป็นจำเลยต่อศาลภาษีอากรกลาง เรียกค่าภาษี โรงเรือนและที่ดินที่ค้างชำระแก่โจทก์ ในคดีแพ่งหมายเลขคดีที่ ๒๕๘/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๔๕ ปรากฏตามคำฟ้องว่า

จำเลยที่ ๑ เป็นเจ้าของตึกแถว ๓ ขนาด รวม ๕๗๐ ห้อง ตั้งอยู่ที่ถนนพระราม ๒ แขวงจอมทอง เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร ซึ่งจำเลยที่ ๑ ได้ปลูกสร้างในที่ดินของนางพเยาว์ ช้อยพิรัญ ตามสิทธิ ในสัญญาเช่าที่ดินโฉนดเลขที่ ๘๓๒ ที่ ๘๓๓ และที่ ๘๓๔ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๓๑ รวม ๓ ฉบับ มีกำหนด ๒๓ ปี และสัญญาเช่าที่ดินสืบสุດในวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๔ โดยสัญญาเช่าที่ดินทั้งสามฉบับ

ระบุว่า “ภารกิจที่ดินผู้ให้เช่าเป็นผู้เสียส่วนภารกิจโรงเรือนผู้เช่าเป็นผู้เสียของ” เมื่อจำเลยที่ ๑ ให้ผู้อื่นเช่าตึกแถง และได้รับผลประโยชน์จากค่าเช่าตั้งแต่ปี ๒๕๓๑ เป็นต้นมา จึงมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบชำระค่าภารกิจโรงเรือน และที่ดินของตึกแถงดังกล่าว

จำเลยที่ ๒ ได้รับโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินตามโฉนดเลขที่ ๙๓๒ จำเลยที่ ๓ ได้รับโอนกรรมสิทธิ์ ในที่ดินตามโฉนดเลขที่ ๙๓๓ และจำเลยที่ ๔ ได้รับโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินตามโฉนดเลขที่ ๙๓๔ จากนางพเยาว์ ช้อยหริรัญ ตั้งแต่วันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๒๗ เมื่อสัญญาเช่าที่ดินทั้งสามฉบับ ที่จำเลยที่ ๑ ได้ทำกับนางพเยาว์ ช้อยหริรัญ ระบุว่า “สิ่งปลูกสร้างในที่ดินแปลงที่เช่า .... ให้ตกเป็นกรรมสิทธิ์ ของผู้ให้เช่าเมื่อครบอายุสัญญาเช่า” และสืบสุคลงในปี ๒๕๔๔ ดังนี้ จำเลยที่ ๒ ที่ ๓ และที่ ๔ ผู้รับโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินยื่นขอรับโอนกรรมสิทธิ์ในตึกแถงดังกล่าวเป็นของตน

จำเลยที่ ๑ ได้ยื่นแบบแจ้งแสดงรายการเพื่อเดียภารกิจโรงเรือนและที่ดินประจำปีภารกิจ ๒๕๓๖ จนถึงปีภารกิจ ๒๕๔๐ สำหรับโรงเรือนอาคารตึกแถงจำนวน ๕๗๐ ห้อง ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานครภายนอกเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบแล้วได้ประเมินและกำหนดค่ารายปีของโรงเรือนจำนวน ๕๗๐ ห้องดังกล่าว เป็นจำนวนปีละ ๔,๕๘๗,๖๐๐ บาท และค่าภารกิจโรงเรือนและที่ดินปีละ ๕๗๓,๔๕๐ บาท ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานครได้แจ้งการประเมินค่าภารกิจโรงเรือนและที่ดินประจำปีภารกิจสำหรับปี ๒๕๓๖ ถึงปี ๒๕๔๐ ของแต่ละปี ให้จำเลยที่ ๑ ทราบ

จำเลยที่ ๑ ได้ทราบการประเมินภารกิจโรงเรือนและที่ดินในแต่ละปีสำหรับปีภารกิจ ๒๕๓๖ ถึงปี ๒๕๔๐ แล้ว จำเลยที่ ๑ มิได้ยื่นอุทธรณ์หรือโต้แย้งคัดค้านการประเมินภารกิจดังกล่าว จำนวนเงินค่าภารกิจซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานครได้ประเมินในแต่ละปีภารกิจจึงเป็นจำนวนเด็ดขาด และจำเลยที่ ๑ มิได้นำเงินค่าภารกิจโรงเรือนและที่ดินไปชำระให้แก่โจทก์ภัยในกำหนดเวลา ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันถัดจากวันที่ได้รับแจ้งการประเมินของแต่ละปีภารกิจ ทำให้ค่าภารกิจโรงเรือนและที่ดินเป็นภารกิจค้างชำระ ซึ่งจำเลยที่ ๑ ต้องรับผิดชำระเงินเพิ่มตามพระราชบัญญัติภารกิจโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๓ แต่จำเลยที่ ๑ มิได้นำเงินไปชำระจนเกินระยะเวลา ๔ เดือน นับแต่วันพ้นกำหนด ๓๐ วันดังกล่าว จึงต้องรับผิดชำระเงินเพิ่มตามพระราชบัญญัติภารกิจโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๓ (๔) ในอัตราร้อยละ ๑๐ แห่งค่าภารกิจที่ค้างอีกด้วย ซึ่งคิดเป็นเงินเพิ่ม จำนวนปีละ ๕๗,๓๔๕ บาท

ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๘ จำเลยที่ ๑ ได้ยื่นคำร้องต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร ขอผ่อนชำระค่าภัยโรงเรือนและที่ดิน สำหรับปีภัย ๒๕๓๖ ถึงปีภัย ๒๕๓๙ โดยแบ่งชำระรวม ๔๙ วงศ (เดือน) และเมื่อได้รับการยินยอมจากกรุงเทพมหานคร จำเลยที่ ๑ ได้ทำสัญญานบบลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๘ ยอมรับว่าได้ค้างชำระค่าภัยโรงเรือนและที่ดินประจำปีภัย ๒๕๓๖ ถึงปีภัย ๒๕๓๙ รวม ๔ ปี เป็นเงินค่าภัย ๒,๒๕๓,๘๐๐ บาท ค่าเงินเพิ่มตามพระราชบัญญัติภัยโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔๓ (๔) ในอัตราร้อยละ ๑๐ เป็นเงินจำนวน ๒๒๕,๓๘๐ บาท โดยยินยอมผ่อนชำระให้แก่โจทก์รวม ๔๙ วงศ (เดือน) แต่จำเลยที่ ๑ ได้ผ่อนชำระไปเพียง ๘ วงศ แล้วเพิกเฉยไม่ยอมนำเงินมาชำระอีกเลย ส่วนค่าภัยโรงเรือนและที่ดินพร้อมเงินเพิ่มของปีภัย ๒๕๔๐ และ ๒๕๔๑ เป็นเงินจำนวน ๑,๒๖๑,๕๕๐ บาท จำเลยที่ ๑ ยังมิได้ชำระให้แก่โจทก์แต่อย่างใด

การที่จำเลยที่ ๒ ที่ ๓ และที่ ๔ เป็นผู้รับโอนที่ดินจากเจ้าของที่ดิน เมื่อสัญญาเช่าที่ดินได้สิ้นสุดลงในปี พ.ศ. ๒๕๔๔ จำเลยที่ ๒ ที่ ๓ และที่ ๔ ได้รับโอนกรรมสิทธิ์ในตึกแฉตามสัญญาเช่าที่ดิน จึงต้องรับผิดในหนี้ค่าภัยโรงเรือนที่ค้างชำระพร้อมเงินเพิ่มสำหรับโรงเรือนดังกล่าว ตามสัดส่วนแห่งกรรมสิทธิ์ซึ่งแต่ละคนได้รับโอนมาจากเจ้าของที่ดินร่วมกับจำเลยที่ ๑ ซึ่งจำเลยที่ ๑ ยังไม่ได้ชำระให้เสร็จสิ้นตามความในพระราชบัญญัติภัยโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔๕

กรุงเทพมหานครได้ทวงถามจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๓ และที่ ๔ ให้ชำระค่าภัยและเงินเพิ่มที่ค้างชำระ หลายครั้ง แต่ทั้งสี่เพิกเฉย จึงต้องเป็นโจทก์ฟ้องคดีนี้ต่อศาลเพื่อขออำนาจศาลบังคับให้จำเลยทั้งสี่ร่วมกันชำระเงินค่าภัยโรงเรือนและที่ดินปีภัย ๒๕๓๖ ถึงปีภัย ๒๕๔๑ พร้อมเงินเพิ่มที่ค้างชำระ

๒. จำเลยที่ ๒ ที่ ๓ ยื่นคำให้การร่วมกันเมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๔๘ สรุปว่า

๒.๑ คดีนี้โจทก์เป็นผู้กระทำความผิดและไม่ได้ถูกโต้แย้งสิทธิ โจทก์จึงไม่ใช่ผู้เสียหายที่จะใช้สิทธิทางศาลได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ กล่าวคือ

(๑) โจทก์เป็นผู้กระทำความผิด โจทก์จึงไม่ใช่ผู้เสียหาย

การที่โจทก์นำคดีนี้มาฟ้อง สาเหตุเกิดจากโจทก์ไม่ปฏิบัติตามระเบียบฯ ที่ตนเป็นผู้กำหนด โจทก์จึงต้องรับผิดในผลของสิ่งที่ตนเป็นผู้ก่อ เนื่องจากคดีนี้จำเลยที่ ๑ เป็นผู้เช่าที่ดินจากการดูของจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ เพื่อสร้างโรงเรือนให้เช่าและมีหน้าที่ชำระภัยโรงเรือนแต่ต่อมาก็ชำระ จึงได้คำร้องขอผ่อนชำระ หลังจากเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของโจทก์ได้พิจารณาแล้วมีคำสั่งยินยอมให้จำเลยที่ ๑ ผ่อนชำระได้

โดยให้ผ่อนได้ถึงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๔๖ ซึ่งล่วงเหลือวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๔๕ อันเป็นวันครบกำหนดของสัญญาเช่า

คำสั่งยินยอมให้ผ่อนชำระดังกล่าว เป็นคำสั่งที่ขัดต่อระเบียบของโจทก์ เรื่องการขอผ่อนชำระภัยอากรค้าง ซึ่งมีผลใช้บังคับอยู่ในขณะนี้ เพราะในระเบียบฯ กำหนดให้ผู้ขอผ่อนชำระจะต้องวางแผน “หลักประกัน” ประกอบการขอผ่อนชำระหนี้ด้วย แต่จำเลยที่ ๑ ไม่ได้วางหลักประกันประกอบการยื่นแต่อย่างใด

(๒) โจทก์ไม่ได้ถูกโถ่แบ่งสิทธิ โจทก์จึงไม่ใช่ผู้เสียหาย

คดีนี้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๙ มาตรา ๑๖
บัญญัติให้โจทก์ใช้อำนาจปกครองเพื่อบังคับเรียกเก็บภาษีอากรค้างชำระ โดยมีอำนาจสั่งยึดและลักทรัพย์สินของผู้รับผิดชอบเสียภาษีได้ โดยมิต้องขอให้ศาลออกหมายยึดหรือสั่ง และเพื่อให้การสั่งยึดหรือลักทรัพย์สินเป็นไปตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้ โจทก์ได้อาศัยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๙ มาตรา ๑๕ ประกอบพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๔ ออกระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยการยึดและขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ค้างภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๓๐ แต่คดีนี้โจทก์ไม่ได้ใช้อำนาจปกครองมาก่อน จึงไม่เกยถูกใจได้ແຢ້ງສິທີ

๒.๒ โจทก์ใช้สิทธิโดยไม่สุจริต เพราะโจทกรอเวลาที่จะฟ้องเพื่อเลือกปฏิบัติด้วยการมุ่งบังคับความจากทรัพย์สินของจำเลยที่ ๒ ถึงจำเลยที่ ๔ แทนจำเลยที่ ๑

หลังจากที่โจทก์ยินยอมให้จำเลยที่ ๑ ผ่อนชำระแล้ว ต่อมาจำเลยที่ ๑ ผิดนัดชำระหนี้ และเนื่องจากในหนังสือรับสภาพหนี้มีข้อความว่า “หากผิดนัดการผ่อนชำระจะหนี้งวดใด ก็อ่าวผิดนัดชำระหนี้ทั้งหมด” ดังนั้น โจทก์สามารถใช้อำนาจปกครองบังคับออกจากทรัพย์สินของจำเลยที่ ๑ ได้ทันที หลังจากที่จำเลยที่ ๑ ผิดนัด โดยโจทก์สามารถเข้าเก็บค่าเช่าแทนได้ตั้งแต่ปี ๒๕๔๒ ถึง ๒๕๔๔ และวิธีการดังกล่าวเป็นวิธีที่ง่ายและสะดวก ทึ่งจะทำให้โจทก์สามารถได้รับชำระค่าภัยครบถ้วนด้วยความรวดเร็วเป็นประizable แก่ทางราชการ ซึ่งโจทก์ทราบดีอยู่แล้วและสามารถทำได้ทันที แต่โจทก์กลับเพียงออกหนังสือเดือนแล้วรอจนกระทั่งลื้นสุดลัญญาเช่าในวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๔๔ จึงมาฟ้องจำเลยที่ ๒ ที่ ๓ ให้ร่วมรับผิดกับจำเลยที่ ๑ ตามพระราชบัญญัติภัยโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๙ มาตรา ๔๕

กล่าวได้ว่า คดีนี้หากโจทก์ปฏิบัติโดยชอบด้วยกฎหมายเพียงขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่ง ดังต่อไปนี้ ด้วยการไม่ให้ความยินยอมแก่จำเลยที่ ๑ ในการขอฟ่อนชำระอย่างพิเคราะห์เบียบเสียแต่แรก หรือหากจะยินยอมก็ต้องปฏิบัติตามระเบียบโดยการสั่งให้จำเลยที่ ๑ วางหลักประกันเสียก่อน หรือหาก จำเลยที่ ๑ ผิดนัดชำระหนี้ก็ใช้อำนาจปกครองเข้าเก็บค่าเช่าโรงเรือนแทน โจทก์จะไม่มีเหตุที่ต้องฟ้อง จำเลยที่ ๒ ที่ ๓ เป็นคดีนี้แต่อย่างใด

ด้วยเหตุผลดังกล่าว การใช้สิทธิฟ้องคดีของโจทก์ จึงเป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริต ตามนัย คำพิพากษากฎิกาที่ ๒๕๔๑/๒๕๔๓ และขัดต่อหลักนิติธรรมตามสุภาพยิตกฎหมายที่ว่า “ผู้มาศาลต้องมาด้วย มืออันสะอาด”

การที่จำเลยที่ ๒ ที่ ๓ ได้รับโอนกรรมสิทธิ์โรงเรือนจากจำเลยที่ ๑ นั้น เป็นประโยชน์ ต่างตอบแทน จากการให้จำเลยที่ ๑ เข้าทำประโยชน์บนที่ดินเพื่อใช้สร้างโรงเรือนนานถึง ๒๓ ปี และ การประสงค์บังคับคดีจากจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ แทนจำเลยที่ ๑ หลังฟ้องจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ เป็นจำเลย ร่วมนั้น “เป็นการควบคิดกันฉ้อoplน” ซึ่งแม้ว่ากฎหมายจะปิดปากผู้รับโอน แต่จำเลยที่ ๒ ที่ ๓ ก็ขอ ยกการควบคิดกันฉ้อoplนเป็นประเด็นต่อสู้ เพื่อมิให้ต้องรับผิดตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕

๓. จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ยื่นคำโต้แย้งและขอให้ศาลภาษีอากรกลางส่งคำโต้แย้งให้ศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาวินิจฉัยในวันที่ยื่นคำให้การ สรุปว่า

โจทก์ฟ้องให้จำเลยที่ ๒ ที่ ๓ ร่วมรับผิดกับจำเลยที่ ๑ ตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือน และที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕ แต่จำเลยที่ ๒ ที่ ๓ เห็นว่ามาตราดังกล่าวมีเนื้อหาสาระ ที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐

เนื่องจากมาตราดังกล่าวได้บัญญัติให้ผู้รับโอนต้องรับผิดในฐานะลูกหนี้ร่วมกับผู้โอนในภาษี ที่ค้างชำระ “ไม่ว่าจะรับโอนมาด้วยเหตุใด ๆ” จากสาระสำคัญดังกล่าวเห็นได้ว่ากฎหมายบัญญัติให้ ความคุ้มครองรัฐฝ่ายเดียวด้วยการปิดปากมิให้ผู้รับโอนยกข้อต่อสู้ใด ๆ ได้เลย แม้จะเป็นผู้รับโอนที่สุจริต และมีค่าตอบแทน (เทียบเคียงประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๒๕๘) หรือแม้จะเป็นการควบคิด กันฉ้อoplน (ของผู้โอนกับพนักงานเจ้าหน้าที่) ทำให้ผู้รับโอนเสียเปรียบ (เทียบเคียงประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ มาตรา ๕๑๖)

เมื่อนำพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕ มาวิเคราะห์ จะพบว่า “มีเนื้อหาสาระที่ปิดปากผู้รับโอนอย่างเด็ดขาด” (กระบวนการที่ต้องการทำให้ที่ดินเป็นที่ดินของบุตรหลาน) (กระบวนการที่ต้องการให้ผู้รับโอนเข้ามารับผิดในฐานะลูกหนี้ร่วม โดยไม่มีเงื่อนไขของความคุ้มครอง”) (เดือกปฏิบัติด้วยการผลักภาระหักห้ามค่าใช้จ่ายให้ผู้รับโอน ผู้รับโอน จึงไม่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน - ข้อควรระวังนูน มาตรา ๒๕) “ด้วยการฟันใจให้ผู้รับโอนเข้ามารับผิดในฐานะลูกหนี้ร่วม ต้องร่วมรับผิดในสิ่งที่ตนไม่ได้ก่อ” (ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ - ข้อควรระวังนูน มาตรา ๒๖) และแม้ในที่สุด จะสามารถใช้สิทธิไม่เป็นได้ก็ตาม แต่เป็นที่ทราบกันดีว่าในทางปฏิบัติ “เป็นเรื่องเลื่อนลอยที่จะไม่เป็นได้จริง”

ผู้โอนที่ไม่สูงวัยสามารถอาศัยมาตราดังกล่าวเปลี่ยนตัวเจ้าหนี้ของตนได้ ตัวอย่างเช่น เดิมผู้โอน เป็นลูกหนี้ของรัฐในค่าภาษีโรงเรือนที่ค้างชำระ แต่หากต้องการเปลี่ยนเป็นลูกหนี้ของผู้รับโอนที่เป็น เอกชนแทน ก็ไปขอความร่วมมือจากพนักงานเจ้าหน้าที่เมื่อได้รับความร่วมมือแล้วผู้โอนจึงมายื่นคำร้อง ขอผ่อนชำระ โดยกำหนดเวลาผ่อนงวดสุดท้ายให้เหลือระยะเวลาเช่า เพื่อป้องกันการผิดสัญญาเช่าอันจะทำให้ เจ้าของที่ดินบอกเลิกสัญญาเช่าก่อนกำหนดได้ แล้วยื่นให้พนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อขออนุมัติให้ผ่อนชำระ หลังจากได้รับอนุมัติแล้วและต่อมาผู้โอนนัดผ่อนชำระ พนักงานเจ้าหน้าที่ก็จะไม่ดำเนินการใด ๆ แต่จะรอ จนถึงกำหนดที่ผู้รับโอนจะได้รับโอนโรงเรือนเสียก่อน จึงฟ้องผู้โอนและผู้รับโอนพร้อมกันในศาลเดียวกัน และเมื่อศาลมีคำพิพากษาแล้ว ก็จะนำคำพิพากษามาบังคับอาภัยทรัพย์สินของผู้รับโอนฝ่ายเดียว สำหรับประโยชน์ที่ผู้โอนได้รับจากการเปลี่ยนตัวเจ้าหนี้ คือ ผู้โอนมีโอกาสสูญเสียทรัพย์น้อยลง เพราะ ผู้รับโอนที่กลยุทธ์เป็นเจ้าหนี้นั้น ไม่มีอำนาจปกครอง ไม่มีคนและเครื่องมือมากพอเหมือนกับเจ้าหนี้ ที่เป็นรัฐ และมาตราที่ขัดต่อหลักนิติธรรม ที่แม้จะมีการควบคุมกันนี้ก็ยังทำให้ผู้รับโอนเสียเปรียบ แต่ผู้รับโอนจะต้องทนรับชะตากรรมนั้น เพราะไม่มีเนื้อหาสาระใด ๆ ที่ให้ผู้รับโอนใช้ต่อสู้บรรจุอยู่ใน มาตรานี้

การควบคุมกันนี้จึงแต่ทำให้ผู้รับโอนเสียเปรียบนั้น เพื่อความเป็นธรรมและเพื่อให้สอดคล้อง ตามรัฐธรรมนูน มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ จำเป็นที่จะต้องบัญญัติวิธีการให้ความเป็นธรรม แก่ผู้รับโอนไว้เป็นสาระสำคัญของมาตรา ๔๕ ด้วย

๔. ศาลภาษีอากรกลางนัดชี้สองสถานเมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๔๖ แล้วเห็นว่าเนื่องจาก จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ได้แจ้งว่า บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕

มาตรา ๔๕ ในการที่ศาลภาษีอากรกลางจะใช้บังคับแก่คดีนี้ ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ ศาลภาษีอากรกลางได้ตรวจสอบเห็นว่า ยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับมาตรา ๔๕ จึงให้การพิจารณาคดีไว้ ชั่วคราวและถ่ายสำเนาคำพิพากษา สำเนาคำให้การของจำเลยทุกคน และคำร้องโต้แย้งของจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ดังกล่าวเพื่อส่งสำนักงานศาลยุติธรรมดำเนินการต่อไป

๕. สำนักงานศาลยุติธรรม มีหนังสือลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๘ ส่งคำโต้แย้งของจำเลย ที่ ๒ และที่ ๓ พร้อมเอกสารประกอบ มายังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย

ข้อกฎหมาย

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

มาตรา ๒๙ “บุคคลย่อมอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้เท่าที่ไม่ล่วงเสียสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน

บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสียหายที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้ สามารถยกฟ้องบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้”

มาตรา ๒๕ “การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้ เว้นแต่ โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็น เท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีโดยอาศัยหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเฉพาะ ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในตรากฎหมายนั้นด้วย

บทบัญญัติวรรคหนึ่งและวรรคสองให้นำมาใช้บังคับกับกฎหมายหรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วย โดยอนุโลม”

มาตรา ๓๐ “บุคคลย่อมเสมอภาคในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลพระเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกาย หรือสุขภาพ ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษา อบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญจะกระทำมิได้

ມາຕຮກຮຣກທີ່ຮັສູກໍາຫັນດີ່ນເພື່ອຂັດອຸປະສົງຮອດຫຼືສົງເສຣິມໃຫ້ບຸກຄລສາມຮາດໃຊ້ສິທິແລະເສຣິກາພໄດ້ເຫັນເດີຍກັບບຸກຄລອື່ນ ຢ່ອມໄມ້ຄືວິເປັນການເລືອກປົງບັດໂດຍໄໝເປັນຫຮຽມຕາມວຽກຄາມ”

២. ພຣະຣາຊບັນຍຸຜູ້ຕົກາຍີໂຮງເຮືອນແລະທີ່ດິນ ພຸຖທັກຣາຊ ២៥៧៥

ມາຕຮາ ៤៥ “ຄ້າຄ່າກາຍີຄ້າງອູ່ແລະບັງມີໄດ້ຂໍຮະບະເມື່ອທຣັພຍ්ສິນ ໄດ້ໂອນກຣມສິທິທີ່ໄປເປັນຂອງເຈົ້າອອງໃໝ່ໂດຍເຫຼຸດ ທີ່ຕາມ ທ່ານວ່າເຈົ້າອອງຄນເກົ່າແລະຄນໃໝ່ເປັນລູກໜີ້ຄ້າກາຍີນີ້ຮ່ວມກັນ”

៣. ພຣະຣາຊບັນຍຸຜູ້ຕົກາຍີບົງບຣີຫາຮຣາກຮຽນເກົງເທັມຫານຄຣ พ.ສ. ២៥២៨

ມາຕຮາ ១៨៥ “ໃນການຈັດເກີນກາຍີອາກຮແລະຄ່າຫຮຽມເນີຍມາພຣະຣາຊບັນຍຸທີ່ນີ້ ໃຫ້ຜູ້ວ່າຮຣາກຮຽນເກົງເທັມຫານຄຣ ຮອງຜູ້ວ່າຮຣາກຮຽນເກົງເທັມຫານຄຣ ປລັດກຣູງເທັມຫານຄຣ ຮອງປລັດກຣູງເທັມຫານຄຣ ຜູ້ອໍານວຍການສຳນັກ ຫ້ວໜ້າສ່ວນຮຣາກຮຽນທີ່ເຮັດວຽກຂໍ້ອບຍ່າງອື່ນເຊື່ອມີຈຸານະເປັນສຳນັກ ຜູ້ອໍານວຍການເບຕ ຜູ້ອໍານວຍການກອງ ຫ້ວໜ້າກອງ ອຣີຜູ້ດຳຮັງຕໍ່ແນ່ງເທິຍເທົ່າທີ່ຜູ້ວ່າຮຣາກຮຽນເກົງເທັມຫານຄຣແຕ່ງຕັ້ງ ເປັນພັກງານເຈົ້າຫຼາທີ່ປົງບັດການຕາມກຸ້ມາຍ ເວັນແຕ່ກຸ້ມາຍວ່າດ້ວຍການນີ້ຈະໄດ້ກໍາຫັນດີໄວ້ເປັນປະກາດ

ໃນການບັນຍັບເຮັດວຽກເກີນຄ້າກາຍີອາກຮຄ້າງຂໍຮະ ໃຫ້ປລັດກຣູງເທັມຫານຄຣຫຼືຜູ້ອໍານວຍການເບຕ ໂດຍຄວາມເຫັນຂອບຂອງຜູ້ວ່າຮຣາກຮຽນເກົງເທັມຫານຄຣມີອໍານາຈສັ່ງຢຶດ ແລະສັ່ງຫາຍທອດຕາດທຣັພຍ්ສິນ ຂອງຜູ້ຕ້ອງຮັບຜົດຂອບເສີຍກາຍີອາກຮໄດ້ ໂດຍມີຕົ້ນຂອງໃຫ້ສາລອອກໝາຍຢຶດຫຼືສັ່ງ

ວິທີຢຶດແລະຫາຍທອດຕາດທຣັພຍ්ສິນດັ່ງກ່າວໃນວຽກສອງ ໃຫ້ປົງບັດຕາມປະມາລກຸ້ມາຍວິທີພິຈາລາ ຄວາມແພ່ງ ໂດຍອນໂລມ

ເງິນທີ່ໄດ້ຈາກການຫາຍທອດຕາດທຣັພຍ්ສິນ ເມື່ອທັກຄ່າຫຮຽມເນີຍມັກຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການຢຶດແລະຫາຍ ແລະເງິນກາຍີອາກຮຄ້າງຂໍຮະອອກແລ້ວ ຄໍາມີເງິນແຫຼ້ອໃຫ້ຄືນແກ່ເຈົ້າອອງທຣັພຍ්ສິນ”

ປະເດີນການວິນິຈັດ

ພຣະຣາຊບັນຍຸຜູ້ຕົກາຍີໂຮງເຮືອນແລະທີ່ດິນ ພຸຖທັກຣາຊ ២៥៧៥ ມາຕຮາ ៤៥ ບັດຫຼືແປ້ງຕ່ອ ລັກຮຽນນຸ່ມ ມາຕຮາ ២៥ ມາຕຮາ ២៥ ແລະມາຕຮາ ៣០ ຮູ່ໂນ່ມ

ຂໍ້ພິຈາລາ ແລະຄໍາວິນິຈັດ

ພຣະຣາຊບັນຍຸຜູ້ຕົກາຍີໂຮງເຮືອນແລະທີ່ດິນ ພຸຖທັກຣາຊ ២៥៧៥ ມາຕຮາ ៤៥ ບັນຍຸຕົວວ່າ “ຄ້າຄ່າກາຍີຄ້າງອູ່ແລະບັງມີໄດ້ຂໍຮະບະເມື່ອທຣັພຍ්ສິນ ໄດ້ໂອນກຣມສິທິທີ່ໄປເປັນຂອງເຈົ້າຫຼຸດ ທີ່ຕາມ ທ່ານວ່າເຈົ້າອອງຄນເກົ່າແລະຄນໃໝ່ເປັນລູກໜີ້ຄ້າກາຍີນີ້ຮ່ວມກັນ”

พิจารณาแล้ววัสดุธรรมนูญ มาตรา ๒๙ เป็นบทบัญญัติที่รับรองในการที่บุคคลจะอ้างศักดิ์ครึ่งความเป็นมนุษย์ หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น และไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน และเป็นบทบัญญัติที่ให้หลักประกันสิทธิของบุคคลในการใช้สิทธิทางศาลเมื่อถูกละเมิดสิทธิหรือเสียหายที่รัฐธรรมนูญรับรอง มาตรา ๒๕ เป็นบทบัญญัติที่ห้ามการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล เว้นแต่อายุอำนวยตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เนื่องจากการที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้และต้องกระทำเท่าที่จำเป็น ทั้งต้องไม่กระทบกระทั่งในสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพนั้นต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและไม่ผุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีได้กรณีหนึ่งหรือเก็บบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเฉพาะ และมาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติรับรองหลักความเสมอภาคที่ให้การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของชนชาติไทย โดยมีหลักการว่า บุคคลย่อมเสมอภาคในกฎหมาย และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลจะกระทำมิได้

ส่วนพระราชบัญญัติภายในโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ เป็นกฎหมายที่รัฐสภาได้ตราขึ้นเพื่อให้รัฐโดยองค์กรปกครองท้องถิ่น หารายได้จากการจัดเก็บภาษีสำหรับใช้จ่ายในการบริหารกิจการสาธารณสุขตามอำนาจหน้าที่ขององค์กร อันเป็นกิจการเพื่อสาธารณประโยชน์ ซึ่งเป็นการจัดเก็บภาษีจากทรัพย์สินโดยคิดจากรายได้ของทรัพย์สินหรือการนำมูลค่าเฉลี่ยต่อปีของทรัพย์สิน ทรัพย์สินจึงเป็นมูลเหตุที่มาของภาษีที่จะจัดเก็บ และตามมาตรา ๔๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ถ้ามิได้มีการชำระค่าภาษี และเงินเพิ่มภาษีในสี่เดือนตามมาตรา ๔๓ ให้ผู้บริหารห้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ยึด อายัด หรือขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ซึ่งค้างชำระค่าภาษีเพื่อนำเงินมาชำระเป็นค่าภาษี เงินเพิ่ม ค่าธรรมเนียม และค่าใช้จ่ายโดยมิต้องขอให้ศาลสั่งหรือออกหมายยึด” ซึ่งเป็นบทบัญญัติมาตรการในการบังคับจัดเก็บภาษีโดยถ้ามิได้มีการชำระค่าภาษีภายในเวลากำหนดก็จะมีการให้ยึด อายัด หรือขายทอดตลาดเพื่อนำเงินมาชำระค่าภาษี ดังนั้น ทรัพย์สินนอกจากจะเป็นมูลเหตุที่มาของภาษีที่จะจัดเก็บแล้ว ยังมีความผูกพันกับค่าค้างชำระในลักษณะเป็นหลักประกันค่าภาษีค้างชำระด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้การจัดเก็บภาษีมีสภาพบังคับให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้ แม้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซึ่งเป็นกฎหมายเอกสารกองทรัพย์สินของลูกหนี้นั้นย่อมเป็นหลักประกันการชำระหนี้แก่เจ้าหนี้จนสิ้นเชิง โดยทรัพย์สินเหล่านั้นไม่จำต้องมีความผูกพันกับมูลหนี้ตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๑๕

ซึ่งบัญญัติว่า “ภายในได้บังคับบทบัญญัติแห่งมาตรา ๗๓ เจ้าหน้าที่สิทธิ์ที่จะให้ชาระหนี้ของตนจากทรัพย์สินของลูกหนี้จนสิ้นเชิง รวมทั้งเงินและทรัพย์สินอื่น ๆ ซึ่งบุคคลภายนอกค้างชำระแก่ลูกหนี้ด้วย”

การโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน โดยทั่วไปย่อมเป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งเป็นกฎหมายออกชนที่กำหนดความสัมพันธ์เกี่ยวกับสิทธิ์และหน้าที่ของปัจเจกบุคคลโดยทั่วไป จึงจำเป็นที่พระราชนูญติกาญีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ ซึ่งเป็นกฎหมายเฉพาะที่มีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีอากรเพื่อนำไปใช้จ่ายในการอันเป็นสาธารณประโยชน์ เป็นกฎหมายมหาชน ซึ่งถือประโยชน์ของมหาชนเป็นสำคัญ ต้องบัญญัติให้ค่าภาษีค้างชำระนั้นเป็นภาระผูกพันต่อติดไปกับทรัพย์สินนั้นด้วยเป็นการให้อำนาจแก่รัฐฝ่ายเดียวโดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากฝ่ายออกชน เพราะถือว่าทรัพย์สินมีความผูกพันเป็นหลักประกันค่าภาษีค้างชำระ โดยให้ผู้รับโอนกรรมสิทธิ์ทรัพย์สินซึ่งเป็นเจ้าของคนใหม่ มีหน้าที่ร่วมกันกับผู้โอนรับผิดในค่าภาษีค้างชำระในลักษณะลูกหนี้ร่วม มิใช่นั้นแล้ว การจัดเก็บภาษีดังกล่าวก็อาจไม่สามารถจัดเก็บได้ นอกจากนี้ การที่จะให้ผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สินแสดงเจตนานำทรัพย์สินเข้ามาผูกพันเป็นหลักประกันหนี้ภาษีเพื่อให้ค่าภาษีเป็นภาระติดพันต่อติดไปกับทรัพย์สิน เช่นเดียวกับการแสดงเจตนาทำสัญญาจำนวนของทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซึ่งเป็นกฎหมายออกชนนั้นคงเป็นไปไม่ได้ เพราะการเสียภาษีเป็นหน้าที่ตามที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๕ บัญญัติไว้กรณีที่บบัญญัติตามมาตรา ๔๕ บัญญัติให้เจ้าของคนใหม่และคนเดาเป็นลูกหนี้ร่วมในค่าภาษีค้างชำระ ขณะเมื่อทรัพย์สินได้โอนกรรมสิทธิ์ไปเป็นของเจ้าของใหม่โดยเหตุใด ๆ ก็ตาม นั้น เมื่อนำอาผลประโยชน์ สาธารณะมาพิจารณาประกอบแล้ว เห็นได้ว่า เมื่อไปเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ของมหาชนที่จะต้องสงวนไว้ ซึ่งหลักประกันแห่งค่าภาษีค้างชำระ อีกทั้งผู้รับโอนกรรมสิทธิ์ทรัพย์สิน เมื่อไม่ได้เป็นผู้รับประเมินที่มีหน้าที่เสียภาษีโดยตรง ย่อมเป็นเพียงผู้ร่วมรับผิดในค่าภาษีค้างชำระในฐานะลูกหนี้ร่วมกันกับผู้โอนเท่านั้น สิทธิของผู้รับโอนยังได้รับความคุ้มครอง เช่น รับช่วงสิทธิ์ไปได้เบี้ยเอกับผู้โอนเมื่อได้ชำระหนี้แล้ว จึงไม่ได้กระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพของผู้รับโอนกรรมสิทธิ์แต่อย่างใด

การที่พระราชนูญติกาญีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔๕ เป็นบทบัญญัติที่ตราขึ้นเพื่อประโยชน์ของมหาชนและมีผลเพียงให้ผู้รับโอนกรรมสิทธิ์ทรัพย์สินมีหน้าที่ร่วมรับผิดในค่าภาษีค้างชำระในฐานะลูกหนี้ร่วมกันกับผู้โอนเท่านั้น จึงไม่ได้ส่งผลให้สกัดศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญของผู้รับโอนกรรมสิทธิ์ทรัพย์สินไม่ได้รับความคุ้มครองแต่อย่างใด ผู้รับโอน

ยังสามารถยกบัญชีตัวรัฐธรรมนูญเพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้ จึงไม่ขัดหรือ
แย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙

พระราชบัญชีประกาศยิ่งเรื่องและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕ แม้จะจำกัดสิทธิ
ในทรัพย์สินของผู้รับโอนกรรมสิทธิ์อยู่บ้างแต่ก็เป็นไปเพื่อการจัดเก็บภาษีตามที่รัฐธรรมนูญบัญชีไว้
และเมื่อนำมาประยุกต์ใช้จริงมาพิจารณาประกอบเดียว เห็นได้ว่าเป็นไปท่าที่จำเป็น ทั้งไม่กระทบกระเทือน
สาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพของผู้รับโอนกรรมสิทธิ์ทรัพย์สิน เป็นบทบัญชีที่มีผลใช้บังคับเป็น
การทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่การโอนกรรมสิทธิ์ทรัพย์สินกรณีได้กรณีหนึ่ง หรือแก่ผู้รับโอน
กรรมสิทธิ์ทรัพย์สินบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเฉพาะ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕

พระราชบัญชีประกาศยิ่งเรื่องและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕ มีผลใช้บังคับกับ
ผู้รับโอนกรรมสิทธิ์ทรัพย์สินทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ไม่มีผลเป็นการเลือกปฏิบัติต่อผู้รับโอนกรรมสิทธิ์
ทรัพย์สินคนใดคนหนึ่ง โดยเฉพาะ ส่วนระหว่างผู้โอนกับผู้รับโอนนั้นเป็นคู่กรณีต่างฝ่ายกัน มีสิทธิและ
หน้าที่เกี่ยวกับทรัพย์สินที่โอนแตกต่างกัน จึงมีผลใช้บังคับกับผู้รับโอนและผู้โอนที่แตกต่างกัน แต่สำหรับ
ฝ่ายผู้รับโอนเช่นเดียวกันก็จะมีผลใช้บังคับอย่างเท่าเทียมกัน และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย
อย่างเท่าเทียมกัน จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ ที่ผู้ร้องโถ่แย้งว่า บทบัญชีมาตรา ๔๕
มีเนื้อหาสาระที่ปิดปากผู้รับโอนอย่างเด็ดขาด กระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิ ด้วยการฟื้นใจให้
ผู้รับโอนเข้ามารับผิดในฐานะลูกหนี้ร่วม โดยไม่มีเงื่อนไขของความคุ้มครอง เป็นการเลือกปฏิบัติ
ด้วยการผลักภาระทั้งหมดไปให้ผู้รับโอน ผู้รับโอนจึงไม่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียม
สั่งผลให้ผู้รับโอนต้องร่วมรับผิดในสิ่งที่ตนไม่ได้ก่อ มีผลกระทบต่อสังคมศรีความเป็นมนุษย์ นั้น
จึงไม่ชอบด้วยเหตุผลที่จะรับฟังได้

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญชีประกาศยิ่งเรื่องและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕
มาตรา ๔๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐

นายผัน จันทรปาน

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

កໍາວິນิຈ្យាយຂອງ ນາຍມະຄລ ສະຫຼຸບ ຕູລາກາຮາລວິຊ້ຮຽມນູ້ຍູ

ທີ ៤០/២៥៤៨

ວັນທີ ៣ ເມສາຢານ ២៥៤៨

ເຮື່ອງ ພຣະຮາບໜູ້ຜູ້ຕົກາຍີໂຮງເຮືອນແລະທີ່ດິນ ພຸຖທັກຮາ ២៥៧៥ ຂັດຫວີ່ແຢັ້ງຕ່ວັດຮຽມນູ້ຍູ

ສາລກາຍີ່ອາກຮາກລາງສ່າງຄໍາໄດ້ແຢັ້ງຂອງນາງສາວອຸດມລັກຍົນ໌ ຂໍອຍທີ່ຮູ້ຍູ ແລະນາຍນີ້ພັນ໌ ຂໍອຍທີ່ຮູ້ຍູ ຈໍາເລີຍທີ່ ២ ແລະຈໍາເລີຍທີ່ ៣ ໃນຄົດຝັ່ງໝາຍເລີດຄໍາທີ່ ២៥៥/២៥៥៥ ຂອໃຫ້ສາລວິຊ້ຮຽມນູ້ຍູພິຈາລານາ ວິນິຈັນຍົມຕາມຮັດຮຽມນູ້ຍູ ມາຕຮາ ២៦៥ ໃນປະເທົ່າວ່າ ພຣະຮາບໜູ້ຜູ້ຕົກາຍີໂຮງເຮືອນແລະທີ່ດິນ ພຸຖທັກຮາ ២៥៧៥ ມາຕຮາ ៥៥ ຂັດຫວີ່ແຢັ້ງຕ່ວັດຮຽມນູ້ຍູ ມາຕຮາ ២៥ ແລະມາຕຮາ ៣០ ຮູ່ໂນ່ມ່

ຂໍ້ເທິ່ງຈິງໂຄຍສະບຸ

១. ກຽງເທັນທານຄຣເປັນໂຈທັກຝຶ່ງ ນາຍຊ້ຍຸທັກ ຮັດນ ໂພນິ້ຂຈຣ ຈໍາເລີຍທີ່ ១ ນາງສາວອຸດມລັກຍົນ໌ ຂໍອຍທີ່ຮູ້ຍູ ຈໍາເລີຍທີ່ ២ ນາຍນີ້ພັນ໌ ຂໍອຍທີ່ຮູ້ຍູ ຈໍາເລີຍທີ່ ៣ ແລະນາງສາວຄວິວຮຣນ ຂໍອຍທີ່ຮູ້ຍູ ຈໍາເລີຍທີ່ ៤ ຕ່ວັດສາລກາຍີ່ອາກຮາກລາງ ເຮື່ອງ ເຮັດກ່າວຍີໂຮງເຮືອນແລະທີ່ດິນ ຖຸນທຮພຍ໌ ៣,៣៦៣,៥៧០ ບາທ ຕາມຄົດຝັ່ງໝາຍເລີດຄໍາທີ່ ២៥៥/២៥៥៥ ຝຶ່ງສະບຸປ່ວ່າ

(១) ກຽງເທັນທານຄຣ ເປັນນິຕິບຸກຄລຕາມກຸ່ມາຍ ມີອຳນາຈໜ້າທີ່ຈັດເກີບກາຍີໂຮງເຮືອນແລະທີ່ດິນ ຈໍາເລີຍທີ່ ១ ເປັນເຈົ້າອອກຕືກແດວ ຮວມ ៥៥០ ອ້ອງ ຕັ້ງອູ່ທີ່ດັນພະຮາມ ២ ແຫວງຂອມທອງ ກຽງເທັນທານຄຣ ໄດ້ປຸກສ່າງໃນທີ່ດິນຂອງນາງພເຍວ່າ ຂໍອຍທີ່ຮູ້ຍູ ຕາມສັນຍາເຂົ່າທີ່ດິນ ໂອນດເລຂທີ່ ៥៥២ ທີ່ ៥៥៣ ແລະທີ່ ៥៥៤ ມີກໍາໜັດ ២៥ ປີ ແລະສັນຍາເຂົ່າທີ່ດິນສິ້ນສຸດໃນວັນທີ່ ៤ ມັງກອນ ២៥៥៥ ໂດຍຈໍາເລີຍທີ່ ១ ໃຫ້ຜູ້ອື່ນເຂົ່າຕືກແດວເລະໄດ້ຮັບຜົດປະໂຍ້ນຈຳກ່າວຕົ້ງແຕ່ປີ ២៥៥១ ເປັນຕົ້ນນາ ຈຶ່ງມີໜ້າທີ່ຕ້ອງຮັບຜົດຂອບໜໍາຮ່າຍີໂຮງເຮືອນແລະທີ່ດິນຂອງຕືກແດວຈຳນວນ ៥៥០ ອ້ອງ ຈໍາເລີຍທີ່ ២ ໄດ້ຮັບໂອນກຣມສິທີ່ໃນທີ່ດິນ ຕາມໂອນດເລຂທີ່ ៥៥៣ ແລະຈໍາເລີຍທີ່ ៥ ໄດ້ຮັບໂອນກຣມສິທີ່ໃນທີ່ດິນຕາມໂອນດເລຂທີ່ ៥៥៤ ຈາກນາງພເຍວ່າ ຂໍອຍທີ່ຮູ້ຍູ ເມື່ອວັນທີ່ ១៥ ເມສາຢານ ២៥៥៥ ແລະສັນຍາເຂົ່າທີ່ດິນທີ່ຈໍາເລີຍທີ່ ១ ໄດ້ທຳກັນນາງພເຍວ່າ ຂໍອຍທີ່ຮູ້ຍູ ສິ້ນສຸດລົງໃນປີ ២៥៥៥ ດັ່ງນັ້ນ ຈໍາເລີຍທີ່ ២ ທີ່ ៣ ແລະທີ່ ៤ ຜູ້ຮັບໂອນກຣມສິທີ່ໃນທີ່ດິນຍ່ອມຮັບໂອນກຣມສິທີ່ໃນຕືກແດວທັງກ່າວເປັນຂອງຕນ

(២) ຈໍາເລີຍທີ່ ១ ໄດ້ຢືນແບບແຈ້ງແສດງຮາຍກາເພື່ອເສີຍກາຍີໂຮງເຮືອນແລະທີ່ດິນປະຈຳປົກາຍີ ២៥៥៥ ຈົນຄື່ງປົກາຍີ ២៥៥៥ ສໍາຫັບໂຮງເຮືອນອາກາຮາຕືກແດວຈຳນວນ ៥៥០ ອ້ອງ ພັກງານເຈົ້າໜ້າທີ່ຕ່ວງສອບ

แล้วได้ประเมินภาษีโรงเรือนและที่ดินปีละ ๕๗๓,๔๕๐ บาท เมื่อคำนวณเฉพาะภาษีโรงเรือนและที่ดินสำหรับปีภาษี ๒๕๓๖ ถึงปีภาษี ๒๕๔๐ คิดเป็นเงินรวม ๓,๔๔๐,๗๐๐ บาท ซึ่งกรุงเทพมหานครได้แจ้งการประเมินค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินประจำปีภาษีสำหรับปี ๒๕๓๖ ถึงปี ๒๕๔๐ ให้จำเลยที่ ๑ ทราบแล้ว จำเลยที่ ๑ ได้ทราบการประเมินภาษีโรงเรือนและที่ดินสำหรับปีภาษี ๒๕๓๖ จนถึงปี ๒๕๔๐ แล้ว มิได้ยื่นอุทธรณ์หรือโอดี้แล้วคัดค้านการประเมินภาษีภายใน ๑๕ วัน จำนวนเงินภาษีซึ่งกรุงเทพมหานครได้ประเมินจึงถือเป็นเด็ดขาด นอกจากนี้ ภาษีใน ๓๐ วันนับแต่วันถัดจากวันที่จำเลยที่ ๑ ได้รับแจ้งการประเมินภาษี จำเลยที่ ๑ มิได้นำเงินค่าภาษีไปชำระแก่โจทก์เดือย่างใด

การที่จำเลยที่ ๑ มิได้นำเงินค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินไปชำระแก่โจทก์ภาษีในกำหนดเวลา ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันถัดจากวันที่ได้รับแจ้งการประเมิน ทำให้ค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินดังกล่าวเป็นภาษีค้างชำระ จำเลยที่ ๑ จึงต้องรับผิดชอบชำระเงินเพิ่มตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔๓ ปรากฏว่าจำเลยที่ ๑ มิได้นำเงินไปชำระจนเกินระยะเวลา ๔ เดือน นับแต่วันพ้นกำหนด ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับแจ้งการประเมินของแต่ละปีภาษี จำเลยที่ ๑ จึงต้องรับผิดชอบชำระเงินเพิ่มตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔๓ (๔) ในอัตราร้อยละ ๑๐ ของภาษีที่ค้าง ซึ่งคิดเป็นเงินเพิ่มปีละ ๕๗,๗๔๕ บาท เมื่อร่วมเงินเพิ่มค่าภาษีที่ค้างตั้งแต่ปี ๒๕๓๖ ถึงปี ๒๕๔๐ คิดเป็นเงินทั้งสิ้น ๓๔๔,๐๗๐ บาท

(๓) ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๒ จำเลยที่ ๑ ได้ยื่นคำร้องต่อกฎหมายห้ามห้าม ขอผ่อนชำระค่าภาษีโรงเรือนและที่ดิน สำหรับปีภาษี ๒๕๓๖ ถึงปีภาษี ๒๕๓๘ ซึ่งมียอดค้างชำระ เป็นเงินรวม ๒,๒๕๓,๘๐๐ บาท และเงินเพิ่ม ๒๒๕,๓๘๐ บาท โดยแบ่งชำระเป็น ๔๙ วงศ (เดือน) โดยเริ่มงวดแรกในเดือนมิถุนายน ๒๕๔๒ เป็นเงินเดือนละ ๕๒,๖๐๐ บาท จำเลยที่ ๑ ได้ทำสัญญาลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๒ ยอมรับว่าได้ค้างชำระค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินประจำปีภาษี ๒๕๓๖ ถึงปีภาษี ๒๕๓๘ เป็นเงินค่าภาษี ๒,๒๕๓,๘๐๐ บาท ค่าเงินเพิ่มตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔๓ (๔) ในอัตราร้อยละ ๑๐ เป็นเงินจำนวน ๒๒๕,๓๘๐ บาท และยินยอมผ่อนชำระให้แก่โจทก์รวม ๔๙ วงศ (เดือน) ภายหลังจากที่ได้ทำสัญญา จำเลยที่ ๑ ได้ผ่อนชำระเพียง ๘ วงศ เป็นเงิน ๔๒๐,๘๐๐ บาท และเพิกเฉยไม่นำเงินค่าภาษีและเงินเพิ่มมาชำระ อีกเลย ค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินสำหรับปีภาษี ๒๕๓๖ ถึงปีภาษี ๒๕๓๘ พร้อมเงินเพิ่มจึงมียอดค้างชำระเป็นจำนวน ๒,๑๐๒,๓๘๐ บาท ส่วนค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินพร้อมเงินเพิ่มของปีภาษี ๒๕๔๐

และ ๒๕๔๑ เป็นเงิน จำนวน ๑,๒๖๑,๕๕๐ บาท จำเลยที่ ๑ ยังมิได้ชำระให้แก่โจทก์แต่อย่างใด ดังนั้น เมื่อร่วมกับค่าภัยโรงเรือนและที่ดินและเงินเพิ่มปีภัย ๒๕๓๖ ถึงปีภัย ๒๕๓๕ ที่ค้างชำระ จำนวน ๒,๑๐๒,๓๙๐ บาท จึงเป็นเงินค่าภัยโรงเรือนและที่ดินและเงินเพิ่มที่จำเลยที่ ๑ คงค้างชำระ ให้แก่โจทก์เป็นเงินรวมทั้งสิ้น ๓,๓๖๓,๕๗๐ บาท

(๔) การที่จำเลยที่ ๒ ที่ ๓ และที่ ๔ เป็นผู้รับโอนที่ดินจากเจ้าของที่ดินซึ่งตึกแ阁ว่าที่จำเลยที่ ๑ เป็นเจ้าของ เมื่อสัญญาเช่าที่ดินได้สิ้นสุดลงในปี ๒๕๔๔ และจำเลยที่ ๒ ที่ ๓ และที่ ๔ ได้รับโอนกรรมสิทธิ์ในตึกแ阁ตามสัญญาเช่าที่ดิน จึงต้องรับผิดในหนี้ค่าภัยและเงินเพิ่มที่ค้างชำระตามสัดส่วนกรรมสิทธิ์ซึ่งแต่ละคนได้รับโอนมาจากเจ้าของที่ดินร่วมกับจำเลยที่ ๑ ซึ่งจำเลยที่ ๑ ยังไม่ได้ชำระตามพระราชบัญญัติภัยโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔๕

กรุงเทพมหานครได้ทางด้านจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๓ และที่ ๔ ให้ชำระค่าภัยและเงินเพิ่มที่ค้างชำระหลายครั้ง แต่ทั้งสี่เพิกเฉย จึงได้ฟ้องคดีต่อศาลเพื่อบังคับให้จำเลยทั้งสี่ร่วมกันชำระเงินค่าภัยโรงเรือนและที่ดินสำหรับปีภัย ๒๕๓๖ ถึงปีภัย ๒๕๔๐ พร้อมเงินเพิ่มที่ค้างชำระ

๒. จำเลยที่ ๒ และจำเลยที่ ๓ ยื่นคำโต้แย้งและขอให้ศาลภัยอกรกลังส่งคำโต้แย้งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาในที่สิ้นเดียว สรุปว่า โจทก์ฟ้องให้จำเลยที่ ๒ ที่ ๓ ร่วมรับผิดกับจำเลยที่ ๑ ตามพระราชบัญญัติภัยโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔๕ แต่จำเลยที่ ๒ ที่ ๓ เห็นว่ามาตราดังกล่าวมีเนื้อหาสาระที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๔๐ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ เนื่องจากมาตราดังกล่าวได้บัญญัติให้ผู้รับผิดในฐานะลูกหนี้ร่วมกับผู้โอนในภัยค้างชำระ “ไม่ว่าจะรับโอนมาด้วยเหตุใด ๆ” จากสาระสำคัญดังกล่าวเห็นได้ว่ากฎหมายบัญญัติให้ความคุ้มครองรัฐฝ่ายเดียวด้วยการปิดปากมิให้ผู้รับโอนยกข้อต่อสู้ใด ๆ ได้เลย แม้จะเป็นผู้รับโอนที่สุจริตและมีค่าตอบแทน (เทียบเคียงประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๒๕๕) หรือแม้จะเป็นการครอบคิดกันน้อนล้อน (ของผู้โอนกับพนักงานเจ้าหน้าที่) ทำให้ผู้รับโอนเสียเปรียบ (เทียบเคียงประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๕๖)

เมื่อนำพระราชบัญญัติภัยโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔๕ มาวิเคราะห์ จะพบว่า “มีเนื้อหาสาระที่ปิดปากผู้รับโอนอย่างเด็ดขาด” (กระบวนการที่ต้องกระทำเพื่อที่จะเป็นที่ดำเนินการ - ขั้นตอนการฟ้องฟัน “ด้วยการฟันใจให้ผู้รับโอนเข้ามารับผิดในฐานะลูกหนี้ร่วมโดยไม่มีเงื่อนไขของความคุ้มครอง” (เดือกดูกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๕๖)

จึงไม่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน - ข้อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐) “ส่งผลให้ผู้รับโอนต้องร่วมรับผิดในสิ่งที่ตนไม่ได้ก่อ” (ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ - ข้อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙) และแม้ในที่สุดจะสามารถใช้สิทธิໄล่เบี้ยได้ก็ตาม แต่เป็นที่ทราบกันดีว่าในทางปฏิบัติ “เป็นเรื่องเลื่อนล oily ที่จะไปໄล่เบี้ยได้จริง”

อนึ่ง ผู้โอนที่ไม่สุจริตสามารถอาศัยมาตราดังกล่าวเปลี่ยนตัวเจ้าหนี้ของตนได้ ตัวอย่างเช่น เดิมผู้โอนเป็นลูกหนี้ของรัฐในค่าภัย โรงเรือนที่ค้างชำระ แต่หากต้องการเปลี่ยนเป็นลูกหนี้ของผู้รับโอนที่เป็นเอกชนแทน ก็ไปขอความร่วมมือจากพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อได้รับความร่วมมือแล้วผู้โอนจึงมายื่นคำขอผ่อนชำระ โดยกำหนดเวลาผ่อนงวดสุดท้ายให้เหลือระยะเวลาเช่า เพื่อป้องกันการพิดสัญญาเช่าอันจะทำให้เจ้าของที่ดินบอกเลิกสัญญาเช่าก่อนกำหนดได้ แล้วยื่นให้พนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อขออนุมัติให้ผ่อนชำระหลังจากได้รับอนุมัติแล้วและต่อมาผู้โอนพิดนัดผ่อนชำระ พนักงานเจ้าหน้าที่ก็จะไม่ได้ดำเนินการใด ๆ แต่จะรอจนถึงกำหนดที่ผู้รับโอนจะได้รับโอนโรงเรือนเสียก่อน จึงฟ้องผู้โอนและผู้รับโอนพร้อมกันในคดีเดียวกันและเมื่อศาลมีคำพิพากษาแล้ว ก็จะนำคำพิพากษามาบังคับเอกสารทรัพย์สินของผู้รับโอนฝ่ายเดียว สำหรับประโยชน์ที่ผู้โอนได้รับจากการเปลี่ยนตัวเจ้าหนี้ คือ ผู้โอนมีโอกาสสูญยึดทรัพย์น้อยลง เพราะผู้รับโอนที่ถูกไล่มาเป็นเจ้าหนี้นั้น ไม่มีอำนาจปกครอง ไม่มีคนและเครื่องมือมากพอเหมือนกับเจ้าหนี้ที่เป็นรัฐและมาตรานี้ขัดต่อหลักนิติธรรม ที่แม้จะมีการควบคิดกันน้อนลดทำให้ผู้รับโอนเสียเปรียบ แต่ผู้รับโอนจะต้องหันรับชะตากรรมนั้น เพราะไม่มีเนื้อหาสาระใด ๆ ที่ให้ผู้โอนใช้ต่อสู้บรรจุอยู่ในมาตรานี้

การควบคิดกันน้อนลดและทำให้ผู้รับโอนเสียเปรียบนั้น เพื่อความเป็นธรรมและเพื่อให้สอดคล้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ จำเป็นที่จะต้องบัญญัติวิธีการให้ความเป็นธรรมแก่ผู้รับโอนไว้เป็นสาระสำคัญของมาตรา ๔๕ ด้วย

๓. ศาลภัยอกรกลางพิจารณาแล้ว เห็นว่า เนื่องจากจำเลยที่ ๒ และจำเลยที่ ๓ ได้แจ้งว่า บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติภัยโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔๕ ในกรณีที่ศาลภัยอกรกลางจะใช้บังคับแก่คดีนี้ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร ไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับมาตรา ๔๕ จึงมีคำสั่งให้รออกการพิจารณาคดีไว้ชั่วคราวและส่งคำให้ตัวแจ้งของจำเลยที่ ๒ และจำเลยที่ ๓ ให้ศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ข้อกฎหมาย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

มาตรา ๒๙ บุคคลยื่นอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมุขย์หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่เป็นปัจจัยต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน

บุคคลซึ่งถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้กระทำความชั่วหรือเสื่อมเสียทางศีลธรรมนั้นรับรองไว้ สามารถยกบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้

มาตรา ๒๕ การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทำการใดอันสร้างภาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้

กฎหมายตามวาระหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีได้กรณีหนึ่งหรือแก่นุคคลใดนุคคลหนึ่งเป็นการเฉพาะ ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย

บทบัญญัติวรรณหนึ่งและวรรณสองให้นำมาใช้บังคับกับกฎหมายหรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วย โดยอนุโลม

มาตรา ๓๐ บุคคลยื่น声明กันในกฎหมายแล้ว ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถินกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรมหรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญจะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อของจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเข้าถึงบริการได้ เช่น เด็กนักเรียน ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ฯลฯ

พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ.๒๕๗๕

มาตรา ๔๐ ค่าภาษีนี้ ท่านให้เจ้าของทรัพย์สินเป็นผู้เสีย แต่ถ้าที่ดินและโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ เป็นของคนละเจ้าของ เจ้าของโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ต้องเสียค่าภาษีทั้งสิ้น

ในกรณีเช่นนี้ถ้าเจ้าของโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ไม่เสียภาษี ท่านว่าการขายทรัพย์สินทอดตลาดของผู้นั้นตามมาตรา ๔๔ ให้รวมขายสิทธิ์ได้ ในที่ดินอันเดียวกับของโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ยังคงมีอยู่นั้นด้วย

มาตรา ๔๕ ถ้าภาษีค่างอยู่และยังมิได้ชำระขณะเมื่อทรัพย์สินได้โอนกรรมสิทธิ์ไปเป็นของเจ้าของใหม่โดยเหตุใด ก็ตาม ท่านว่าเจ้าของคนเก่าและคนใหม่เป็นลูกหนี้ค่าภาษีนั้นร่วมกัน

ได้พิเคราะห์แล้ว มีประเด็นวินิจฉัยในเบื้องต้นว่า ผู้ร้องมีสิทธิให้ศาลภาษีอากรกลางสั่งคำตัด裁 หมายให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการที่ศาลจะใช้บันบัญชีแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่าบันบัญชีแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบันบัญชีตามมาตรา ๖ และข้อไม่มีกำหนดนัดของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบันบัญชีดังนี้ ให้ศาลออกการพิจารณาพิพากษากดี ไว้ช่าวราวดและส่งความเห็นเช่นว่าด้วยตามทางการเพื่อศาลมีอำนาจพิจารณาจัดการได้”

เห็นว่า กรณีตามคำร้องเป็นเรื่องที่ศาลภาษีอากรกลางสั่งความเห็นของคู่ความซึ่งโต้แย้งว่าบันบัญชีแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดี ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาเพื่อศาลมีอำนาจพิจารณาจัดการ จึงเป็นกรณีที่เข้าบันบัญชีตามมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ผู้ร้องมีสิทธิโต้แย้งและศาลมีอำนาจพิจารณาจัดการได้

ประเด็นหลักตามคำร้องที่ผู้ร้องโต้แย้งว่า พระราชบัญชีภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ หรือไม่ เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ เป็นบันบัญชีด้วยสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย โดยมาตรา ๒๙ เป็นบันบัญชีที่รับรองในการที่บุคคลจะอ้างสิทธิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตน ได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น และไม่เป็นปฏิปักษ์ ต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน และเป็นบันบัญชีที่ให้หลักประกันสิทธิของบุคคลในการใช้สิทธิทางคามมีอุทกະเมธิสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรอง มาตรา ๒๕ เป็นบันบัญชีที่ห้ามการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล เว้นแต่ออาศัยอำนาจตามบันบัญชีแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้และต้องกระทำเท่าที่จำเป็น ทั้งต้องไม่กระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพนั้น ต้องมีผลบังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีได้กรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเฉพาะ และมาตรา ๓๐ เป็นบันบัญชีที่รับรองหลักความเสมอภาค

ที่ให้การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของชนชาติไทย โดยมีหลักการว่า บุคคลย่อมเสมอภาคกัน ในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติ โดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลจะกระทำมิได้

ส่วนพระราชบัญญัติภายในโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ เป็นกฎหมายที่รัฐสภาได้ตราขึ้น เพื่อให้รัฐ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หารายได้จากการจัดเก็บภาษีสำหรับใช้จ่ายในการบริหาร ตามอำนาจหน้าที่ขององค์กร อันเป็นกิจการเพื่อสาธารณประโยชน์ การจัดเก็บภาษีตามพระราชบัญญัติ ภายในโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ เป็นการจัดเก็บภาษีจากทรัพย์สินตามค่ารายปีของทรัพย์สิน โดยกำหนดให้นำค่ารายปี (จำนวนเงินซึ่งทรัพย์สินนั้นสมควรให้เช่าได้ในปีหนึ่ง ๆ) เป็นหลักในการ คำนวณ และมาตรา ๔๐ บัญญัติให้เจ้าของทรัพย์สินเป็นผู้เสียค่าภาษี แต่ถ้าค่าที่ดินและโรงเรือนหรือ ลิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นเป็นคนละเจ้าของ เจ้าของโรงเรือนหรือลิ่งปลูกสร้างต้องเสียภาษีทั้งสิ้น มาตรา ๔๕ บัญญัติในกรณีมีค่าภาษีค้างเมื่อทรัพย์สินได้โอนกรรมสิทธิ์ไป เจ้าของคนเดียวและคนใหม่ต้องเป็นลูกหนี้ ค่าภาษีร่วมกัน

ได้พิจารณาแล้ว แม้การเรียกเก็บภาษีเป็นหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๕ แต่มาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติภายในโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ ได้บัญญัติให้เจ้าของคนใหม่ต้องรับผิด ในภาษีที่ค้างชำระของเจ้าของเดิมด้วย โดยเจ้าของคนใหม่อาจไม่ทราบว่ามีค่าภาษีค้างชำระอยู่หรือไม่ และรัฐยังมีมาตรการที่จะบังคับชำระหนี้ค่าภาษีที่ค้างจากเจ้าของเดิมได้ การที่พระราชบัญญัติภายในโรงเรือน และที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕ บัญญัติให้ผู้รับโอนตกเป็นลูกหนี้ร่วมโดยผลของกฎหมาย ทันที โดยไม่ได้บัญญัติเงื่อนไขให้ความคุ้มครองผู้รับโอนกรรมสิทธิ์ ย่อมเป็นการกระทบกระทื่น ในสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพในทรัพย์สินของผู้รับโอนที่เกินความจำเป็น เพราะทราบได้ที่รัฐ ซึ่งเป็นเจ้าหนี้ยังมีช่องทางที่จะเรียกให้ผู้โอนชำระหนี้ได้ก็ถือว่าไม่มีความจำเป็นที่จะบังคับให้ผู้รับโอน ต้องร่วมรับผิดกับผู้โอนด้วย แม้ผู้รับโอนจะสามารถใช้สิทธิ์ໄล่เบี้ยได้ก็ตาม แต่ผู้รับโอนทรัพย์สิน คงไม่ต้องการที่จะรับโอนทรัพย์สินเพื่อที่จะໄປใช้สิทธิ์ໄล่เบี้ยหากผู้โอนในค่าภาษีค้างชำระแต่อย่างใด การที่ผู้รับโอนตกเป็นลูกหนี้ร่วมและถูกบังคับชำระหนี้ในค่าภาษีค้างชำระนั้น ผู้รับโอนย่อมรับภาระ เกินไปกว่าสิทธิ์ที่จะได้จากการໄປໄล่เบี้ยหากผู้โอน เนื่องจากผู้รับโอนจะใช้สิทธิ์ໄล่เบี้ยได้ก็ต่อเมื่อ ได้ชำระหนี้ให้กับเจ้าหนี้แล้วจึงจะมาใช้สิทธิ์ໄล่เบี้ยได้ และการໄล่เบี้ยอาจจะต้องนำคดีไปฟ้องร้องต่อศาล เพื่อบังคับชำระหนี้ ซึ่งนอกจากจะต้องถูกกลั่นกรองสิทธิในทรัพย์สินแล้วยังถูกกลั่นกรองสิทธิในความเป็นอยู่

เพราะต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ นอกเหนือผู้รับโอนไม่อาจคาดหมายไว้ก่อนว่า ตนต้องตกเป็นลูกหนี้ร่วมในค่าภาษีค้างชำระแล้ว ผู้รับโอนยอมได้รับผลกระทบกระเทือนในความรู้สึกว่า ไม่ได้รับความเป็นธรรมโดยผลของกฎหมาย เมื่อยังมีทางเลือกที่จะกำหนดเงื่อนไขในการให้ความคุ้มครอง แก่ผู้รับโอนทั้งยังมีช่องทางหรือวิธีการอื่นที่ระบบทรัพยากระเทือนต่อสาธารณะคัญแห่งสิทธิน้อยกว่าวิธีการที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๕ นี้เรียกร้องให้ผู้โอนชำระหนี้ได้ กรณีจึงเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่กระทำต่อผู้รับโอน โดยไม่เป็นธรรมและกระทบกระเทือนสาธารณะคัญแห่งสิทธิในทรัพย์สินของผู้รับโอน ดังนั้น มาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ ใช้บังคับไม่ได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ ส่วนประเด็นอื่นไม่จำต้องวินิจฉัย

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕

นายมงคล สารภีน

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำວິນิຈສະຍອງ ນາຍມານິຕ ວິຖານເຕັມ ຕຸລາກາຣຄາລຮູ້ຮຽມນູ້ຄູ

ທີ ៤០/២៥៥៨

ວັນທີ ៣ ເມພາຍນ ២៥៥៨

ເຮື່ອງ ສາລກາຢືນເອກກາລາງສ່າງຄໍາໂຕແຢ້ງຂອງຈໍາເລີຍ (ນາງສາວອຸດມລັກຍົນ໌ ຂ້ອຍທີ່ຮູ້ຄູ ທີ່ ២ ແລະ ນາຍນິພັນ໌ ຂ້ອຍທີ່ຮູ້ຄູ ທີ່ ៣) ໃນຄີດແພ່ງໝາຍເລຂດໍາທີ ២៥៥/២៥៥៥ ຂອໃຫ້ສາລຮູ້ຮຽມນູ້ຄູພິຈາຮານວິນິຈສະຍອງ ຕາມຮູ້ຮຽມນູ້ຄູ ມາຕາ ២៦៥ (ກຣົມພຣະຮາບໜູ້ຄູກາຍີໂຮງເຮືອນແລະທີ່ດິນ ພຸທະສັກຮາ ២៥៥៥ ມາຕາ ៥៥ ຂັດຫົວແຢ້ງຕ່ອຮູ້ຮຽມນູ້ຄູ ມາຕາ ២៥ ແລະ ມາຕາ ៣០)

ສາລກາຢືນເອກກາລາງສ່າງຄໍາຮັ້ງຂອງນາງສາວອຸດມລັກຍົນ໌ ຂ້ອຍທີ່ຮູ້ຄູ ແລະ ນາຍນິພັນ໌ ຂ້ອຍທີ່ຮູ້ຄູ ຜູ້ຮັ້ງ ຜຶ່ງເປັນຈໍາເລີຍທີ່ ២ ແລະ ທີ່ ៣ ໃນຄີດແພ່ງໝາຍເລຂດໍາທີ ២៥៥/២៥៥៥ ຂອໃຫ້ສາລຮູ້ຮຽມນູ້ຄູພິຈາຮານວິນິຈສະຍອງ ມາຕາ ២៦៥ ວ່າ ພຣະຮາບໜູ້ຄູກາຍີໂຮງເຮືອນແລະທີ່ດິນ ພຸທະສັກຮາ ២៥៥៥ ມາຕາ ៥៥ ຂັດຫົວແຢ້ງຕ່ອຮູ້ຮຽມນູ້ຄູ ມາຕາ ២៥ ແລະ ມາຕາ ៣០ ຮູ່ອີ່ມ່ ສຽບປົ້ອເທິ່ງຈິງຕາມຄໍາຮັ້ງແລະເອກສາຮປະກອບໄດ້ດັ່ງນີ້

១. ກຽງເທັນາກ ເປັນນິຕິບຸກຄລຕາມພຣະຮາບໜູ້ຄູຕະບູນວິທາຮາຊາກຽງເທັນາກ ພ.ສ. ២៥៥៨ ມີອໍານາຈໜ້າທີ່ດໍາເນີນການໃນເບຕກຽງເທັນາກ ທີ່ມີອໍານາຈຈັດເກີບກາຍີໂຮງເຮືອນແລະທີ່ດິນ ຕາມພຣະຮາບໜູ້ຄູກາຍີໂຮງເຮືອນແລະທີ່ດິນ ພຸທະສັກຮາ ២៥៥៥ ໂດຍຜູ້ວ່າຮາຊາກຽງເທັນາກ ເປັນຜູ້ມີອໍານາຈກະທໍາກາຣແທນນິຕິບຸກຄລແລະໄດ້ນອບອໍານາຈໃຫ້ຮອງຜູ້ວ່າຮາຊາກຽງເທັນາກ ເປັນໂຈກໍ ພົອນາຍໜ້າຫຼຸກ ອົງປະກອດ ທີ່ ១ ນາງສາວອຸດມລັກຍົນ໌ ຂ້ອຍທີ່ຮູ້ຄູ ທີ່ ២ ນາຍນິພັນ໌ ຂ້ອຍທີ່ຮູ້ຄູ ທີ່ ៣ ແລະ ນາງສາວສົງວະນາ ຂ້ອຍທີ່ຮູ້ຄູ ທີ່ ៤ ເປັນຈໍາເລີຍຕ່ອສາລກາຢືນເອກກາລາງ ເຮີກຄ່າກາຍີໂຮງເຮືອນ ແລະທີ່ດິນທີ່ກ້າງໜໍາຮະແກໂຈກໍ ໃນຄີດແພ່ງໝາຍເລຂດໍາທີ ២៥៥/២៥៥៥ ປຣກງູດາມຄໍາຝ່ອງວ່າ ຈໍາເລີຍທີ່ ១ ເປັນເຈົ້າຂອງຕຶກແດວ ຮວມ ៥៥០ ສ້ອງ ຜຶ່ງຈໍາເລີຍທີ່ ១ ໄດ້ປຸລູກສ່ຽງໃນທີ່ດິນຂອງນາງພເຍວ່າ ຂ້ອຍທີ່ຮູ້ຄູ ຕາມສຶທທີໃນສ້າງສູ່ເຊົ່າທີ່ດິນຮວມ ៣ ລົບນ ມີກຳຫັນດ ២៥ ປີ ແລະ ສ້າງສູ່ເຊົ່າທີ່ດິນສິ້ນສຸດໃນວັນທີ ៥ ຂັງວາຄມ ២៥៥៥ ໂດຍສ້າງສູ່ເຊົ່າທີ່ດິນທີ່ສາມາລົບປະບຸວ່າ “ກາຍີທີ່ດິນຜູ້ໃຫ້ເຂົ່າເປັນຜູ້ເລີຍ ສ່ວນກາຍີໂຮງເຮືອນ ຜູ້ເຂົ່າເປັນຜູ້ເລີຍເອງ” ເມື່ອຈໍາເລີຍທີ່ ១ ໄກສູ່ອື່ນເຂົ່າຕຶກແດວແລະໄດ້ຮັບປະໂຍບນໍຈາກຄ່າເຂົ່າຕົ້ງແຕ່ປີ ២៥៥១ ເປັນຕົ້ນນາ ຈຶ່ງມີໜ້າທີ່ຕ້ອງຮັບຜົດຂອບໜໍາຮ່າງກາຍີໂຮງເຮືອນແລະທີ່ດິນຂອງຕຶກແດວດັ່ງກ່າວ່າ ຈໍາເລີຍທີ່ ១ ມີໄດ້ນໍາເງິນຄ່າກາຍີໂຮງເຮືອນແລະທີ່ດິນໄປໜໍາຮ່າງກາຍີໃນກຳຫັນດເວລາ ៣០ ວັນ ນັບຕັ້ງແຕ່ວັນຄັດຈາກວັນທີ

ได้รับแจ้งการประเมินของแต่ละปีภายในที่โจทก์แจ้งการประเมิน ทำให้ค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินเป็นภาษีค้างชำระ ซึ่งจำเลยที่ ๑ ต้องรับผิดชอบชำระเงินเพิ่มตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๓ แต่จำเลยที่ ๑ มิได้นำเงินไปชำระจนเกินระยะเวลา ๔ เดือน จึงต้องรับผิดชำระเงินเพิ่มตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๓ (๔) ในอัตราร้อยละ ๑๐ แห่งค่าภาษีที่ค้าง ต่อมาจำเลยที่ ๑ ได้ยื่นคำร้องต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของโจทก์ ขอผ่อนชำระค่าภาษีโรงเรือนและที่ดิน สำหรับปีภาษี ๒๕๓๖ ถึงปีภาษี ๒๕๓๙ โดยแบ่งชำระรวม ๔๙ วad (เดือน) และเมื่อได้รับการยินยอมจากโจทก์ จำเลยที่ ๑ ได้ทำสัญญารับไว้ได้ค้างชำระค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินประจำปีภาษี ๒๕๓๖ ถึงปีภาษี ๒๕๓๙ รวม ๔ ปี รวมทั้งค่าเงินเพิ่มตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๓ (๔) โดยยินยอมผ่อนชำระให้แก่โจทก์รวม ๔๙ วad (เดือน) แต่จำเลยที่ ๑ ได้ผ่อนชำระไปเพียง ๘ วad แล้วเพิกเฉยไม่ยอมนำเงินมาชำระอีก

จำเลยที่ ๒ ที่ ๓ และที่ ๔ ได้รับโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินและตึกแฝา จึงต้องรับผิดในหนี้ค่าภาษีโรงเรือนที่ค้างชำระพร้อมเงินเพิ่มสำหรับโรงเรือนดังกล่าว ตามสัดส่วนแห่งกรรมสิทธิ์ซึ่งแต่ละคนได้รับโอนมาจากเจ้าของที่ดินร่วมกับจำเลยที่ ๑ ซึ่งจำเลยที่ ๑ ยังไม่ได้ชำระให้เสร็จสิ้นตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕ โจทก์ได้ทางตามจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๓ และที่ ๔ ให้ชำระค่าภาษีและเงินเพิ่มที่ค้างชำระอย่างครั้ง แต่ทั้งสี่เพิกเฉย จึงฟ้องคดีนี้ต่อศาลเพื่อขออำนาจศาลบังคับจำเลยทั้งสี่ร่วมกันชำระเงินค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินสำหรับปีภาษี ๒๕๓๖ ถึงปีภาษี ๒๕๔๑ พร้อมเงินเพิ่มที่ค้างชำระ

๒. จำเลยที่ ๒ ที่ ๓ ยื่นคำให้การร่วมกัน สรุปได้ว่า

(๑) คดีนี้โจทก์เป็นผู้กระทำผิดและไม่ได้ถูกโดยแบ่งสิทธิ์ โจทก์จึงไม่ใช่ผู้เสียหายที่จะใช้สิทธิทางศาลได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ กล่าวคือ การที่โจทก์นำคดีนี้มาฟ้องสาเหตุเกิดจากโจทก์ไม่ปฏิบัติตามระเบียบฯ ที่ตนเป็นผู้กำหนด คดีนี้จำเลยที่ ๑ เป็นผู้เข้าที่ดินจากมารดาของจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ เพื่อสร้างโรงเรือนให้เช่าและมีหน้าที่ชำระภาษีโรงเรือนแต่ต่อมาก้างชำระ จึงได้ทำคำร้องขอผ่อนชำระ หลังจากเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของโจทก์ได้พิจารณาแล้วมีคำสั่งยินยอมให้จำเลยที่ ๑ ผ่อนชำระได้ โดยให้ผ่อนได้ถึงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ซึ่งล่วงเหลวันที่ ๔ ธันวาคม

๒๕๔๔ อันเป็นวันครบกำหนดของสัญญาเข้ามาสั่งยินยอมให้ผ่อนชำระดังกล่าว เป็นมาสั่งที่จัดต่อระเบียบของโจทก์ เรื่องการขอผ่อนชำระภัยอากรค้าง ซึ่งมีผลใช้บังคับอยู่ในขณะนี้นั้น เพราะในระเบียบกำหนดให้ผู้ขอผ่อนชำระจะต้องวาง “หลักประกัน” ประกอบการขอผ่อนชำระหนี้ด้วย แต่จำเลยที่ ๑ ไม่ได้วางหลักประกันประกอบการยื้นแต่อย่างใด

(๒) หลังจากที่โจทก์ยินยอมให้จำเลยที่ ๑ ผ่อนชำระแล้ว ต่อมาจำเลยที่ ๑ ผิดนัดชำระหนี้ และเนื่องจากในหนังสือรับสภาพหนี้มีข้อความว่า “หากผิดนัดการผ่อนชำระจะหัก扣除非นิ่งขาดโดยอิจฉาผิดนัดชำระหนี้ทั้งหมด” ดังนั้น โจทก์สามารถใช้อำนาจปกของบังคับออกจากทรัพย์สินของจำเลยที่ ๑ ได้ทันทีหลังจากที่จำเลยที่ ๑ ผิดนัด โดยโจทก์สามารถเข้าเก็บค่าเช่าแทนได้ตั้งแต่ปี ๒๕๔๒ ถึง ๒๕๔๘ และวิธีการดังกล่าวเป็นวิธีที่ง่ายและสะดวก ทั้งจะทำให้โจทก์สามารถได้รับชำระค่าภัยครบถ้วนด้วยความรวดเร็วเป็นประกายชันแก่ทางราชการแต่โจทก์กลับออกหนังสือเดือนแล้วของจะหักสิ้นสุดสัญญาเช่าในวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๘ จึงมาฟ้องจำเลยที่ ๒ ที่ ๓ ให้ร่วมรับผิดกับจำเลยที่ ๑ ตามพระราชบัญญัติภัยโโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔๕

๓. ระหว่างการพิจารณาของศาลภัยอากรกลาง จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ยื่นคำโต้แย้งและขอให้ศาลมีอำนาจสั่งคำตัดสินให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย สรุปได้ว่า โจทก์ฟ้องให้จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ร่วมรับผิดกับจำเลยที่ ๑ ตามพระราชบัญญัติภัยโโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔๕ แต่จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ เห็นว่ามาตรฐานดังกล่าวมีเนื้อหาสาระที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ เนื่องจากมาตรฐานดังกล่าวได้บัญญัติให้ผู้รับโอนต้องรับผิดในฐานะลูกหนี้ร่วมกับผู้โอนในภัยที่ค้างชำระ ไม่ว่าจะรับโอนมาด้วยเหตุใด ๆ จากสาระสำคัญดังกล่าวเห็นได้ว่า กฎหมายบัญญัติให้ความคุ้มครองรัฐฝ่ายเดียวด้วย การปิดปากมิให้ผู้รับโอนยกข้อต่อสู้ใด ๆ ได้เลย แม้จะเป็นผู้รับโอนที่สุจริตและมีค่าตอบแทนเทียบเคียงประมาณวลகกฎหมายเพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๒๕๕ หรือแม้จะเป็นการครอบคลุมน้อฉลงของผู้รับโอนกับพนักงานเจ้าหน้าที่ ทำให้ผู้รับโอนเสียเปรียบ เทียบเคียงประมาณวลகกฎหมายเพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๕๖ เมื่อนำพระราชบัญญัติภัยโโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔๕ มาวิเคราะห์จะพบว่ามีเนื้อหาสาระที่ปิดปากผู้รับโอนอย่างเด็ดขาด กระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิที่ต้องกระทำการที่จำเป็นเท่านั้น จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ ด้วยการฝืนใจให้ผู้รับโอนเข้ามารับผิดในฐานะลูกหนี้ร่วม โดยไม่มีเงื่อนไข

ของความคุ้มครอง เป็นการเลือกปฏิบัติด้วยการผลักภาระทั้งหมดไปให้ผู้รับโอน ผู้รับโอนจึงไม่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ ส่งผลให้ผู้รับโอนต้องร่วมรับผิดในสิ่งที่ตนไม่ได้ก่อ กระบวนการต่อศักดิ์ศรีความเป็นมุขย์ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ และแม้ในที่สุดจะสามารถใช้สิทธิได้เบี้ยได้ก็ตาม แต่เป็นที่ทราบกันดีว่าในทางปฏิบัติ เป็นเรื่องเลื่อนลอยที่จะໄล่เบี้ยได้จริง ผู้โอนที่ไม่สุจริตสามารถอาศัยมาตราดังกล่าวเปลี่ยนตัวเจ้าหนี้ ของตนได้ โดยผู้โอนซึ่งเป็นลูกหนี้ของรัฐในค่าภาษีโรงเรือนที่ถูกชาระ แต่หากต้องการเปลี่ยนไป เป็นลูกหนี้ของผู้รับโอนที่เป็นเอกชนแทน ก็ไปขอความร่วมมือจากพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อได้รับความร่วมมือแล้ว ผู้โอนจึงมาเขียนคำร้องขอผ่อนชำระ โดยกำหนดเวลาผ่อนวงดสุดท้ายให้เหลือระยะเวลาเช่นเดียวเพื่อป้องกันการผิดสัญญาเช่าอันจะทำให้เจ้าของที่ดินบอกเลิกสัญญาเช่าก่อนกำหนดได้ หลังจากได้รับอนุญาตแล้ว และต่อมาผู้โอนผิดนัดผ่อนชำระ พนักงานเจ้าหน้าที่ก็จะไม่ดำเนินการใด ๆ แต่จะรอจนถึงกำหนดที่ผู้รับโอนได้รับโอนโรงเรือนเสียก่อนจึงพ่องผู้โอนและผู้รับโอน เมื่อศาลมีคำพิพากษามาแล้ว ก็จะนำคำพิพากษามาบังคับเอกสารทรัพย์สินของผู้รับโอนฝ่ายเดียว ประโยชน์ที่ผู้โอนได้รับจากการเปลี่ยนตัวเจ้าหนี้คือ ผู้โอนมีโอกาสสูญเสียทรัพย์น้อยลง เพราะผู้รับโอนที่ถูกไล่เป็นเจ้าหนี้นั้นไม่มีอำนาจปกครอง ไม่มีคืนและเครื่องมือมากพอเหมือนกับเจ้าหนี้ที่เป็นรัฐ และมาตรานี้ขัดต่อหลักนิติธรรม ที่แม้มจะมีการควบคิดกันน้อณลทำให้ผู้รับโอนเสียเปรียบแต่ผู้รับโอนก็จะต้องทนรับชะตากรรมนั้น เพราะไม่มีเนื้อหาสาระใด ๆ ที่ให้ผู้รับโอนใช้ต่อสู้ระบุไว้ในมาตรานี้ การควบคิดกันน้อณลและทำให้ผู้รับโอนเสียเปรียบนั้น เพื่อความเป็นธรรมและเพื่อให้สอดคล้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ จำเป็นที่จะต้องบัญญัติไว้เป็นสาระสำคัญของมาตรา ๔๕ ด้วย

๔. ศาลภาษีอากรกลางเห็นว่า จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ได้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕ ที่ศาลภาษีอากรกลางจะใช้บังคับแก่คดีขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับมาตรา ๔๕ จึงให้รออกการพิจารณาพิพากษากดีไว้ชั่วคราวและให้สำนักงานพิจารณาวินิจฉัย

ตามກໍາຮັງມີປະເທິນທີ່ຕ້ອງພິຈານວິນິຈັກວ່າ ພຣະຮາຊບໍ່ມີຄືກາຍີໂຮງເຮືອນແລະທີ່ດິນ ພຸທະສັກຮາຊ
໨໔ໜ້າ ມາດຮາ ۴۵ ຂັດຫົວແປ່ງຕ່ອຮູ້ຮຽມນູ້ມູນ ມາດຮາ ۲۶ ມາດຮາ ۲۵ ແລະມາດຮາ ۳۰ ມີໄມ້
ກຸ່ມາຍທີ່ເກີ່ວຂອງ

ຮູ້ຮຽມນູ້ມູນແໜ່ງຮາຂອານາຈັກໄທ ພຸທະສັກຮາຊ ۲៥៥୦

“ມາດຮາ ۲۶ ບຸກຄລຢ່ອມອ້າງຄັກດີຄືກວາມເປັນນຸ່ມຍ້ອງໃຊ້ສີທີແລະເສົ່າງພບອອນດີໄດ້ເຖິ່ງທີ່
ໄມ້ລະເມີດສີທີແລະເສົ່າງພບອອນບຸກຄລອື່ນ ໄມ່ເປັນປົງປັກຍົດຕ່ອຮູ້ຮຽມນູ້ມູນ ມີໄມ້ຂັດຕ່ອສີລະຮຽມອັນດີ
ຂອງປະຊາຊນ

ບຸກຄລຊື່ງຈຸກລະເມີດສີທີຫົວແປ່ງຮູ້ຮຽມນູ້ມູນຮັບຮອງໄວ້ ສາມາດຍກບ່ນບໍ່ມີຄືແໜ່ງ
ຮູ້ຮຽມນູ້ມູນນີ້ເພື່ອໃຊ້ສີທີທາງສາລ໌ຫຼືຍົກເປັນເປັນຂົດຕ່ອສູ້ຄົດໃນສາລ໌ໄດ້”

“ມາດຮາ ۲۵ ການຈຳກັດສີທີແລະເສົ່າງພບອອນບຸກຄລທີ່ຮູ້ຮຽມນູ້ມູນຮັບຮອງໄວ້ຈະກະທຳມີໄດ້
ເວັ້ນແຕ່ໂດຍອາສີຍໍານາຈາຕາມບໍ່ມີຄືແໜ່ງກຸ່ມາຍເພາະເພື່ອກວາມທີ່ຮູ້ຮຽມນູ້ມູນນີ້ກຳຫັນດໄວ້ແລະເຖິ່ງທີ່
ຈຳເປັນເທົ່ານັ້ນ ແລະຈະກະທຳກະທຳເຫັນສາຮະສຳຄັ້ງແໜ່ງສີທີແລະເສົ່າງພບນັ້ນມີໄດ້

ກຸ່ມາຍຕາມວຽກໜີ້ທີ່ຕ້ອງມີພົດໃຊ້ບັນກັນເປັນກວາມທີ່ໄປແລະໄມ່ມັ່ງໝາຍໃຫ້ໃຊ້ບັນກັນແກ່ກຣັນໄດ້
ກຣັນໜີ້ທີ່ແກ່ບຸກຄລໄດ້ບຸກຄລໜີ້ເປັນກວາມເຈາະຈົງ ທີ່ກວາມທີ່ຮັບຮອງບໍ່ມີຄືແໜ່ງຮູ້ຮຽມນູ້ມູນທີ່ໃຫ້ອຳນາຈ
ໃນການຕຽບກຸ່ມາຍນີ້ດ້ວຍ

ບໍ່ມີຄືແໜ່ງຮູ້ຮຽມນູ້ມູນທີ່ແກ່ບຸກຄລໄດ້ບຸກຄລໜີ້ແກ່ກຣັນໄດ້
ຕາມບໍ່ມີຄືແໜ່ງຮູ້ຮຽມນູ້ມູນທີ່ແກ່ບຸກຄລໄດ້ບຸກຄລໜີ້ແກ່ກຣັນໄດ້
ຕາມບໍ່ມີຄືແໜ່ງຮູ້ຮຽມນູ້ມູນທີ່ແກ່ບຸກຄລໄດ້ບຸກຄລໜີ້ແກ່ກຣັນໄດ້

“ມາດຮາ ۳۰ ບຸກຄລຢ່ອມເສມອກັນໃນກຸ່ມາຍແລະໄດ້ຮັບກວາມຄຸ້ມຄອງຕາມກຸ່ມາຍເທົ່າເຖິ່ງກັນ
ໝາຍແລະໝົງມີສີທີເທົ່າເຖິ່ງກັນ

ການເລືອກປົງປັດໂດຍໄມ່ເປັນຫຮຽມຕ່ອບຸກຄລເພຣະເຫດແໜ່ງກວາມແຕກຕ່າງໃນເຮືອງຄື່ນກຳນົດ
ເຂົ້າຫາຕີ ປາຍາ ເພີ ອາຍຸ ສປາພທາງກາຍຫຼືສຸກພາພ ສຕານະຂອງບຸກຄລ ຫຼານະທາງເຄຮຍຮູ້ກິຈຫຼືກໍາສັນຕິພາບ
ກວາມເຊື່ອທາງຄາສານາ ການສຶກຍາອນຮົມຫຼືກວາມຄິດເຫັນການເມືອງອັນໄມ້ຂັດຕ່ອບບໍ່ມີຄືແໜ່ງຮູ້ຮຽມນູ້ມູນ
ຈະກະທຳມີໄດ້

ມາດຮາກວາມທີ່ຮັບກຳຫັນດີ້ນເພື່ອຂັດອຸປະກອດຫຼືສ່ວນເລີ່ມໃຫ້ບຸກຄລສາມາດໃຊ້ສີທີແລະເສົ່າງພບ
ໄດ້ເຂົ້າເຖິ່ງກັນບຸກຄລອື່ນ ຢ່ອມໄມ່ຄື່ອເປັນການເລືອກປົງປັດໂດຍໄມ່ເປັນຫຮຽມຕາມວຽກໜີ້

“มาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง สิทธิของบุคคลในทรัพย์สินยื่มได้รับความคุ้มครอง ขอบเขตแห่งสิทธิ และการจำกัดสิทธิใช่นว่า “ยื่มเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ”

พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๓๕

“มาตรา ๔๓ ถ้าเงินค่าภาระค้างชำระ ท่านให้เพิ่มจำนวนขึ้นดังอัตราต่อไปนี้

(๑) ถ้าชำระไม่เกินหนึ่งเดือนนับแต่วันพ้นกำหนดเวลาที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๙ ให้เพิ่มร้อยละสองครึ่งแห่งค่าภาระที่ได้รับ

(๒) ถ้าเกินหนึ่งเดือนแต่ไม่เกินสองเดือน ให้เพิ่มร้อยละห้าแห่งค่าภาษีที่คง

(๓) ถ้าเกินสองเดือนแต่ไม่เกินสามเดือน ให้เพิ่มร้อยละเจ็ดครึ่งแห่งค่าภัยที่คง

(๔) ถ้าเกินสามเดือนแต่ไม่เกินสี่เดือน ให้เพิ่มร้อยละสิบแห่งค่าภัยที่ค้าง

“มาตรา ๔๕ ถ้ามีการชำระค่าภัยและเงินเพิ่มภัยในสีเดือนตามมาตรา ๔๓ ให้ผู้ปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ยึด อายัด หรือขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ซึ่งค้างชำระค่าภัยเพื่อนำเงินมาชำระเป็นค่าภัย เงินเพิ่ม ค่าธรรมเนียม และค่าใช้จ่ายโดยมิต้องขอให้ศาลสั่งหรือออกหมายยึด

การยึด อาบัค หรือขายทอดตลาดทรัพย์สินตามวาระหนึ่ง ให้ปฏิบัติตามประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความแพ่งโดยอนุโลม”

“มาตรา ๔๕ ถ้าค่าภายในค้างอยู่และยังไม่ได้ชำระขณะเมื่อทรัพย์สินได้โอนกรรมสิทธิ์ไปเป็นของเจ้าของใหม่โดยเหตุใด ๆ ก็ตาม ท่านว่าเจ้าของคนเก่าและคนใหม่เป็นลูกหนี้ค่าภายในนั้นร่วมกัน”

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

“มาตรา ๒๒๖ วาระหนึ่ง บุคคลผู้รับช่วงสิทธิของเจ้าหนี้ ชอบที่จะใช้สิทธิทั้งหลายบรรดาที่เจ้าหนี้มีอยู่โดยมูลหนี้ รวมทั้งประกันแห่งหนี้นั้นได้ในนามของตนเอง”

“มาตรา ๒๐๔ ภายในได้บังคับบทบัญญัติแห่งมาตรา ๗๓๓ เจ้าหนี้มีสิทธิที่จะให้ชำระหนี้ของตนจากทรัพย์สินของลูกหนี้เงินเดือนสืบเชิง รวมทั้งเงินและทรัพย์สินอื่น ๆ ซึ่งบุคคลภายนอกค้างชำระแก่ลูกหนี้ด้วย”

การพิจารณาและการริบอนจัย

พระราชบัลลภติภายีโรงเรียนและที่ดิน พุทธศึกษา ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕ บัญญัติว่า “ถ้าค่าภาษีค้างอยู่และยังไม่ได้ชำระเมื่อทรัพย์สินได้โอนกรรมสิทธิ์ไปเป็นของเจ้าของใหม่โดยเหตุใด ๆ ก็ตามท่านว่าเจ้าของคนเก่าและคนใหม่เป็นลูกหนี้ค่าภาษีนั้นร่วมกัน” เมื่อบัญญัติเช่นนี้ กรุงเทพมหานคร

ซึ่งเป็นเจ้าหนี้สามารถที่จะเรียกร้องและบังคับเจ้าของคนใหม่ซึ่งที่จริงแล้วมิใช่ผู้ค้างชำระค่าภัย ให้ชำระค่าภัยค้างชำระในฐานะลูกหนี้ร่วมได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๕๑ ซึ่งบัญญัติว่า “ถ้าบุคคลหลายคนจะต้องทำการชำระหนี้โดยท่านของซึ่งแต่ละคนจำต้องชำระหนี้สินเชิงไชร์ แม้ถึงว่าเจ้าหนี้ชอบที่จะได้รับชำระหนี้สินเชิงได้แต่เพียงครั้งเดียว (กล่าวคือ ลูกหนี้ร่วมกัน) ก็ดี เจ้าหนี้จะเรียกชำระหนี้จากลูกหนี้แต่คนใดคนหนึ่งสินเชิงหรือแต่โดยส่วนก็ได้ตามแต่จะเลือก แต่ลูกหนี้ทั้งปวงก็ยังคงต้องผูกพันอยู่ทั่วทุกคนจนกว่าหนี้นั้นจะได้ชำระเสร็จสินเชิง” และเจ้าของคนใหม่เมื่อได้ใช้หนี้ค่าภัยแทนเจ้าของคนเก่าแล้วก็จะได้รับช่วงสิทธิของกรุงเทพมหานครที่มีต่อเจ้าของคนเก่า ตามที่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๒๕ วรรคหนึ่ง (๓) บัญญัติไว้ว่า “การรับช่วงสิทธิย่อมมีขึ้นด้วยอำนาจแห่งกฎหมายและย่อมสำเร็จเป็นประโยชน์แก่บุคคลดังกล่าวต่อไปนี้ คือ ... (๓) บุคคลผู้มีความผูกพันร่วมกับผู้อื่น หรือเพื่อผู้อื่นในอันจะต้องใช้หนี้มีส่วนได้เสียด้วยในการใช้หนี้นั้นและเข้าใช้หนี้นั้น” ผลของบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการรับช่วงสิทธิดังกล่าวนี้ นั้น ในกรณีเจ้าของทรัพย์สินคนใหม่ต้องใช้หนี้ค่าภัยค้างตามพระราชบัญญัติภัย逆行เรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔๕ มีปัญหาความไม่เป็นธรรมในการเข้ารับช่วงสิทธิพระภูมิบังคับให้ใช้หนี้ คือ

๑. การรับช่วงสิทธิของเจ้าของคนใหม่ในอันที่จะໄດ້เบี้ยจากเจ้าของคนเก่านั้น ไม่สามารถໄດ້เบี้ยเอาเต็มจำนวนได้ เพราะตามหลักลูกหนี้ร่วมนั้นประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๕๖ บัญญัติว่า “ในระหว่างลูกหนี้ร่วมกันทั้งหลายนั้น ท่านว่าต่างคนต่างต้องรับผิดเป็นส่วนเท่าๆ กัน เว้นแต่จะได้กำหนด ໄວเป็นอย่างอื่น.....” เมื่อพระราชบัญญัติภัย逆行เรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔๕ บัญญัติให้เป็นลูกหนี้ค่าภัยร่วมกัน โดยมิได้กำหนด ໄວเป็นอย่างอื่น เจ้าของคนใหม่และคนเก่าต้องรับผิดคนละครึ่ง เจ้าของคนใหม่ที่ใช้หนี้แก่กรุงเทพมหานครเต็มจำนวนแล้ว จึงมีสิทธิໄດ້เบี้ยจากเจ้าของคนเก่าได้เพียงครึ่งเดียว คำตามคือการที่เจ้าของคนใหม่ ซึ่งมิใช่ผู้มีหน้าที่ชำระค่าภัยในเวลาที่หนี้ค่าภัยเกิดขึ้น ภูมิบังคับให้ใช้หนี้แทนแล้วไม่สามารถໄດ້เบี้ยเต็มจำนวนออกจากเจ้าของคนก่อน ซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่เสียภัยตามกฎหมาย เช่นนี้ถือว่าเป็นธรรมและชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ได้หรือ

๒. การรับช่วงสิทธิตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มีบทบัญญัติในมาตรา ๒๒๖ วรรคหนึ่งว่า “บุคคลผู้รับช่วงสิทธิของเจ้าหนี้ชอบที่จะใช้สิทธิทั้งหลายบรรดาที่เจ้าหนี้มีอยู่โดยมูลหนี้รวมทั้งประกันแห่งหนี้นั้น ได้ในนามของตนเอง” ซึ่งหมายความว่า ผู้รับช่วงสิทธิของเจ้าหนี้สามารถส่วนสิทธิเสนมื่อนเป็นเจ้าหนี้มาแต่เดิม แต่ในกรณีกรุงเทพมหานครเป็นเจ้าหนี้ค่าภัยค้างซึ่งตามพระราชบัญญัติ

ภายใต้พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ กรุงเทพมหานครเป็นเจ้าหนี้ที่เป็นหน่วยงานของรัฐ มีอำนาจพิเศษในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔๔ วรรคหนึ่ง ให้อำนาจไว้ว่า “ถ้ามิได้มีการชำระค่าภาษีและเงินเพิ่มภาษีในสี่เดือนตามมาตรา ๔๓ ให้ผู้ปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ยึด อายัด หรือขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ซึ่งค้างชำระเป็นค่าภาษีเพื่อนำเงินมาชำระค่าภาษี เงินเพิ่ม ค่าธรรมเนียม และค่าใช้จ่ายโดยมิต้องให้ศาลสั่งหรือออกหมายยึด” แต่เจ้าของทรัพย์สินคนใหม่เป็นบุคคลธรรมดามิใช่พนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐ เมื่อต้องเป็นลูกหนี้ร่วมและเข้าใช้หนี้แทนหรือถูกบังคับให้ใช้หนี้แทนเจ้าของทรัพย์สินคนเดิมแล้ว เจ้าของทรัพย์สินคนใหม่ไม่สามารถใช้อำนาจยึด อายัด และขายทอดตลาดอย่างผู้ปกครองส่วนท้องถิ่นในการໄลเมียบังคับเจ้าของคนเก่าได้ การรับช่วงสิทธิที่ได้มาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๒๖ วรรคหนึ่ง ในกรณี ผู้รับช่วงสิทธิของเจ้าหนี้จึงมิได้สิทธิมาอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ คือ ได้รับช่วงสิทธิมาในเงื่อนไขที่บกพร่อง จึงเกิดคำถามว่าเป็นธรรมหรือไม่ที่เจ้าของคนใหม่ที่ถูกกฎหมายบังคับให้เป็นลูกหนี้ร่วมและเข้าใช้หนี้แทนไม่สามารถรับช่วงสิทธิของเจ้าหนี้ที่เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตามหลักทั่วไปในการรับช่วงสิทธิ

พิจารณาแล้วเห็นว่า ภาษีโรงเรือนและภาษีที่ดินนั้น บัญญัติไว้โดยชัดแจ้งในมาตรา ๔๐ ว่า เจ้าของทรัพย์สินเป็นผู้เสีย ซึ่งสอดคล้องกับหลักการเก็บภาษีทรัพย์สินเพราะระหว่างเวลาที่เป็นเจ้าของทรัพย์สิน เจ้าของย้อมใช้สอยและได้รับผลประโยชน์จากทรัพย์สินของตนซึ่งระหว่างเวลานั้น เจ้าของทรัพย์สินได้รับประโยชน์จากการสาธารณูปการสาธารณูปการสาธารณูปการที่ดินเป็นเจ้าของทรัพย์สินนั้น เมื่อมีการโอนทรัพย์สินไปผู้รับโอนหรือเจ้าของคนใหม่ก็ต้องรับหน้าที่เสียภาษีต่อไปเพื่อตอบแทนบริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบเขตพื้นที่ที่ทรัพย์สินตั้งอยู่ตลอดระยะเวลาที่ตนเป็นเจ้าของทรัพย์สินนั้น การที่ให้เจ้าของคนใหม่ต้องรับผิดหนี้ค่าภาษีของเจ้าของคนเก่า สำหรับช่วงระยะเวลาที่ตนมิใช่ผู้ได้รับบริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงไม่สามารถอธิบายตามหลักความเป็นธรรมหรือหลักต่างตอบแทนระหว่างเจ้าของทรัพย์สินกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ ถึงแม้มองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความจำเป็นต้องมีรายได้จากค่าภาษีเพื่อบริหารบริการสาธารณูปการต่าง ๆ แต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็ต้องบริหารการจัดเก็บภาษีให้ถูกต้องและเป็นธรรมด้วย รวมตลอดถึงแหล่งรายได้อื่น ๆ ที่สมควรจะต้องเสียค่าภาษีมีเหตุผล การที่พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มีบทบังคับดังที่กล่าวมาข้างต้น

มีผลกระ trab ต่อสิทธิในทรัพย์สินทั้งปวงของเจ้าของทรัพย์สินคนใหม่ตามผลแห่งหนี้ที่พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔๕ บังคับเอาแก่เจ้าของทรัพย์สินคนใหม่ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๐๔ ที่บัญญัติว่า “ภาษีได้บังคับบนบัญญัติแห่งมาตรา ๓๓ เจ้าหนี้มีสิทธิที่จะให้ชำระหนี้ของตนจากทรัพย์สินของลูกหนี้จนสิ้นเชิง รวมทั้งเงินและทรัพย์สินอื่น ๆ ซึ่งบุคคลภายนอกค้างชำระแก่ลูกหนี้ด้วย” ดังนั้นเงินและทรัพย์สินอื่น ๆ ของเจ้าของทรัพย์สินคนใหม่ ก็ย่อมตกอยู่ในบังคับของกฎหมายที่จะถูกยกเพื่อชำระหนี้ค้างภัยค้างที่เจ้าของทรัพย์สินคนก่อนก่อไว้ด้วย

พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔๕ บัญญัติบังคับโดยไม่เป็นธรรมในการให้เจ้าของทรัพย์สินคนใหม่เป็นลูกหนี้ร่วมค่าภัยค้างชำระของเจ้าของทรัพย์สินก่อนที่ตนจะได้รับโอนกรรมสิทธิ์เป็นเจ้าของคนใหม่และทำให้ทรัพย์สินทั้งหลายของเจ้าของทรัพย์สินคนใหม่ตกอยู่ในบังคับการชำระหนี้ค่าภัยโรงเรือนและที่ดินที่ตนไม่มีหน้าที่ต้องเสียตามหลักของการเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน และการบังคับให้ตกเป็นลูกหนี้ร่วมโดยเสียสิทธิในการໄล่เบี้ยไปส่วนหนึ่งและส่วนที่ໄล่เบี้ยได้ก็ไม่สามารถรับช่วงสิทธิขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ตามที่ควรจะได้ตามหลักการรับช่วงสิทธิของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ดังกล่าวข้างต้นเช่นนี้ เป็นการกระทำการกระเทือนสิทธิในทรัพย์สินของเจ้าของทรัพย์สินคนใหม่ มีผลโดยปริยายเป็นการละเมิดสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลซึ่งมีบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้ความคุ้มครองไว้ถึงแม้ว่ารัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า สิทธิดังกล่าวอาจมีขอบเขตและการจำกัดสิทธิได้โดยเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ แต่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ ที่กำหนดครอบแห่งการจำกัดสิทธิไว้อีกชั้นหนึ่ง เมื่อໄล่เรียงรัฐธรรมนูญมาตราต่าง ๆ ที่จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ยกขึ้นโดยแบ่งแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ เป็นบทบัญญัติว่าด้วยศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และการใช้สิทธิและเสรีภาพของบุคคลเท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น จึงไม่มีข้อพิจารณาในคำร้องนี้ว่าจะขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ ส่วนมาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติว่า ด้วยบุคคลย่อมเสมอ กันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน และห้ามการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ๑๖ ก็ไม่เป็นประเด็นในกรณีที่พิจารณาอยู่นี้ เช่นเดียวกัน คงมีบทบัญญัติรัฐธรรมนูญที่จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ โดยแบ่งอีกมาตราเดียวที่ต้องพิจารณาคือ มาตรา ๒๕ ที่บัญญัติว่าการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้จะกระทำมิได้ เว้นแต่อาศัยอำนาจตามบทบัญญัติของกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้และต้องกระทำเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทำการที่อ่อนสาระสำคัญแห่งสิทธิ

และเสรีภพนั้นมิได้ ทึ้งต้องมีผลบังคับเป็นการท้าไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่ง หรือแก่นบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเฉพาะ

พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่พระราชบัญญัติกาญีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔๕ บัญญัติไว้มิผลทำให้ทรัพย์สินทั้งหลายของเจ้าของทรัพย์สินคนใหม่ตกอยู่ในบังคับ การชำระหนี้ค่ากาญีโรงเรือนและที่ดินที่ตนไม่มีหน้าที่ต้องเสียตามหลักของการเก็บกາญีโรงเรือนและที่ดิน ดังที่พิจารณาไว้ข้างต้นเช่นนี้ เป็นบทบัญญัติของกฎหมายที่มีลักษณะกระทำการเทือน สาระสำคัญแห่งสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ในมาตรา ๔๙ โดยไม่มีเหตุผล และความชอบธรรม

นายมานิษ วิทยาเต็ม

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายสุชี สุทธิสมบูรณ์ คุณคราศาสตร์รัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๐/๒๕๖๑

วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๑

เรื่อง ศาลภาษีอากรกลางส่งคำตัด裁เมืองจำเลยขอให้ศาตร์รัฐธรรมนูญพิจารณาในวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐

ศาลภาษีอากรกลางส่งคำตัด裁เมืองจำเลย (นางสาวอุดมลักษณ์ ช้อยหิรัญ ที่ ๒ และนายนิพันธ์ ช้อยหิรัญ ที่ ๓) ในคดีแพ่งหมายเลขคดีที่ ๒๕๔/๒๕๖๑ ขอให้ศาตร์รัฐธรรมนูญพิจารณาในวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕ ขัดหรือ แย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐

ข้อเท็จจริงตามคำร้อง สรุปได้ดังนี้

กรุงเทพมหานครเป็นโจทก์ฟ้องนายชัยยุทธ หรือชูกิจ รัตนโพธิ์ชัย จำเลยที่ ๑ นางสาวอุดมลักษณ์ ช้อยหิรัญ จำเลยที่ ๒ นายนิพันธ์ ช้อยหิรัญ จำเลยที่ ๓ และนางสาวศรีวรรณ ช้อยหิรัญ จำเลยที่ ๔ เป็นจำเลยต่อศาลภาษีอากรกลางเรียกค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินที่ถูกชำระแก่โจทก์ ในคดีแพ่งหมายเลขคดีที่ ๒๕๔/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๑

จำเลยที่ ๑ เป็นเจ้าของตึกแถว รวม ๕๗๐ ห้อง ปลูกสร้างในที่ดินของนางเพยาร์ ช้อยหิรัญ ตามสิทธิในสัญญาเช่าที่ดิน โฉนดเลขที่ ๘๓๒ ที่ ๘๓๓ และที่ ๘๓๔ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๑ รวม ๓ ฉบับ มีกำหนด ๒๓ ปี และสัญญาเช่าที่ดินสิ้นสุดในวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๘๔ จำเลยที่ ๑ ให้ผู้เช่าตึกแถวและได้รับผลประโยชน์จากค่าเช่าตั้งแต่ปี ๒๕๒๑ เป็นต้นมา จึงมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบ ชำระค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินของตึกแถว จำนวน ๕๗๐ ห้องดังกล่าว จำเลยที่ ๒ ได้รับโอนกรรมสิทธิ์ ในที่ดินตามโฉนดเลขที่ ๘๓๒ จำเลยที่ ๓ ได้รับโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินตามโฉนดเลขที่ ๘๓๓ และ จำเลยที่ ๔ ได้รับโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินตามโฉนดเลขที่ ๘๓๔ จากนางเพยาร์ ช้อยหิรัญ เมื่อวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๖๑ จำเลยที่ ๒ ที่ ๓ และที่ ๔ ผู้รับโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินได้รับโอนกรรมสิทธิ์ในตึกแถว ดังกล่าวเป็นของตน เมื่อสัญญาเช่าที่ดินสิ้นสุดในวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๘๔

จำเลยที่ ๑ ค้างชำระค่าภัยโรงเรือนและที่ดินพร้อมเงินเพิ่มของปีภัย ๒๕๖๖ ถึง ๒๕๖๗ เป็นเงินรวมทั้งสิ้น ๓,๓๖๓,๕๗๐ บาท การที่จำเลยที่ ๒ ที่ ๓ และที่ ๔ เป็นผู้รับโอนที่ดินซึ่งตึกแถวที่จำเลยที่ ๑ เป็นเจ้าของ เมื่อสัญญาเช่าที่ดินได้สิ้นสุดลงในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ และจำเลยที่ ๒ ที่ ๓ และที่ ๔ ได้รับโอนกรรมสิทธิ์ในตึกแถวตามสัญญาเช่าที่ดิน จึงต้องรับผิดในหนี้ค่าภัยโรงเรือนที่ค้างชำระพร้อมเงินเพิ่มสำหรับโรงเรือนดังกล่าวตามสัดส่วนแห่งกรรมสิทธิ์ ซึ่งแต่ละคนได้รับโอนมาจากเจ้าของที่ดินร่วมกับจำเลยที่ ๑ ซึ่งจำเลยที่ ๑ ยังไม่ได้ชำระให้เสร็จสิ้นตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติภัยโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕

กรุงเทพมหานคร ได้ทวงถามจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๓ และที่ ๔ ให้ชำระค่าภัยและเงินเพิ่มที่ค้างชำระหลายครั้ง แต่ทั้งสี่เพิกเฉย จึงเป็นโจทก์ฟ้องคดีนี้ต่อศาลเพื่อให้จำเลยทั้งสี่ร่วมกันชำระเงินค่าภัยโรงเรือนและที่ดินสำหรับปีภัย ๒๕๖๖ ถึงปีภัย ๒๕๖๗ พร้อมเงินเพิ่มที่ค้างชำระ

จำเลยที่ ๒ ที่ ๓ ยื่นคำให้การร่วมกัน เมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๕ ต่อสู้ฟ้องของโจทก์ หลายประเด็น รวมทั้งโต้แย้งประเด็นบทบัญญัติตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติภัยโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ โดยมีเหตุผลสรุปได้ว่า มาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติภัยโรงเรือนฯ ดังกล่าว มีเนื้อหาสาระที่ปิดปากผู้รับโอนอย่างเด็ดขาด กระบวนการระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิที่ต้องกระทำเท่าที่จำเป็นเท่านั้น ขัดรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมีการเลือกปฏิบัติด้วยการผลักภาระทั้งหมดไปให้ผู้รับโอน ผู้รับโอนจึงไม่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ และส่งผลให้ผู้รับโอนต้องร่วมรับผิดในสิ่งที่ตนไม่ได้ก่อ เป็นเรื่องของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙

ศาลภัยอากรกลางเห็นว่า มาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติภัยโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ เป็นบทบัญญัติของกฎหมายที่ศาลฯ จะใช้บังคับแก่คดีนี้ และข้อโต้แย้งของจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ จึงให้ส่งคำโต้แย้งของจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาในวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ศาลรัฐธรรมนูญมีมติ เมื่อวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๖๗ ให้รับคำร้องไว้พิจารณาและวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ และให้แจ้งศาลภัยอากรกลางทราบ

ประเด็นที่ต้องพิจารณาในวินิจฉัย พระราชบัญญัติภัยโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

ຮັບອະນຸມາດຕະຖານສູງ ມາດຕະຖານ ແລະ ມາດຕະຖານ ບໍລິຫານທີ່ໄວ້ ດັ່ງນີ້

มาตรา ๒๙ “บุคคลย่อมอ้างศักดิ์ครีความเป็นนุழຍ์หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้เท่าที่ไม่กระทำการใดที่ขัดต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่เป็นภัยปัจจัยต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน

บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้ สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้”

มาตรา ๒๕ “การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้

กฏหมายตามวาระหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีได้กรณีหนึ่งหรือแก่นุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเฉพาะ ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย

บทบัญญัติวรรคหนึ่งและวรรคสองให้นำมาใช้บังคับกับกฎหมายหรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วย โดยอนุโลม”

มาตรา ๓๐ “บุคคลยื่น声明กันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่านั้นที่ยึดกัน

ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถินกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเข้าถึงบริการได้ เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวาระสาม"

พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕ บัญญัติไว้ ดังนี้

มาตรา ๔๕ “ถ้าค่าภาษีค้างอยู่และยังไม่ได้ชำระขณะเมื่อทรัพย์สินได้โอนกรรมสิทธิ์ไปเป็นของเจ้าของใหม่โดยเหตุใด ๆ ก็ตาม ท่านว่าเจ้าของคนเก่าและคนใหม่เป็นลูกหนี้ค่าภาษีนั้นร่วมกัน”

พิจารณาแล้ว เหตุผลที่จำเลยได้แจ้งว่า บทบัญญัตามาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติกาญี่โโรงเรือน และที่ดินฯ บัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ เพาะผู้รับโอนต้องร่วมรับผิดในสิ่งที่ตนไม่ได้ก่อเป็นเรื่องของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ประเด็นนี้เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ เป็นบทบัญญัติทั่วไปเกี่ยวกับบุคคลอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตน ได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่บัดต่อคุ้มครองอันดีของประชาชน การที่ผู้รับโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินต้องเป็นลูกหนี้ค่าภัยที่ค้างอยู่และยังมิได้ชำระร่วมกันกับผู้โอนกรรมสิทธิ์ ในทรัพย์สินตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติกาญี่โโรงเรือนและที่ดินฯ ซึ่งเป็นกฎหมายของชาติ เพื่อจัดเก็บภาระจากโโรงเรือนและที่ดิน และผู้รับโอนอยู่ในวิสัยที่สามารถตรวจสอบการผูกพันเกี่ยวกับภาระโโรงเรือนและที่ดินของทรัพย์สินที่จะรับโอน และหากต้องชำระค่าภัยโโรงเรือนและที่ดินซึ่งค้างชำระจากผู้โอนหรือเจ้าของคนเก่า ผู้รับโอนย่อมใช้สิทธิไม่เบี้ยจากผู้โอนได้ในภายหลัง ความรับผิดชอบผู้รับโอนทรัพย์สินในภาระที่ค้างชำระตามบทบัญญัติของกฎหมาย เพื่อให้ห้องถื่นมีรายได้นำมาใช้จ่ายในการอันเป็นสาธารณประโยชน์ จึงมิได้ทำให้ผู้รับโอนทรัพย์สินเสียศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์แต่ประการใด สำหรับประเด็นมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติกาญี่โโรงเรือนและที่ดินฯ บัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ เนื่องจากบทบัญญัติดังกล่าวกระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิที่ต้องกระทำเท่าที่จำเป็นเท่านั้น เพราะผู้รับโอนทรัพย์สินไม่สามารถโต้แย้งเกี่ยวกับภาระค้างชำระก่อนโอนทรัพย์สินไม่ว่าเหตุใดทั้งสิ้น เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ บัญญัติมิให้จำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ยกเว้นอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้ สำหรับบทบัญญัตามาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติกาญี่โโรงเรือนและที่ดินฯ กำหนดให้ผู้รับโอนทรัพย์สินและเจ้าของทรัพย์สินผู้โอน เป็นลูกหนี้ค่าภัยที่ค้างชำระร่วมกันเพื่อกอบภาระจากโโรงเรือนและที่ดินตามเหตุผลความจำเป็น โดยหลักการจัดเก็บภาระโโรงเรือนและที่ดินตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติกาญี่โโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๓๕ เจ้าของทรัพย์สินเป็นผู้เสียค่าภัย แต่ถ้าที่ดินและโโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นฯ เป็นคนละเจ้าของ เจ้าของโโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นฯ ต้องเสียค่าภัยทั้งสิ้น ดังนั้น เมื่อมีการโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน เจ้าของทรัพย์สินคนเก่าและผู้รับโอนทรัพย์สินคนใหม่เป็นลูกหนี้ค่าภัยร่วมกันจึงเป็นไปตามหลักความรับผิดชอบชำระภาระภาระจากเจ้าของทรัพย์สินที่ได้รับประโยชน์จากการใช้ทรัพย์สินโดยผู้รับโอนทรัพย์สินซึ่งชำระภาระภาระภาระจากเจ้าของเดิม ย่อมรับช่วงสิทธิฟ้องไม่เบี้ยจาก

เจ้าของเดิม ได้ และเป็นบทบัญญัติของกฎหมายที่ใช้บังคับทั่วไป นิใช่ใช้บังคับแก่กรณีได้กรณีหนึ่งหรือแก่นุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเฉพาะ การรับภาระเป็นลูกหนี้ค่าภัยร่วมกันของเจ้าของทรัพย์สินและผู้รับโอน จึงมิได้กระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ บทบัญญัติของกฎหมายที่กำหนดให้ผู้รับโอนทรัพย์สินและเจ้าของคนเก่าเป็นลูกหนี้ค่าภัยที่ค้างชำระอยู่และยังมิได้ชำระขณะโอนทรัพย์สินเป็นลูกหนี้ร่วมกัน จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ ต่อไปนี้ แต่ประชันระหว่างโอนทรัพย์สินและที่ดิน ๑ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ เนื่องจากมีการเลือกปฏิบัติ โดยผลักภาระเรื่องภัยที่ค้างชำระให้กับผู้รับโอน และผู้รับโอนไม่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าที่ยอมกัน เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้บุคคลได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าที่ยอมกัน และมาตรา ๓๐ วรรคสาม ห้ามมิให้มีการเลือกปฏิบัติ โดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะเหตุแห่งความแตกต่างตามเงื่อนไขที่รัฐธรรมนูญกำหนด แต่บทบัญญัติ มาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติภัยไว้ในที่ดินและที่ดิน ๑ ที่กำหนดให้ผู้รับโอนทรัพย์สินและเจ้าของคนเก่าเป็นลูกหนี้ค่าภัยที่ค้างชำระอยู่และยังมิได้ชำระขณะโอนทรัพย์สินเป็นลูกหนี้ร่วมกันเป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมาย ซึ่งผู้รับโอนทรัพย์สินสามารถทราบเงื่อนไขของกฎหมายภัยไว้ในที่ดินและที่ดิน ก่อนตัดสินใจรับโอนทรัพย์สิน บทบัญญัติของกฎหมายที่กำหนดให้ผู้รับโอนทรัพย์สินและเจ้าของคนเก่า เป็นลูกหนี้ค่าภัยที่ค้างชำระร่วมกัน นิใช่เป็นการผลักภาระภัยที่ค้างชำระให้กับผู้รับโอน แต่เป็นระบบการจัดเก็บภัยไว้ในที่ดินและที่ดินมุงที่ทรัพย์สิน โดยกำหนดให้เจ้าของทรัพย์สินผู้โอน และผู้รับโอน ทรัพย์สินร่วมกันรับผิดชอบภัยไว้ในที่ดินและที่ดินที่ค้างชำระ ซึ่งกฎหมายให้ความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าที่ยอมกัน และมิได้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล แต่ประการใด

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติภัยไว้ในที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐

นายสุธี สุทธิสมบูรณ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวช ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๐/๒๕๖๘

วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๘

เรื่อง ศาลภาษีอากรกลางส่งคำตัด裁เมืองจำเลย (นางสาวอุดมลักษณ์ ช้อยหิรัญ ที่ ๒ และนายนิพันธ์ ช้อยหิรัญ ที่ ๓) ในคดีแพ่งหมายเลขคดีที่ ๒๕๔/๒๕๖๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาข้อกฎหมายตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ (กรณีพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐)

ข้อเท็จจริง

ศาลภาษีอากรกลางให้สำนักงานศาลยุติธรรมส่งคำตัด裁เมืองจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ (นางสาวอุดมลักษณ์ ช้อยหิรัญ และนายนิพันธ์ ช้อยหิรัญ) ในคดีแพ่งหมายเลขคดีที่ ๒๕๔/๒๕๖๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาข้อกฎหมายตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ หรือไม่ สรุปข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ ได้ดังนี้

๑. กรุงเทพมหานคร เป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการในเขตกรุงเทพมหานคร ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๙ รวมทั้งมีอำนาจจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน ตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ โดยมีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคลและได้มอบอำนาจให้รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นโจทก์ฟ้องนายชัยยุทธ หรือชูกิจ รัตนโพธิ์ชจร ที่ ๑ นางสาวอุดมลักษณ์ ช้อยหิรัญ ที่ ๒ นายนิพันธ์ ช้อยหิรัญ ที่ ๓ และนางสาวศรีวรรณ ช้อยหิรัญ ที่ ๔ เป็นจำเลยต่อศาลภาษีอากรกลาง เรียกค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินที่ค้างชำระแก่โจทก์ ในคดีแพ่งหมายเลขคดีที่ ๒๕๔/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๕ ปรากฏตามคำฟ้องว่า

จำเลยที่ ๑ เป็นเจ้าของตึกแถว ๓ ขนาด รวม ๕๓๐ ห้อง ตั้งอยู่ที่ถนนพระราม ๒ แขวงจอมทอง เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร ซึ่งจำเลยที่ ๑ ได้ปลูกสร้างในที่ดินของนางพเยาว์ ช้อยหิรัญ ตามสิทธิในสัญญาเช่าที่ดินโอนคดเลขที่ ๘๗๒ ที่ ๘๗๓ และที่ ๘๗๔ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๒๑ รวม ๓ ฉบับ มีกำหนด ๒๓ ปี และสัญญาเช่าที่ดินสืบสุດในวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๕ โดยสัญญาเช่าที่ดินทั้งสามฉบับ

ระบุว่า “ภายนอกนี้ให้เช่าเป็นผู้เสียส่วนภัย โรงเรือนผู้เช่าเป็นผู้เสียของ” เมื่อจำเลยที่ ๑ ให้ผู้อื่นเช่าตึกแฉะ และได้รับผลประโยชน์จากค่าเช่าตั้งแต่ปี ๒๕๒๐ เป็นต้นมา จึงมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบชำระค่าภัยโรงเรือน และที่ดินของตึกแฉะดังกล่าว

จำเลยที่ ๒ ได้รับโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินตามโอนคดเลขที่ ๘๓๒ จำเลยที่ ๓ ได้รับโอนกรรมสิทธิ์ ในที่ดินตามโอนคดเลขที่ ๘๓๓ และจำเลยที่ ๔ ได้รับโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินตามโอนคดเลขที่ ๘๓๔ จากนางพเยาว์ ช้อยหริรัญ ตั้งแต่วันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๒๓ เมื่อสัญญาเช่าที่ดินทั้งสามฉบับที่จำเลยที่ ๑ ได้ทำกับนางพเยาว์ ช้อยหริรัญ ระบุว่า “สิ่งปลูกสร้างในที่ดินแปลงที่เช่า .... ให้ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ให้เช่าเมื่อครบอายุสัญญาเช่า” และสืบสุดลงในปี ๒๕๔๔ ดังนั้น จำเลยที่ ๒ ที่ ๓ และที่ ๔ ผู้รับโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินย่อมรับโอนกรรมสิทธิ์ในตึกแฉะดังกล่าวเป็นของตน

จำเลยที่ ๑ ได้ยื่นแบบแจ้งแสดงรายการเพื่อเดียภัยโรงเรือนและที่ดินประจำปีภัย ๒๕๓๖ จนถึงปีภัย ๒๕๔๐ สำหรับโรงเรือนอาคารตึกแฉะจำนวน ๕๗๐ ห้อง ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานครภัยในเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบแล้วได้ประเมินและกำหนดค่ารายปีของโรงเรือนจำนวน ๕๗๐ ห้องดังกล่าว เป็นจำนวนปีละ ๕,๕๘๗,๖๐๐ บาท และค่าภัยโรงเรือนและที่ดินปีละ ๕๗๓,๔๕๐ บาท ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานครได้แจ้งการประเมินค่าภัยโรงเรือนและที่ดินประจำปีภัยสำหรับปี ๒๕๓๖ จนถึงปี ๒๕๔๐ ของแต่ละปีให้จำเลยที่ ๑ ทราบแล้ว

จำเลยที่ ๑ ได้ทราบการประเมินภัยโรงเรือนและที่ดินในแต่ละปีสำหรับปีภัย ๒๕๓๖ จนถึงปี ๒๕๔๐ แล้ว และจำเลยที่ ๑ มิได้ยื่นอุทธรณ์หรือโต้แย้งคัดค้านการประเมินภัยดังกล่าว จำนวนเงินค่าภัยซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานครได้ประเมินในแต่ละปีภัยจึงเป็นจำนวนเด็ดขาด และจำเลยที่ ๑ มิได้นำเงินค่าภัยโรงเรือนและที่ดินไปชำระให้แก่โจทก์ภัยในกำหนดเวลา ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันถัดจากวันที่ได้รับแจ้งการประเมินของแต่ละปีภัยดังกล่าว ทำให้ค่าภัยโรงเรือนและที่ดินเป็นภัยค้างชำระ ซึ่งจำเลยที่ ๑ ต้องรับผิดชอบชำระเงินเพิ่มตามพระราชบัญญัติภัยโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๕๓ แต่จำเลยที่ ๑ มิได้นำเงินไปชำระจนเกินระยะเวลา ๕ เดือน นับแต่วันพ้นกำหนด ๓๐ วันดังกล่าว จึงต้องรับผิดชอบเงินเพิ่มตามพระราชบัญญัติภัยโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๕๓ (๕) ในอัตราร้อยละ ๑๐ แห่งค่าภัยที่ค้างอีกด้วย ซึ่งคิดเป็นเงินเพิ่มจำนวนปีละ ๕๗,๓๔๕ บาท

ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๗ จำเลยที่ ๑ ได้ยื่นคำร้องต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร ขอผ่อนชำระค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินสำหรับปีภาษี ๒๕๓๖ ถึงปีภาษี ๒๕๓๙ โดยแบ่งชำระรวม ๔๙ วงศ์ (เดือน) และเมื่อได้รับการยินยอมจากกรุงเทพมหานคร จำเลยที่ ๑ ได้ทำสัญญานบบลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๗ ยอมรับว่าได้ค้างชำระค่าภาษีโรงเรือนและที่ดิน ประจำปีภาษี ๒๕๓๖ ถึงปีภาษี ๒๕๓๙ รวม ๔ เป็นเงินค่าภาษี ๒,๒๕๓,๘๐๐ บาท ค่าเงินเพิ่มตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๓ (๔) ในอัตราร้อยละ ๑๐ เป็นเงินจำนวน ๒๒๕,๓๘๐ บาท โดยยินยอมผ่อนชำระให้แก่โจทก์รวม ๔๙ วงศ์ (เดือน) แต่จำเลยที่ ๑ ได้ผ่อนชำระไปเพียง ๘ วงศ์ แล้วเพิกเฉยไม่ยอมนำเงินมาชำระอีกเลย ส่วนค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินพร้อมเงินเพิ่มของปีภาษี ๒๕๔๐ และ ๒๕๔๑ เป็นเงินจำนวน ๑,๒๖๑,๕๕๐ บาท จำเลยที่ ๑ ยังมิได้ชำระให้แก่โจทก์แต่อย่างใด

การที่จำเลยที่ ๒ ที่ ๓ และที่ ๔ เป็นผู้รับโอนที่ดินจากเจ้าของที่ดินซึ่งตึกแคาที่จำเลยที่ ๑ เป็นเจ้าของ เมื่อสัญญาเช่าที่ดินได้สิ้นสุดลงในปี ๒๕๔๔ และจำเลยที่ ๒ ที่ ๓ และที่ ๔ ได้รับโอนกรรมสิทธิ์ในตึกแคาตามสัญญาเช่าที่ดิน จึงต้องรับผิดในหนี้ค่าภาษีโรงเรือนที่ค้างชำระพร้อมเงินเพิ่มสำหรับโรงเรือนดังกล่าว ตามสัดส่วนแห่งกรรมสิทธิ์ซึ่งแต่ละคนได้รับโอนมาจากเจ้าของที่ดิน ร่วมกับจำเลยที่ ๑ ซึ่งจำเลยที่ ๑ ยังไม่ได้ชำระให้เสร็จสิ้นตามความในพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕

กรุงเทพมหานครได้ทวงถามจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๓ และที่ ๔ ให้ชำระค่าภาษีและเงินเพิ่มที่ค้างชำระหลายครั้ง แต่ทั้งสี่เพิกเฉย จึงต้องเป็นโจทก์ฟ้องคดีนี้ต่อศาลเพื่อขออำนาจศาลบังคับจำเลยทั้งสี่ร่วมกันชำระเงินค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินสำหรับปีภาษี ๒๕๓๖ ถึงปีภาษี ๒๕๔๑ พร้อมเงินเพิ่มที่ค้างชำระ

๒. จำเลยที่ ๒ ที่ ๓ ยื่นคำให้การร่วมกันเมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๔๘ สรุปว่า

๒.๑ คดีนี้โจทก์เป็นผู้กระทำผิดและไม่ได้ถูกโต้แย้งสิทธิ โจทก์จึงไม่ใช่ผู้เสียหายที่จะใช้สิทธิทางศาลได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ กล่าวคือ

(๑) โจทก์เป็นผู้กระทำความผิด โจทก์จึงไม่ใช่ผู้เสียหาย

การที่โจทก์นำคดีนี้มาฟ้อง สาเหตุเกิดจากโจทก์ไม่ปฏิบัติตามระเบียบฯ ที่ตนเป็นผู้กำหนด โจทก์จึงต้องรับผิดในผลของสิ่งที่ตนเป็นผู้ก่อ กล่าวคือ คดีนี้จำเลยที่ ๑ เป็นผู้เช่าที่ดินจากการของ

จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ เพื่อสร้างโรงเรือนให้เช่าและมีหน้าที่监督管理โรงเรือนแต่ต่อมาถ่างชำระ จึงได้ทำคำร้องขอผ่อนชำระ หลังจากเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของโจทก์ได้พิจารณาแล้วมีคำสั่งยินยอมให้จำเลยที่ ๑ ผ่อนชำระได้ โดยให้ผ่อนได้ถึงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ซึ่งล่วงเหลือวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๘ อันเป็นวันครบกำหนดของสัญญาเช่า

คำสั่งยินยอมให้ผ่อนชำระดังกล่าว เป็นคำสั่งที่บัดต่อระเบียบของโจทก์ (กรุงเทพมหานคร) เรื่องการขอผ่อนชำระภาษีอากรถ่าง ซึ่งมีผลใช้บังคับอยู่ในขณะนี้เพราะในระเบียบฯ กำหนดให้ผู้ขอผ่อนชำระจะต้องวาง “หลักประกัน” ประกอบการขอผ่อนชำระนี้ด้วย แต่จำเลยที่ ๑ ไม่ได้วางหลักประกันประกอบการยื่นแต่ยังได สำหรับระเบียบฯ ดังกล่าว

(๒) โจทก์ไม่ได้ถูกโടိແย়েংসিথชি โจทก์จึงไม่ใช่ผู้เสียหาย

คดีนี้โจทก์มีพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๙ โดยเน้นพะ ซึ่งมีความแตกต่างจากหน่วยราชการอื่น โดยมาตรา ๑๕ บัญญัติให้โจทก์ใช้อำนาจปกครองเพื่อบังคับเรียกเก็บภาษีอากรถ่างชำระ โดยมีอำนาจสั่งยึดและสั่งขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ต้องรับผิดชอบเสียภาษีได้ โดยมต้องขอให้ศาลออกหมายยึดหรือสั่ง และเพื่อให้การสั่งยึดหรือสั่งขายเป็นไปตามที่กฎหมายให้อำนาจไว เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๓๐ โจทก์จึงอาศัยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๙ มาตรา ๑๕ ประกอบพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๔ ออกระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยการยึดและขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ถ่างภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๓๐ และคดีนี้โจทก์ไม่ได้ใช้อำนาจปกครองมาก่อน จึงไม่เคยถูกโடိແয়েংসিথชি

๒.๒ โจทก์ใช้สิทธิโดยไม่สุจริต เพราะโจทก์รอเวลาที่จะฟ้องเพื่อเลือกปฏิบัติด้วยการมุ่งบังคับออกจากทรัพย์สินของจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ แทนจำเลยที่ ๑

หลังจากที่โจทก์ยินยอมให้จำเลยที่ ๑ ผ่อนชำระแล้ว ต่อมาจำเลยที่ ๑ ผิดนัดชำระหนี้ และเนื่องจากในหนังสือรับสภาพหนี้มีข้อความว่า “หากผิดนัดการผ่อนชำระจะหนี้งวดใด ถือว่าผิดนัดชำระหนี้ทั้งหมด” ดังนั้น โจทก์สามารถใช้อำนาจปกครองบังคับออกจากทรัพย์สินของจำเลยที่ ๑ ได้ทันที หลังจากที่จำเลยที่ ๑ ผิดนัด โดยโจทก์สามารถเข้าเก็บค่าเช่าแทนได้ตั้งแต่วันที่ ๑๕๕๒ ถึง ๒๕๖๘ และวิธีการดังกล่าวเป็นวิธีที่ง่ายและสะดวก ทั้งจะทำให้โจทก์สามารถได้รับชำระค่าภาษีครบถ้วนด้วยความรวดเร็วเป็นประ迤ชน์แก่ทางราชการ ซึ่งโจทก์ทราบดีอยู่แล้วและสามารถทำได้ทันที แต่โจทก์กลับเพียง

ออกหนังสือเดือนแล้วของนกราทั้งสิ้นสุดสัญญาเช่าในวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๔ จึงมาฟ้องจำเลยที่ ๑
ที่ ๓ ให้ร่วมรับผิดกับจำเลยที่ ๑ ตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕
มาตรา ๔๔

กล่าวได้ว่า คดีนี้หากโจทก์ปฏิบัติโดยชอบด้วยกฎหมายเพียงขึ้นตอนใดขึ้นตอนหนึ่ง ดังต่อไปนี้ ด้วยการไม่ให้ความยินยอมแก่จำเลยที่ ๑ ในการขอผ่อนชำระอย่างพิเคราะห์เบียนเสียแต่แรก หรือหากจะยินยอมก็ต้องปฏิบัติตามระเบียนโดยการสั่งให้จำเลยที่ ๑ วางหลักประกันเสียก่อน หรือหากจำเลยที่ ๑ ผิดนัดชำระหนี้ก็ใช้อำนาจปกครองเข้าเก็บค่าเช่าโรงเรือนแทน โจทก์จะไม่มีเหตุที่ต้องฟ้องจำเลยที่ ๒ ที่ ๓ เป็นคดีนี้แต่อย่างใด

ด้วยเหตุผลดังกล่าว การใช้สิทธิฟ้องคดีนี้ของโจทก์ จึงเป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริตตามนัยคำพิพากยानุญาติที่ ๒๕๕๑/๒๕๕๓ และขัดต่อหลักนิติธรรมตามสุภาพยิตรกฏหมายที่ว่า “ผู้มาศาลต้องมาด้วยมืออันสะอาด”

อนึ่ง การที่จำเลยที่ ๒ ที่ ๓ ได้รับโอนกรรมสิทธิ์โรงเรือนจากจำเลยที่ ๑ นั้น เป็นประโยชน์ต่างตอบแทนจากการให้จำเลยที่ ๑ เข้าทำประโยชน์บนที่ดินเพื่อใช้สร้างโรงเรือนนานถึง ๒๓ ปี และการประสงค์บังคับคดีจากจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ แทนจำเลยที่ ๑ หลังฟ้องจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ เป็นจำเลยร่วมนี้ “เป็นการควบคิดกันน้อล” ซึ่งแม้ว่ากฎหมายจะปิดปากผู้รับโอน แต่จำเลยที่ ๒ ที่ ๓ ก็ขอการควบคิดกันน้อลนี้เป็นประเดิมต่อสู้ เพื่อมิให้ต้องรับผิดตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕ ด้วย

๓. จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ยื่นคำโต้แย้งและขอให้ศาลภายใต้อากรกลางส่งคำโต้แย้งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาในวันที่ยื่นคำให้การ สรุปว่า

โจทก์ฟ้องให้จำเลยที่ ๒ ที่ ๓ ร่วมรับผิดกับจำเลยที่ ๑ ตามพระราชบัญญัติการยืดเงื่อนเวลาและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔๔ แต่จำเลยที่ ๒ ที่ ๓ เห็นว่ามาตราดังกล่าวมีเนื้อหาสาระที่บัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๙

เนื่องจากมาตราดังกล่าวได้บัญญัติให้ผู้รับโอนต้องรับผิดในฐานะลูกหนี้ร่วมกับผู้โอนในการซื้อขาย “ไม่ว่าจะรับโอนมาด้วยเหตุใด ๆ” จากสาระสำคัญดังกล่าวเห็นได้ว่า กฎหมายบัญญัติให้ความคุ้มครองรัฐฝ่ายเดียวด้วยการปิดปากมิให้ผู้รับโอนยกข้อต่อสู้ใด ๆ ได้เลย แม้จะเป็นผู้รับโอนที่สูญเสีย

และมีค่าตอบแทน (เทียบเคียงประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๒๕๕) หรือแม้จะเป็นการคบคิดกันฉ้อฉล (ของผู้โอนกับพนักงานเจ้าหน้าที่) ทำให้ผู้รับโอนเสียเปรียบ (เทียบเคียงประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๕๖)

เมื่อนำพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔๕ มหาวิเคราะห์ จะพบว่า “มีเนื้อหาสาระที่ปิดปากผู้รับโอนอย่างเด็ดขาด” (กระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิ ที่ต้องกระทำเท่าที่จำเป็นเท่านั้น - ขัตติยธรรมนูญ มาตรา ๒๕) “ด้วยการฝืนใจให้ผู้รับโอนเข้ามารับผิดในฐานะลูกหนี้ร่วม โดยไม่มีเงื่อนไขของความคุ้มครอง” (เลือกปฏิบัติด้วยการผลักภาระทั้งหมดไปให้ผู้รับโอน ผู้รับโอนจึงไม่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน - ขัตติยธรรมนูญ มาตรา ๓๐) “ส่งผลให้ผู้รับโอนต้องร่วมรับผิดในสิ่งที่ตนไม่ได้ก่อ” (ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ - ขัตติยธรรมนูญ มาตรา ๒๙) และแม้ในที่สุดจะสามารถใช้สิทธิได้เบี้ยได้ก็ตาม แต่เป็นที่ทราบกันดีว่าในทางปฏิบัติ “เป็นเรื่องเดื่องเดือนดอยที่จะได้เบี้ยได้จริง”

อนึ่ง ผู้โอนที่ไม่สุจริตสามารถอาศัยมาตราดังกล่าวเปลี่ยนตัวเจ้าหนี้ของตนได้ ตัวอย่างเช่น เดิมผู้โอนเป็นลูกหนี้ของรัฐในค่าภาษีโรงเรือนที่ค้างชำระ แต่หากต้องการเปลี่ยนเป็นลูกหนี้ของผู้รับโอน ที่เป็นเอกชนแทน ก็ไปขอความร่วมมือจากพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อได้รับความร่วมมือแล้วผู้โอนจึงมาขึ้นคำร้องขอผ่อนชำระ โดยกำหนดเวลาผ่อนงวดสุดท้ายให้เหลือระยะเวลาเช่า เพื่อป้องกันการผิดสัญญา เช่าอันจะทำให้เจ้าของที่ดินบอกเลิกสัญญาเช่าก่อนกำหนดได้ แล้วขึ้นให้พนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อขออนุมัติให้ผ่อนชำระ หลังจากได้รับอนุมัติแล้วและต่อมาผู้โอนผิดนัดผ่อนชำระ พนักงานเจ้าหน้าที่ก็จะไม่ดำเนินการใด ๆ แต่จะรอจนถึงกำหนดที่ผู้รับโอนจะได้รับโอนโรงเรือนเสียก่อน จึงฟ้องผู้โอนและผู้รับโอนพร้อมกันในศาลเดียวกัน และเมื่อศาลมีคำพิพากษาแล้ว ก็จะนำคำพิพากษามาบังคับเอาไว้ ทรัพย์สินของผู้รับโอนฝ่ายเดียว สำหรับประโยชน์ที่ผู้โอนได้รับจากการเปลี่ยนตัวเจ้าหนี้ คือ ผู้โอน มีโอกาสถูกยึดทรัพย์น้อยลง เพราะผู้รับโอนที่ถูกยึดมาเป็นเจ้าหนี้นั้น ไม่มีอำนาจปกครองไม่มีมีคุณและเครื่องมือมากพอเหมือนกับเจ้าหนี้ที่เป็นรัฐ และมาตรฐานนี้ขัดต่อหลักนิติธรรม ที่เมืองมีการคบคิดกันฉ้อฉล ทำให้ผู้รับโอนเสียเปรียบแต่ผู้รับโอนจะต้องทนรับชะตากรรมนั้น เพราะไม่มีเนื้อหาสาระใด ๆ ที่ให้ผู้รับโอนใช้ต่อสู้บรรจุอยู่ในมาตรฐานนี้

ກາຣຄບຄິດກັນນ້ຳອຸລດແລະທຳໄຫ້ຜູ້ຮັບໂອນເລື່ອບັນຍືບປັນນັ້ນ ເພື່ອຄວາມເປັນຮຽມແລະເພື່ອໃຫ້ສອດຄສ້ອງ
ຕາມຮັບຮຽມນູ້ມູນ ມາຕຣາ ແກ່ໄຕ ມາຕຣາ ແກ່ໄຕ ແລະມາຕຣາ ຄົວ ຈຳເປັນທີ່ຈະຕ້ອງບັນຍືຕິວິທີກາຣໃຫ້ຄວາມເປັນຮຽມ
ແກ່ຜູ້ຮັບໂອນໄວ້ເປັນສາຮະສຳຄັ້ງຂອງມາຕຣາ ແກ່ໄຕ ດ້ວຍ

៥. ສາລກາຍືອາກຮາກລາງນັດຈີ່ສອງສາດານມີວັນທີ ແກ່ໄຕ ເມຍາຍນ ແກ່ໄຕ ເນື່ອງຈາກຈຳເລີຍທີ່ ແກ່ໄຕ
ແລະທີ່ ດີເຢັ້ງວ່າ ບັນຍືຕິແກ່ພຣະຣາບບັນຍືຕິກາຍືໄໂຮງເຮືອນແລະທີ່ດິນ ພຸຖທັກຮາຊ ແກ່ໄຕ
ມາຕຣາ ແກ່ໄຕ ໃນກາຣທີ່ສາລກາຍືອາກຮາກລາງຈະໃຊ້ບັນກັບແກ່ຄົດນີ້ບັດຕ່ອຮັບຮຽມນູ້ມູນແກ່ຮາຊອາມາຈັກໄທຢ
ພຸຖທັກຮາຊ ແກ່ໄຕ ມາຕຣາ ແກ່ໄຕ ແລະມາຕຣາ ຄົວ ສາລກາຍືອາກຮາກລາງໄດ້ຕຽງສອນເຫັນວ່າ
ຍັງໄນມີຄໍາວິນິຈັບຂອງຄາລຮັບຮຽມນູ້ມູນໃນສ່ວນທີ່ເກີ່ວຂຶ້ອງກັບມາຕຣາ ແກ່ໄຕ ຈຶ່ງໃຫ້ກາຣພິຈາລາຄົດໄວ້ຂ້າງຮາວ
ແລະຄ່າຍສໍາແນາຄໍາຟ້ອງ ສໍາແນາຄໍາໃຫ້ກາຣຂອງຈຳເລີຍທຸກຄົນ ແລະຄໍາຮ່ອງໂດີເຢັ້ງຂອງຈຳເລີຍທີ່ ແກ່ໄຕ ແລະທີ່ ດັ່ງກ່າວເພື່ອສ່າງສໍານັກງານສາລຍືຕິຮຽມດໍາເນີນກາຣຕ່ອໄປ

៥. ສໍານັກງານສາລຍືຕິຮຽມ ມີໜັນສື່ອ ທີ່ ສຍ ۰۱۶/ຂຕຕະ ລົງວັນທີ ແກ່ໄຕ ເມຍາຍນ ແກ່ໄຕ
ສ່າງຄໍາໂດີເຢັ້ງຂອງຈຳເລີຍທີ່ ແກ່ໄຕ ແລະທີ່ ພຣຶມອອກສາຮປະກອບ ມາຍັງຄາລຮັບຮຽມນູ້ມູນເພື່ອພິຈາລາຄົດຈັບ
ຫຼັກສົດ

ຫຼັກສົດ

ໆ. ຮັບຮຽມນູ້ມູນແກ່ຮາຊອາມາຈັກໄທຢ ພຸຖທັກຮາຊ ແກ່ໄຕ

ມາຕຣາ ແກ່ໄຕ “ບຸກຄລຢ່ອມອ້າງຄັດຄີຄົງຄວາມເປັນນຸ່ມຍໍ່ຫົວ້າໃຊ້ສິທີແລະເສີງກາພຂອງຕຸນໄດ້ເທົ່າທີ່
ໄມ່ລະເມີດສິທີແລະເສີງກາພຂອງບຸກຄລອື່ນ ໄມ່ເປັນປົກປັກຍໍ່ຕ່ອຮັບຮຽມນູ້ມູນ ຫົວ້າໄມ່ບັດຕ່ອສິລະຮຽມອັນດີ
ຂອງປະຊາຊານ

ບຸກຄລຊື່ງຄູກລະເມີດສິທີຫົວ້າໃຊ້ສິທີແລະເສີງກາພທີ່ຮັບຮຽມນູ້ມູນນີ້ຮັບຮອງໄວ້ ສາມາຮັດກົບທັນຍືຕິແກ່
ຮັບຮຽມນູ້ມູນນີ້ເພື່ອໃຊ້ສິທີທາງສາລຫຼືຍົກບິນເປັນຂຶ້ອຕ່ອສຸກຄົດໃນສາລໄດ້”

ມາຕຣາ ແກ່ໄຕ “ກາຣຈຳກັດສິທີແລະເສີງກາພຂອງບຸກຄລທີ່ຮັບຮຽມນູ້ມູນຮັບຮອງໄວ້ຈະກະທຳມີໄດ້ ເວັນແຕ່
ໂດຍອາຄີຍຈຳນາຈຕາມນັບບັນຍືຕິແກ່ກູ້ໝາຍແລ້ວພາເພື່ອກາຣທີ່ຮັບຮຽມນູ້ມູນນີ້ກຳຫັນດໄວ້ແລະເທົ່າທີ່ຈຳເປັນທ່ານັ້ນ
ແລະຈະກະທົບກະທະເຖືອນສາຮະສຳຄັ້ງແກ່ສິທີແລະເສີງກາພນັ້ນມີໄດ້

ກູ້ໝາຍຕາມວຽກໜີ່ທີ່ອັນມີມີພລໃຊ້ບັນກັບເປັນກາຣທີ່ໄປແລະໄມ່ມຸ່ງໝາຍໃຫ້ໃຊ້ບັນກັບແກ່ກຣົມໄດ້
ກຣົມນີ້ຫົວ້າໃຊ້ແກ່ບຸກຄລໄດ້ບຸກຄລນີ້ເປັນກາຣເຈາະຈົງ ທີ່ຕ້ອງຮັບບັນຍືຕິແກ່ຮັບຮຽມນູ້ມູນທີ່ໃຫ້ຈຳນາຈ
ໃນກາຣຕຽກໝາຍນັ້ນດ້ວຍ

บทบัญญัติวรรคหนึ่งและวรรคสองให้นำมาใช้บังคับกับกฎหรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วย โดยอนุโลม”

มาตรา ๓๐ “บุคคลยื่น声明กันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อนบุคคล เพราะเหตุแห่งความแตกต่าง ในเรื่องถินกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้ เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวาระสาม”

๒. พระราชบัญญัติภายนอกเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕

มาตรา ๕ “ในพระราชบัญญัตินี้ถ้าข้อความใดได้แสดงให้เห็นเป็นอย่างอื่น

.....๑๑.....”

“ผู้รับประเมิน” หมายความว่า บุคคลผู้พึงชำระค่าภัย

.....๑๑.....”

มาตรา ๖ “เพื่อประโยชน์แห่งพระราชบัญญัตินี้ ท่านให้แบ่งทรัพย์สินออกเป็น ๒ ประเภท คือ

(๑) โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ กับที่ดินซึ่งใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างนั้น ๆ

(๒) ที่ดินซึ่งมิได้ใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ

“ที่ดินซึ่งใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ” ตามความหมายแห่งมาตรานี้ หมายความว่า ที่ดินซึ่งปลูกโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ และบริเวณต่อเนื่องกันซึ่งตามปกติ ใช้ไปด้วยกันกับโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างนั้น ๆ”

มาตรา ๘ “ให้ผู้รับประเมินชำระภัยปีละครั้งตามค่ารายปีของทรัพย์สิน คือ โรงเรือนหรือ สิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นกับที่ดินซึ่งใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นนั้น ในอัตราร้อยละ สิบสองครึ่งของค่ารายปี

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ “ค่ารายปี” หมายความว่า จำนวนเงินซึ่งทรัพย์สินนั้นสมควร ให้เข้าได้ในปีหนึ่ง ๆ

ในกรณีที่ทรัพย์สินนั้นให้เช่า ให้ถือว่าค่าเช่านั้นคือค่ารายปี แต่ถ้าเป็นกรณีที่มีเหตุอันสมควรที่ทำให้พนักงานเข้าหน้าที่เห็นว่าค่าเช่านั้นมิใช่จำนวนเงินอันสมควรที่จะให้เช่าได้ หรือเป็นกรณีที่หากค่าเช่าไม่ได้เนื่องจากเจ้าของทรัพย์สินดำเนินกิจการเองหรือด้วยเหตุประการอื่น ให้พนักงานเข้าหน้าที่มีอำนาจประเมินค่ารายปีได้โดยคำนึงถึงลักษณะของทรัพย์สิน ขนาด พื้นที่ ทำเลที่ตั้ง และบริการสาธารณูปโภคในราชกิจจานุเบกษา”

มาตรา ๔๐ “ค่าภัยนั้น ท่านให้เจ้าของทรัพย์สินเป็นผู้เสีย

แต่ถ้าที่ดินและโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ เป็นของคนละเจ้าของเจ้าของโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ต้องเสียค่าภัยทั้งสิ้น ในกรณีเช่นนี้ถ้าเจ้าของโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ไม่เสียภัย ท่านว่าการขายทรัพย์สินทอดตลาดของผู้นั้นตามมาตรา ๔๔ ให้รวมขายสิทธิ์ได้ ในที่ดินอันเจ้าของโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ยังคงมีอยู่นั้นด้วย”

มาตรา ๔๑ “ถ้าเงินค่าภัยค้างชำระ ท่านให้เพิ่มจำนวนขึ้นดังอัตราต่อไปนี้

(๑) ถ้าชำระหนี้ไม่เกินหนึ่งเดือนนับแต่วันพ้นกำหนดเวลาที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๙ ให้เพิ่มร้อยละสองครึ่งแห่งค่าภัยที่ค้าง

(๒) ถ้าเกินหนึ่งเดือนแต่ไม่เกินสองเดือน ให้เพิ่มร้อยละห้านาทีแห่งค่าภัยที่ค้าง

(๓) ถ้าเกินสองเดือนแต่ไม่เกินสามเดือน ให้เพิ่มร้อยละเจ็ดครึ่งแห่งค่าภัยที่ค้าง

(๔) ถ้าเกินสามเดือนแต่ไม่เกินสี่เดือน ให้เพิ่มร้อยละสิบแห่งค่าภัยที่ค้าง”

มาตรา ๔๔ “ถ้ามิได้มีการชำระค่าภัยและเงินเพิ่มภัยในสี่เดือนตามมาตรา ๔๑ ให้ผู้บริหารห้องคืนมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ยึด อายัด หรือขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ซึ่งค้างชำระค่าภัยเพื่อนำเงินมาชำระเป็นค่าภัย เงินเพิ่ม ค่าธรรมเนียม และค่าใช้จ่ายโดยมิต้องขอให้ศาลสั่งหรือออกหมายยึด

การยึด อายัด หรือขายทอดตลาดทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง ให้ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งโดยอนุโลม”

มาตรา ๔๕ “ถ้าค่าภัยค้างอยู่และยังมิได้ชำระขณะเมื่อทรัพย์สินได้โอนกรรมสิทธิ์ไปเป็นของเจ้าของใหม่โดยเหตุใด ๆ ก็ตาม ท่านว่าเจ้าของคนเก่าและคนใหม่เป็นลูกหนี้ค่าภัยนั้นร่วมกัน”

๓. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๒๗๖ วรรคหนึ่ง “บุคคลผู้รับช่วงสิทธิของเจ้าหนี้ ชอบที่จะใช้สิทธิทั้งหลายบรรดาที่เจ้าหนี้มีอยู่โดยกฎหมายนี้ รวมทั้งประกันแห่งหนึ่นนี้ได้ในนามของตนเอง”

มาตรา ๒๗๕ “การรับช่วงสิทธิ์ยื่มมีขึ้นด้วยอำนาจแห่งกฎหมายและยื่มสำเร็จเป็นประ样子นี้ แก่บุคคลดังจะกล่าวต่อไปนี้ คือ .....

(๓) บุคคลผู้มีความผูกพันร่วมกับผู้อื่น หรือเพื่อผู้อื่นในอันจะต้องใช้หนี้มีส่วนได้เสียด้วย
ในการใช้หนี้นั้น และเข้าใช้หนี้นั้น”

มาตรา ๒๕๑ “ถ้าบุคคลหลายคนจะต้องทำการชำระบนี้โดยท่านองซึ่งแต่ละคนจำต้องชำระบนี้สิ้นเชิงใช้รัช เมื่อถึงว่าเจ้าหนี้ชอบที่จะได้รับชำระหนี้สิ้นเชิง ได้แต่เพียงครั้งเดียว (กล่าวคือ ลูกหนี้ร่วมกัน) ก็ตเจ้าหนี้จะเรียกชำระหนี้จากลูกหนี้แต่คนใดคนหนึ่งสิ้นเชิงหรือแต่โดยส่วนก็ได้ตามแต่จะเลือก แต่ลูกหนี้ทั้งปวงก็ยังคงต้องผูกพันอยู่ทั่วทุกคนจนกว่าหนี้นั้นจะได้ชำระเสร็จสิ้นเชิง”

มาตรา ๒๕๖ “ในระหว่างลูกหนี้ร่วมกันทั้งหลายนั้น ท่านว่าต่างคนต่างด้วยรับผิดเป็นส่วนเท่าๆ กัน เว้นแต่จะได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ถ้าส่วนที่ลูกหนี้ร่วมกันคนใดคนหนึ่งจะพึงชำระนั้นเป็นอันจะเรียกอาจากคนนั้นไม่ได้ใช่ร ยังขาดจำนำวนอยู่เท่าไรลูกหนี้คนอื่น ๆ ซึ่งจำต้องออกส่วนด้วยนั้นก็ต้องรับใช้แต่ถ้าลูกหนี้ร่วมกันคนใดเจ้าหนี้ได้ปลดให้หลุดพ้นจากหนี้อันร่วมกันนั้นแล้ว ส่วนที่ลูกหนี้คนนั้นจะพึงต้องชำระหนี้ก็ตกเป็นพับแก่เจ้าหนี้ไป”

มาตรา ๕๖๕ “อันสัญญาเช่าอสังหาริมทรัพย์นั้นยื่มไม่ระงับไป เพราะเหตุโอนกรรมสิทธิ์ทรัพย์สินซึ่งให้เช่า

ผู้รับโอนยื่นรับไปทั้งสิทธิและหน้าที่ของผู้โอนซึ่งมีต่อผู้เข้านั่นด้วย”

๔. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๙

มาตรา ๑๕ “ในการจัดเก็บภาษีอากรและค่าธรรมเนียมตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปลัดกรุงเทพมหานคร รองปลัดกรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการสำนัก หัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งมีฐานะเป็นสำนัก ผู้อำนวยการเขต ผู้อำนวยการกอง หัวหน้ากอง หรือผู้ดู理 ตำแหน่งเทียบเท่าที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้ง เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจและหน้าที่ปฏิบัติการตามกฎหมาย เว้นแต่กฎหมายว่าด้วยการนั้น จะได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

ในการบังคับเรียกเก็บภาษีอากรค้างชำระ ให้ปลัดกรุงเทพมหานครหรือผู้อำนวยการเขตโดยความเห็นชอบของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีอำนาจสั่งยึด และสั่งขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ต้องรับผิดชอบเสียภาษีอากรได้ โดยมิต้องขอให้ศาลออกหมายยึดหรือสั่ง

วิธียึดและขาดทอดตลาดทรัพย์สินดังกล่าวในวรรคสอง ให้ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง โดยอนุโลม

เงินที่ได้จากการขายทอดตลาด เมื่อหักค่าธรรมเนียมกับค่าใช้จ่ายในการยึดและขาย และเงินภาษีอากรค้างชำระออกแล้ว ถ้ามีเงินเหลือให้คืนแก่เจ้าของทรัพย์สิน”

ประเด็นที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาในวินิจฉัย

พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

คำวินิจฉัย

มาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ ที่บัญญัติว่า “ถ้าค่าภาษีค้างอยู่และยังไม่ได้ชำระตามเมื่อทรัพย์สินได้โอนกรรมสิทธิ์ไปเป็นของเจ้าของใหม่โดยเหตุใด ๆ ก็ตาม ท่านว่าเจ้าของคนเก่าและคนใหม่เป็นลูกหนี้ค่าภาษีนั้นร่วมกัน”

เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวได้กำหนดหรือบังคับให้เจ้าของทรัพย์สินคนใหม่ที่รับโอนทรัพย์สินนั้น (ทรัพย์สินที่ต้องเสียภาษีไม่ว่าด้วยเหตุใด) จากเจ้าของทรัพย์คนเก่าที่มีหน้าที่ต้องชำระภาษีเดือนไม่ได้ชำระหรือชำระไม่ครบถ้วน ต้องเป็นลูกหนี้ค่าภาษีร่วมกันเป็นบทบัญญัติของกฎหมายที่ตราขึ้นอุดช่องว่างเพื่อให้เกิดผลสำเร็จในการจัดเก็บภาษี มิพักต้องคำนึงถึงหลักความชอบธรรมอื่นตามกฎหมาย

และเมื่อพิจารณามาตรา ๔๐ มาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดินฯ ที่ให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ติดตามยึด อายัด หรือขายทอดตลาดทรัพย์สินที่ได้รับโอนมาหนึ่นเพื่อชำระเป็นค่าภาษีเงินเพิ่ม ค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายได้ประกอบมาตรา ๔๕ ด้วยแล้วแสดงให้เห็นว่า เจตนาในการให้อำนาจแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการบังคับชำระหนี้ออกจากทรัพย์สินโดยไม่จำต้องคำนึงว่า เจ้าของรายใหม่ได้รับโอนมาโดยสุจริต ได้มีส่วนรู้เห็นรวมทั้งยินยอมเต็มใจร่วมรับภาระหนี้นี้ด้วยหรือไม่ เป็นการผลักภาระภาระหนี้ (ภาษี) ให้กับเจ้าของทรัพย์สินรายใหม่ แล้วให้รับช่วงสิทธิเจ้าหนี้ (พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เก็บภาษี) แทนเพื่อไปໄไปเบี้ยอกับเจ้าของทรัพย์สินรายเก่าซึ่งเป็นลูกหนี้ภาษีและ

ก่อหนี้ขึ้น ໄວ่อง ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๒๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๒๕ (๓) ซึ่งตามหลักกฎหมายนั้นถือว่าเจ้าของทรัพย์สินรายใหม่ยื่มเป็นบุคคลภายนอก หากจะรับสภาพหนี้แทน ยื่มรับรู้รับทราบข้อมูลเหตุแห่งหนี้และเต็มใจรับชำระหนี้แทนลูกหนี้รายเดิม แต่ลูกหนี้รายเดิมก็ต้อง ยินยอมและเต็มใจด้วย เพราะจะต้องถูกไล่เบี้ยจากเจ้าหนี้รายใหม่ แต่ตามบทบัญญัตามาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน ๑ กลับบัญญัติกำหนดให้บุคคลภายนอกเป็นลูกหนี้ร่วม โดยที่เขามิได้เป็นผู้ก่อ เเพียงเพื่อมิให้พนักงานเจ้าหน้าที่เกิดภาระที่ยุ่งยากในการติดตามหนี้ท่านนั้น ทั้ง ๆ ที่การโอนทรัพย์สินให้กับเจ้าของทรัพย์สินรายใหม่ เป็นการรับโอนและรับกรรมมาโดยกฎหมายมิใช่ เป็นการโอนโดยนิ้อนลที่ยื่มขอเพิกถอนรวมทั้งสามารถดำเนินคดีอาญาได้อีกด้วย มาตรา ๔๕ จึงมี ลักษณะเป็นกฎหมายปิดปาก กำหนดให้ผู้มิได้ก่อหนี้ต้องรับภาระหนี้โดยมิอาจโต้แย้ง ผิดเจตนา Ram ของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันที่เป็นกฎหมายคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

ข้อเท็จจริงในเรื่องนี้ผู้โดยไม่ได้รับโอนทรัพย์สินได้มีข้อสัญญาการได้รับโอนทรัพย์สิน มาโดยสุจริตถูกต้องตามกฎหมาย และสัญญานั้นเกิดขึ้นก่อนการก่อหนี้ภาษี กล่าวคือ นายชัยยุทธ หรือ ชกิจ รัตนโพธิ์ขจร ซึ่งเป็นจำเลยที่ ๑ ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๒๕๔/๒๕๔๕ ซึ่งกรุงเทพมหานคร โดยรองผู้ว่าราชการผู้รับมอบอำนาจได้ยื่นฟ้องต่อศาลภาษีอากรกลางเรียกเก็บค่าภาษีโรงเรือนและที่ดิน ที่ค้างชำระ ได้ทำสัญญาเช่าที่ดินของมารดาผู้โดยไม่ได้รับโอนทรัพย์สิน เป็นเวลา ๒๓ ปี และปลูกสร้างตึกแตรจำนวน ๕๗๐ ห้องในที่ดินดังกล่าวตามสิทธิในสัญญาเช่า ตั้งแต่ปี ๒๕๒๐ สิ้นสุดสัญญาวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๕ ความในสัญญาระบุให้ผู้เช่า (นายชัยยุทธ ๑) เป็นผู้เสียภาษีโรงเรือนเอง และเมื่อครบสัญญาเช่า สิ่งปลูกสร้างให้ตกเป็นของกรรมสิทธิ์ของผู้ให้เช่า จำเลยที่ ๑ ให้ผู้อื่นเช่าตึกแตรรับผลประโยชน์ค่าเช่า ตั้งแต่ปี ๒๕๒๑ เป็นต้นมา จึงต้องมีหน้าที่รับผิดชอบชำระค่าภาษีโรงเรือนตามสัญญาและกฎหมาย เมื่อจำเลยที่ ๑ (นายชัยยุทธ ๑) ติดค้างชำระค่าภาษี พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่เก็บภาษีของกรุงเทพมหานคร จึงต้องใช้อำนาจตามกฎหมายติดตามเก็บภาษีจากนายชัยยุทธ ๑ จำเลยที่ ๑ ให้เสร็จสิ้น แต่กลับผ่อนผัน ปล่อยเวลาเนินนานจนครบสัญญาเช่าตึกแตร รอให้ทรัพย์สินหรือตึกแตรดังกล่าวตกเป็นกรรมสิทธิ์ของ ผู้โดยไม่ได้รับโอนตามสัญญาโดยถูกต้องตามกฎหมายโดยสุจริต มิได้รับรู้และยินยอมที่ต้องรับ สภาพหนี้ค่าภาษีของนายชัยยุทธ ๑ (จำเลยที่ ๑) แต่อย่างใด แต่ผู้โดยไม่ได้รับโอนต้องรับสภาพหนี้ร่วมกับนายชัยยุทธ ๑ ซึ่งเกิดจากการบังคับของมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน ๑ โดยหลักกฎหมายแล้ว ผู้รับโอนต้องรับภาระที่ได้รับมา แต่จากบทบัญญัตามาตรา ๔๕ ทำให้ผู้รับโอนต้องรับผิดชอบเกินกว่า

เป็นการกำหนดโดยไม่คำนึงถึงหลัก “ภาระจะต้องเท่าที่บุคคลควรจะต้องรับ” คือการเสียภาษีจะต้องมีความชอบธรรม (Equity)

อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าผู้ได้เบี้ยฯ เอกับนายชัยยุทธฯ ได้ตามกฎหมาย แต่ผู้ได้เบี้ยฯ ต้องใช้สิทธิทางกฎหมายในการได้เบี้ยฯ ค่าภาษีที่ต้องชำระแทนคืน ซึ่งไม่แน่นอนว่าผู้ได้เบี้ยฯ จะได้รับขาดใช้คืนหรือไม่ เพราะหากนายชัยยุทธฯ กล้ายเป็นบุคคลล้มละลาย หรือเสียชีวิต หรือไม่มีทรัพย์สินใดที่จะนำมาชำระหนี้ได้ หรือน้องสาวจำนำยโอนทรัพย์สินของตนไปก่อนแล้ว หรือซ่อนเร้นทรัพย์สินจนไม่สามารถติดตามได้ ทั้งยังต้องเป็นภาระในการได้เบี้ยฯ เสียทั้งเงิน ค่าธรรมเนียมศาล ค่าทนาย เวลา และได้รับความเสียหาย หากติดตามหนี้ไม่ได้ จากเหตุที่ตนไม่ได้ก่อหรือสมควรใจเข้ารับสภาพหนี้แทน แม้ตามกฎหมายจะกำหนดให้มีสิทธิได้เบี้ยฯ อันถือว่ามีสิทธิเท่ากับเจ้าหนี้เดิมได้ก็ตาม แต่ในความเป็นจริง เป็นสิทธิที่ด้อยกว่าเดิม จึงถือว่าเป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพของบุคคลเกินจำเป็นและกระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิฯ เพราะทำให้สิทธิที่จะได้รับขาดใช้ค่าเสียหายมีน้อยลงหรือไม่ได้เลย

บทบัญญัติตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดินฯ จึงเป็นบทบัญญัติที่พิจารณาด้วยกฎหมายว่าด้วยนิติกรรมและพิจารณาด้วยกฎหมายว่าด้วยการรับโทษที่ว่า “ผู้ได้ก่อความผิดผุ้นั้น ย่อมต้องรับโทษ” ขัดแย้ง จึงเป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพบุคคลเกินจำเป็นกระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ เพราะเป็นบทบัญญัติที่ตราขึ้น เพื่อปดความรับผิดชอบโดยยกความเสียหายอันจะเกิดขึ้นจากการขาดประสิทธิภาพในการบริหารให้เป็นภาระของบุคคลอื่น จึงขาดความชอบธรรมตามหลักนิติธรรม (Rule of Law) เป็นหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญจะพิจารณาเยี่ยวยาแก้ไขเพื่อคืนความชอบธรรมให้กับสังคม เนื่องจากบทบัญญัติตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดินฯ เปิดช่องให้จำเลยที่ ๑ ในคดีนี้ใช้สิทธิของตนละเมิดสิทธิของจำเลยที่ ๒ ที่ ๓ และที่ ๔ โดยที่ใช้สิทธิละเมิดสิทธิของจำเลยที่ ๒ ที่ ๓ และที่ ๔ และจะให้จำเลยที่ ๑ ใช้สิทธิละเมิดสิทธิของผู้อื่น จึงเป็นบทบัญญัติของกฎหมายที่เปิดช่องให้เจ้าพนักงานเลือกปฏิบัติได้ จึงถือว่าเป็นกฎหมายที่ไม่เป็นธรรม

อนึ่ง พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดินฯ ไดตราขึ้นใช้บังคับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๗๕ และใช้มาจนถึงปัจจุบัน เมื่อรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันประกาศใช้ บรรดาบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดที่ตราขึ้นใช้บังคับมาก่อนหรือหลังถ้าขัดหรือแย้งรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันย่อมเป็นอันใช้บังคับต่อไปไม่ได้ดังนั้น เมื่อผู้ร้องตกเป็นลูกหนี้ร่วมโดยนิติเหตุตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดินฯ

จึงทำให้ผู้ร้องเสียลิทชิ หรือมี “ลิทชิด้อยลง” จึงเป็นกฎหมายที่จำกัดสิทธิเสรีภาพบุคคลเกินความจำเป็น และกระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพ จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ จึงใช้บังคับไม่ได้ตามนัยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ นับแต่วันที่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

ส่วนรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ เป็นบทบัญญัติที่ไว้ที่รับรองการอ้างศักดิ์ครีความเป็นนุนย์ และการใช้สิทธิเสรีภาพของบุคคลรวมทั้งสามารถยกการละเมิดสิทธิเสรีภาพขึ้นข้อต่อสู้ในศาลได้ จึงไม่ขัดหรือแย้งหรือเกี่ยวข้องกับมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน ๑ ซึ่งบัญญัติ เรื่องการที่ต้องรับภาระภาษีร่วมกันของเจ้าของทรัพย์สินรายเก่าและรายใหม่ จึงไม่จำต้องวนจับย

วัชธรรมนูญ มาตรา ๓๐ บัญญัติรับรองความเสมอภาคกันในกฎหมายของบุคคล และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน การที่พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดินฯ มาตรา ๔๕ บัญญัติให้ผู้รับโอนทรัพย์สินต้องรับภาระหนี้ (ภาษี) ซึ่งตนมิได้รู้และก่อขึ้นและมิได้ยินยอมรับสภาพหนี้ร่วมกับผู้โอน (เจ้าของทรัพย์สินรายเดียว) ซึ่งเป็นผู้ก่อหนี้ขึ้นเองโดยยังมิได้ชำระหรือชำระเพียงบางส่วน จึงเป็นกฎหมายที่บังคับให้บุคคลรับสภาพหนี้โดยไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ความรับผิดทางกฎหมายที่เท่าเทียมกัน จึงขัดหรือแย้งต่อวัชธรรมนูญ มาตรา ๓๐ ด้วย

ພດຕໍ່ຈຳກັດ ສຸວະຮົມ ສຸວະຮົມເວົ້າໂທ ຕຸລາການຄາລີ່ງຂອງຮຽນນຸ້ມ

ກໍາວິນຈິລຍຂອງ ນາຍສູວິທຍ່ ຂີຣພນໍ້ ຕຸລາກາຮາລວິຊະຮຽມນູ້ມູ

ທີ ៤០/ເຕັດ

ວັນທີ ៣ ເມນາຍນ ເຕັດ

ເຮື່ອງ ພຣະຣາຊບໍ່ມູນັດຖາມຢືນແລກທີ່ດິນ ພຸຖທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເຕັດ ເຕັດ ມາຕຣາ ៤៥ ຊັດຫົວແຍ້ງຕ່ອ
ຮິຊະຮຽມນູ້ມູ ມາຕຣາ ២៥ ມາຕຣາ ២៥ ແລະມາຕຣາ ៣០ ທີ່ໄມ້

ສາລາກາຍີ່ອາກຮາກລາງສ່າງຄໍາຮ້ອງຂອງ ນາງສາວອຸດມລັກຍົນ໌ ຂໍ້ອຍທີ່ຮັບຮູ້ມູ ແລະນາຍົນພັນ໌ ຂໍ້ອຍທີ່ຮັບຮູ້ມູ ຜູ້ຮ້ອງ
ໜຶ່ງເປັນຈຳເລີຍທີ່ ២ ແລະທີ່ ៣ ໃນຄົດຝັ່ງໝາຍເລີບດຳທີ່ ២៥៥/ເຕັດ ເພື່ອຂອງໃຫ້ສາລວິຊະຮຽມນູ້ມູ
ພິຈາຮານາວິນຈິລຍຕາມຮິຊະຮຽມນູ້ມູ ມາຕຣາ ២៦៥ ໂດຍຜູ້ຮ້ອງຢືນຄໍາຮ້ອງວ່າ

ກຽມທັນທຳພັນທານຄຣ ເປັນໂຈທົກຝັ່ງນາຍຊ້ຍຸທົນ ທີ່ໄມ້ຮັບຮູ້ມູ ຮັດນໂພທີ່ຈຣ ທີ່ ១ ນາງສາວອຸດມລັກຍົນ໌
ຂໍ້ອຍທີ່ຮັບຮູ້ມູ ທີ່ ២ ນາຍົນພັນ໌ ຂໍ້ອຍທີ່ຮັບຮູ້ມູ ທີ່ ៣ ແລະນາງສາວຄຣິວຣະນ ຂໍ້ອຍທີ່ຮັບຮູ້ມູ ທີ່ ៤ ເປັນຈຳເລີຍຕ່ອສາລ
ກາຍີ່ອາກຮາກລາງ ເຮືກຄ່າກາຍີ່ໂຮງເຮືອນແລກທີ່ດິນທີ່ຄ້າງໜໍາຮະແກ່ໂຈທົກຝັ່ງນາຍເລີບດຳທີ່ ២៥៥/ເຕັດ
ຜູ້ຮ້ອງໜຶ່ງເປັນຈຳເລີຍທີ່ ២ ແລະທີ່ ៣ ຢືນຄໍາໃຫ້ກາຮແລກທີ່ແມ່ນວ່າ ໂຈທົກຝັ່ງນາຍເລີບດຳທີ່ໄຫ້ຜູ້ຮ້ອງໄຫ້ຮັບຮູ້ມູ

ກັບຈຳເລີຍທີ່ ១ ຕາມພຣະຣາຊບໍ່ມູນັດຖາມຢືນແລກທີ່ດິນ ພຸຖທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເຕັດ ເຕັດ ມາຕຣາ ៤៥ ຜູ້ຮ້ອງເຫັນວ່າ
ມາຕຣາດັ່ງກ່າວມີເນື້ອຫາສາຮະທີ່ຫັດຫົວແຍ້ງຕ່ອຮິຊະຮຽມນູ້ມູ ມາຕຣາ ២៥ ມາຕຣາ ២៥ ແລະມາຕຣາ ៣០

ສາລາກາຍີ່ອາກຮາກລາງເຫັນວ່າ ເນື້ອຈາກຜູ້ຮ້ອງໜຶ່ງເປັນຈຳເລີຍທີ່ ២ ແລະທີ່ ៣ ໂດຍແມ່ນວ່ານທັນທຳບໍ່ມູນັດ
ແຫ່ງພຣະຣາຊບໍ່ມູນັດຖາມຢືນແລກທີ່ດິນ ພຸຖທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເຕັດ ເຕັດ ມາຕຣາ ៤៥ ໃນການທີ່ສາລາກາຍີ່ອາກຮາກລາງ
ຈະໃຊ້ບັນກັບແກ່ຄົດຝັ່ງຕ່ອຮິຊະຮຽມນູ້ມູ ມາຕຣາ ២៥ ມາຕຣາ ២៥ ແລະມາຕຣາ ៣០ ຈຶ່ງສ່າງຄໍາຮ້ອງ
ຂອງຜູ້ຮ້ອງມາຢັງສາລວິຊະຮຽມນູ້ມູພໍ່ພິຈາຮານາວິນຈິລຍ

ມີປະເດືອນທີ່ສາລວິຊະຮຽມນູ້ມູຕ້ອງພິຈາຮານາວິນຈິລຍວ່າ ພຣະຣາຊບໍ່ມູນັດຖາມຢືນແລກທີ່ດິນ
ພຸຖທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເຕັດ ເຕັດ ມາຕຣາ ៤៥ ຊັດຫົວແຍ້ງຕ່ອຮິຊະຮຽມນູ້ມູ ມາຕຣາ ២៥ ແລະມາຕຣາ ៣០
ທີ່ໄມ້

ຮິຊະຮຽມນູ້ມູ ມາຕຣາ ២៥ ບໍ່ມູນັດຖາມວ່າ “ບຸກຄລຢ່ອມອ້າງສັກດີສົກລົງຄວາມເປັນນຸ່ມຍໍ້ທີ່ໄຫ້ສິທິທີ່ແລະ
ເສົາກາພຂອງຕົນໄດ້ເທົ່າທີ່ໄມ່ລະເມີດສິທິທີ່ແລະເສົາກາພຂອງບຸກຄລອື່ນ ໄນເປັນປົງປັກຍົກຕ່ອຮິຊະຮຽມນູ້ມູທີ່
ໄມ່ຂັດຕ່ອສິລະຣົມອັນດີຂອງປະຊາຊົນ

ບຸກຄລໜຶ່ງສູກລະເມີດສິທິທີ່ທີ່ໄຫ້ສິທິທີ່ແລະເສົາກາພທີ່ຮິຊະຮຽມນູ້ມູນີ້ຮັບຮອງໄວ້ ສາມາຮັບການທັນທຳບໍ່ມູນັດ
ແຫ່ງຮິຊະຮຽມນູ້ມູນີ້ພໍ່ໃຫ້ສິທິທີ່ກາລໜຶ່ງຍົກຂຶ້ນເປັນບົດຕ່ອສູ່ຄົດໃນສາລ ໄດ້”

มาตรา ๒๕ บัญญัติว่า “การจำกัดสิทธิและบริการของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะระหบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและบริการพนั้นมิได้

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเฉพาะเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย

บทบัญญัติวรรคหนึ่งและวรคสองให้นำมาใช้บังคับกับกฎหมายหรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วย โดยอนุโลม”

มาตรา ๓๐ บัญญัติว่า “บุคคลย่อมเสมอภาคในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน

ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกาย หรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและบริการได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม”

พระราชบัญญัติภายนอกเรือนแพและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕ บัญญัติว่า “ถ้าค่าภายน้ำคงอยู่ และบังมิได้ชำระขณะมีอثرพาย์ลิน ได้โอนกรรมสิทธิ์ไปเป็นของเจ้าของใหม่โดยเหตุใดๆ ก็ตาม ท่านว่าเจ้าของคนเก่าและคนใหม่เป็นลูกหนี้ค่าภายน้ำร่วมกัน”

พิเคราะห์แล้ว รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติว่าด้วยสิทธิและบริการของชนชาวไทย โดยมาตรา ๒๙ เป็นบทบัญญัติที่รับรองในการที่บุคคลจะอ้างสกัดศรีความเป็นมนุษย์ หรือใช้สิทธิและบริการของตนได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและบริการของบุคคลอื่น และไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน และเป็นบทบัญญัติที่ให้หลักประกันสิทธิของบุคคลในการใช้สิทธิทางศาลเมื่อถูกกล่าวหาสิทธิหรือบริการที่รัฐธรรมนูญรับรอง มาตรา ๒๕ เป็นบทบัญญัติที่ห้ามการจำกัดสิทธิและบริการของบุคคล เว้นแต่อาศัยอำนาจตาม

บทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้และต้องกระทำเท่าที่จำเป็น ห้ามต้องไม่กระทำการใดที่ส่อไปในทางเสื่อมเสียแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง และมาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติรับรองหลักความเสมอภาคที่ให้การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของชนชาติไทย โดยมีหลักการว่าบุคคลย่อมเสมอภาคกันในกฎหมาย และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลจะกระทำไม่ได้

ส่วนพระราชนูญติภัย逆行ื่อนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ เป็นกฎหมายที่รัฐสภาได้ตราขึ้นเพื่อให้รัฐโดยองค์กรปกครองท้องถิ่น หารายได้จากการจัดเก็บภาษีสำหรับใช้จ่ายในการบริหารตามอำนาจหน้าที่ขององค์กร อันเป็นกิจการเพื่อสาธารณประโยชน์ จัดเก็บภาษีตามพระราชบัญญัติภัย逆行ื่อนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ เป็นการจัดเก็บภาษีจากทรัพย์สิน ตามค่ารายปีของทรัพย์สินโดยกำหนดให้นำค่ารายปี (จำนวนเงินซึ่งทรัพย์สินนั้นสมควรให้เช่าได้ในปีหนึ่ง ๆ) เป็นหลักในการคำนวณซึ่งเป็นวิธีคิดจากรายได้ของทรัพย์สินหรือการหมายลักษณะเมื่อโอนกรรมสิทธิ์ทรัพย์สินให้ตกเป็นภาระติดพันไปกับทรัพย์สินได้ จึงจำเป็นที่พระราชบัญญัติภัย逆行ื่อนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ ซึ่งเป็นกฎหมายเฉพาะที่มีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีอากรเพื่อนำไปใช้จ่ายในการอันเป็นสาธารณประโยชน์ เป็นกฎหมายมหาชนซึ่งถือเป็นกฎหมายของมหาชนเป็นสำคัญ ต้องบัญญัติให้ค่าภาษีค้างชำระนั้นเป็นภาระผูกพันติดไปกับทรัพย์สินนั้นด้วย เพราะถือว่าทรัพย์สินมีความผูกพันเป็นหลักประกันค่าภาษีค้างชำระ โดยให้ผู้รับโอนกรรมสิทธิ์ทรัพย์สินมีหน้าที่ร่วมกันกับผู้โอนรับผิดในค่าภาษีค้างชำระ ในลักษณะลูกหนี้ร่วม มิใช่นั้นแล้วการจัดเก็บภาษีดังกล่าวก็จะไม่มีสภาพบังคับจัดเก็บได้ ค่าภาษีค้างชำระนั้น จึงเป็นต้องกำหนดภาระผูกพันติดไปกับทรัพย์สินโดยผลบังคับทางกฎหมายมหาชนซึ่งเป็นกฎหมายที่ให้อำนาจออกสิทธิ์แก่รัฐฝ่ายเดียวโดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากฝ่ายเอกชน ดังนั้น การที่จะให้ผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สินแสดงเจตนานำทรัพย์สินเข้ามาผูกพันเป็นหลักประกันหนี้ภาษีเพื่อให้ค่าภาษีเป็นภาระ

การโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินโดยทั่วไปย่อมเป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซึ่งเป็นกฎหมายเอกชนที่กำหนดความสัมพันธ์เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของปัจเจกบุคคลโดยทั่วไป จึงไม่อาจจะไปบัญญัติในเรื่องค่าภาษี逆行ื่อนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ กับที่ดินซึ่งใช้ต่อเนื่องกับ逆行ื่อนหรือสิ่งปลูกสร้างนั้นที่ค้างชำระอยู่ขณะเมื่อโอนกรรมสิทธิ์ทรัพย์สินให้ตกเป็นภาระติดพันไปกับทรัพย์สินได้ จึงจำเป็นที่พระราชบัญญัติภัย逆行ื่อนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ ซึ่งเป็นกฎหมายเฉพาะที่มีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีอากรเพื่อนำไปใช้จ่ายในการอันเป็นสาธารณประโยชน์ เป็นกฎหมายมหาชนซึ่งถือเป็นกฎหมายของมหาชนเป็นสำคัญ ต้องบัญญัติให้ค่าภาษีค้างชำระนั้นเป็นภาระผูกพันติดไปกับทรัพย์สินนั้นด้วย เพราะถือว่าทรัพย์สินมีความผูกพันเป็นหลักประกันค่าภาษีค้างชำระ โดยให้ผู้รับโอนกรรมสิทธิ์ทรัพย์สินมีหน้าที่ร่วมกันกับผู้โอนรับผิดในค่าภาษีค้างชำระ ในลักษณะลูกหนี้ร่วม มิใช่นั้นแล้วการจัดเก็บภาษีดังกล่าวก็จะไม่มีสภาพบังคับจัดเก็บได้ ค่าภาษีค้างชำระนั้น จึงเป็นต้องกำหนดภาระผูกพันติดไปกับทรัพย์สินโดยผลบังคับทางกฎหมายมหาชนซึ่งเป็นกฎหมายที่ให้อำนาจออกสิทธิ์แก่รัฐฝ่ายเดียวโดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากฝ่ายเอกชน ดังนั้น การที่จะให้ผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สินแสดงเจตนานำทรัพย์สินเข้ามาผูกพันเป็นหลักประกันหนี้ภาษีเพื่อให้ค่าภาษีเป็นภาระ

ติดพันตกติดไปกับทรัพย์สิน เช่นเดียวกับการแสดงผลงานทางศิลปะที่มีความประณีต ภูมิปัญญาและพาณิชย์ซึ่งเป็นภูมิปัญญาเอกชนนั้นคงเป็นไปไม่ได้ เพราะการเสียภาษีเป็นหน้าที่ตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ไม่ต้องแสดงเจตนาข้ามผูกพันก็เป็นหนึ่งในค่าภาษีได้ กรณีที่บันัญญัติตามมา ๕๕ บัญญัติให้เข้าของคนใหม่และคนเก่าเป็นลูกหนี้ร่วมกันในค่าภาษีค้างชำระขณะเมื่อทรัพย์สินได้โอนกรรมสิทธิ์ไปเป็นของเจ้าของใหม่โดยเหตุใด ๆ ก็ตาม นั้น เมื่อนำเอาผลประโยชน์สาธารณะมาพิจารณาประกอบแล้วย่อมเป็นไปตามความจำเป็น เพื่อประโยชน์ของมหาชนที่จะต้องสงวนไว้ ซึ่งหลักประกันแห่งค่าภาษีค้างชำระโดยให้ทรัพย์สินกับค่าภาษีค้างชำระมีการผูกพันตกติดกันไปแม้ทรัพย์สินจะได้โอนกรรมสิทธิ์ก็ตาม อีกทั้งผู้รับโอนกรรมสิทธิ์ทรัพย์สินไม่ได้ตกลงเป็นผู้รับประเมินที่มีหน้าที่เสียภาษีโดยตรง เป็นเพียงผู้ร่วมรับผิดในค่าภาษีค้างชำระในฐานะลูกหนี้ร่วมกันกับผู้โอนเท่านั้น และสิทธิของผู้รับโอนยังได้รับความคุ้มครอง เช่น รับช่วงสิทธิไปໄลรื้นบัญญาตัวเองเมื่อได้ชำระหนี้แล้ว จึงไม่ได้กระทบกระเทือนสาธารณะสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพของผู้รับโอนกรรมสิทธิ์แต่อย่างใด

การบังคับใช้พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๕๕ มีผลเพียงให้ผู้รับโอนกรรมสิทธิ์ทรัพย์สินมีหน้าที่ร่วมรับผิดในค่าภาษีค้างชำระในฐานะลูกหนี้ร่วมกันกับผู้โอนเท่านั้น ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ของมหาชน ไม่ได้ส่งผลให้สัดส่วนความเป็นมุขย์ สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญของผู้รับโอนกรรมสิทธิ์ทรัพย์สิน ไม่ได้รับความคุ้มครองแต่อย่างใด ผู้รับโอนยังสามารถยกเว้นบัญญัติรัฐธรรมนูญเพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙

บทบัญญัติตามมา ๕๕ แม้จะจำกัดสิทธิในทรัพย์สินของผู้รับโอนกรรมสิทธิ์อยู่บ้าง แต่ก็เป็นไปเฉพาะเพื่อการจัดเก็บภาษีตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ และเมื่อนำเอาประโยชน์สาธารณะมาพิจารณาประกอบแล้ว เห็นได้ว่าเป็นไปเท่าที่จำเป็น ทั้งไม่กระทบกระเทือนสาธารณะสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพของผู้รับโอนกรรมสิทธิ์ทรัพย์สิน เป็นบทบัญญัติที่มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มีผลใช้บังคับหากโอนกรรมสิทธิ์ทรัพย์สินกรณีได้กรณีหนึ่ง หรือแก่ผู้รับโอนกรรมสิทธิ์ทรัพย์สินบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเฉพาะ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙

บทบัญญัติตามมา ๕๕ มีผลใช้บังคับกับผู้รับโอนกรรมสิทธิ์ทรัพย์สินทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ไม่มีผลเป็นการเลือกปฏิบัติต่อผู้รับโอนกรรมสิทธิ์ทรัพย์สินคนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะ ส่วนระหว่างผู้โอนกับผู้รับนั้นเป็นคู่กรณีต่างฝ่ายกัน มีสิทธิและหน้าที่เกี่ยวกับทรัพย์สินที่โอนแตกต่างกัน จึงมีผลใช้บังคับ

ກັບຜູ້ຮັບໄອນແລະຜູ້ໂອນທີ່ເຕັກຕ່າງກັນ ແຕ່ສໍາຫັນຜ່າຍຜູ້ຮັບໄອນເຫັນເຖິງກັນກີ່ຈະມີພລໃຫ້ນັງກັບອ່າງເທົ່າທີ່ຍັນກັນ ແລະ ໄດ້ຮັບຄວາມຄຸ້ມຄອງຕາມກຸ່ມຫາຍອ່າງເທົ່າທີ່ຍັນກັນ ຈຶ່ງໄມ່ຂັດຫຼືແບ່ງຕ່ອຮູ້ຮຽມນູ້ນີ້ ມາຕຣາ ๓๐

ດ້ວຍແຫຼຸຜລດັກລ່າວ ຈຶ່ງວິນິຈນັ້ນວ່າ ພຣະຣາຊບັນຍຸທີການີ້ໂຮງເຮືອນແລະທີ່ດິນ ພຸທະສັກຣາຊ ເຕັດຊ
ມາຕຣາ ۴۵ ໄມ່ຂັດຫຼືແບ່ງຕ່ອຮູ້ຮຽມນູ້ນີ້ ມາຕຣາ ۲۹ ມາຕຣາ ۲۵ ແລະມາຕຣາ ۳۰

นายສຸວິທຍ໌ ຊີຣພງໝໍ

ຕຸລາກາຮຄາລວິສູ້ຮຽມນູ້ນີ້

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร.สوانิช อศวนิรุณห์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ଟ୍ରେନ୍/ଫାଇଲ୍

วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๘

เรื่อง ค่าภาษีอากรกลางสั่งคำโต้แย้งของจำเลย (นางสาวอุดมลักษณ์ ช้อยหิรัญ และนายนิพันธ์ ช้อยหิรัญ) ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๒๕๔/๒๕๔๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาในจังหวัดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ (กรณีพระราชนูญติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐)

ด้วยศักดิ์สิทธิ์ของกษัตริย์ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้นไว้ ให้ใช้บังคับในราชอาณาจักรไทย ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ดังต่อไปนี้

๑. สรุปข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบสรุปความได้ ดังนี้

นายชัยยุทธ หรือชูกิจ รัตนโพธิ์ชจร เป็นเจ้าของตึกแกร้ว ๓ ขนาด รวม ๔๗๐ ห้อง ตั้งอยู่ที่ถนนพระราม ๒ แขวงจอมทอง เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร ซึ่งได้ปลูกสร้างในที่ดินของนางพเยาว์ช้อยหริรัญ ตามสิทธิในสัญญาเช่าที่ดิน โฉนดเลขที่ ๘๗๒ ที่ ๘๓๓ และเลขที่ ๘๓๕ และนายชัยยุทธฯ มีสิทธิให้เช่าตึกแกร้วเป็นเวลา ๒๓ ปี ตั้งแต่วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๒๑ จนถึงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๔ และนายชัยยุทธฯ ได้ให้ผู้อื่นเช่าตึกแกร้วและได้รับผลประโยชน์จากค่าเช่าตั้งแต่ปี ๒๕๒๑ เป็นต้นมา โดยนายชัยยุทธฯ มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบชำระค่าภัย โรงเรือนและที่ดินของตึกแกร้วในจำนวน ๕๗๐ ห้องนั้น

ต่อมาในวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๗๓ นางพยาบาล ช้อยหริรัญ ได้โอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินตามโฉนดให้แก่บุตรและธิดา กล่าวคือ โอนโฉนดเลขที่ ๘๓๒ ให้นางสาวอุดมลักษณ์ ช้อยหริรัญ โอนโฉนดเลขที่ ๘๓๓ ให้นายนิพนธ์ ช้อยหริรัญ และโอนโฉนดเลขที่ ๘๓๔ ให้นางสาวศรีวรรณ ช้อยหริรัญ

นายชัยยุทธฯ ได้ยื่นแบบแจ้งแสดงรายการเพื่อเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินประจำปีภาษี ๒๕๓๖ ถึงปีภาษี ๒๕๔๐ สำหรับโรงเรือนอาคารตึกแฝงจำนวน ๕๗๐ ห้อง ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานครภายในเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบแล้วได้ประเมินและกำหนดค่ารายปีของโรงเรือนจำนวน ๕๗๐ ห้องดังกล่าว เป็นเงินจำนวนปีละ ๕,๕๘๗,๖๐๐ บาท และค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินปีละ ๕๗๓,๔๕๐ บาท และได้แจ้งการประเมินค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินประจำปีภาษีสำหรับปี ๒๕๓๖ ถึงปี ๒๕๔๐ ของแต่ละปีให้นายชัยยุทธฯ ทราบแล้ว แต่นายชัยยุทธฯ ก็มิได้อุทธรณ์หรือโต้แย้งคัดค้านการประเมินภาษีดังกล่าว จำนวนเงินภาษีที่ประเมินจึงเป็นจำนวนที่เด็ดขาด และนายชัยยุทธฯ ก็มิได้นำเงินค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินไปชำระให้กรุงเทพมหานครภายในกำหนดเวลา ๓๐ วัน นับแต่วันถัดจากวันที่ได้รับแจ้งการประเมินของแต่ละปีภาษี ทำให้ค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินเป็นภาษีค้างชำระ ซึ่งนายชัยยุทธฯ ต้องรับผิดชอบชำระเงินเพิ่มตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๓๕ มาตรา ๔๓ แต่นายชัยยุทธฯ ก็มิได้นำเงินไปชำระจนเกินระยะเวลา ๔ เดือน นับแต่วันพื้นกำหนด ๓๐ วันดังกล่าว (วันที่ได้รับแจ้งการประเมินภาษีของแต่ละปี) จึงต้องรับผิดชอบชำระเงินเพิ่มตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๓๕ มาตรา ๔๓ (๔) ในอัตราร้อยละ ๑๐ แห่งค่าภาษีที่ค้างอีกด้วย ซึ่งเป็นเงินเพิ่มปีละ ๕๗,๓๔๕ บาท

ในวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๒ นายชัยยุทธฯ ได้ยื่นคำร้องต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร ขอผ่อนชำระค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินสำหรับปีภาษี ๒๕๓๖ ถึงปีภาษี ๒๕๓๙ โดยขอแบ่งชำระเป็น ๔๙ วงศ์ วงคละหนึ่งเดือน และเมื่อได้รับความยินยอมจากกรุงเทพมหานครแล้ว นายชัยยุทธฯ ได้ทำสัญญารับว่าได้ค้างชำระค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินประจำปีภาษี ๒๕๓๖ ถึงปีภาษี ๒๕๓๙ รวม ๔ ปี เป็นเงินภาษีจำนวน ๒,๒๕๓,๘๐๐ บาท ค่าเงินเพิ่มตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๓๕ มาตรา ๔๓ (๔) ในอัตราร้อยละ ๑๐ เป็นเงินจำนวน ๒๒๕,๓๘๐ บาท โดยยินยอมผ่อนชำระให้แก่กรุงเทพมหานคร รวม ๔๙ วงศ์ (เดือน) แต่นายชัยยุทธฯ ได้ผ่อนชำระไปแล้ว ๙ วงศ์ แต่หลังจากนั้นก็ไม่นำเงินไปชำระให้กรุงเทพมหานครอีกเลย ส่วนค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินตลอดจนเงินเพิ่มของปีภาษี ๒๕๔๐ และ ๒๕๔๑ เป็นเงินจำนวน ๑,๒๖๑,๕๕๐ บาท นายชัยยุทธฯ ยังมิได้ชำระให้แก่กรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานครเห็นว่าการที่นางสาวอุดมลักษณ์ ช้อยหรัษฎ์ นายนิพนธ์ ช้อยหรัษฎ์ และนางสาวศรีวรรณ ช้อยหรัษฎ์ เป็นผู้รับโอนที่ดินจากนางเพย์ว ช้อยหรัษฎ์ เจ้าของที่ดิน ซึ่งตึกแฉวที่นายชัยยุทธฯ เป็นเจ้าของ และเมื่อสัญญาเช่าที่ดินได้สิ้นสุดลงในปี ๒๕๔๔ บุคคลทั้งสามก็ได้รับโอนกรรมสิทธิ์ในตึกแฉวตามสัญญาเช่าที่ดิน บุคคลทั้งสามจึงต้องรับผิดในหนี้ค่าภัยโรงเรือนที่ค้างชำระพร้อมทั้งเงินเพิ่มสำหรับโรงเรือนดังกล่าว ตามสัดส่วนแห่งกรรมสิทธิ์ที่แต่ละคนได้รับโอนมาจากนางเพย์วฯ ร่วมกับนายชัยยุทธฯ ซึ่งนายชัยยุทธฯ ยังไม่ได้ชำระให้เสร็จสิ้นความในพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕ กรุงเทพมหานครจึงได้ทางตามนายชัยยุทธฯ นางสาวอุดมลักษณ์ฯ นายนิพนธ์ฯ และนางสาวศรีวรรณฯ ให้ชำระค่าภัยและเงินเพิ่มที่ค้างชำระอย่างครึ่งเดือนบุคคลทั้งสี่เพิกเฉย

ด้วยเหตุดังกล่าวกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายคือ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๙ ซึ่งมีอำนาจจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ โดยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจึงมอบหมายให้รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นโจทก์ฟ้องนายชัยยุทธ หรือชูกิจ รัตนโพธิ์ขจร เป็นจำเลยที่ ๑ นางสาวอุดมลักษณ์ ช้อยหรัษฎ์ เป็นจำเลยที่ ๒ นายนิพนธ์ ช้อยหรัษฎ์ เป็นจำเลยที่ ๓ และนางสาวศรีวรรณ ช้อยหรัษฎ์ เป็นจำเลยที่ ๔ ต่อศาลภาษีอากรกลาง เพื่อเรียกค่าภัยโรงเรือนและที่ดินที่ค้างชำระให้แก่โจทก์เป็นคดีแพ่งหมายเลขคดีที่ ๒๕๔/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๔๕

จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ยื่นคำให้การร่วมกันเมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๔๕ ด้วยเหตุผลต่าง ๆ เช่น โจทก์ไม่ใช่ผู้เสียหาย และใช้สิทธิโดยไม่สุจริต รวมทั้งเหตุว่า พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕ มิเนื้อหาสาระที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐

ศาลภาษีอากรกลางนัดชี้สองสถานเมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๔๖ แล้วเห็นว่า เนื่องจากจำเลยที่ ๒ และจำเลยที่ ๓ โดยแย้งว่า บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕ ซึ่งศาลจะใช้บังคับแก่คดีนี้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับมาตรา ๔๕ จึงให้การพิจารณาคดีไว้ชั่วคราวและถ่ายสำเนาคำฟ้อง สำเนาคำให้การของจำเลยทุกคน และคำร้องโดยแย้งของจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ดังกล่าวเพื่อส่งสำนักงานศาลยุติธรรมดำเนินการต่อไป

สำนักงานศาลยุติธรรมมีหนังสือที่ ศย ๐๖/๕๗๓๕ ลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๘ ส่งมาโดยเบื้องของจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ พร้อมเอกสารประกอบมายังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาвинิจฉัย

๒. การดำเนินการของศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญ มีคำสั่งให้รับคำร้องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดของศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ ๑๒ และรับไว้พิจารณาในวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ และแจ้งให้สำนักงานศาลยุติธรรมเพื่อแจ้งให้ศาลภาคย์อกรถทางทราบต่อไป

๓. ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาในวินิจฉัยและคำวินิจฉัย

ก่อนที่จะพิจารณาประเด็นที่ศาลภาคย์อกรถทางส่งมานี้จำเป็นต้องพิจารณาว่าศาลรัฐธรรมนูญ มีอำนาจรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาในวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า ศาลภาคย์อกรถทางส่งคำโต้แย้งของจำเลยที่ ๒ และจำเลยที่ ๓ ผ่านสำนักงานศาลยุติธรรมอันเป็นการส่งตามทางการเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาในวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติภาคย์โรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕ ซึ่งเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลภาคย์อกรถทางจะใช้บังคับแก่คดี นั้น ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และ มาตรา ๓๐ หรือไม่ และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัติเหล่านี้ จึงเป็นกรณีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ แล้ว ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาในวินิจฉัยได้

ประเด็นที่ต้องพิจารณาในวินิจฉัยมีตามข้อโต้แย้งของจำเลยว่า พระราชบัญญัติภาคย์โรงเรือน และที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ หรือไม่ ซึ่งมีหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องดังนี้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

มาตรา ๒๙ บัญญัติว่า

“บุคคลยื่นอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน

บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสียหายที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้ สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้”

ມາຕຣາ ແກ ບໍລຸງປັດຕິວ່າ

“ການຈຳກັດສີທີແລະເສີມພາພອນບຸກຄຄລທີ່ຮູ້ຮຽມນູ້ຜູ້ຮັບຮອງໄວ້ຈະກະທຳມີໄດ້ ເວັ້ນແຕ່ໂດຍອາສີຍໍານາຈາຕາມບັນຫຼຸງປັດຕິແຫ່ງກູ້ໝາຍເນັພາທີ່ກົດໄວ້ແລະເທົ່າທີ່ຈຳເປັນເທົ່ານີ້ແລະຈະກະກຽບກະກະເຖືອນສາຮະສຳຄັ້ງແຫ່ງສີທີແລະເສີມພານີ້ມີໄດ້

ກູ້ໝາຍຕາມວຽກໜີ່ທີ່ອັນມີຜົລໃຊ້ບັນກັບເປັນການທ່ວ່າໄປແລະໄມ່ມຸ່ງໝາຍໃຫ້ໃຊ້ບັນກັບແກ່ກຣົມໄດ້ກຣົມໜີ່ທີ່ຮູ້ແກ່ບຸກຄຄລໄດ້ບຸກຄຄລໜີ່ເປັນການເຈະຈົງ ທີ່ທີ່ອັນມີບັນຫຼຸງປັດຕິແຫ່ງຮູ້ຮຽມນູ້ຜູ້ທີ່ໃຫ້ອຳນາຈາໃນການຕຽບກູ້ໝາຍນີ້ດ້ວຍ

ບັນຫຼຸງປັດຕິວຽກໜີ່ແລະວຽກສອງໃຫ້ນຳມາໃຊ້ບັນກັບກູ້ຮູ້ຂໍ້ອັນມີບັນກັບທີ່ອັກໂດຍອາສີຍໍານາຈາຕາມບັນຫຼຸງປັດຕິແຫ່ງກູ້ໝາຍດ້ວຍ ໂດຍອນຸໂລມ”

ມາຕຣາ ຕ່າ ບໍລຸງປັດຕິວ່າ

“ບຸກຄຄລຢ່ອມເສນອກັນໃນກູ້ໝາຍແລະໄດ້ຮັບຄວາມຄຸ້ມຄອງຕາມກູ້ໝາຍທ່າທີ່ມີກັນ
ໜາຍແລະໜູ້ມີສີທີທີ່ເທົ່າທີ່ມີກັນ

ການເລືອກປົງປັດຕິໂດຍໄມ່ເປັນຮຽມຕ່ອນບຸກຄຄລເພຣະເຫດແຫ່ງຄວາມແຕກຕ່າງໃນເຮືອງຄື່ນກຳນົດເຊື້ອໜາຕີ ປາຍາ ເພສ ອາຍຸ ສກາພທາງກາຍຮູ້ສຸກພາພ ສດານະຂອງບຸກຄຄລ ສູານະທາງເຄຣຍຮູ້ກິຈຈົດຮູ້ສັງຄນ
ຄວາມເຊື້ອທາງສາສານາ ກາຮສຶກຍາອົບຮມຮູ້ຄວາມຄົດເຫັນທາງການເມື່ອງອັນໄມ່ຂັດຕ່ອບບັນຫຼຸງປັດຕິແຫ່ງຮູ້ຮຽມນູ້ຜູ້ຈະກະທຳມີໄດ້

ມາຕຣາການທີ່ຮູ້ກຳນົດບັນຫຼຸງປັດຕິພໍ່ອຂັດອຸປສຽກຮູ້ຮູ້ສ່ວນເສີມໃຫ້ບຸກຄຄລສາມາຮດໃຊ້ສີທີແລະເສີມພາໄດ້ເຫັນເດີຍກັບບຸກຄຄລອື່ນ ຍ່ອມໄນ້ຄື່ອວ່າເປັນການເລືອກປົງປັດຕິໂດຍໄມ່ເປັນຮຽມຕາມວຽກສາມ”

ພຣະຣາບໍລຸງປັດຕິກາຍີໂຮງເຮືອນແລະທີ່ດິນ ພຸທະສັກຮາຍ ແກ້ວມະນຸດ

ມາຕຣາ ແກ ບໍລຸງປັດຕິວ່າ

“ຈ້າຄ່າກາຍີກ້າງອູ້ແລະຂັ້ນມີໄດ້ຈຳກະນະເມື່ອທັກພົບສິນໄດ້ໂຄນກຣມສີທີ່ໄປເປັນຂອງເຈົ້າອອງໃໝ່
ໂດຍເຫດໃຈ ຖໍ່ຕາມ ທ່ານວ່າເຈົ້າອອງຄົນເກົ່າແລະຄົນໃໝ່ເປັນລູກໜີ້ຄ່າກາຍີນີ້ຮ່ວມກັນ”

ພິເຕຣະທີ່ແລ້ວເຫັນວ່າ ຮູ້ຮຽມນູ້ຜູ້ ມາຕຣາ ແກ ມາຕຣາ ແກ ແລະມາຕຣາ ຕ່າ ເປັນບັນຫຼຸງປັດຕິທີ່ວ່າດ້ວຍສີທີແລະເສີມພາຂອງໜີ້ຈາກການ

ມາຕຣາ ແກ ເປັນບັນຫຼຸງປັດຕິຂອງຮູ້ຮຽມນູ້ຜູ້ທີ່ວ່າ ບຸກຄຄລຢ່ອມອັນສັກດີຕີ່ຄວາມເປັນນຸ່ມຍີ້
ຮູ້ໃຊ້ສີທີ ແລະເສີມພາ ໄດ້ເທົ່າທີ່ໄມ່ລ່ວງລະເມີດບຸກຄຄລອື່ນ

ສັກດີຕີ່ ມາຍຄື່ງ ເກີຍຣຕີສັກດີ່

ศักดิ์ศรีของมนุษย์ต้องได้รับความคุ้มครอง หมายความถึงมนุษย์ต้องได้รับการการแพทย์หรือปฏิบัติต่อมนุษย์ด้วยกันในฐานะหรือสภาพที่เป็นมนุษย์ โดยต้องไม่ได้รับการปฏิบัติด้วยประการใด ๆ อันทำให้ความมีคุณค่าของความเป็นมนุษย์ลดลง เช่น ผู้ต้องหาต้องไม่ถูกปฏิบัติเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดทราบได้ที่ยังไม่ถูกศาลพิพากษาว่ากระทำการใด หากพนักงานสอบสวนปฏิบัติต่อผู้ต้องหาในคดีอาญาเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดก่อนศาลพิพากษาว่าเป็นผู้กระทำความผิด การกระทำดังกล่าวของพนักงานสอบสวนย่อมไม่ชอบ

สิทธิ หมายถึง อำนาจอันชอบธรรมที่จะกระทำการใด ๆ ได้อย่างอิสระ โดยได้รับการรับรองตามกฎหมาย

สิทธิของบุคคลต้องได้รับความคุ้มครอง หมายถึงรัฐต้องให้ความคุ้มครองอำนาจอันชอบธรรมของประชาชนในการกระทำการใด ๆ ที่ชอบด้วยกฎหมาย

เสรีภาพ หมายถึง ความสามารถที่จะกระทำการใด ๆ ได้ตามที่ปรารถนาโดยไม่มีอุปสรรคขัดขวางในการที่บุคคลอ้างความมีศักดิ์ศรีของตนหรือใช้สิทธิเสรีภาพของตนต้องไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ และไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน และบุคคลใดก็ตามที่ถูกละเมิดย่อมมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลหรือยกข้อต่อสู้ขึ้นต่อสู่ในศาลหากตนถูกฟ้องคดีได้

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ บัญญัติห้ามการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลโดยทางหลักการ ไว้ว่าการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลนั้นจะกระทำมิได้ แต่ก็มีข้อยกเว้นให้กระทำได้ในกรณีที่มีกฎหมายบัญญัติไว้โดยเฉพาะเท่าที่จำเป็น ไม่กระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพและใช้เป็นการทั่วไป กล่าวคือ การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลต้องกระทำโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ และให้กระทำได้เท่าที่จำเป็นเท่านั้น จะกระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพมิได้ นอกจากนั้นกฎหมายที่จำกัดสิทธิและเสรีภาพดังกล่าวต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีได้กรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเฉพาะ

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติที่คุ้มครองบุคคลว่าจะต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน ตามกฎหมายและได้รับความคุ้มครองอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างของบุคคลในเรื่องต่าง ๆ เช่น เพศ ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจ หรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรมหรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ

ส่วนพระราชนบัญญัติกาญโùngเรื่องและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อให้รัฐโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถหารายได้จากการจัดเก็บภาษีสำหรับใช้จ่ายในการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเป็นกิจการเพื่อสาธารณประโยชน์ โดยเป็นการจัดเก็บภาษีจากทรัพย์สินโดยมาตรา ๔๕ วรรคหนึ่งว่างหลักเกณฑ์ไว้ว่า ถ้ามิได้มีการชำระค่าภาษีและเงินเพิ่มภาษีในสี่เดือนตามมาตรา ๔๓ ให้ผู้บริหารท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเพื่อให้ยึด อายัด หรือขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ซึ่งค้างชำระค่าภาษีเพื่อนำเงินมาชำระค่าภาษี เงินเพิ่ม เงินค่าธรรมเนียม และค่าใช้จ่ายโดยมิต้องขอให้ศาลสั่งหรือออกหมายยึด ส่วนมาตรา ๔๕ เป็นบทบัญญัติที่วางหลักเกณฑ์ว่าในกรณีที่มีการค้างจ่ายภาษีโרגเรื่องและที่ดิน และได้โอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินผู้รับโอนมีภาระที่ต้องเสียภาษีที่ค้างจ่ายนั้น โดยเป็นลูกหนี้ร่วมกับเจ้าของเดิมผู้โอนทรัพย์สินนั้น ซึ่งบทบัญญัติทั้งสองเป็นไปเพื่อประโยชน์ของรัฐซึ่งเป็นประโยชน์ของสาธารณชน โดยการที่ต้องมีบทบัญญัติดังกล่าวก็เพื่อเป็นการประกันว่ารัฐหรือห้องถิ่นจะได้รับชำระค่าภาษีอย่างแน่นอน แม้เอกชนผู้รับโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินซึ่งต้องรับผิดเสียภาษีให้รัฐโดยเป็นลูกหนี้ร่วมกับผู้โอน ตามมาตรา ๔๕ ซึ่งคุณเมืองจะไม่เป็นธรรม เพราะต้องรับภาระภาษีที่เกิดขึ้นก่อนที่ตนเป็นเจ้าของทรัพย์สินนั้นแต่ก็ได้รับประโยชน์จากการเป็นเจ้าของทรัพย์สินก็ควรต้องรับภาระในเรื่องภาษีไปด้วย ซึ่งบุคคลดังกล่าวสามารถตรวจสอบได้ว่าตนจะต้องรับภาระภาษีเป็นเงินจำนวนเท่าใดและสามารถคำนวณได้ว่าภาษีที่จะต้องรับผิดชอบนั้นจะคุ้มกับมูลค่าของทรัพย์สินที่ตนจะได้รับหรือไม่นอกจากนั้นเรื่องภาษีเป็นเรื่องสำคัญที่เป็นรายได้ของรัฐที่จะนำไปใช้จ่ายเพื่อประโยชน์สาธารณะ ซึ่งประชาชนต้องมีหน้าที่เสียภาษี ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๕ และการที่ประชาชนมีหน้าที่ต้องเสียภาษีนี้ก็เป็นสิ่งที่ได้รับการยอมรับกันทั่วไปในระดับสากล ดังมีสุภาษิตที่กล่าวว่า ในโลกนี้ไม่มีอะไรที่แน่นอน ยกเว้นความตายและภาษี (เป็นคำกล่าวของ Benjamin Franklin รัฐบุรุษและนักประชัญ ของสหรัฐอเมริกาในจดหมายถึง Jean-Baptiste Leroy, 1789)

ในกรณีที่ผู้รับโอนเสียภาษีที่ค้างชำระไปแล้วบุคคลนั้นก็ยังสามารถไปเรียกคืนได้จากเจ้าของเดิมในส่วนที่เจ้าของเดิมต้องจ่ายให้กับรัฐตามบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องและสัญญา (หากมี) ดังนั้น สิทธิของผู้รับโอนก็ยังได้รับความคุ้มครองจากการบัญญัติดังกล่าวจึงไม่กระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพของผู้รับโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่ค้างชำระค่าภาษีแต่อย่างใด

ดังนั้น การที่พระราชบัญญัติกาญโùngเรื่องและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔๕ บัญญัติให้ผู้รับโอนทรัพย์สินมีภาระต้องเสียภาษีโดยเป็นลูกหนี้ร่วมกับผู้โอน จึงเป็นการล่วงละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิเสรีภาพของผู้รับโอนทรัพย์สิน จึงไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ แม้จะจำกัดสิทธิ

และเสริมภาพของบุคคล คือ ผู้รับโอนทรัพย์สินอยู่บ้างที่ต้องร่วมรับผิดในค่าภาระภาษีค้างจ่ายกับผู้โอนกรรมสิทธิ์ แต่ก็เป็นไปเพื่อการจัดเก็บภาษีตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้และกระทำเท่าที่จำเป็น เพื่อประโยชน์สาธารณะ และเพื่อรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศไทย จึงไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมิได้มุ่งหมาย ที่จะใช้บังคับแก่กรณีได้กรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง โดยเฉพาะเจาะจงแต่ใช้กับบุคคลที่รับโอนทรัพย์สินที่มีภาระหนี้ค้างจ่ายทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน จึงไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐

ด้วยเหตุต่างๆ ดังกล่าว จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐

ศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ อัศวโรจน์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายอภัย จันทนจุลกะ ตู้ลาการคลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๐/๒๕๖๘

วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๘

เรื่อง ศาลภาษีอากรกลางส่งค้ำโต้แย้งของจำเลย เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า พระราชนบัญญัติกาญีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

ศาลภาษีอากรกลาง โดยสำนักงานศาลยุติธรรม มีหนังสือลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๘ ส่งค้ำโต้แย้งของจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ในคดีแพ่งหมายเลขคดีที่ ๒๕๔/๒๕๖๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า พระราชนบัญญัติกาญีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ว่า

กรุงเทพมหานครเป็นโจทก์ฟ้องนายชัยยุทธ หรือชูกิจ รัตนโพธิ์ชัย เป็นจำเลยที่ ๑ นางสาวอุดมลักษณ์ ช้อยหริรัญ จำเลยที่ ๒ นายนิพนธ์ ช้อยหริรัญ จำเลยที่ ๓ และนางสาวศรีวรรณ ช้อยหริรัญ จำเลยที่ ๔ ต่อศาลภาษีอากรกลาง เรียกค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินที่ถังชำระแก่โจทก์ โดยกล่าวในพื้องว่า จำเลยที่ ๑ เป็นเจ้าของตึกแคา ๓ ขนาด รวม ๕๓๐ ห้อง ตั้งอยู่ที่ถนนพระราม ๒ แขวงจอมทอง เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร ซึ่งจำเลยที่ ๑ ได้ปลูกสร้างในที่ดินของนางพยาดา ช้อยหริรัญ ตามสิทธิในสัญญาเช่าที่ดิน โฉนดเลขที่ ๘๗๒ ที่ ๘๗๓ และที่ ๘๗๔ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๑ รวม ๓ ฉบับ มีกำหนด ๒๓ ปี และสัญญาเช่าที่ดินสิ้นสุดในวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๘๕ โดยสัญญาเช่าที่ดินทั้งสามฉบับระบุว่า “ภาษีที่ดินผู้ให้เช่าเป็นผู้เสียส่วนภาษีโรงเรือนผู้เช่าเป็นผู้เสียเอง” เมื่อจำเลยที่ ๑ ให้ผู้อื่นเช่าตึกแคาและได้รับผลประโยชน์จากค่าเช่าตั้งแต่ปี ๒๕๗๐ เป็นต้นมา จึงมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบชำระค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินของตึกแคาดังกล่าว จำเลยที่ ๒ ได้รับโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินตามโฉนดเลขที่ ๘๗๒ จำเลยที่ ๓ ได้รับโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินตามโฉนดเลขที่ ๘๗๓ และจำเลยที่ ๔ ได้รับโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินตามโฉนดเลขที่ ๘๗๔ จากนางพยาดา ช้อยหริรัญ ตั้งแต่วันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๖๓ เมื่อสัญญาเช่าที่ดินทั้งสามฉบับที่จำเลยที่ ๑ ได้ทำกับนางพยาดา ช้อยหริรัญ ระบุว่า “ถึงปลูกสร้างในที่ดินแปลงที่เช่า .... ให้ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ให้เช่าเมื่อครบอายุสัญญาเช่า” และสัญญาเช่าได้สิ้นสุดลงในปี ๒๕๘๕ จำเลยที่ ๒ ที่ ๓ และที่ ๔ ผู้รับโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินย้อมรับโอนกรรมสิทธิ์

ในตึกແຕวดังกล่าวเป็นของตน พนักงานเจ้าหน้าที่ของโจทก์ได้แจ้งการประเมินค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินประจำปีภาษีสำหรับปี ๒๕๓๖ ถึงปีภาษี ๒๕๔๐ ของแต่ละปีให้จำเลยที่ ๑ ทราบแล้ว จำเลยที่ ๑ มิได้ยื่นอุทธรณ์หรือโต้แย้งคัดค้านการประเมินภาษีดังกล่าว จำนวนเงินค่าภาษีซึ่งได้ประเมินในแต่ละปีภาษี จึงเป็นจำนวนเด็ดขาด แต่จำเลยที่ ๑ มิได้นำเงินไปชำระจนเกินระยะเวลา ๔ เดือน จึงต้องรับผิดชำระเงินเพิ่มตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๓ (๔) ในอัตราร้อยละ ๑๐ แห่งค่าภาษีที่ค้างอีกด้วยซึ่งคิดเป็นเงินเพิ่มจำนวนปีละ ๕๗,๓๔๕ บาท ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๒ จำเลยที่ ๑ ได้ยื่นคำร้องต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของโจทก์ขอผ่อนชำระค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินสำหรับปีภาษี ๒๕๓๖ ถึงปีภาษี ๒๕๓๙ โดยแบ่งชำระรวม ๔๘ วงศ (เดือน) และเมื่อได้รับการยินยอม จำเลยที่ ๑ ได้ทำสัญญาฉบับลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๒ ยอมรับว่าได้ค้างชำระค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินประจำปีภาษี ๒๕๓๖ ถึงปีภาษี ๒๕๓๙ รวม ๔ ปี เป็นเงินค่าภาษี ๒,๒๕๓,๘๐๐ บาท ค่าเงินเพิ่มตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๓ (๔) ในอัตราร้อยละ ๑๐ เป็นเงินจำนวน ๒๒๕,๓๘๐ บาท โดยยินยอมผ่อนชำระให้แก่โจทก์รวม ๔๘ วงศ (เดือน) แต่จำเลยที่ ๑ ได้ผ่อนชำระไปเพียง ๙ วงศ แล้วเพิกเฉยไม่ยอมนำเงินมาชำระอีกเลย ส่วนค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินพร้อมเงินเพิ่มของปีภาษี ๒๕๔๐ และ ๒๕๔๑ เป็นเงินจำนวน ๑,๒๖๑,๕๕๐ บาท จำเลยที่ ๑ ยังมิได้ชำระให้แก่โจทก์แต่อย่างใด เมื่อสัญญาเช่าที่ดินได้สิ้นสุดลงในปี พ.ศ. ๒๕๔๔ และจำเลยที่ ๒ ที่ ๓ และที่ ๔ ได้รับโอนกรรมสิทธิ์ในตึกແຕวตามสัญญาเช่าที่ดิน จึงต้องรับผิดในหนี้ค่าภาษีโรงเรือนที่ค้างชำระพร้อมเงินเพิ่มสำหรับโรงเรือนดังกล่าว ตามสัดส่วนแห่งกรรมสิทธิ์ซึ่งแต่ละคนได้รับโอนมาจากเจ้าของที่ดิน ร่วมกับจำเลยที่ ๑ ตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕

จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ได้ยื่นคำโต้แย้งและขอให้ศาลภาษีอากรกลางสั่งคำโต้แย้งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยในวันยื่นคำให้การ สรุปว่า โจทก์ฟ้องให้จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ร่วมรับผิดกับจำเลยที่ ๑ ตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕ แต่จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ เห็นว่ามาตราดังกล่าวมิเนื้อหาสาระที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ เนื่องจากได้บัญญัติให้ผู้รับโอนต้องรับผิดในฐานะลูกหนี้ร่วมกับผู้โอนในภาษีที่ค้างชำระ “ไม่ว่าจะรับโอนมาด้วยเหตุใด ๆ” จากสาระสำคัญดังกล่าวเห็นได้ว่า กฎหมายบัญญัติให้ความคุ้มครองรัฐฝ่ายเดียวด้วยการปิดปากมิให้ผู้รับโอนยกข้อต่อสู้ใด ๆ ได้เลย แม้จะเป็นผู้รับโอนที่สูจิตและมีค่าตอบแทนหรือ

แม้จะเป็นการคบคิดกันซึ่งกันและกันของผู้รับโอนกับพนักงานเจ้าหน้าที่ ทำให้ผู้รับโอนเสียเปรียง และกระบวนการที่อ่อนสาระสำคัญแห่งสิทธิ์ที่ต้องกระทำเท่าที่จำเป็นเท่านั้น จึงขัดรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ ด้วย การฝืนใจให้ผู้รับโอนเข้ามารับผิดในฐานะลูกหนี้ร่วม โดยไม่มีเงื่อนไขของความคุ้มครอง เป็นการลีกอกปฏิบัติด้วย การผลักภาระทั้งหมด ไปให้ผู้รับโอน ผู้รับโอนจึงไม่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน จึงขัดรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ ส่งผลให้ผู้รับโอนต้องร่วมรับผิดในสิ่งที่ตนไม่ได้ก่ออาชญากรรมเป็นมุขย์ โต้แย้งว่าขัดรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ กรณีนี้แม้ในที่สุดจะสามารถใช้สิทธิ์ได้เป็นได้ก็ตาม แต่เป็นที่ทราบกันดีว่าในทางปฏิบัติเป็นเรื่องเลื่อนลอยที่จะได้เป็นได้จริงผู้โอนที่ไม่สูตริตสามารถอาศัยมาตรา ดังกล่าวเปลี่ยนตัวเจ้าหนี้ของตนได้

ศาลภายใต้กฎหมายที่ ๒ และที่ ๓ โต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติ ภายใต้พระราชบัญญัติ โกรธเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔๕ ที่ศาลภายใต้กฎหมายจะใช้บังคับแก่คดีนี้ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ในส่วนที่เกี่ยวกับมาตรา ๔๕ จึงให้รอการพิจารณาคดีไว้ชั่วคราวและให้สำนักงานศาลยุติธรรมส่งคำโต้แย้งของจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ พร้อมเอกสารประกอบ มาขยงศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย

ศาลรัฐธรรมนูญในการประชุมเมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๔๗ พิจารณาแล้วมีมติให้รับคำร้องนี้ ไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๑๒ วรรคหนึ่ง และรับไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยมีว่า พระราชบัญญัติ โกรธเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

มาตรา ๒๙ บัญญัติว่า “บุคคลยื่นอ้างศักดิ์คือความเป็นมุขย์หรือใช้สิทธิ์และเสรีภาพของตนได้เท่าที่ไม่ล่ำเนิดสิทธิ์และเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน

บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิ์หรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้ สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อใช้สิทธิ์ทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้”

มาตรา ๒๕ บัญญัติว่า “การจำกัดสิทธิ์และเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้ กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทำการที่อ่อนสาระสำคัญแห่งสิทธิ์และเสรีภาพนั้นมิได้

กฎหมายตามวาระคนั้นต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่นุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเฉพาะเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย

บทบัญญัติวาระคนั้นและวาระสองให้นำมาใช้บังคับกับกฎหมายหรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วย โดยอนุโลม”

มาตรา ๓๐ บัญญัติว่า “บุคคลยื่น声明อันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน

ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อนุคคล เพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถินกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เท่าเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวาระสาม”

พระราชบัญญัติภายในโรงเรียนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๓๕

มาตรา ๔๕ บัญญัติว่า “ถ้าค่าภาระค้างอยู่และยังมิได้ชำระขณะเมื่อทรัพย์สินได้โอนกรรมสิทธิ์ไปเป็นของเจ้าของใหม่โดยเหตุใด ๆ ก็ตาม ท่านว่าเจ้าของคนเก่าและคนใหม่เป็นลูกหนี้ค่าภาระนี้ร่วมกัน”

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดให้บุคคลสามารถอ้างศักดิ์ครีความเป็นมนุษย์ หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้เพียงเท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น และไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน และเป็นบทบัญญัติที่รับรองสิทธิของบุคคลในการใช้สิทธิทางศาลเมื่อถูกกล่าวหาด้วยสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ เป็นบทบัญญัติที่ห้ามการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล เว้นแต่อาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้และต้องกระทำเท่าที่จำเป็นทั้งต้องไม่กระทบกระทื่นสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพนั้น ต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่นุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเฉพาะเจาะจง และ

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติรับรองหลักความเสมอภาคให้บุคคลย่อมเสมอ กันในกฎหมาย และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลจะกระทำ มิได้

พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ เป็นกฎหมายเฉพาะที่มี วัตถุประสงค์เกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีอากรเพื่อนำไปใช้จ่ายในการอันเป็นสาธารณประโยชน์ซึ่ง รัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๕ บัญญัติให้บุคคลมีหน้าที่เสียภาษีอากรตามที่กฎหมายบัญญัติ การที่พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕ บัญญัติให้เจ้าของคนใหม่และเจ้าของคนเดิม เป็นลูกหนี้ค่าภาษีร่วมกันในค่าภาษีที่ค้างอยู่และยังมิได้ชำระขณะเมื่อทรัพย์สินได้โอนกรรมสิทธิ์ไปเป็น เจ้าของใหม่ไม่ว่าจะด้วยเหตุใด ๆ ก็ตามนั้น แม้จะเป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลที่ได้รับโอนกรรมสิทธิ์ ในทรัพย์สินซึ่งมีค่าภาษีค้างชำระอยู่บ้างแต่ก็เป็นไปเพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีอากรโดยกำหนดให้ ภาษีที่ค้างชำระตกติดไปกับการโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินเพื่อเป็นประกันในการชำระค่าภาษีให้แก่รัฐ เพื่อการโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินอาจเป็นไปโดยผลของกฎหมายซึ่งไม่จำต้องล่วงรู้หรืออาศัยการ แสดงเจตนาของผู้รับโอนแต่อย่างใด เช่น การได้รับมรดก ส่วนการโอนที่ต้องอาศัยการทำนิติกรรม เพื่อให้ได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินผู้รับโอนย่อมจะต้องมีความระมัดระวังตามสมควรและต้องยอม รับการที่ติดไปกับทรัพย์สินหากไม่ตกลงกันให้เรียบร้อย เช่น การซื้อขายที่ดิน อย่างไรก็ดี การเป็น ลูกหนี้ร่วมในค่าภาษีค้างชำระดังกล่าว หากผู้รับโอนได้ชำระค่าภาษีให้แก่รัฐแล้วย่อมรับช่วงสิทธิ์ไปได้เป็น เอกกับผู้โอน ได้ตามที่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บัญญัติไว้ ประกอบกับการค่าภาษีที่ดินโดยปกติ เมื่อคิดเป็นสัดส่วนกับมูลค่าของทรัพย์สินที่ต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินแล้วถือเป็นจำนวนไม่นักจน เกินสมควรกรณีจึงเป็นการกระทำการที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีของรัฐและเป็นหน้าที่ ของบุคคลตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ ไม่ได้กระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพของ ผู้รับโอนกรรมสิทธิ์ทรัพย์สิน และเป็นบทบัญญัติที่มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปโดยไม่มุ่งหมายให้ใช้ บังคับแก่การโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินกรณีได้กรณีหนึ่งหรือแก่ผู้รับโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินบุคคลใด บุคคลหนึ่งเป็นการเฉพาะ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และการที่พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕ ใช้บังคับกับบุคคลที่อยู่ในฐานะผู้โอนและ ผู้รับโอนกรรมสิทธิ์ทรัพย์สินทุกคนอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกันตามกฎหมายโดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ โดยไม่เป็นธรรม แต่ในส่วนของผู้โอนกับผู้รับโอนนั้นมีอัตราที่ต่างกันตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย

ທຣພຍ්ສິນທີ່ໄອນແຕກຕ່າງກັນຈຶ່ງມີສາරະດຳຄົງທີ່ຈະຕ້ອງປົງປຸງຕິດາມກູ້ຫມາຍແຕກຕ່າງກັນ ກຣນິຈຶ່ງ ໄມ່ຂັດຫຼືອ
ແບ່ງຕ່ອຮັບຮົມນູ້ນູ່ ມາຕຣາ ۳۰ ເມື່ອພຣະຣາຊບັນຍຸຕິກາຍີ ໂຮງເຮືອນແລະທີ່ດິນ ພຸທະສັກຣາຊ ۲۴۷᳚
ມາຕຣາ ۴᳚ ມີໄດ້ເປັນບັນຍຸຜູ້ຕິແໜ່ງກູ້ຫມາຍທີ່ຈຳກັດສີທີ່ແລະເສຣີກາພທີ່ເກີນຈຳເປັນແລະກະທບຕ່ອ
ສາරະດຳຄົງແກ່ສີທີ່ໃນທຣພຍ්ສິນຂອງຜູ້ຮັບໄອນ ຮວມທີ່ມີໄດ້ເປັນກາລີ່ອກປົງປຸງຕິດັງໄດ້ວິນິຈັຍແລ້ວ ກາຣທີ່ອົງຄົກ
ຫຼືອໜ່ວຍງານຂອງຮັບອາຄັບບັນຍຸຕິດັກລ່າວດໍາເນີນກາເພື່ອໃຫ້ໄດ້ມາຈຶ່ງກາຍີ ຄ້າງໝາຍຈາກຜູ້ຮັບໄອນ
ຈຶ່ງໄມ່ໄດ້ເປັນກາລະເມີດຕ່ອສີທີ່ແລະເສຣີກາພຂອງຜູ້ຮັບໄອນ ອີກທີ່ຜູ້ຮັບໄອນສາມາລຸກບັນຍຸຜູ້ຕິ
ແກ່ຮັບຮົມນູ້ນູ້ທີ່ຮັບຮົມສີທີ່ແລະເສຣີກາພຂອງນຸກຄລໄວ້ເພື່ອໃຊ້ສີທີ່ທາງຄາລຫຼືອຍກບິ່ນເປັນຂົດຕ່ອສູ້ຄົດ
ໃນຄາລໄດ້ ກຣນິຈຶ່ງ ໄມ່ຂັດຫຼືອແບ່ງຕ່ອຮັບຮົມນູ້ນູ້ ມາຕຣາ ۲᳚ ແຕ່ອຍ່າງໄດ

ດ້ວຍແຫຼຸຜດັກລ່າວ ຈຶ່ງວິນິຈັຍວ່າ ພຣະຣາຊບັນຍຸຕິກາຍີ ໂຮງເຮືອນແລະທີ່ດິນ ພຸທະສັກຣາຊ ۲۴۷᳚
ມາຕຣາ ۴᳚ ໄມ່ຂັດຫຼືອແບ່ງຕ່ອຮັບຮົມນູ້ນູ້ ມາຕຣາ ۲᳚ ມາຕຣາ ۲᳚ ແລະມາຕຣາ ۳۰

ນາຍອກັນ ຈັ້ນທນຈຸລກະ

ຕຸລາກາຮຄາລຮັບຮົມນູ້ນູ້

ຄໍາວິນิຈສັຍຂອງ ນາຍອຸຮະ ພວັງອ້ອມກລາງ ຕຸລາກາຮາລຮູ້ຮຽນນູ້ໝູ

ທີ ៤០/២៥៥៨

ວັນທີ ៣ ເມພານ ២៥៥៨

ເຮື່ອງ ສາລພາຍີ່ອກກລາງສຳຄັນໂຕແຢັ້ງຂອງຈຳເລຍ (ນາງສາວອຸດົມລັກຍົນ໌ ຂໍອຍທີ່ຮູ້ໝູ ທີ່ ២ ແລະ ນາຍນິພັນ໌ ຂໍອຍທີ່ຮູ້ໝູ ທີ່ ៣) ໃນຄົດແພັ່ງໝາຍເລຂດຳທີ່ ២៥៥/២៥៥៥ ຂອໃຫ້ສາລຮູ້ຮຽນນູ້ໝູພິຈາລະນາວິນິຈສັຍ ຕາມຮູ້ຮຽນນູ້ໝູ ມາຕຣາ ២៦៥ (ກຣົມືພຣະຮາບໜູ້ສູ້ຕິກາຍີ່ໂຮງເຮືອນແລະທີ່ດິນ ພຸຖທັກຮາຊ ២៥៥៥ ມາຕຣາ ៥៥ ຂັດຫຼືອແຢັ້ງຕ່ອຮູ້ຮຽນນູ້ໝູ ມາຕຣາ ២៥ ແລະ ມາຕຣາ ៣០)

ຂໍ້ອເຖິງຈົງໄດ້ຄວາມວ່າ ນາຍຂໍ້ມູນ ຮັດ ໂພນທີ່ຈົກແກວ ៣ ຊນາດ ຮວມ ៥៥០ ອ້ອງ ຕັ້ງອູ້ທີ່ຄົນພຣະຣາມ ២ ແວງຈອມທອງ ເບຕາມທອງ ກຽງເທັມຫານຄຣ ຜົ່ງໄດ້ປຸກສ້າງ ໃນທີ່ດິນຂອງນາງພເຍວ່າ ຂໍອຍທີ່ຮູ້ໝູ ຕາມສຶກທີ່ໃນສັນຍາເຫັນທີ່ດິນໂລນດເລຂທີ່ ៨៥២ ທີ່ ៨៥៣ ແລະ ທີ່ ៨៥៥ ລົງວັນທີ່ ៤ ຂັ້ນວາຄມ ២៥៥៩ ຮວມ ៣ ຜັບນ ມີກຳຫັດ ២៥ ປີ ແລະ ສັນຍາເຫັນທີ່ດິນສິ້ນສຸດໃນວັນທີ່ ៤ ຂັ້ນວາຄມ ២៥៥៥ ໂດຍສັນຍາເຫັນທີ່ດິນທີ່ສາມລັບຮະບຸວ່າ “ກາຍີ່ທີ່ດິນຜູ້ໃຫ້ເຂົ້າເປັນຜູ້ເລີຍສ່ວນກາຍີ່ໂຮງເຮືອນ ຜູ້ເຂົ້າເປັນຜູ້ເລີຍເອັນ” ເມື່ອນາຍຂໍ້ມູນ ໄກສູ່ອື່ນເຂົ້າຕົກແກວແລະ ໄກສູ່ອື່ນພຣະໂຍ້ນ້ຳຈາກຄ່າເຂົ້າຕັ້ງແຕ່ປີ ២៥៥៩ ເປັນຕົ້ນມາ ຈຶ່ງມີໜ້າທີ່ຕ້ອງຮັບຜິດຂອບທໍາຮະຄ່າກາຍີ່ໂຮງເຮືອນແລະທີ່ດິນຂອງຕົກແກວດັ່ງກ່າວ

ນາງສາວອຸດົມລັກຍົນ໌ ຂໍອຍທີ່ຮູ້ໝູ ໄດ້ຮັບໂອນກຣມສຶກທີ່ໃນທີ່ດິນຕາມໂລນດເລຂທີ່ ៨៥២ ນາຍນິພັນ໌ ຂໍອຍທີ່ຮູ້ໝູ ໄດ້ຮັບໂອນກຣມສຶກທີ່ໃນທີ່ດິນຕາມໂລນດເລຂທີ່ ៨៥៣ ແລະ ນາງສາວຄຣີວຣຣນ ຂໍອຍທີ່ຮູ້ໝູ ໄດ້ຮັບໂອນກຣມສຶກທີ່ໃນທີ່ດິນຕາມໂລນດເລຂທີ່ ៨៥៥ ຈາກນາງພເຍວ່າ ຂໍອຍທີ່ຮູ້ໝູ ຕັ້ງແຕ່ວັນທີ່ ១៥ ເມພານ ២៥៥៥ ເມື່ອສັນຍາເຫັນທີ່ດິນທີ່ສາມລັບທີ່ນາຍຂໍ້ມູນ ໄດ້ທຳກັນນາງພເຍວ່າ ຂໍອຍທີ່ຮູ້ໝູ ຮະບຸວ່າ “ລົງປຸກສ້າງໃນທີ່ດິນ ແປລງທີ່ເຂົ້າ .... ໄກສູ່ອື່ນກຣມສຶກທີ່ຂອງຜູ້ໃຫ້ເຂົ້າເມື່ອຄຣບອາຍສັນຍາເຫັນ” ແລະ ສິ້ນສຸດລົງໃນປີ ២៥៥៥ ດັ່ງນັ້ນ ນາງສາວອຸດົມລັກຍົນ໌ ນາຍນິພັນ໌ ແລະ ນາງສາວຄຣີວຣຣນ ຂໍອຍທີ່ຮູ້ໝູ ຜູ້ຮັບໂອນກຣມສຶກທີ່ໃນທີ່ດິນ ຢ່ອມຮັບໂອນກຣມສຶກທີ່ໃນຕົກແກວດັ່ງກ່າວເປົ້າເປັນຂອງຕົກ

ນາຍຂໍ້ມູນ ໄດ້ຢືນແບບແຈ້ງແສດງຮາຍການເພື່ອເລີຍກາຍີ່ໂຮງເຮືອນແລະທີ່ດິນປະຈຳປັກຍີ ២៥៥៦ ຈົນລົງປັກຍີ ២៥៥៩ ສໍາຫັນໂຮງເຮືອນອາຄາຣຕົກແກວຈຳນວນ ៥៥០ ອ້ອງ ຕ່ອພັກງານເຈົ້າໜ້າທີ່ຂອງ ກຽງເທັມຫານຄຣກາຍໃນເດືອນກຸມພັນທີ່ຂອງທຸກປີ ພັກງານເຈົ້າໜ້າທີ່ຕ່າງສອນແລ້ວໄດ້ປະເມີນແລະກຳຫັດ ດ່າຍປົງປັກໂຮງເຮືອນຈຳນວນ ៥៥០ ອ້ອງດັ່ງກ່າວ ເປັນຈຳນວນປີລະ ៥,៥៥៥,៥៥៥ ບາທ ແລະ ດ່າຍປົງປັກໂຮງເຮືອນ

และที่ดินปีละ ๕๗๓,๔๕๐ บาท ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานครได้แจ้งการประเมินค่าภาษี โรงเรือนและที่ดินประจำปีภาษีสำหรับปี ๒๕๓๖ ถึงปี ๒๕๔๑ ของแต่ละปีให้นายชัยยุทธารามเดลว์

นายชัยยุทธ์ได้ทราบการประเมินภาษีโรงเรือนและที่ดินในแต่ละปีสำหรับปีภาษี ๒๕๓๖ จนถึงปี ๒๕๔๑ และนายชัยยุทธ์มิได้ยื่นอุทธรณ์หรือโต้แย้งคัดค้านการประเมินภาษีดังกล่าว จำนวนเงินค่าภาษีซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานครได้ประเมินในแต่ละปีภาษีจึงเป็นจำนวนเดียวกัน และนายชัยยุทธ์มิได้นำเงินค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินไปชำระให้แก่โจทก์ภายในกำหนดเวลา ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันถัดจากวันที่ได้รับแจ้งการประเมินของแต่ละปีภาษีดังกล่าว ทำให้ค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินเป็นภาษีค้างชำระ ซึ่งนายชัยยุทธ์ต้องรับผิดชอบชำระเงินเพิ่มตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๕๓ แต่นายชัยยุทธ์มิได้นำเงินไปชำระจนเกินระยะเวลา ๔ เดือน นับแต่วันพื้นกำหนด ๓๐ วันดังกล่าว จึงต้องรับผิดชำระเงินเพิ่มตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๕๓ (๔) ในอัตราร้อยละ ๑๐ แห่งค่าภาษีที่ค้างอีกด้วย ซึ่งคิดเป็นเงินเพิ่ม จำนวนปีละ ๕๗,๓๔๕ บาท

ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๒ นายชัยยุทธ์ได้ยื่นคำร้องต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร ขอผ่อนชำระค่าภาษีโรงเรือนและที่ดิน สำหรับปีภาษี ๒๕๓๖ ถึงปีภาษี ๒๕๓๙ โดยแบ่งชำระรวม ๔๙ วงศ์ (เดือน) และเมื่อได้รับการยินยอมจากกรุงเทพมหานคร นายชัยยุทธ์ได้ทำสัญญาฉบับลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๒ ยอนรับว่าได้ค้างชำระค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินประจำปีภาษี ๒๕๓๖ ถึงปีภาษี ๒๕๓๙ รวม ๔ ปี เป็นเงินค่าภาษี ๒,๒๕๓,๘๐๐ บาท ค่าเงินเพิ่มตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๕๓ (๔) ในอัตราร้อยละ ๑๐ เป็นเงินจำนวน ๒๒๕,๓๘๐ บาท โดยยินยอมผ่อนชำระให้แก่โจทก์รวม ๔๙ วงศ์ (เดือน) แต่นายชัยยุทธ์ได้ผ่อนชำระไปเพียง ๙ วงศ์ และเพิกเฉยไม่ยอมนำเงินมาชำระอีกเลย ส่วนค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินพร้อมเงินเพิ่มของปีภาษี ๒๕๔๐ และ ๒๕๔๑ เป็นเงินจำนวน ๑,๒๖๑,๕๕๐ บาท นายชัยยุทธ์ยังมิได้ชำระ

การที่นางสาวอุ่นลักษณ์ นายนิพันธ์ และนางสาวศรีวรรณ ช้อยหริัญ เป็นผู้รับโอนที่ดินจากเจ้าของที่ดินซึ่งตึกแฉวที่นายชัยยุทธ์เป็นเจ้าของ เมื่อสัญญาเช่าที่ดินได้สิ้นสุดลงในปี พ.ศ. ๒๕๔๕ และนางสาวอุ่นลักษณ์ นายนิพันธ์ และนางสาวศรีวรรณ ช้อยหริัญ ได้รับโอนกรรมสิทธิ์ในตึกแฉวตามสัญญาเช่าที่ดิน จึงต้องรับผิดในหนี้ค่าภาษีโรงเรือนที่ค้างชำระพร้อมเงินเพิ่มสำหรับโรงเรือนดังกล่าว

ตามสัดส่วนแห่งกรรมสิทธิ์ซึ่งแต่ละคนได้รับโอนมาจากการเข้าของที่ดิน ร่วมกับนายชัยยุทธ ซึ่งนายชัยยุทธ ยังไม่ได้ชำระให้เสร็จสิ้นความคิดเห็นในพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๔

กรุงเทพมหานคร ได้ทวงถามบุคคลทั้งสี่ให้ชำระค่าภาษีและเงินเพิ่มที่ค้างชำระแล้วครั้ง แต่บุคคล ทั้งสี่เพิกเฉย จึงต้องเป็นโจทก์ฟ้องนายชัยยุทธ หรือชูกิจ รัตนโพธิ์ชจร เป็นจำเลยที่ ๑ นางสาวอุดมลักษณ์ ช้อยหริษฐ เป็นจำเลยที่ ๒ นายนิพนธ์ ช้อยหริษฐ เป็นจำเลยที่ ๓ และนางสาวศรีวรรณ ช้อยหริษฐ เป็นจำเลยที่ ๔ ต่อศาลภาษีอากรกลางเพื่อบอคำนากาลบังคับจำเลยทั้งสี่ร่วมกันชำระเงินค่าภาษีโรงเรือน และที่ดินสำหรับปีภาษี ๒๕๓๖ ถึงปีภาษี ๒๕๔๐ พร้อมเงินเพิ่มที่ค้างชำระ

จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ขึ้นคำให้การสรุปว่า โจทก์ไม่ใช่ผู้เสียหาย โจทก์ไม่ถูกโടိແย়়সিথি

การที่โจทก์นำคืนมาฟ้อง สาเหตุเกิดจากโจทก์ไม่ปฏิบัติตามระเบียบฯ ที่ตนเป็นผู้กำหนด โจทก์จึงต้องรับผิดในผลของสิ่งที่ตนเป็นผู้ก่อ กล่าวคือ คดีนี้จำเลยที่ ๑ เป็นผู้เช่าที่ดินจากการธนาคาร จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ เพื่อสร้างโรงเรือนให้เช่าและมีหน้าที่ชำระภาษีโรงเรือนแต่ต่อมากลับไม่ชำระเงินให้จำเลยที่ ๑ ผ่อนชำระได้ โดยให้ผ่อนได้ถึงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๔๖ ซึ่งล่วงเหลือวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๘ อันเป็นวันครบกำหนดของสัญญาเช่า

คำสั่งยินยอมให้ผ่อนชำระดังกล่าว เป็นคำสั่งที่บัดต่อระเบียบของโจทก์ (กรุงเทพมหานคร) เรื่อง การขอผ่อนชำระภาษีอากรค้าง ซึ่งมีผลใช้บังคับอยู่ในขณะนี้ เพราะในระเบียบฯ กำหนดให้ผู้ขอผ่อนชำระ จะต้องวง “หลักประกัน” ประกอบการขอผ่อนชำระหนี้ด้วย แต่จำเลยที่ ๑ ไม่ได้วางหลักประกัน

คดีนี้โจทก์มีพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๙ ใช้บังคับ โดยเฉพาะ ซึ่งมีความแตกต่างจากหน่วยราชการอื่น โดยมีมาตรา ๑๕ บัญญัติให้โจทก์ใช้อำนาจปกครอง เพื่อบังคับเรียกเก็บภาษีอากรค้างชำระ โดยมีอำนาจสั่งยึดและสั่งขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ต้องรับผิดชอบเดียวกันได้ โดยมิต้องขอให้ศาลออกหมายยึดหรือสั่ง และเพื่อให้การสั่งยึดหรือสั่งขายเป็นไปตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้ เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๓๐ โจทก์จึงอาศัยพระราชบัญญัติระเบียบ บริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๙ มาตรา ๑๕ ประกอบพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือน และที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๔ ออกระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยการยึดและขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ค้างภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๓๐ และคดีนี้โจทก์ไม่ได้ใช้อำนาจปกครองมาก่อน จึงไม่เคลียบถูกโடိແয়়সিথি

โจทก์ใช้สิทธิโดยไม่สุจริต เพราะโจทกรอเวลาที่จะฟ้องเพื่อเลือกปฏิบัติด้วยการมุ่งบังคับเอาจากทรัพย์สินของจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ แทนจำเลยที่ ๑

หลังจากที่โจทก์ยินยอมให้จำเลยที่ ๑ ผ่อนชำระแล้ว ต่อมาจำเลยที่ ๑ ผิดนัดชำระหนี้และเนื่องจากในหนังสือรับสภาพหนี้มีข้อความว่า “หากผิดนัดการผ่อนชำระหนี้งวดใด ถือว่า ผิดนัดชำระหนี้ทั้งหมด” ดังนั้น โจทก์สามารถใช้อำนาจปگครองบังคับเอาจากทรัพย์สินของจำเลยที่ ๑ ได้ทันทีหลังจากที่จำเลยที่ ๑ ผิดนัด โดยโจทก์สามารถเข้าเก็บค่าเช่าแทนได้ตั้งแต่ปี ๒๕๔๗ ถึง ๒๕๔๙ และวิธีการดังกล่าวเป็นวิธีที่ง่ายและสะดวก ทั้งจะทำให้โจทก์สามารถได้รับชำระค่าภัยครบถ้วนด้วยความรวดเร็ว เป็นประโยชน์แก่ทางราชการ ซึ่งโจทก์ทราบดีอยู่แล้ว แต่โจทก์กลับเพียงออกหนังสือเตือนแล้ว รอจนกระทั่งสิ่งสุดสัมภูตฯเข้าในวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๙ จึงมาฟ้องจำเลยที่ ๒ ที่ ๓ ให้ร่วมรับผิดในเรื่องภัยกับจำเลยที่ ๑

หากโจทก์ไม่ให้ความยินยอมแก่จำเลยที่ ๑ ในการขอผ่อนชำระอย่างผิดระเบียบเดียวกันแล้ว หรือหากจะยินยอมก็ต้องปฏิบัติตามระเบียบโดยการสั่งให้จำเลยที่ ๑ วางหลักประกันเสียก่อน หรือหากจำเลยที่ ๑ ผิดนัดชำระหนี้ก็ใช้อำนาจปกครองเข้าเก็บค่าเช่าโรงเรือนแทน โจทก์จะไม่มีเหตุที่ต้องฟ้องจำเลยที่ ๒ ที่ ๓ เป็นคดีนี้แต่อย่างใด โจทก์ใช้สิทธิโดยไม่สุจริตมาศาลด้วยมือไม่สะอาด

อนึ่ง การที่จำเลยที่ ๒ ที่ ๓ ได้รับโอนกรรมสิทธิ์โรงเรือนจากจำเลยที่ ๑ นั้น เป็นประโยชน์ต่างตอบแทน จากการให้จำเลยที่ ๑ เข้ามาประจำบ้านที่ดินเพื่อใช้สร้างโรงเรือนนานถึง ๒๓ ปี และการประสงค์บังคับคดีจากจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ แทนจำเลยที่ ๑ หลังฟ้องจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ เป็นจำเลยร่วมนั้น “เป็นการควบคิดกันฉ้อฉล” แม้ว่ากฎหมายจะปิดปากผู้รับโอน แต่จำเลยที่ ๒ ที่ ๓ ก็ยกข้ออนุสันต์ที่ตนต่อสู้คดีได้

จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ยื่นคำโต้แย้งและขอให้ศาลมายื่นเอกสารกลางส่งคำโต้แย้งให้ศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาวินิจฉัยในวันที่ยื่นคำให้การ สรุปว่า จำเลยที่ ๒ ที่ ๓ เห็นว่า ตามพระราชบัญญัติภัยโรงเรือน และที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔๕ มีเนื้อหาขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐

เนื่องจากมาตรการดังกล่าวได้บัญญัติให้ผู้รับโอนต้องรับผิดในฐานะลูกหนี้ร่วมกับผู้รับโอนในภัยที่ค้างชำระ “ไม่ว่าจะรับโอนมาด้วยเหตุใด ๆ” จากสาระสำคัญดังกล่าวเห็นได้ว่า กฎหมายบัญญัติให้ความคุ้มครองรัฐฝ่ายเดียวด้วยการปิดปากผู้รับโอน แม้จะเป็นผู้รับโอนที่สุจริตและมีค่าตอบแทน (เทียบเคียง

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๒๕๕) หรือแม้จะเป็นการควบคิดกันน้อด (ของผู้โอนกับพนักงานเจ้าหน้าที่) ทำให้ผู้รับโอนเสียเปรียบ (เที่ยบเคียงประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๕๖)

พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕ มีเนื้อหาสาระที่ปิดปากผู้รับโอนอย่างเด็ดขาด ระบบทกระเทื่อนสาระสำคัญแห่งสิทธิขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ ด้วยการฟืนใจให้ผู้รับโอนเข้ามารับผิดในฐานะลูกหนี้ร่วม โดยไม่มีเงื่อนไขของความคุ้มครอง เลือกปฏิบัติ ด้วยการผลักภาระทั้งหมดไปให้ผู้รับโอน ผู้รับโอนไม่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายท่าเที่ยมกันขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ ส่งผลให้ผู้รับโอนต้องร่วมรับผิดในสิ่งที่ตนไม่ได้ก่อหนี้ด้วย เสียสักดิศริ ความเป็นมนุษย์ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ แม้ในที่สุดจะสามารถใช้สิทธิໄล่เบี้ยได้ แต่เป็นเรื่องที่เลื่อนลอย

อนึ่ง ผู้โอนที่ไม่สุจริตสามารถอาศัยมาตราดังกล่าวเปลี่ยนตัวเจ้าหนี้ของตนได้ ตัวอย่างเช่น เดิมผู้โอนเป็นลูกหนี้ของรัฐในค่าภาษีโรงเรือนที่ค้างชำระ แต่หากต้องการเปลี่ยนเป็นลูกหนี้ของผู้รับโอน ที่เป็นเอกชนแทน ก็ไปขอความร่วมมือจากพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อได้รับความร่วมมือแล้วผู้โอนจึงมาเยี่ยม คำร้องขอผ่อนชำระ โดยกำหนดเวลาผ่อนวงสุดท้ายให้เหลือระยะเวลาเช่า เพื่อป้องกันการผิดสัญญาเช่า อันจะทำให้เจ้าของที่ดินบอกเลิกสัญญาเช่าก่อนกำหนดได้ แล้วเยี่ยมให้พนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อขออนุมัติ ให้ผ่อนชำระ หลังจากได้รับอนุมัติแล้วและต่อมามาผู้โอนผิดนัดผ่อนชำระ พนักงานเจ้าหน้าที่ก็จะไม่ดำเนินการใด ๆ แต่จะรอจนถึงกำหนดที่ผู้รับโอนจะได้รับโอนโรงเรือนเสียก่อน จึงพึงผู้โอนและผู้รับโอนพร้อมกันในคราวเดียวกัน และเมื่อศาลมีคำพิพากษามาบังคับเอกสาร ก็จะนำคำพิพากษามาบังคับเอกสาร ทรัพย์สินของผู้รับโอนฝ่ายเดียว สำหรับประโยชน์ที่ผู้โอนได้รับจากการเปลี่ยนตัวเจ้าหนี้ คือ ผู้โอน มีโอกาสสูญเสียทรัพย์น้อยลง เพราะผู้รับโอนที่ถูกยามาเป็นเจ้าหนี้นั้น ไม่มีอำนาจปกครอง ไม่มีคนและเครื่องมือมากพอเหมือนกับเจ้าหนี้ที่เป็นรัฐ และมาตรฐานนี้ขัดต่อหลักนิติธรรม แม้จะมีการควบคิดกันน้อด ทำให้ผู้รับโอนเสียเปรียบ แต่ก็ไม่มีเนื้อหาให้ใช้สิทธิต่อสู้คดีได้

ศาลภาษีอากรกลาง พิจารณาแล้ว เห็นว่า เนื่องจากจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ได้แจ้งว่า บทบัญญัติ แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕ ในการที่ศาลภาษีอากรกลาง จะใช้บังคับแก่คดีนี้ ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับมาตรา ๔๕ จึงให้รอ

การพิจารณาคดีไว้ชั่วคราว สำเนาคำฟ้อง คำให้การของจำเลยทุกคน และคำร้องโต้แย้งของจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ดังกล่าวเพื่อส่งสำนักงานศาลยุติธรรมดำเนินการต่อไป

สำนักงานศาลยุติธรรมส่งคำโต้แย้งของจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ พร้อมเอกสารประกอบมายัง
ศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว มีคำสั่งให้รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย มีหนังสือแจ้งสำนักงาน
ศาลยุติธรรมเพื่อทราบ

คดีมีปัญหาต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชนูญติดภัย逆行เรื่องและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕
มาตรา ๔๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

มาตรา ๒๙ บัญญัติว่า “บุคคลย่อมอ้างศักดิ์ครีความเป็นนุญาติหรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้
เท่าที่ไม่ล่วงเสียสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดี
ของประชาชน

บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้ สามารถยกบทบัญญัติแห่ง^๑
รัฐธรรมนูญนี้เพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้”

มาตรา ๒๕ บัญญัติว่า “การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้
จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้
กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใด
กรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเฉพาะ ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจ
ในการตรากฎหมายนั้นด้วย

บทบัญญัติวรรคหนึ่งและวรรคสองให้นำมาใช้บังคับกับกฎหมายหรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจ
ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วย โดยอนุโลม”

มาตรา ๓๐ บัญญัติว่า “บุคคลย่อมเสมอภาคในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย
เท่าเทียมกัน

ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องที่น่าเบนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพ ได้ เช่น เดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม ”

พระราชบัญญัติภัยโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕

มาตรา ๕ บัญญัติว่า “ในพระราชบัญญัตินี้ถ้าข้อความใดได้แสดงให้เห็นเป็นอย่างอื่น

.....๑๑.....

“ผู้รับประมูล” หมายความว่า บุคคลผู้พึงชำระค่าภาระ

.....๑๑.....”

มาตรา ๖ บัญญัติว่า “เพื่อประโยชน์แห่งพระราชบัญญัตินี้ ท่านให้แบ่งทรัพย์สินออกเป็น ๒ ประเภท คือ

(๑) โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ กับที่ดินซึ่งใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างนั้น ๆ

(๒) ที่ดินซึ่งมิได้ใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ

“ที่ดินซึ่งใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ” ตามความหมายแห่งมาตรานี้ หมายความว่า ที่ดินซึ่งปลูกโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ และบริเวณต่อเนื่องกันซึ่งตามปกติ ใช้ไปด้วยกันกับโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างนั้น ๆ”

มาตรา ๘ บัญญัติว่า “ให้ผู้รับประมูลชำระภาระปีละครึ่งตามค่ารายปีของทรัพย์สิน คือ โรงเรือน หรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นกับที่ดินซึ่งใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นนั้น ในอัตราร้อยละ สิบสองครึ่งของค่ารายปี

เพื่อประโยชน์แห่งมาตราดังนี้ “ค่ารายปี” หมายความว่า จำนวนเงินซึ่งทรัพย์สินนั้นสมควรให้เช่าได้ ในปีหนึ่ง ๆ

ในการนี้ที่ทรัพย์สินนั้นให้เช่า ให้ถือว่าค่าเช่านั้นคือค่ารายปี แต่ถ้าเป็นกรณีที่มีเหตุอันสมควร ที่ทำให้พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่าค่าเช่านั้นมิใช่จำนวนเงินอันสมควรที่จะให้เช่าได้ หรือเป็นกรณีที่หากค่าเช่า ไม่ได้เนื่องจากเจ้าของทรัพย์สินดำเนินกิจการเองหรือด้วยเหตุประการอื่น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจ

ประเมินค่ารายปีได้โดยคำนึงถึงลักษณะของทรัพย์สิน ขนาด พื้นที่ทำเลที่ตั้ง และบริการสาธารณูปโภคที่ทรัพย์สินนั้นได้รับประโยชน์ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

มาตรา ๔๐ บัญญัติว่า “ค่าภาษีนั้น ท่านให้เจ้าของทรัพย์สินเป็นผู้เสีย

แต่ถ้าที่ดินและโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ เป็นของคนละเจ้าของ เจ้าของโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ต้องเสียค่าภาษีทั้งสิ้น ในกรณีเข่นนั้นถ้าเจ้าของโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ไม่เสียภาษี ท่านว่าการขายทรัพย์สินทอดตลาดของผู้นั้นตามมาตรา ๔๔ ให้รวมขายสิทธิ์ได้ ในการที่ดินอันเจ้าของโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ยังคงมีอยู่นั้นด้วย”

มาตรา ๔๑ บัญญัติว่า “ถ้าเงินค่าภาษีค้างชำระ ท่านให้เพิ่มจำนวนขึ้นดังอัตราต่อไปนี้

(๑) ถ้าชำระหนี้ไม่เกินหนึ่งเดือนนับแต่วันพ้นกำหนดเวลาที่บัญญัตไว้ในมาตรา ๓๙ ให้เพิ่มร้อยละสองครึ่งแห่งค่าภาษีที่ค้าง

(๒) ถ้าเกินหนึ่งเดือนแต่ไม่เกินสองเดือน ให้เพิ่มร้อยละห้าแห่งค่าภาษีที่ค้าง

(๓) ถ้าเกินสองเดือนแต่ไม่เกินสามเดือน ให้เพิ่มร้อยละเจ็ดครึ่งแห่งค่าภาษีที่ค้าง

(๔) ถ้าเกินสามเดือนแต่ไม่เกินสี่เดือน ให้เพิ่มร้อยละสิบแห่งค่าภาษีที่ค้าง

มาตรา ๔๔ บัญญัติว่า “ถ้ามิได้มีการชำระค่าภาษีและเงินเพิ่มภาษีในสี่เดือนตามมาตรา ๔๓ ให้ผู้บริหารห้องคลังมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ยึด อายัด หรือขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ซึ่งค้างชำระค่าภาษีเพื่อนำเงินมาชำระเป็นค่าภาษี เงินเพิ่ม ค่าธรรมเนียม และค่าใช้จ่ายโดยมิต้องขอให้ศาลสั่งหรือออกหมายยึด

การยึด อายัด หรือขายทอดตลาดทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง ให้ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง โดยอนุโลม”

มาตรา ๔๕ บัญญัติว่า “ถ้าค่าภาษีค้างอยู่และยังมิได้ชำระขณะเมื่อทรัพย์สินได้โอนกรรมสิทธิ์ไปเป็นของเจ้าของใหม่โดยเหตุใด ๆ ก็ตาม ท่านว่าเจ้าของคนก่อนและคนใหม่เป็นลูกหนี้ค่าภาษีนั้นร่วมกัน”

พิจารณาแล้ว รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติที่อยู่ในหมวด ๓ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย โดยมาตรา ๒๘ เป็นบทบัญญัติที่รับรองสิทธิของบุคคลที่จะอ้างศักดิ์คือความเป็นมนุษย์ หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้เท่าที่ไม่ล่วงเสียสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น และไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน เมื่อถูกละเมิดสิทธิ

หรือเสริมภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสัญญาในศาลได้ มาตรา ๒๔ การจำกัดสิทธิและเสริมภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำไม่ได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้และเท่าที่จำเป็น และจะกระทบกระท่อนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสริมภาพไม่ได้และอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่ว่าต้องใช้บังคับเป็นการทั่วไป มิได้มุ่งหมายที่จะใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะเจาะจง มาตรา ๓๐ บัญญัติรับรองความเสมอภาคของบุคคล ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกันบุคคลทุกคนย่อมได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน จะเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ เพศ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจ หรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา หรือความคิดเห็นทางการเมือง อันไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญไม่ได้

กรณีตามคำร้องเป็นเรื่องเกี่ยวกับภาษีโรงเรือนและที่ดินตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดินพุทธศักราช ๒๕๗๕ ภาษีโรงเรือนและที่ดินเป็นภาษีอย่างหนึ่งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๕ บุคคลมีหน้าที่ต้องป้องกันประเทศ เสียภาษีอากร ๑ ตามที่กฎหมายบัญญัติ ตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดินพุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๖ “ได้แบ่งทรัพย์สินออกเป็น ๒ ประเภท เพื่อเสียภาษี คือ (๑) โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ กับที่ดินซึ่งใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างนั้น ๆ (๒) ที่ดินซึ่งมิได้ใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ และมาตรา ๔๐ บัญญัติว่า ให้เจ้าของทรัพย์สินเป็นผู้เสีย แต่ถ้าที่ดินและโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ เป็นของคนละเจ้าของ เจ้าของโรงเรือนและสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ต้องเสียภาษีทั้งสิ้น ๑๗

เห็นว่า ตามมาตรา ๔๐ มีความประسنก์ที่จะเก็บภาษีอากรเจ้าของทรัพย์สิน คือ เจ้าของที่ดินนอกจากที่ดินและโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ เป็นคนละเจ้าของ จึงจะให้เจ้าของโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ต้องเสียภาษีทั้งสิ้น กรณีตามคำร้องเป็นเรื่องที่นายชัยยุทธ หรือชุมกิรัตน์โพธิ์ชจร เข้าที่ดินของนางพเยาว์ ช้อยหิรัญ ปลูกตึกแตร ๓ ขนาด รวม ๕๗๐ ห้อง สัญญาเข่ามีกำหนด ๒๓ ปี และสัญญาเข่าที่ดินสิ้นสุดในวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๔ โดยสัญญาเข่าที่ดินทั้งสามฉบับระบุว่า “ภาษีที่ดินผู้ให้เข่าเป็นผู้เสียส่วนภาษีโรงเรือนผู้เข่าเป็นผู้เสียเอง” ต่อมานางสาวอุลดามลักษณ์ ช้อยหิรัญได้รับโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินตามโฉนดเลขที่ ๘๗๒ นายนิพันธ์ ช้อยหิรัญ ได้รับโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินตามโฉนดเลขที่ ๘๗๓ และนางสาวศรีวรรณ ช้อยหิรัญ ได้รับโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินตามโฉนดเลขที่ ๘๗๔ จากนางพเยาว์ ช้อยหิรัญ ตั้งแต่วันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๒๓ เมื่อสัญญาเข่าที่ดินทั้งสามฉบับ

ท่านนายชัยยุทธ ได้ทำกำบังนางพเยาว์ ช้อยหริรัญ ระบุว่า “สิ่งปลูกสร้างในที่ดินแปลงที่เช่า .... ให้ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ให้เช่าเมื่อครบอายุสัญญาเช่า” และสืนสุคลงในปี ๒๕๖๘ ดังนั้น นางสาวอุตมลักษณ์ นายนิพันธ์ และนางสาวศรีวรรณ ช้อยหริรัญ ผู้รับโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินย่อmorรับโอนกรรมสิทธิ์ ในตึกแควดังกล่าวเป็นของตน

นายชัยยุทธ หรือชูกิจ รัตนโพธิ์ชจร ค้างชำระค่าภัยโรงเรือนและที่ดินรวมทั้งเงินเพิ่มที่มิได้นำเงินไปชำระจนเกินระยะเวลา ๔ เดือน นับแต่วันพื้นกำหนด ๓๐ วัน โดยนับตั้งแต่วันถัดจากวันที่ได้รับแจ้งการประเมินของแต่ละปีภัย นายชัยยุทธ หรือชูกิจ รัตนโพธิ์ชจร ได้ขอผ่อนชำระค่าภัย โรงเรือนและที่ดินต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร ได้ชำระไปเพียง ๙ งวด ก็ตอกเป็นผู้พินัด จึงยังคงค้างชำระภัยอยู่เป็นเงินจำนวน ๑,๒๖๑,๕๕๐ บาท ภัยที่ค้างชำระทั้งหมดดังกล่าว เป็นภัยที่มีอยู่กับโรงเรือนและที่ดินตามพระราชบัญญัติโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๐ ถ้าที่ดินและโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นเป็นคนละเจ้าของ ผู้ที่ต้องเสียภัย คือ ผู้ที่เป็นเจ้าของโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ที่ให้ผู้ที่เป็นเจ้าของโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นเสียภัย เนื่องจากพิจารณาจากผู้ที่ได้ใช้ประโยชน์จากที่ดิน ถ้าเจ้าของที่ดินและเป็นเจ้าของโรงเรือนด้วยก็ไม่มีข้อต้องพิจารณาเกี่ยวกับตัวบุคคลที่ต้องเสียภัย กรณีตามคำร้อง นายชัยยุทธ หรือชูกิจ รัตนโพธิ์ชจร เช่าที่ดินนางพเยาว์ ช้อยหริรัญ ปลูกตึกแคว โดยมีข้อตกลงว่า เมื่อครบสัญญาเช่าให้ตึกแควตกเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ให้เช่า สัญญาเช่าที่ดินครบกำหนดแล้ว ตึกแควทั้งหมดจะตกเป็นกรรมสิทธิ์ของนางพเยาว์ ช้อยหริรัญ ภาระเกี่ยวกับภัยจึงตกแก่นางพเยาว์ ช้อยหริรัญ เมื่อจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ผู้ร้อง รับโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างมาเป็นของตนจึงต้องรับมาทั้งสิทธิและหน้าที่ ที่บัญญัติตามมาตรา ๔๕ บัญญัติให้เจ้าของคนเดียวและคนใหม่เป็นลูกหนี้ค่าภัยร่วมกันนั้น จึงชอบด้วยหลักการและเหตุผล กรณีเป็นการจำกัดสิทธิแต่ได้อาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้ และเท่าที่จำเป็น ไม่กระทบกระทื่นสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพ กฎหมายดังกล่าวใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีได้กรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเฉพาะ บุคคลเสนอ กันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน ไม่ได้เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราจะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจ หรือสังคม และการที่บุคคลต้องเสียภัยให้แก่รัฐ ไม่ทำให้เสียศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

แต่อ้างได้ พระราชบัญญัติกาญโùngเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๔๕ จึงไม่ขัดหรือ
แย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐

อาศัยเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติกาญโùngเรือนและที่ดิน พุทธศักราช
๒๕๗๕ มาตรา ๔๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐

นายอรรถ หวังอ้อมกกลาง
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ